

Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Ο ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΕ
ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.

ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΦΑΡΩΝ

Εισηγητής Καθηγητής : ΜΑΡΑΒΑ ΝΕΚΤΑΡΙΑ

Σπουδάστρια : ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ

ΈΤΟΣ 2003

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Από την περίοδο της ανάληψης του θέματος της πτυχιακής εργασίας έως και σήμερα, που η εργασία αυτή ολοκληρώθηκε έκρινά αναγκαίο να αναφέρω πως στην προετοιμασία αυτή με βοήθησαν πολύ:

Το τμήμα Δ.Μ.Τ.Α. του ΤΕΙ Καλαμάτας με τις παροχές του, και ποιο συγκεκριμένα το τμήμα της βιβλιοθήκης και τους υπαλλήλους της που μου παρείχαν πληροφορίες, σε βιβλία, περιοδικά και στη Internet, επίσης με βοήθησαν αφού ανάλαβαν την ευθύνη να εξοικονομήσουν κάποια διδακτικά βιβλία από την εκτυπωτική μονάδα τα οποία θα δεν είχαν είχα και δεν μπορούσα να βρω, σχετικά με το στρατηγικό σχεδιασμό.

Τον κύριο Ραπτέα Δ. και τους υπαλλήλους της Αναπτυξιακή Μεσσηνίας (ΑΝ.ΜΕ) που μου παρείχαν πληροφορίες και έντυπο ενημερωτικό υλικό για τα Ο.Π.Α.Α.Χ. και για τα ΤΑΠ.

Ευχαριστώ τον Δήμο Αρφαρών (ως φορέα) και ιδιαίτερα τον Δήμαρχο Ανδρέα Καραγιάννη, και τους υπαλλήλους του που μου επέτρεψαν να έχω πρόσβαση σε όλες τις μελέτες για τα ΤΑΠ και για τα Ο.Π.Α.Α.Χ. Αλαγονίας, και μου παραχώρησαν συνεντεύξεις, μαθός και συμβουλές και απόψεις.

Ιδιαίτερα ευχαριστώ την καθηγήτρια μου Μαραβά Νεκταρία για την βοήθεια της στην εκπόνηση αυτής της εργασία.

Και τέλος ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλο το στενό οικογενειακό και φιλικό μου περιβάλλον που με στήριξαν κατά την υλοποίηση της εργασίας, καθώς και την υποστήριξη τους τα τέσσερα έτη της φοίτησης μου στο ΤΕΙ.

Σπυροπούλου Ελένη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1-2
---------------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ- ΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΕΛΛΑΔΑ.....3-20

1.1 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΕΛΛΑΔΑ	3
1.2 Η ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΤΗΝ ΕΟΚ ΚΑΙ Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ	4-8
1.3 Η ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ 2000-2006 ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ	8-9
1.4. ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	10-11
1.5. ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ 2000-2006	11-17
1.6. ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ Γ'ΚΠΣ	17-20

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....21-40

2.1. ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΟΥ Τ.Α.Π. (ΤΟΠΙΚΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ).....	21-22
2.2. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ	23
2.3. ΚΥΡΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΩΝ ΤΑΠ.....	24-25
2.4. ΤΑ ΜΕΣΑ ΕΝΟΣ ΤΑΠ	25-26
2.5.1. ΦΑΣΗ Α ΣΧΕΔΙΑΣΗ	27-28
2.5.2. ΦΑΣΗ Β ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ	28
2.6. ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΥΝ ΤΑ ΤΑΠ.....	28-31
2.7. ΣΚΟΠΟΙ ΕΝΟΣ ΤΑΠ	31-33
2.8. ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ ΤΑΠ.....	33-35
2.9. ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΟΣ ΤΑΠ.....	35-36
2.10. ΠΟΙΟΥΣ ΑΦΟΡΑ ΕΝΑ ΤΑΠ	36-37
2.11. ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΤΩΝ ΤΑΠ.....	37-40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 : ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ.....41-64

3.1 Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ.....	41-42
3.2. Ο ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.	42-45
3.3. ΤΟ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΩΝ ΟΤΑ	45-50
3.4. Η ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	50-52

3.5. ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	52-53
3.6. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	53-55
3.7. ΠΟΡΟΙ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	55-56
3.8. Ο ΧΡΟΝΙΚΟΣ ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	56-57
3.9. ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	57-59
3.10. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ	60-61
3.11. ΕΤΗΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ.....	61-63
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : Ο ΔΗΜΟΣ ΑΡΦΑΡΩΝ	65-82
4.1 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΦΑΡΩΝ.....	65-70
4.1.1. Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ.....	65-66
4.1.2 ΦΥΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ.....	66-67
4.1.3 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ.....	67-70
4.2 ΤΕΧΝΙΚΑ – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ –ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	70-77
4.2.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	70-73
4.2.2 ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ.....	73-77
4.3 ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΑΡΦΑΡΩΝ	77-82
4.3.1 ΠΡΩΤΟΓΕΝΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ.....	77-79
4.3.2 ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ.....	80-81
4.3.3 ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	81-82
4.4. Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	82
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Τ.Α.Π. ΔΗΜΟΥ ΑΡΦΑΡΩΝ.....	83-99
5.1 Ο ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΤΑΠ.....	83-84
5.2. ΤΑΠ ΑΡΦΑΡΩΝ	84-88
5.2.1 ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT.....	85-87
5.2.1.1 ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	85
5.2.1.2 ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	86
5.2.1.3 ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ.....	87
5.2.1.4 ΑΠΕΙΛΕΣ.....	87
5.3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΤΑΠ	88-96
5.4. ΧΡΟΝΙΚΟΣ ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΤΑΠ.....	96-97
5.5 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΑΠ.....	97-98
5.6 ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΤΑΠ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΦΑΡΩΝ	98-99
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Ο.Π.Α.Α.Χ. ΔΗΜΟΥ ΑΡΦΑΡΩΝ	100-132
6.1. Ο ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ Ο.Π.Α.Α.Χ.	100-101
6.2. ΤΑ ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΠ	102-104
6.3 ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	104-105
6.4 ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ Ε.Π. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	106-107

6.5 ΟΠΑΑΧ ΑΛΑΓΟΝΙΑΣ	107-108
6.6. ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ	108-123
6.7. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ Ο.Π.Α.Α.Χ ΑΛΑΓΟΝΙΑΣ.....	123
6.8 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ - ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ - ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΑΛΑΓΟΝΙΑΣ.....	124-128
6.9 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΦΑΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΟΠΑΑΧ ΑΛΑΓΟΝΙΑΣ	128-129
6.9.1 ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	128-129
6.9.2 ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	129
6.9.3 ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	129
6.9.4 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ	129
6.9.5 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	129-132
6.10 ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ Ο.Π.Α.Α.Χ. ΑΛΑΓΟΝΙΑΣ.....	132
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7:ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	133-136
7.2. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	133-135
7.1. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	135-136

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΟ

Α.Ε.	Ανώνυμη Εταιρεία
Α.Π.	Αρχή Πληρωμής
ΒΙΟ.ΠΑ.	Βιοτεχνικό Πάρκο
ΒΙΟ. ΠΕ.	Βιοτεχνική Περιοχή
Δ.Α.	Διαχειριστική Αρχή
Δ.Ο.Υ.	Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία
Δ.Δ.	Δημοτικό Διαμέρισμα
Δ.Ε.Α.Δ.Α.	Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Αρφαρών
Δ.Κ.Κ.	Δημοτικός Κοινοτικός Κώδικας
Δ.Σ.	Δημοτικό Συμβούλιο
Ε.Α.Π.	Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα
ΕΓΤΠΕ	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και εγγυήσεων
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Ε.	Ετερόρρυθμη Εταιρεία
Ε.Ε.Π.	Ετήσιο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ε.Κ.Τ.	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΛΤΑ	Ελληνικά Ταχυδρομεία
Ε.Ο.Κ.	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
Ε.Π.Ε	Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης
Ε.Π.	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ε.Τ.Π.Α.	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕCΥ	Νομισματική Μονάδα (χρησιμοποιήθηκε τις δεκαετίες '80-'90 εικονικά)
Ι.Χ.	Ιδιωτικής Χρήσης
Κ.Α.Π.	Κεντρικοί Αυτοτελής Πόροι
Κ.Ε.Π.	Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών
Κ.Ε.Κ.	Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης
Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.	Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας
Κ.Π.	Κοινοτική Πρωτοβουλία
Κ.Π.Σ.	Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
Κ.Τ.Ε.Λ.	Κοινών Ταμείων Εκμετάλλευσης Λεωφορείων
Μ.Ο.Π.	Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα
Ν.Α.Π.	Νομαρχιακό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα
Ν.Π.Ι.Δ.	Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου
Ν.Π.Δ.Δ.	Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου
Ν.Σ.	Νομαρχιακό Συμβούλιο
Ο.Α.Ε.Δ.	Οργανισμός Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού
Ο.Γ.Α.	Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων
Ο.Ε	Ομόρρυθμη Εταιρεία
Ο.Μ.	Ομάδα Μελέτης
Ο.Ν.Ε.	Οικονομική και Νομισματική Ένωση
Ο.Π.Α.Α.Χ.	Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου
Ο.Π.Σ.	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα
Ο.Τ.Α.	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Ο.Τ.Ε.	Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδας
Ο.Τ.Δ.	Ομάδες Τοπικής Δράσης
Σ.Α.Τ.Α.	Συλλογικές Αποφάσεις Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Π.Α.Π.	Περιφερειακά Αναπτυξιακά Προγράμματα
Π.Γ.Ε.	Προϊόντα Γεωργικής Ένδειξης
Π.Ε.Π.	Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα
Π.Ο.Π.	Προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης
Σ.Α.Τ.Α.	Συλλογικές Αποφάσεις Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Τ.Α.Π.	Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα
Τ.Ε.Δ.Κ.	Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων
ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α	Υπουργείο Εσωτερικών Δημοσίας Διοίκησης και Αποκέντρωσης
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως
Φ.Π.Α.	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
Χ.Μ.Π.Α.	Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού Αλιείας
Χ.Υ.Τ.Α.	Χώρος Υγειονομική Ταφής Απορριμμάτων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παραμέληση της τοπικής κοινωνίας ενός Δήμου και η έλλειψη δραστηριοτήτων και κινήτρων για τους κατοίκους των περιοχών, έχουν σαν αποτέλεσμα την συνεχή υποβάθμιση της Ελληνικής περιφέρειας, γεγονός που επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την πορεία ανάπτυξης που επιθυμεί το κάθε κράτος.

Από τη δεκαετία του 1980 και μετά παρατηρούνται στο Ελληνικό χώρο ποιο οργανωμένες αναπτυξιακές στρατηγικές. Στην παρούσα εργασία θα πραγματοποιήσουμε στο πρώτο κεφάλαιο μια ιστορική αναδρομή των πρώτων οργανωμένων μορφών ανάπτυξης, καταλήγοντας έως και την σημερινή εποχή.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζουμε τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα που διαθέτει ένα ΤΑΠ, μελετώντας το ΤΑΠ ως πρώτη οργανωμένη αναπτυξιακή στρατηγική του Ελληνικού κράτους.

Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται λόγος για την ανάγκη μετάβασης από τα ΤΑΠ στα επιχειρησιακά προγράμματα, παρουσιάζονται οι έννοιες του στρατηγικού σχεδιασμού και των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται μια περιγραφή των χαρακτηριστικών που διαθέτει ο Δήμος Αρφαρών, αναφέρονται τα δημογραφικά, γεωγραφικά, διοικητικά κ.λ.π στοιχεία τα οποία διαθέτει.

Στο πέμπτο κεφάλαιο παρατίθεται το ΤΑΠ που σχεδιάσθηκε για να υλοποιηθεί από τον Δήμο Αρφαρών, γίνεται ανάλυση των στόχων, παρατίθενται οι άξονες και τα λοιπά χαρακτηριστικά του προγράμματος.

Στο έκτο κεφάλαιο παρουσιάζεται το επιχειρησιακό πρόγραμμα «Αγροτική ανάπτυξη ανασυγκρότηση της υπαίθρου» του Διαρθρωτικού προγράμματος 2000-2006, και ποιο συγκεκριμένα τα τομεακά επιχειρησιακά προγράμματα Ο.Π.Α.Α.Χ. του Ε.Π, στα οποία και γίνεται ανάλυση των χαρακτηριστικά τους, παίρνοντας σαν παράδειγμα το τοπικό ΟΠ.Α.Α.Χ. Αλαγονίας, στο οποίο και συμμετέχει ο Δήμος Αρφαρών

Τέλος στο τελευταίο κεφάλαιο παρατίθενται τα συμπεράσματα, κάποιες προτάσεις και οι παρατηρήσεις μας σχετικά με την μελέτη.

Για την εγγραφή της εργασίας χρησιμοποίησα στοιχεία από την βιβλιογραφία που έχει γραφτεί πάνω στο θέμα, και όλα τα σχετικά έγγραφα που υπάρχουν σε σημειώσεις, ενημερωτικούς οδηγούς και στο Internet, εκτός από την βιβλιογραφία, πήρα και συνεντεύξεις για τα στοιχεία του ΤΑΠ Αρφαρών, και του Ο.Π.Α.Α.Χ. Αλαγονίας από το προσωπικό του Δήμου Αρφαρών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 : Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΕΛΛΑΔΑ

1.1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η ανάπτυξη και η πρόοδος, είναι ένα στοιχείο που άρχισε να εφαρμόζεται και να επιδιώκεται εδώ και αρκετά χρόνια, τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκό, όσο και σε Εθνικό, Περιφερειακό άλλα και Τοπικό βαθμό.

Για την Ελλάδα η ανάπτυξη θα μπορούσαμε να πούμε πως άρχισε να επιδιώκεται αρχικά από την δεκαετία το 1940, και ειδικότερα από το έτος 1948 έως και το 1964. Το διάστημα αυτό παρουσιάσθηκαν προγράμματα, που είχαν σαν βασική επιδίωξη την οικονομική ανασυγκρότηση του Ελληνικού κράτους. Τα προγράμματα αυτά αναφέρονταν σε συγκεκριμένους τομείς της οικονομίας, ενώ μετά το 1960 εμφανίσθηκε στον Ελλαδικό χώρο το πενταετές αναπτυξιακό οικονομικό πρόγραμμα.

Στην συνέχεια αφού η αναπτυξιακή στρατηγική άρχισε να αποδίδει αποτελέσματα στην χώρα, περάσαμε σε μια δεύτερη χρονική περίοδο ανάπτυξης από το έτος 1964 έως και το 1979. Στην διάρκεια της περιόδου αυτής πραγματοποιήθηκε ένας διαχωρισμός στις περιφέρειες, σύμφωνα με τις αναπτυξιακές δυνατότητες που διάθετε η κάθε μία. Την περίοδο αυτή άρχισαν να παρέχονται κίνητρα από το κράτος, στοχεύοντας στην δημιουργία νέων εγκαταστάσεων στον τομέα της βιομηχανίας, ενώ παράλληλα σχεδιάσθηκαν και κάποια ειδικά προγράμματα τα οποία επιδίωκαν την ενίσχυση των υποδομών βιομηχανίας, υποδομών μεταφοράς, καθώς και προγράμματα για ειδικές περιοχές που παρουσίαζαν έλλειψη ανάπτυξης.

1.2. Η ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΤΗΝ ΕΟΚ ΚΑΙ Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ

Το διάστημα 1980 έως και το 1986 η Ελλάδα εντάσσεται στην Ε.Ε και ο αναπτυξιακός προγραμματισμός, αρχίζει να επηρεάζεται από την Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Πολιτική.

Στην Ε.Ε όλα τα κράτη μέλη της επιδιώκουν την ανάπτυξη τους, η ανάπτυξη όμως του καθενός δεν βρίσκεται πάντα στο ίδιο επίπεδο. Για το λόγο αυτό η Ε.Ε. στοχεύει στην δημιουργία μίας περιφερειακής πολιτικής η οποία θα επιδιώκει ίση ανάπτυξη σε όλα τα κράτη-μέλη.⁽¹⁾

Η Περιφερειακή Πολιτική αποτελεί θεσμοθετημένη πλέον πολιτική της ΕΕ. αλλά η πορεία της υπήρξε σταδιακή στα πλαίσια εξέλιξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, η περιφερειακή πολιτική αναγνωρίζεται σταδιακά ως πολιτική, παράλληλα με την πολιτική της οικονομικής ένωσης για την δημιουργία της ΕΟΚ. Τα πρώτα βασικά βήματα της ιστορικής εξέλιξης της περιφερειακής πολιτικής στον ευρωπαϊκό χώρο έχουν ως εξής

- Ίδρυση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή της 16ης Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής το έτος 1968 ⁽¹⁾.
- Με την ίδρυση του ΕΤΠΑ το 1975. Το ΕΤΠΑ που είναι ένα από τα διαρθρωτικά ταμεία που χρηματοδοτεί κυρίως έργα υποδομών, επενδύσεις στις ασθενέστερες περιοχές και έργα για την ενδυνάμωση μικρότερων επιχειρήσεων ⁽²⁾.
- Με την αναθεώρηση (τροποποίηση) των συνθηκών (και κυριότερα της συνθήκης της ΕΟΚ), από την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη που τέθηκε σε ισχύει την 1^η Ιουλίου 1987. Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη εκτός από την τροποποίηση των συνθηκών θεσμοθετεί και την Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Πολιτική. Μέσα από την Περιφερειακή αλλαγή παρατηρούνται οι εξής αλλαγές: α) Δημιουργία ευρύτερων αγορών, β) νομισματική ικανότητα, γ) βελτίωση συνθηκών εργασίας (κοινωνική πολιτική), δ) μείωση των καθυστερημένων και περιοχών,

(1), (1), www.neagenia.gr

(2) www.peloponnisos.gr

ε) τεχνολογική ανάπτυξη, στ) περιβάλλον, ζ) κοινή γεωργική πολιτική, η) υπογραφή χάρτη δικαιωμάτων, δημιουργία οικονομικής και νομισματικής ένωσης.⁽³⁾

➤ Με την δημιουργία του θεσμού των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων (Μ.Ο.Π.) που εμφανίστηκαν για πρώτη φορά το 1985.

Για την Ελλάδα το διάστημα αυτό, παρατηρείται η δημιουργία του πρώτου προγράμματος περιφερειακής ανάπτυξης το οποίο ήταν αυτοτελές, και η χρονική του διάρκεια επεκτεινόταν από το 1981 έως και το 1985.⁽³⁾

Στον Ελλαδικό χώρο έχουμε επίσης την περίοδο αυτή, και ποιο συγκεκριμένα από το 1983 έως και το 1987, την ύπαρξη του τελευταίου πενταετούς Εθνικού προγράμματος, όπου για πρώτη φορά έγινε λόγος για τον δημοκρατικό προγραμματισμό.

Στην συνέχεια και από το έτος 1986 έως και το έτος 1992, παρατηρείται η εμφάνιση των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων (Μ.Ο.Π.), με την ενίσχυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα Μ.Ο.Π. στόχευαν κυρίως στις παραγωγικές επενδύσεις και αφορούσαν έργα υποδομών, και αξιοποίησης του ανθρώπινου εργατικού δυναμικού.

Η χρηματοδότηση των Μ.Ο.Π. προέρχονται από τα Διαρθρωτικά ταμεία (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΕΓΤΠΕ, ΧΜΠΑ), από δάνεια της Ευρωπαϊκής τράπεζας επενδύσεων και από ειδικούς πρόσθετους πόρους.

Τα Μ.Ο.Π. δημιουργήθηκαν από την Ε.Ε. για να ενισχύσουν κυρίως την Ελλάδα, την Γαλλία και την Ιταλία οι οποίες ασκούσαν πιέσεις στην Ε.Ε, λόγω του αυξημένου ανταγωνισμού στα προϊόντα τους, που θα επικρατούσε από την ένταξη της Ισπανίας και της Πορτογαλίας στην Ε.Ε.⁽⁴⁾

Όσον αφορά τώρα την Ελλάδα στον τομέα της ανάπτυξης, η χώρα από το έτος ένταξης της (1981), είχε σημαντικές εισροές από τα διαρθρωτικά ταμεία, για την περιφερειακή της ανάπτυξη, ενώ στην συνέχεια η Ελλάδα εντάχθηκε στα ΜΟΠ για την περίοδο έως και το 1992, αντλώντας σημαντικούς χρηματοδοτικούς πόρους.⁽⁵⁾

(3) Οι περιφέρειες στην Ευρωπαϊκή Ένωση «Ε.Ανδρικοπούλου»

(4) www.oke.gr

(5) www.ypes.gr

Έτσι λοιπόν τα ΜΟΠ ήταν για την Ελλάδα μια πρώτη μορφής αξιολογής πράξης, για την δημιουργία μίας μεσοπρόθεσμης ολοκληρωμένης ανάπτυξης, των περιφερειών της κυρίως στον αγροτικό χώρο.

Τα ΜΟΠ για την Ελληνική Περιφέρεια σκόπευαν κυρίως στην χρηματοδότηση ειδικών αναπτυξιακών προγραμμάτων, με τα οποία επιδιώκεται η ανάπτυξη των προϊόντων, η βελτίωση των νέων θέσεων εργασίας, η εκπαίδευση και κατάρτιση των ατόμων που ασχολούνται στον γεωργικό τομέα. ⁽⁶⁾

Δυστυχώς για την χώρα τα προγράμματα δεν θα εφαρμόστηκάν όπως είχαν σχεδιαστεί, αλλά εκτελέστηκαν μεμονωμένα και χωρίς συνεργασία.

Στο διάστημα αυτό και ειδικότερα από το 1982 εφαρμόσθηκε στην Ελλάδα ένα Πενταετές Πρόγραμμα Οικονομικής & Κοινωνικής Ανάπτυξης, το οποίο είχε σαν βασικούς του στόχους την αποκέντρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης, την ενθάρρυνση για τεχνολογική πρόοδο, την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων, και την προσπάθεια για περιβαλλοντική αναβάθμιση.

Ένα σημαντικό όμως έτος για την Ελλάδα, αλλά και τις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες υπήρξε το έτος 1988, όπου έγινε αλλαγή του κανονισμού των διαρθρωτικών ταμείων, και παρατηρήθηκε το φαινόμενο του διπλασιασμού των πόρων που προέρχονται για την αναπτυξιακή πολιτική. Εκτός όμως από τα παραπάνω παρουσιάστηκε και αλλαγή των ΚΑΠ (τμήμα προσανατολισμού) κυρίως προς τα προγράμματα ολοκληρωμένης αγροτικής ανάπτυξης. ⁽⁷⁾

Στην μετέπειτα πορεία και σύμφωνα με τις παραπάνω εξελίξεις, ήταν αναγκαία η δημιουργία μιας νέας στρατηγικής ανάπτυξης, και για πρώτη φορά υιοθετήθηκε η έννοια του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ). Η διαφορά του ΚΠΣ από τα προηγούμενα αναπτυξιακά προγράμματα ήταν ότι προωθούσε την ενιαία Ευρωπαϊκή ανάπτυξη προσπαθώντας να ελαττώσει τις έντονες περιφερειακές ανισότητες, που υπήρχαν σε όλα τα κράτη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας έως τότε.

(6) www.oke.gr

(7) www.oke.gr

Το Α'ΚΠΣ συστάθηκε για το χρονικό διάστημα από το 1989 – 1993 και θεωρείται για την Ελλάδα πάρα πολύ σημαντικό. Το Α'ΚΠΣ για την Ελλάδα πραγματοποίησε έργα : στο οδικό δίκτυο και των 13 περιφερειών, υποδομές υγείας (νοσοκομεία), έργα στην παιδεία (σχολεία), στην ύδρευση, την άρδευση, τις αποχετεύσεις και τις μονάδες βιολογικού καθαρισμού, στα μέσα μαζικής μεταφοράς (λιμάνια, αεροδρόμια, σιδηροδρόμους), στην γεωργία (έγιναν αναδιορθώσεις καλλιεργειών, ανάπτυξη αγροτικών περιοχών), πραγματοποιήθηκαν προγράμματα για την γεωργία “φυλοξυρία” Leader κ.λ.π.

Στον τομέα των επιχειρήσεων έγιναν στην Κρήτη εργασίες (για την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, βελτίωση των βιομηχανικών ζωνών, κατάρτιση του προσωπικού των επιχειρήσεων), όσον αφορά τον ανθρώπινο παράγοντα πραγματοποιήθηκε πρόοδος σε θέματα κατάρτισης των νέων, των ανέργων, σπουδαστών, στελεχών επιχειρήσεων κ.λ.π.

Η Ελλάδα συμμετέχοντας στο Α'ΚΠΣ αποφάσισε να χρηματοδοτήσει έργα με ύψος 7,2 δις ECU, ενώ το ποσό θα ανέβει ακόμα προσθέτοντας τις κοινοτικές πρωτοβουλίες.

Μετά την ολοκλήρωση του Α'ΚΠΣ τα τελικά στοιχεία που προέκυψαν κατά τα προηγούμενα έτη, έφεραν την ανάγκη για συνέχιση των ΚΠΣ και για τα επόμενα έτη, έτσι δημιουργήθηκε το Β'ΚΠΣ για τα έτη 1994 έως και το 1999.

Το Β'ΚΠΣ για την Ελλάδα θα είναι ένας ακόμα σημαντικός παράγοντας για την ανάπτυξη της χώρας και την μείωση των προβλημάτων που υπάρχουν σε αυτήν.

Σαν έργα πραγματοποιήθηκαν μεγάλες επενδύσεις υποδομών στο μεταφορικό τομέα (λιμάνια, αεροδρόμια, σιδηρόδρομοι), στις τηλεπικοινωνίες, στην ενέργεια, ⁽⁸⁾ στον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού, επίσης βελτιώθηκαν τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης επενδύσεων στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, στον τουρισμό, έργα για την οδοποιία και τους μεγάλους αυτοκινητοδρόμους, προβλέφθηκαν τα απαραίτητα έργα για την ενέργεια, για τον αγωγό φυσικού αερίου και για την καλωδιακή σύνδεση με την Ιταλία, έργα στην υγεία και πρόνοια κ.λ.π.

(8)www.ypes.gr

Το Β'ΚΠΣ έχει προβλεπόμενη χρηματοδότηση 14δισ ECU από το ταμείο συνοχής και τις κοινοτικές πρωτοβουλίες. Με το τέλος του Β'ΚΠΣ οι αναγκαιότητα για περαιτέρω ανάπτυξη έφερε την ανάγκη δημιουργίας και του Γ'ΚΠΣ για το διάστημα 2000-2006 που περισσότερα στοιχεία θα αναφέρουμε αμέσως παρακάτω.

1.3. Η ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ 2000-2006 ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ.

Το Διαρθρωτικό Πρόγραμμα 2000-2006 αποτελεί την εξαγγελθείσα αναπτυξιακή στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΕΓΤΠΕ, ΧΜΠΑ), το ταμείο συνοχής και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα επενδύσεων. Το συνολικό ποσό του προγράμματος για την Ελλάδα ανέρχεται στα 52,40 δισ ευρώ (17,9 τρις δρχ.). Από τα οποία τα 26,9 δισ ευρώ προέρχονται από την κοινοτική χρηματοδότηση, τα 15,23 δισ ευρώ από την εθνική κρατική χρηματοδότηση, και τέλος τα υπόλοιπα 10,27 δισ ευρώ έχουν υπολογιστεί να είναι η ιδιωτική συμμετοχή. ⁽⁹⁾

Το διαρθρωτικό πρόγραμμα είναι προσανατολισμένο σε μεγάλο βαθμό στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, και μεριμνά για την επίτευξη των στόχων των Ο.Τ.Α., ώστε αυτοί να μπορέσουν να υλοποιήσουν τα σχέδια τους για την ανάπτυξη της περιοχής τους, μέσω της υλοποίησης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων.

Οι βασικοί κατευθυντήριοι στόχοι του Διαρθρωτικού Προγράμματος όπως έχουν καθοριστεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι σε γενικές γραμμές οι παρακάτω.

- Καταπολέμηση της ανεργίας, η οποία θα πραγματοποιηθεί μέσω της προώθησης ενεργητικών πολιτικών που θα επιλύσουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι άνεργοι. ⁽¹⁰⁾

(9) CD σελ 13

(10) CD σελ 2

- Προστασία του περιβάλλοντος.
- Ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών υποδομών. ⁽¹¹⁾
- Βελτίωση των αποτελεσμάτων που παρέχουν οι υπηρεσίες της Δημόσιας Διοίκησης.
- Βελτίωση των αγορών, παροχή καλλίτερης ποιότητας αγαθών και προϊόντων.
- Προώθηση της Ελληνικής οικονομίας, ώστε να γίνει αντάξια των οικονομιών των άλλων κρατών της Ε.Ε

Β Α Σ Ι Κ Ο Ι Σ Τ Ο Χ Ο Ι Τ Ο Υ Δ . Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α Τ Ο Σ	
ΣΤΟΧΟΣ 1	Καταπολέμηση της ανεργίας.
ΣΤΟΧΟΣ 2	Προστασία του περιβάλλοντος.
ΣΤΟΧΟΣ 3	Ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών υποδομών.
ΣΤΟΧΟΣ 4	Βελτίωση των αποτελεσμάτων που παρέχουν οι υπηρεσίες της Δημόσιας Διοίκησης.
ΣΤΟΧΟΣ 5	Βελτίωση των αγορών, παροχή καλλίτερης ποιότητας αγαθών και προϊόντων.
ΣΤΟΧΟΣ 6	Προώθηση της Ελληνικής οικονομίας ώστε να γίνει αντάξια των οικονομιών των άλλων κρατών της Ε.Ε.

(Πηγή CD Οδηγός Εφαρμογής για την Τ.Α., των Ε.Π. 2000-2006)

Το Διαρθρωτικό πρόγραμμα στα πλαίσια της υλοποίησης του περιλαμβάνει τρεις βασικούς τομείς:

1)Το Ταμείο Συνοχής.

2)Τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες.

και 3)Το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και τα επιχειρησιακά προγράμματα, το (Γ' ΚΠΣ) θεωρείται και το πιο σημαντικός τομέας.

(11) CD ΣΕΛ 2

1.4. ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

Το ταμείο συνοχής δημιουργήθηκε με την συνθήκη του Μάαστριχ, το 1993. Σκοπός του είναι να βελτιώσει την οικονομική, και κοινωνική συνοχή, βοηθώντας τις μη ευημερούσες χώρες να συμμετέχουν στην Οικονομική και νομισματική ένωση. ⁽¹²⁾

Το ταμείο συνοχής χρηματοδοτεί έργα και μελέτες στους τομείς της προστασίας του περιβάλλοντος, και τα Διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών, των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα έργα που θα υλοποιηθούν από το ταμείο συνοχής ανήκουν στα Ε.Π. «Περιβάλλον», «Οδικοί Άξονες...», «Σιδηρόδρομοι ...» και στα Π.Ε.Π. του Γ'ΚΠΣ. Το ταμείο συνοχής στοχεύει στους τρεις παρακάτω τομείς παρέμβασης:

- 1) *Ύδρευση με πόσιμο νερό*, σκοπός του έργου είναι να εξασφαλίσει τους κατάλληλους δυνατούς πόρους, για την ύδρευση των περιοχών και κυρίως των μεγάλων αστικών κέντρων.
- 2) *Αποχέτευση και επεξεργασία λυμάτων*, σκοπός του έργου είναι να δημιουργήσει τις απαραίτητες υποδομές για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων, καθώς και υποδομές για τα δίκτυα αποχέτευσης.
- 3) *Διαχείριση των στερεών αποβλήτων*, σκοπός του έργου είναι να διαχειριστεί κατάλληλα τα απόβλητα ώστε να ελαττωθεί ο κίνδυνος της δημόσιας υγείας από αυτά, να γίνεται η ανακύκλωση τους, να επανενταχθούν οι ρυπασμένες περιοχές, και να διασφαλιστεί η προστασία του περιβάλλοντος.

Το ταμείο συνοχής, χρηματοδοτεί κυρίως τους Ο.Τ.Α. σε έργα που έχουν σχέση με το περιβάλλον, αυτά είναι κυρίως έργα για την βελτίωση και κατασκευή δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης σε τοπικό επίπεδο.

Για το διάστημα 2000-2006 το ταμείο συνοχής θα παρέχει χρηματοδότηση συνολικού ύψους 6,392 δις ευρώ, με την κοινοτική δαπάνη να ανέρχεται στα 32 δις ευρώ. Οι χώρες που είναι δικαιούχοι στο ταμείο συνοχής είναι:

α) Η Ισπανία

β) Η Πορτογαλία

(12) www.peloponnisos.gr

.....
γ) Η Ελλάδα

και δ) Η Ιρλανδία

Το ταμείο θα ενισχύσει πολλή την τοπική αυτοδιοίκηση κυρίως στην κατηγορία του περιβάλλοντος αφού θα μπορέσει να υλοποιήσει έργα στον τομέα της ύδρευσης, και ποσίμου νερού, στην αποχέτευση, και την επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση των στερεών απόβλητων κ.λ.π.

1.5. ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ 2000-2006

Οι κοινοτικές πρωτοβουλίες του προγράμματος είναι οι εξής:

LEADER+ ⁽¹³⁾

Η κοινοτική πρωτοβουλία leader+ υλοποιείται κυρίως σε ορεινές και νησιωτικές περιοχές, οι οποίες παρουσιάζουν προβλήματα υπανάπτυξης στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα. Το πρόγραμμα σχεδιάστηκε και υλοποιείται από το Υπουργείο Γεωργίας, ενώ οι φορείς που έχουν αναλάβει την υλοποίηση του είναι οι (Ο.Τ.Δ) Ομάδες Τοπικής Δράσης που υπάρχουν στην κάθε περιοχή, με δυνατότητα συμμετοχής της Αυτοδιοίκησης, και ιδιωτικών φορέων τοπικού επιπέδου.

Στόχος του Leader+, είναι η ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών. Με την χρήση των κατάλληλων μεθόδων, θα επιτευχθεί η ανταγωνιστικότητα των περιοχών, θα ελαττωθούν τα μειονεκτήματά τους και θα παρατηρηθεί μείωση της απομόνωσης των μειονεκτικών περιοχών. Για την υλοποίηση των παραπάνω στόχων το Leader+ έχει καταρτίσει τέσσερις βασικούς άξονες:

Άξονας 1 => Ολοκληρωμένες και πιλοτικού χαρακτήρα στρατηγικές αγροτικής ανάπτυξης.

Ο άξονας αυτός έχει συνολικό κόστος 365.777.778 ευρώ και καλύπτει το μεγαλύτερο ποσοστό 93,16% ολόκληρης της κοινοτικής πρωτοβουλίας. Οι πρωτοβουλίες του άξονα υλοποιούνται μέσω τριών μέτρων:

Μέτρο 1 : Τεχνική στήριξη φορέων υλοποίησης (Ο.Τ.Δ.). Κυρίως ασχολείται με την δημιουργία, την οργάνωση και την λειτουργία της (Ο.Τ.Δ.)

(13) CD σελ 117-122 / Παράρτημα 1, Πίνακας 7

.....
Μέτρο 2 : Ενίσχυση σε επενδύσεις στήριξης της επιχειρηματικότητας. Στο μέτρο αυτό υλοποιούνται δράσεις κυρίως για την βελτίωση του αγροτουρισμού, την ενίσχυση νέων βελτιωμένων μορφών τουρισμού, την ανάπτυξη της τοπικής επιχειρηματικότητας, την εκμετάλλευση των τοπικών προϊόντων, κ.λ.π.

Μέτρο 3 : Υποστηρικτικές ενέργειες. Οι δράσεις που υλοποιούνται στο μέτρο αυτό θα μπορούσαμε να πούμε πως είναι, οι ενέργειες για την κατάρτιση των κατοίκων σε θέματα αγροτικού τουρισμού, επιχειρήσεων, τεχνών, περιβάλλοντος, πολιτιστικής κληρονομιάς, γεωργίας, κτηνοτροφίας, προβολής κ.λ.π.

Μέτρο 4 : Προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση της φυσική και πολιτιστικής κληρονομιάς. Στο μέτρο αυτό υλοποιούνται δράσεις για την προστασία περιοχών με μεγάλο βαθμό φυσικής ομορφιάς, προβολή ιστορικών κτηρίων, αναπαλαίωση κτισμάτων κ.λ.π.

Άξονας 2 => Στήριξη συνεργασίας μεταξύ των αγροτικών περιοχών.

Στον άξονα αυτό, το συνολικό προϋπολογισμένο κόστος ανέρχεται στα 12.183.332 ευρώ καλύπτοντας με αυτό το ποσοστό το 3,10% της κοινοτικής πρωτοβουλίας. Ο άξονας υλοποιεί δύο πρόσθετα μέτρα:

Μέτρο 1 : Συνεργασία μεταξύ των περιοχών της Ελλάδας (διατοπική, διαπεριφερειακή συνεργασία). Στο μέτρο αυτό θα μπορούσαμε να αναφέρουμε τις παρακάτω συνεργασίες :

-Συνεργασία μεταξύ Ο.Τ.Δ

-Συνεργασία των Ο.Τ.Δ του Leader+, και Leader I και Leader II

-Συνεργασία Ο.Τ.Δ με όλους αναπτυξιακούς φορείς.

Μέτρο 2 : Συνεργασία μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών (διακρατική συνεργασία) . Οι συνεργασίες που θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν στο μέτρο θα είναι: μεταξύ Ο.Τ.Δ και Ο.Τ.Δ. άλλων κρατών, συνεργασία με αναπτυξιακό φορέα, κ.λ.π

Άξονας 3 => Δικτύωση

Το συνολικό προϋπολογισθέν κόστος του, ανέρχεται στα 2.440.000 ευρώ κατέχοντας το μικρότερο ποσοστό της κοινοτικής πρωτοβουλίας που είναι μόλις 0,62%. Στον άξονα αυτόν υλοποιούνται δύο δράσεις μέτρων :

Μέτρο 1 : Λειτουργία δικτύων Leader+, όπου στο μέτρο αυτό πραγματοποιούνται δαπάνες για την λειτουργία δικτύων, δαπάνες για την οργάνωση του δικτύου κ.λ.π.

Μέτρο 2 : Λειτουργία Ελληνικής μονάδας εμφύχωσης δικτύου Leader(MΕΔ). Στο μέτρο υλοποιούνται δαπάνες για πραγματοποίηση ημερίδων, συνεδρίων, σεμιναρίων, εκμετάλλευση του Internet, προσφέροντας υπηρεσίες που παρέχουν συμβουλές προς τις Ομάδες τοπικής δράσης προς την διαχειριστική αρχή και προς την επιτροπή που παρακολουθεί το πρόγραμμα.

Άξονας 4 => Διαχείρισης, Παρακολούθηση, Αξιολόγηση του προγράμματος

Ο άξονας αυτός έχει συνολικό κόστος 12.213.333 ευρώ και κατέχει το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό 3,11% της κοινοτικής πρωτοβουλίας. Στον άξονα υλοποιείται ένα μέτρο:

Μέτρο 1 : Διαχείριση παρακολούθηση και αξιολόγησης του προγράμματος. ⁽¹⁴⁾

Το συνολικό προϋπολογισθέν κόστος της πρωτοβουλίας έχει συνολικό μέγεθος 392,6 εκ ευρώ (133,8 δις δρχ) εκ των οποίων

Η κοινοτική συμμετοχή ανέρχεται σε 182.900.000 ευρώ

Η Εθνική συμμετοχή ανέρχεται σε 68.280.000 ευρώ

Η Ιδιωτική συμμετοχή ανέρχεται στα 141.430.000 ευρώ, επίσης η Δημόσια δαπάνη (Κοινοτική – Εθνική) ανέρχεται στα 251.180.000 ευρώ και η χρηματοδότηση των Ευρωπαϊκών ταμείων (ΕΓΤΠΕ) φτάνει τα 182.900.000 ευρώ. ⁽¹⁵⁾

EQUAL

Η κοινοτική πρωτοβουλία Equal σχεδιάστηκε με σκοπό να εφαρμόσει νέες πολιτικές στον τομέα της απασχόλησης, με απώτερο στόχο να αντιμετωπίσει κάθε μορφής διακρίσεων και ανισοτήτων (π.χ. ηλικίας, φύλου, καταγωγής, αναπηρίας, θρησκείας κ.λ.π.), όσων ενδιαφέρονται να έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας, ή βρίσκονται είδη στην αγορά και αντιμετωπίζουν προβλήματα, επίσης η Κ.Π EQUAL στοχεύει στην αξιοποίηση των μέσων και διακρατικών συνεργασιών. ⁽¹⁶⁾

(14) Πίνακας 2, Παράρτημα 2

(15) Πίνακας 3, Παράρτημα 2, CD σελ 16

(16) CD σελ 16

Τα Ε.Π. στην Κ.Π equal πραγματοποιούνται, μέσω κοινοπραξιών τις οποίες ονομάζουμε Αναπτυξιακές Συμπράξεις (ΑΣ), και στις οποίες συμμετέχουν οι ενδιαφερόμενοι αλλά και η Αυτοδιοίκηση.

Στην Ελλάδα την Κ.Π Equal διαχειρίζεται το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, και την διαχείριση του Ε.Π έχει αναλάβει η Διαχειριστική Αρχή της ΚΠ Equal.⁽¹⁷⁾

Η κοινοτική Πρωτοβουλία διακρίνεται στους παρακάτω άξονες προτεραιότητας:

- ❖ Απασχολησιμότητα.
- ❖ Ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος.
- ❖ Προσαρμοστικότητα.
- ❖ Ίσες ευκαιρίες για άνδρες και γυναίκες.
- ❖ Οι αιτούντες άσυλο.
- ❖ Τεχνική βοήθεια.

Η χρηματοδότηση που θα προέλθει από την κοινοτική πρωτοβουλία Equal για την Ελλάδα ανέρχεται στα 138,8 εκ ευρώ (47,3 δις δρχ) από τα οποία η κοινοτική συμμετοχή ανέρχεται στα 104.100.000 ευρώ, η εθνική συμμετοχή ανέρχεται στα 34.700.000 ευρώ, η Δημόσια δαπάνη (κοινοτική – εθνική) είναι 138.800.000 ευρώ και από τα Ευρωπαϊκά ταμεία τα ΕΚΤ χρηματοδοτεί με 104.100.000 ευρώ.⁽¹⁸⁾

URBAN

Η κοινοτική πρωτοβουλία Urban, σχεδιάστηκε για να βοηθήσει την οικονομική και κοινωνική ενδυνάμωση των αστικών πόλεων, και οικισμών που αντιμετωπίζουν προβλήματα, σαν αποτέλεσμα η κοινοτική πρωτοβουλία θα έχει την προώθηση της βασικής αειφόρου αστικής ανάπτυξης.⁽¹⁹⁾

Βασικοί στόχοι της πρωτοβουλίας είναι:

(17)CD σελ 129,130

(18) Πίνακας 4, Παράρτημα 2

(19) Ανακοίνωση και οδηγίες κατάρτισης προτάσεων κοινοτικής πρωτοβουλίας URBAN II

- Η διαμόρφωση και εφαρμογή κατάλληλων στρατηγικών ώστε να επιτευχθεί αναζωογόνηση των πόλεων, των κωμοπόλεων, των αστικών περιοχών, στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα.
- Δημιουργία κατάλληλου κλήματος για την ανταλλαγή γνώσεων εμπειριών πρακτικών κ.λ.π. στον οικονομικό, κοινωνικό, περιβαλλοντολογικό και διοικητικό τομέα, ώστε να επέλθει η αειφόρος ανάπτυξη, στις περιοχές της Ε.Ε.

Για την ενίσχυση των περιοχών και των αστικών κέντρων πρέπει να υπάρχει συγκεκριμένο πρόβλημα σε αυτές, το οποίο θα πρέπει επίσης να βρίσκεται σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή.

Τα αστικά κέντρα τα οποία θα ενισχύονται θα πρέπει να έχουν τουλάχιστον 20.000 κάτοικους πληθυσμό, ο πληθυσμός αυτός θα μπορούσε να μειωθεί έως 10.000 κατοίκους, σε συγκεκριμένες και αιτιολογημένες περιπτώσεις, εκτός όμως από τα όρια του πληθυσμού οι περιοχές θα πρέπει να τηρούν και κάποια επιπλέον πρόσθετα κριτήρια:

(Για τις περιοχές που δεν ανήκουν στους στόχους 1 και 2 θα πρέπει να έχουν 3 τουλάχιστον από τα κριτήρια) :

- 1) Να υπάρχει στην περιοχή υψηλό επίπεδο μακράς διάρκειας ανεργίας, από τους ανέργους.
- 2) Το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας στην περιοχή θα πρέπει να είναι σε χαμηλό επίπεδο.
- 3) Η περιοχή θα πρέπει να διακρίνεται από υψηλά επίπεδα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού των κατοίκων της.
- 4) Θα πρέπει να υπάρχουν ειδικές ανάγκες, ανασυγκρότηση εξαιτίας των τοπικών οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων .
- 5) Στην περιοχή θα πρέπει να υπάρχουν πολλοί μετανάστες, μειονεκτικές ομάδες ή πρόσφυγες.
- 6) Το επίπεδο εκπαίδευσης θα είναι χαμηλό και θα υπάρχει μεγάλος αριθμός μαθητών που εγκαταλείπουν το σχολείο.
- 7) Μεγάλα ποσοστά εγκληματικότητας από ενήλικες, αλλά και από ανήλικους κατοίκους.
- 8) Επισφαλείς δημογραφικές τάσεις.
- 9) Υποβαθμισμένο περιβάλλον.

Στην Ελλάδα η κοινοτική πρωτοβουλία ήδη υλοποιεί προτάσεις στο Ηράκλειο, στην Κομοτηνή και το Πέραμα.

Η κοινοτική πρωτοβουλία έχει συνολικό προϋπολογισμένο μέγεθος 37.377.000 ευρώ, επίσης η δημόσια δαπάνη ανέρχεται στα 34.000.000, η κοινοτική συμμετοχή 25.500.000 ευρώ, η εθνική συμμετοχή 8.500.000, η ιδιωτική συμμετοχή 3.377.000 ευρώ και η χρηματοδότηση από τα Ευρωπαϊκά ταμεία (ΕΤΠΑ) ανέρχεται στα 25.500.000 ευρώ.⁽²⁰⁾

INTERREG III

Η κοινοτική πρωτοβουλία Interreg III, θεσπίστηκε από την επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με σκοπό την διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία κυρίως σε υλικές υποδομές, στόχος της πρωτοβουλίας είναι η ισόρροπη ανάπτυξη⁽²¹⁾ και η εκπόνηση του Ευρωπαϊκού εδάφους, η δημιουργία ενιαίας αγοράς, η ONE, η διεύρυνση της κοινότητας κ.λ.π. Η Κ.Π. κατά την υλοποίηση της διακρίνεται σε προγράμματα τα οποία περιέχουν τους άξονες:

Άξονας 1 => Διασυνοριακές υποδομές, στόχος του άξονα είναι η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των οδικών, λιμενικών υποδομών και η επέκταση της συνεργασίας του Ελλαδικού κράτους με γειτονικές χώρες. Ο προϋπολογισμός του μέτρου αυτού έχει προβλεφθεί στα 316.695.332 εκ ευρώ και καλύπτει το 57,7% της Κ.Π

Άξονας 2 => Οικονομική ανάπτυξη και απασχόληση. Βασικός στόχος του άξονα είναι να επιτευχθεί οικονομική ανάπτυξη, και να αναπτυχθούν οι σχέσεις συνεργασίας των επιχειρήσεων, των ιδρυμάτων και των κρατικών φορέων διοίκησης. Το συνολικό προϋπολογισμένο κόστος του άξονα αυτού ανέρχεται στα 109.930.001 ευρώ καλύπτοντας το 20% της Κ.Π.

Άξονας 3 => Ποιότητα ζωής - περιβάλλον - πολιτισμός. Βασικοί στόχοι του άξονα είναι να βελτιώσουν τις συνθήκες ζωής των ανθρώπων, την διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος, να αναπτύξει τον τουρισμό και να διατηρήσει τον πολιτισμό των περιοχών, όλοι οι παραπάνω στόχοι θα πρέπει να σχεδιάζονται και σε επίπεδο συνεργασίας και επικοινωνίας και με άλλες

(20) Πίνακας 5, Παράρτημα 2

(21) CD ΣΕΛ 16

χώρες. Για τον άξονα αυτόν το κόστος που υπολογίζεται να διατεθεί ανέρχεται στα 110.450.000 ευρώ καλύπτοντας με αυτό το ποσό τον 20,2% της Κ.Π.

Άξονας 4 => Τεχνική βοήθεια. Στόχος του άξονα είναι να υποστηρίξει όλες τις απαραίτητες ενέργειες που θα πραγματοποιηθούν στα πλαίσια υλοποίησης του προγράμματος δηλαδή να παρέχει ενημέρωση, προώθηση κ.λ.π. του προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού για τον άξονα 4 ανέρχεται στα 11.419.999 ευρώ καλύπτοντας 2,1% της Κ.Π. ⁽²²⁾

Για την Ελλάδα η πρωτοβουλία έχει ένα σημαντικό ρόλο, διότι εξαιτίας της γεωγραφικής της θέσης, μπορεί να συνεργαστεί για την ειρήνη και ανάπτυξη των Βαλκανίων, των Παραευξήνιων περιοχών και της κεντρικής και Ανατολικής Μεσογείου.⁽²³⁾ Για την Ελλάδα η κοινοτική χρηματοδότηση ανέρχεται στα 600 εκ. ευρώ έως σήμερα υλοποιούνται τέσσερα προγράμματα σε σχέση με την χώρα μας :ΕΛΛΑΔΑ – ΑΛΒΑΝΙΑ, ΕΛΛΑΔΑ – ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ, ΕΛΛΑΔΑ – ΠΓΔΜ και ΕΛΛΑΔΑ – ΚΥΠΡΟΣ ενώ έτοιμα προς υλοποίηση είναι και τα προγράμματα ΕΛΛΑΔΑ – ΤΟΥΡΚΙΑ, ΕΛΛΑΔΑ – ΙΤΑΛΙΑ.

Όσον αφορά την χρηματοδότηση της Κ.Π. η συνολική δαπάνη (άξονες) ανέρχεται στα 547.695.332εκ ευρώ η δημόσια δαπάνη είναι 506.675.332εκ ευρώ, η κοινοτική συμμετοχή 380.000.000εκ ευρώ, η εθνική συμμετοχή 126.675.332εκ ευρώ, η ιδιωτική μόλις 41.020.000εκ ευρώ και η χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκά ταμεία ΕΤΠΑ ανέρχεται στα 380.000.000εκ ευρώ. ⁽²⁴⁾

1.6. ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ Γ'ΚΠΣ

Το Γ' ΚΠΣ χρηματοδοτεί το διαρθρωτικό πρόγραμμα κατά 82% του συνολικού οικονομικού μεγέθους. Το συνολικό οικονομικό μέγεθος του Γ' ΚΠΣ για την περίοδο 2000-2006 ανέρχεται στα 42,28 δις ευρώ από τα οποία τα 21,32 δις ευρώ θα προέρχονται από Κοινοτική Συμμετοχή, τα 10,438 δις ευρώ

(22) Πίνακας 5, Παράρτημα 2

(23) CD ΣΕΛ 16, 124-128

(24) Πίνακας 7, Παράρτημα 2

.....
προέρχονται από Εθνική κρατική συμμετοχή και τα υπόλοιπα 10,516 δις ευρώ προέρχονται από Ιδιωτική Συμμετοχή. ⁽²⁵⁾

Το Γ΄ ΚΠΣ για την Ελλάδα εγκρίθηκε με απόφαση της επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2000 έως 31 Δεκεμβρίου 2006.

Το Γ΄ ΚΠΣ σύμφωνα και με τις διατάξεις του άρθρου 17 του κανονισμού 1260/99 της (Ε.Κ.) περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

1) Τους άξονες προτεραιότητας, τους ποσοτικοποιήμενους ειδικούς στόχους, την αξιολόγηση των επιπτώσεων τους, την συνεκτικότητα τους με τις οικονομικές κοινωνικές και περιφερειακές πολιτικές, και τις στρατηγικές για την απασχόληση.

Στην Ελλάδα έχουν εγκριθεί με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 13 ΠΕΠ (Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα), 11 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, ως τομεακό Ε.Π. θεωρείται και το έγγραφο προγραμματισμού Αγροτικής Ανάπτυξης.

Οι άξονες προτεραιότητας του ΚΠΣ είναι οι παρακάτω: ⁽²⁶⁾

Άξονας 1 => Ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων και προώθηση της απασχόλησης.

Στον άξονα αυτόν περιλαμβάνονται δύο Ε.Π:

- ΕΠ «Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση».
- ΕΠ «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση».

Άξονας 2 => Μεταφορές

Ο άξονας περιλαμβάνει δύο ΕΠ

- ΕΠ «Οδικοί Άξονες, Λιμένες, Αστική Ανάπτυξη».
- ΕΠ Σιδηρόδρομοι, Αερολιμένες και Αστικές συγκοινωνίες».

Άξονας 3 => Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας

Στον άξονα περιέχεται ένα ΕΠ

- ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα».

(25) Πίνακας 8, Παράρτημα 2

(26) CD σελ 14,15

Άξονας 4 => Ανάπτυξη της Υπαίθρου και Αλιεία

Περιλαμβάνει δυο ΕΠ:

- ΕΠ «Αγροτική Ανάπτυξη και Ανασυγκρότηση της υπαίθρου».
- ΕΠ «Αλιεία».

και το έγγραφο Προγραμματισμού Αγροτικής Ανάπτυξης.

Άξονας 5 => Βελτίωση Ποιότητας Ζωής

Στον άξονα περιλαμβάνονται τρία ΕΠ:

- ΕΠ «Περιβάλλον».
- ΕΠ «Πολιτισμός».
- ΕΠ «Υγεία – Πρόνοια».

Άξονας 6 => Κοινωνία της Πληροφορίας

Στον άξονα υλοποιείτε ένα ΕΠ

- ΕΠ «Κοινωνία της Πληροφορίας».

Άξονας 7 => Περιφερειακή Ανάπτυξη

Είναι ο άξονας που περιλαμβάνει τα περισσότερα επιχειρησιακά προγράμματα αυτά είναι:

- ΕΠ «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη».
- ΕΠ «Αττικής».
- ΕΠ «Βορείου Αιγαίου».
- ΕΠ «Δυτικής Ελλάδας».
- ΕΠ «Δυτικής Μακεδονίας».
- ΕΠ «Ηπείρου».
- ΕΠ «Θεσσαλίας».
- ΕΠ «Ιόνιων Νήσων».
- ΕΠ «Κεντρικής Μακεδονίας».
- ΕΠ «Κρήτης».
- ΕΠ «Νοτίου Αιγαίου».
- ΕΠ «Πελοπόννησος».
- ΕΠ «Στερεάς Ελλάδας».

2)Την σύντομή περιγραφή των επιχειρησιακών προγραμμάτων καθώς και τους στόχους που έχουν επιλεγεί.

3)Την χρηματοδότηση, κατά τον άξονα, κατά έτος τη συμμετοχή των διάφορων ταμείων, των δημοσίων επιλέξιμων χρηματοδοτήσεων καθώς και των ιδιωτικών χρηματοδοτήσεων.

-
- 4) Τις διατάξεις εφαρμογής του κοινοτικού πλαισίου στήριξης.
 - 5) Την επαλήθευση των χρηματικών ροών.
 - 6) Τις πληροφορίες για την παρακολούθησης και αξιολόγηση των αναγκαίων πιστώσεων του ΚΠΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

2.1. ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΟΥ. ΤΟΠΙΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (Τ.Α.Π)

Τα Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα (ΤΑΠ) άρχισαν να εκπονούνται από κάποιους Δήμους της χώρας, μετά την κατάρτιση του αναπτυξιακού νόμου Ν1622/86⁽²⁷⁾ που προβλέπει και την δημιουργία των ΤΑΠ.

Ξεκινώντας την ανάλυση των ΤΑΠ θα ήταν σκόπιμο να παραθέσουμε μια εννοιολογική ερμηνεία των όρων της έννοιας ΤΑΠ, δηλαδή Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα.

Με τον όρο Τοπικό θα μπορούσαμε να πούμε πως αναφερόμαστε σε ένα συγκεκριμένο χώρο, και ειδικότερα σε μία συγκεκριμένη περιοχή, μικρής έκτασης.⁽²⁸⁾ Στο επίπεδο των πολιτικών Αρχών η έννοια του τοπικού αναφέρεται κυρίως σε επίπεδο Δήμου, Κοινότητας ή και σε επίπεδο Νομού. Ο Δήμος που θα εφαρμοστεί το ΤΑΠ θα πρέπει να αποτελείται από περιοχές που θα διαθέτουν ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά γνωρίσματα μεταξύ τους, όπως είναι τα φυσικά, πληθυσμιακά, κοινωνικά κ.λ.π. χαρακτηριστικά.

Η ανάγκη για ανάπτυξη αναφέρεται σε ένα σύνολο στόχων, για τους διάφορους τομείς δραστηριοτήτων ενός τοπικού γεωγραφικού χώρου, π.χ. για τον οικονομικό τομέα, για τον περιβαλλοντικό τομέα, για τον ανθρώπινο τομέα κ.λ.π, που διαθέτει ο Δήμος μέσω μιας αναπτυξιακής μελέτης. Στόχος της μελέτης είναι η βελτίωση των κοινωνικών και οικονομικών δεικτών στην περιοχή και η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής.⁽²⁹⁾

Τέλος με τον όρο προγράμματα εννοούμε, πως αναλαμβάνουμε να προσδιορίσουμε και να κατευθύνουμε μια δράση, ή μια ομάδα δράσεων σήμερα για να πετύχουμε κάποιο συγκεκριμένο στόχο στο μέλλον τον οποίο

(27) Ν. 1622/86 «Ν. Ιωάννη Καποδίστρια»

(28), (29) Τ.Α.Π. Δήμου Αρφαρών (σελ 10 –14)

και έχουμε προσδιορίσει εκ των προτέρων.⁽³⁰⁾

Αναλυτικότερα με την έννοια των προγραμμάτων εννοείται η διαδικασία οργάνωσης, λήψης αποφάσεων και χρηματοδότησης που πραγματοποιείται σε περισσότερα του ενός στάδια, και έχει σαν απώτερο σκοπό την εφαρμογή σε πολυετή βάση των στόχων που έχουν καθοριστεί,⁽³¹⁾ με εμφανή τον χρονικό ορίζοντα υλοποίησης τους, ενδεικτική πηγή πόρων ενώ οι στόχοι και οι δράσεις θα είναι ξεκαθαρισμένοι και πλήρως κατανοητοί.

Τα προγράμματα με βάση τον χρονικό ορίζοντα θα μπορούσαμε να τα διακρίνουμε σε μακροπρόθεσμα, (π.χ. τετραετίας, πενταετίας) και μεσοπρόθεσμα (π.χ. ετήσια).

Στην συνέχεια παραθέτουμε και ορισμένα επιπλέον χαρακτηριστικά για το ΤΑΠ. Το ΤΑΠ υλοποιείται στα πλαίσια της τετραετούς θητείας της Δημοτικής Αρχής του κάθε Δήμου, μπορεί όμως να υπάρξει και σε Νομαρχιακό επίπεδο, πενταετή Νομαρχιακά Αναπτυξιακά Προγράμματα.⁽³²⁾

Όπως αναφέραμε και παραπάνω σκοπός του ΤΑΠ είναι να επέλθει ανάπτυξη στην περιοχή μελέτης, με λίγα λόγια η ανάπτυξη θα επιχειρείται στον τομέα των πολιτών και την επίλυση των προβλημάτων τους, την οικονομική ανάπτυξη, την ανάπτυξη στον τομέα του περιβάλλοντος, του ανθρώπου, των παραγωγικών διαδικασιών κ.λ.π.

Λαμβάνοντας υπόψη μας την εννοιολογική σημασία των όρων του ΤΑΠ θα μπορούσαμε να αποδώσουμε ένα πιο συγκροτημένο ορισμό για τον όρο των ΤΑΠ.

ΤΑΠ είναι η σχεδίαση μιας ολοκληρωμένης προγραμματικής αναπτυξιακής μελέτης, που υλοποιείται σε μια συγκεκριμένη περιοχή, παρέχοντας τεχνικές, κοινωνικές και πολιτικές διαδικασίες. Επίσης έχοντας υπόψη τα προβλήματα, μειονεκτήματα της περιοχής καθώς και την γνώμη και άποψη των κατοίκων της, επιδιώκει να αντιμετωπίσει όλες τις δυσκολίες, και να επιτύχει μια αναπτυξιακά βελτιωμένη και αναθεωρημένη ποιότητα ζωής στους κατοίκους, στο περιβάλλον, αναβαθμίζοντας ταυτόχρονα όλη την περιοχή του Δήμου.

(30), (31) Περιφερειακός Προγραμματισμός «Παπαπαδασκαλόπουλος Δ..Αθαν»

(32) Ν. 1622/86 «Ι. Καποδίστρια»

2.2. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ. ⁽³³⁾

Απαραίτητο στοιχείο για την λειτουργία του αναπτυξιακού προγραμματισμού είναι η ύπαρξη του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου, που θα μεριμνά για την νομιμότητα και εγκυρότητα των αναπτυξιακών στρατηγικών.

Όσον αφορά το Ελληνικό σύνταγμα έχει θεσμοθετηθεί ο Αναπτυξιακός Νόμος 1622/86 με τίτλο «Τοπική Αυτοδιοίκηση – Περιφερειακή Ανάπτυξη και Δημοκρατικός προγραμματισμός».

Ο νόμος αναφέρεται στον αναπτυξιακό προγραμματισμό που υλοποιείτε:

- 1) Σε Εθνικό επίπεδο με την σχεδίαση Εθνικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (Ε.Α.Π.). Τα Ε.Α.Π. αφορούν τον Εθνικό χώρο και υλοποιούνται από κεντρικούς φορείς του Δημοσίου τομέα (με την συγκεκριμένη αρμοδιότητα).
- 2) Σε Περιφερειακό επίπεδο, με την σχεδίαση Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Π.Ε.Π.), τα προγράμματα που αφορούν τις περιφέρειες, ακολουθούν την πορεία κατεύθυνσης των Ε.Α.Π.
- 3) Σε Νομαρχιακό επίπεδο, με την εκπόνηση Νομαρχιακών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (Ν.Α.Π.), δηλαδή προγράμματα για την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση που κατευθύνονται στα πλαίσια των Π.Ε.Π.
- 4) Και σε Τοπικό επίπεδο, με την εκπόνηση Τοπικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (Τ.Α.Π.), για την Τοπική Αυτοδιοίκηση σύμφωνα με τις κατευθύνσεις των Ν.Α.Π.

(33) Ν.1622/86 «Ν.Ι. Καποδίστρια»

2.3. ΚΥΡΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΩΝ ΤΑΠ

Το ΤΑΠ θα πρέπει να καταρτιστεί έχοντας υπόψη του όλα τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα που έχει στην διάθεση της η περιοχή μελέτης, τέτοια στοιχεία είναι : η γη (και οι παροχές που προκύπτουν από αυτή), το περιβάλλον, ο ανθρώπινος παράγοντας κ.λ.π.

Όλα αυτά τα στοιχεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν, εφαρμόζοντας τις κατάλληλες στρατηγικές για να επέλθει η ανάπτυξη, και η πρόοδος στην περιοχή. Για την επιτυχή πορεία του ΤΑΠ, θα πρέπει οι μελετητές να εντάξουν στην μελέτη τους τα εξής στοιχεία:

- 1) Σε πρώτο επίπεδο θα πρέπει να γίνει η συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων (δεδομένων),⁽³⁴⁾ που συγκεντρώθηκαν. Δηλαδή θα πρέπει να συγκεντρωθούν από τις πηγές πληροφόρησης, όλα τα στοιχεία που θεωρούνται χρήσιμα και απαραίτητα για την μελέτη του ΤΑΠ. Αφού τα συλλέξουν θα γίνει μια πρώτη επεξεργασία και ανάλυση των στοιχείων αυτών.
- 2) Στην συνέχεια θα πραγματοποιηθεί η διατύπωση των σκοπών, και των στόχων,⁽³⁵⁾ που θα επιδιώξει το ΤΑΠ. Δηλαδή θα καθοριστούν οι σκοποί που επιθυμούνται να πραγματοποιηθούν στην περιοχή, θα γίνει η κατάρτιση του προγράμματος, επίσης θα καταρτιστούν και οι στόχοι που το πρόγραμμα θα επιδιώξει να υλοποιήσει.
- 3) Το επόμενο στάδιο είναι η κατάρτιση από τους μελετητές ενός συνόλου από εναλλακτικές αναπτυξιακές στρατηγικές,⁽³⁶⁾ που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για ένα ΤΑΠ.

Οι εναλλακτικές στρατηγικές, είναι πορείες εφαρμογής του ΤΑΠ, που πρέπει να σχεδιαστούν για να υπάρχει η δυνατότητα αλλαγής της επιλεγμένης στρατηγικής, με κάποια από τις εναλλακτικές, σε περίπτωση που η επιλεγμένη δεν αποφέρει ικανοποιητικά αποτελέσματα κατά την διάρκεια της υλοποίησης του προγράμματος, ή δεν θεωρηθεί ικανοποιητική κατά την μελέτη της σε πρώτο επίπεδο.

- 4) Αφού έχουν πραγματοποιηθεί όλες οι παραπάνω καταστάσεις, σειρά έχει η σύνταξη του σχεδίου υλοποίησης,⁽³⁷⁾ που θα καθορίσει τις εργασίες του ΤΑΠ.

(34), (35), (36), (37) ΤΑΠ εισαγωγή στην μεθοδολογία «Ε. Πανάς» σελ 38,39

Το σχέδιο υλοποίησης είναι ένα πλάνο που περιέχει τις εργασίες και τα έργα που θα υλοποιηθούν, στα πλαίσια του ΤΑΠ το πλάνο αυτό θα περιέχει χρονικό όριο, και οικονομικά χαρακτηριστικά για το έργο.

5) Τέλος αφού το πρόγραμμα ολοκληρωθεί και τα έργα τελειώσουν, θα πρέπει να γίνει μια σύγκριση των αποτελεσμάτων που προέκυψαν με τους στόχους που τέθηκαν στην αρχή, το αποτέλεσμα που θα προκύψει θα αξιολογηθεί κατάλληλα από ειδικούς, στο στάδιο της αξιολόγησης και θα αποδοθεί στο Δήμο και στην περιοχή, πληροφορώντας τον Δήμο για τα χαρακτηριστικά και τα στοιχεία που προέκυψαν.

Όλα τα παραπάνω στοιχεία θα πρέπει να εφαρμόζονται σε κάθε ΤΑΠ με ιδιαίτερη πάντοτε προσοχή.

2.4. ΤΑ ΜΕΣΑ ΕΝΟΣ ΤΑΠ ⁽³⁸⁾

Κατά την σχεδίαση ενός ΤΑΠ οι μελετητές θα πρέπει να ορίσουν κάποια μέσα που θα έχει στην διάθεση της η κάθε ομάδα σχεδίασης για να μπορέσει να μιλήσει για εκπόνηση ΤΑΠ.

Τα μέσα αυτά θα πούμε πως σε γενικές γραμμές είναι ίδια, για κάθε περιοχή που επιθυμεί να εφαρμόσει ένα ΤΑΠ. Πιο συγκεκριμένα τα μέσα αυτά είναι:

1) *Η ενημέρωση.* Στο σημείο αυτό οι προγραμματιστές του ΤΑΠ θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν την δημοσιότητα, μέσω των τοπικών εφημερίδων , των περιοδικών των ράδιο – τηλεοπτικών και λοιπών μέσων μαζικής επικοινωνίας, που θα διαθέτει η περιοχή, για να γνωστοποιήσει στους πολίτες το νέο αυτό θεσμό των ΤΑΠ. Παρέχοντας επίσης πληροφορίες για τα οφέλη, και τα ευνοϊκά αποτελέσματα που επιδιώκονται να προκύψουν από την εφαρμογή του προγράμματος, επίσης μέσω της δημοσιότητας θα ευαισθητοποιηθεί το κοινό και θα ανταποκριθεί θετικά στον θεσμό αυτό της Αυτοδιοίκησης.

2) *Ο διάλογος.* Ο διάλογος είναι ένα πολύ απαραίτητο μέσω στην εφαρμογή ενός ΤΑΠ, ο διάλογος θα πρέπει να πραγματοποιείτε μεταξύ των τοπικών φορέων , των τεχνικών, και επιστημονικών συμβούλων,⁽³⁹⁾ των

(38) Αναπτυξιακοί θεσμοί της Αυτοδιοίκησης «Παν. Γ. Μαϊστρος» σελ 123-126

(39) Αναπτυξιακοί θεσμοί της Αυτοδιοίκησης «Παν. Γ. Μαϊστρος» σελ 124

.....
προγραμματιστών και των οργανωτών των ΤΑΠ, ο διάλογος είναι απαραίτητος, γιατί μέσω αυτού παρέχονται πιο αποτελεσματικές και ποιο επιτυχημένες προτάσεις και πληροφορίες για να μπορέσει να υλοποιηθεί το ΤΑΠ. Ο διάλογος είναι ένα πολύ δημοκρατικό μέσο και είναι πολύ σημαντικό παράγοντας στην εφαρμογή ενός ΤΑΠ.

3)Ο *συντονισμός*. Ο συντονισμός θεωρείται ως μέσο στο ΤΑΠ από την αρχή της σχεδίασης του, στην συνέχεια διέπει και το στάδιο της υλοποίησης και φτάνει ακόμα και στο στάδιο της ολοκλήρωσης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων που προκύπτουν.

Ο συντονισμός πρέπει να γίνεται από όλους τους πολιτικούς φορείς ενός τόπου από το τοπικό έως και το ανώτερο κεντρικό φορέα. Όλοι οι ανωτέρω φορείς θα είναι αυτοί που βασικά θα στηρίζουν το ΤΑΠ, στην εξέλιξη της πορείας του, και θα το βοηθήσουν στην σωστή υλοποίηση του. Ο συντονισμός λοιπόν είναι ένα απαραίτητο μέσο για την δημιουργία ενός ΤΑΠ.

4)*Αξιοποίηση των ενδιαφερόμενων πολιτών*, ένα μέσο του ΤΑΠ μπορεί να θεωρηθεί η χρησιμοποίηση ορισμένων ομάδων που αναπτύσσονται στις περιοχές, ομάδες που συγκροτούνται από άτομα με κοινά ενδιαφέροντα, κοινά χαρακτηριστικά, κοινές γνώσεις, οι ομάδες αυτές θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στην υλοποίηση ενός ΤΑΠ .

Οι ομάδες αυτές έχουν την δυνατότητα να συμμετέχουν σε ένα τέτοιο πρόγραμμα που θα έχει ως βάση τα δικά τους επιδιωκόμενα συμφέροντα. Ως τέτοιες τοπικές άτυπες ομάδες θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ομάδες μικρών επιχειρηματιών, ομάδες νέων, ανέργων, γυναικών κ.λ.π.

5)*Επιμόρφωση*. Το μέσο της επιμόρφωσης μπορεί να παρέχεται σε ένα ΤΑΠ σε όλες τις φάσεις (σχεδίαση, υλοποίηση, αξιολόγηση), η επιμόρφωση έχει την έννοια της συνεχούς εκπαίδευσης, της συνεχούς παροχής νέων και σημαντικών πληροφοριών, την υποστήριξη των προγραμμάτων στον τεχνικό τομέα, την συνεχή εκπαίδευση, την συνεχή ενημέρωση κ.λ.π. Επίσης στην επιμόρφωση ανήκει και το στάδιο της αξιολόγησης όπως είπαμε αφού μέσω αυτών των αποτελεσμάτων μαθαίνουμε και στο μέλλον αποφεύγουμε τις ίδιες δυσμενείς ή μη πρόσφορες καταστάσεις.

2.5. ΦΑΣΕΙΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΕΝΟΣ ΤΑΠ⁽⁴⁰⁾

Κατά το στάδιο της σχεδίασης έως και την ολοκλήρωση ενός ΤΑΠ η ομάδα των μελετητών που είναι υπεύθυνη για την επιτυχή πορεία του προγράμματος, πρέπει να βρίσκονται συνεχώς σε συνεργασία με τον Δήμο που κυρίως εκπονεί το πρόγραμμα, με τους υπαλλήλους του (το τεχνικό, οικονομικό, διοικητικό προσωπικό), καθώς και με τους παραγωγούς, τους εκπροσώπους τους, και τέλος με τον απλό κόσμο που θα έχει όφελος από την πορεία του προγράμματος. Κατά την σχεδίαση της μελέτης ενός ΤΑΠ οι μελετητές χωρίζουν το όλο πρόγραμμα σε φάσεις υλοποίησης. Οι φάσεις περιέχουν τα διάφορα στάδια του προγράμματος ως εξής:

2.5.1. ΦΑΣΗ Α ΣΧΕΔΙΑΣΗ

Στην φάση αυτή πραγματοποιούνται συνήθως οι διαδικασίες σχεδιασμού της μελέτης. Ο σχεδιασμός αποτελεί το πρώτο βήμα του προγράμματος. Στην πρώτη φάση το πρόγραμμα γίνεται γνωστό στους κατοίκους της περιοχής και στις κοινωνικές και παραγωγικές μονάδες, μέσω των μέσων του ΤΑΠ που αναπτύξαμε.

Αφού το πρόγραμμα γνωστοποιηθεί, γίνονται οι απαραίτητες διαδικασίες για την συλλογή των στοιχείων που διαθέτει η κάθε περιοχή, δηλαδή συλλέγονται τα γεωγραφικά, δημογραφικά, κλιματολογικά, κοινωνικά, τεχνικά και λοιπά στοιχεία.

Αφού συλλεχθούν τα παραπάνω στοιχεία επέρχεται το στάδιο της επεξεργασίας τους με στόχο την εκτίμηση της αναπτυξιακής δυνατότητάς που διαθέτει η περιοχή. Οι μελετητές είναι υπεύθυνοι για να ανακαλύψουν ποιες δυνατότητες ανάπτυξης έχει την ευκαιρία να ενισχύσει ένα ΤΑΠ.

Εκτός όμως από τα θετικά χαρακτηριστικά της, η περιοχή αντιμετωπίζει και προβλήματα. Τα προβλήματα αυτά που θα καταγραφούν από τους μελετητές θα πρέπει να αντιμετωπιστούν. Απαιτείται δηλαδή ο σχεδιασμός των δράσεων, που θα τα εξαλείψουν ή θα προσπαθήσουν να τα μειώσουν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, με επιδιωκόμενο αποτέλεσμα την εξέλιξη και την βελτίωση του κοινού συμφέροντος των πολιτών.

(40) ΤΑΠ Δήμου Αρφαρών «Α' Φάση»

Για την καλή και σωστή αντιμετώπιση των προβλημάτων στο στάδιο αυτό θέτονται οι στόχοι, και επιλέγονται με αυτόν τον τρόπο οι βέλτιστες λύσεις, που θα χρησιμοποιηθούν για να επιτευχθεί ορθό αναπτυξιακό αποτέλεσμα για την περιοχή.

2.5.2. ΦΑΣΗ Β ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

Στην Β΄ φάση πραγματοποιείτε κυρίως η υλοποίηση των προγραμμάτων. Τα προγράμματα που βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης έχουν καθορισμένους τους στόχους, για την μελλοντική τους πορεία .

Αφού λοιπόν οι στόχοι είναι σχεδιασμένοι, στο στάδιο της υλοποίησης το πρόγραμμα είναι έτοιμο προς εκτέλεση. Η εκτέλεση του προγράμματος πραγματοποιείτε ανά θεματικό τομέα ενδιαφέροντος, όπου σε κάθε τομέα θέτονται άξονες, παρεμβάσεις όπου περιγράφονται αναλυτικά (οι στόχοι, οι επιδιωκόμενες χρηματοδοτήσεις και οι πηγές τους, οι φορείς υλοποίησης, και ο χρονικός ορίζοντας), οι τομείς παρέμβασης με την σειρά τους περιγράφουν κάποια έργα ομαδοποιημένα, ανά κατηγορία. Οι άξονες υλοποιούνται σταδιακά, σύμφωνα με το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.

2.6. ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΥΝ ΤΑ ΤΑΠ

Για την επιτυχή λειτουργία ενός ΤΑΠ, θα πρέπει να πραγματοποιείται η διάκριση τους στα εξής επίπεδα: ⁽⁴¹⁾

ΕΠΙΠΕΔΟ 1 => Γεωγραφική – ανθρώπινη- οικονομική σύνθεση της περιοχής.

Οι μελετητές στο επίπεδο αυτό θα πρέπει να πραγματοποιήσουν έρευνα για να διαπιστώσουν κάποια φυσικά χαρακτηριστικά που παρουσιάζει η περιοχή μελέτης, ξεκινώντας από τα εδαφικά χαρακτηριστικά που είναι : η κατάσταση του εδάφους, οι δυνατότητες του υπεδάφους, το κλίμα, η μορφολογική κατάσταση της περιοχής.

(41) Αναπτυξιακοί θεσμοί της Αυτοδιοίκησης «Παν. Γ. Μαϊστρος» σελ 130-133

.....

Στην συνέχεια θα παρατηρηθούν άλλες κατηγορίες όπως είναι ο άνθρωπος παράγοντας, δηλαδή μελέτη του πληθυσμού, της ηλικιακής κατάστασης του πληθυσμού, κατανομή ηλικιών ανάλογα με το φύλλο, ποσοστά γήρανσης του πληθυσμού κ.λ.π.

Επίσης θα μελετηθούν και διάφορα κοινωνικά χαρακτηριστικά της περιοχής όπως είναι, η ανεργία, το εισόδημα των εργαζομένων, τα ποσοστά μετανάστευσης, η απασχόλησης, οι τομείς παραγωγής που απασχολούν περισσότερο προσωπικό κ.λ.π..

Όλα τα παραπάνω στοιχεία θα συντελούν στην κατανόηση της κατάστασης που επικρατεί στην περιοχή με βάση στατιστικές αναλύσεις.

ΕΠΙΠΕΔΟ 2 => Στην συνέχεια αφού διαπιστωθούν όλες οι παραπάνω καταστάσεις, πραγματοποιείτε μια *πρώτη επεξεργασία των στοιχείων και αναλύονται οι συνθήκες που επικρατούν στην κάθε περιοχή*, διαπιστώνονται ποια θετικά στοιχεία διαθέτει η κάθε μία, τις δυνατότητές για μεγαλύτερη βελτίωση, επίσης διατυπώνονται και τα μειονεκτήματα που υπάρχουν, και επιδιώκονται να μειωθούν με την χρήση καλύτερων δράσεων.

Όλα αυτά μελετώνται και συγκεντρώνονται και στο τέλος καταρτίζονται οι δυνατότητες, ευκαιρίες που έχει η περιοχή στην διάθεση της για περαιτέρω ανάπτυξη.

ΕΠΙΠΕΔΟ 3 => Στο επόμενο στάδιο γίνεται ένας αναλυτικός καθορισμός των στόχων που θα επιδιώκονται να υλοποιηθούν.

Οι φορείς κατάρτισης του ΤΑΠ αφού έχουν στην διάθεση τους όλα τα στοιχεία από το πρώτο επίπεδο και έχουν λάβει γνώση και για τα στοιχεία του δεύτερου επιπέδου, όπου εκεί εμφανίζονται όλες οι ευκαιρίες και οι δυνατότητες που διαθέτει η κάθε περιοχή, λαμβάνοντας τα υπόψη προχωρούν στην εύρεση και σχεδίαση των στόχων. Των οποίων στόχων και θα πρέπει να εφαρμόσουν στο ΤΑΠ για να γίνει πλήρης χρησιμοποίηση όλων των δυνατοτήτων και να αποφευχθούν οι δυσάρεστες καταστάσεις.

ΕΠΙΠΕΔΟ 4 => Στην συνέχεια και αφού έχουν πραγματοποιηθεί όλες οι παραπάνω διαδικασίες οι μελετητές πρέπει να *σχεδιάσουν την διαδικασία υλοποίησης του προγράμματος*, το πρόγραμμα πρέπει να μελετηθεί κατάλληλα ώστε να μην είναι μόνο ένα θεωρητικό κείμενο, ⁽⁴²⁾ αλλά να έχει την δυνατότητα να υλοποιηθεί ως αναπτυξιακό πρόγραμμα.

Στο στάδιο της υλοποίησης η μελέτη θα πρέπει να περιλαμβάνει αναλυτικά όλα τα έργα που επιδιώκονται να πραγματοποιηθούν, περιγράφοντας λεπτομερώς όλες τις ενέργειες που θα πρέπει να γίνουν για το κάθε έργο.

Δηλαδή τους πόρους που θα χρηματοδοτήσουν κάθε ένα, και χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση τους, το στάδιο της υλοποίησης είναι πολύ σημαντικό και πρέπει να δίνεται μεγάλη προσοχή, έως σήμερα τα περισσότερα ΤΑΠ σταματάνε στο στάδιο αυτό παραμένοντας μόνο στα χαρτιά ως απλές αναπτυξιακές μελέτες.

ΕΠΙΠΕΔΟ 5 => Σαν επόμενο στάδιο θ αναφέραμε τις *πηγές χρηματοδότησης ενός τέτοιου προγράμματος*. Για την εφαρμογή του ΤΑΠ θα πρέπει να υπάρχουν οι κατάλληλες χρηματοδοτήσεις για τα έργα που επιδιώκονται να υλοποιηθούν, όπως αναφέραμε και σε επόμενο κεφαλαίο τα προγράμματα αυτά κυρίως χρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά ταμεία, από τους ιδίους πόρους των Δήμων από κρατικούς πόρους, και πολλά είναι επίσης και τα προγράμματα (Ευρωπαϊκά – Εσωτερικά) που χρηματοδοτούν τα ΤΑΠ όπως είναι το ΚΠΣ, το ΕΠΤΑ κ.λ.π.

ΕΠΙΠΕΔΟ 6 => Σαν τελικό στάδιο σε ένα ΤΑΠ θα μπορούσαμε να αναφέρουμε πως είναι το στάδιο του *ελέγχου, αξιολόγησης των αποτελεσμάτων που προέκυψαν*.

Όταν λοιπόν το πρόγραμμα ολοκληρωθεί ή όταν τελειώσει το χρονικό περιθώριο που είχε καθοριστεί για την υλοποίηση, προχωράμε στο στάδιο του έλεγχου και της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων. Η αξιολόγηση θα πραγματοποιηθεί βάσει των αρχικών στόχων που είχαν τεθεί στο τρίτο επίπεδο. Για να θεωρηθεί επιτυχής η δράση του προγράμματος οι στόχοι

.....

αυτοί πρέπει να έχουν πλήρως ικανοποιηθεί και ο Δήμος να έχει να παρουσιάζει μια νέα εικόνα ανάπτυξης.

ΕΠΙΠΕΔΑ ΤΑΠ	
ΕΠΙΠΕΔΟ 1	Γεωγραφική – ανθρωπίνη- οικονομική σύνθεση της περιοχής.
ΕΠΙΠΕΔΟ 2	Πραγματοποιείται επεξεργασία των στοιχείων, και διακρίνονται τα θετικά στοιχεία, οι δυνατότητες της περιοχής, τα μειονεκτήματα.
ΕΠΙΠΕΔΟ 3	Στο επόμενο στάδιο γίνεται ένας αναλυτικός καθορισμός των στόχων που επιδιώκεται να υλοποιηθούν.
ΕΠΙΠΕΔΟ 4	Αρχίζει η διαδικασία υλοποίησης του προγράμματος.
ΕΠΙΠΕΔΟ 5	Περιγράφονται οι πηγές χρηματοδότησης του προγράμματος.
ΕΠΙΠΕΔΟ 6	Έλεγχος – Αξιολόγηση αποτελεσμάτων.

2.7. ΣΚΟΠΟΙ ΕΝΟΣ ΤΑΠ⁽⁴³⁾

Όπως αναφέραμε η τοπική αυτοδιοίκηση στην προσπάθεια της να επιτύχει την πρόοδο στην περιοχή της και την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των πολιτών της, πρέπει να έρχεται σε άμεση επαφή με τους κατοίκους της τοπικής κοινωνίας ώστε να ακούει τις απόψεις τους να βλέπει τις ανάγκες τους, να καταγράφει όλες τις αδυναμίες της περιοχής, αυτή η μελέτη θα δώσει πολύ σημαντικά αποτελέσματα για τους σχεδιαστές του ΤΑΠ, αφού γνωρίζοντας τα προβλήματα της τοπικής κοινωνίας θα μπορούν να σχεδιάσουν και να διαμορφώσουν τους στόχους του ΤΑΠ.

Οι στόχοι θα πρέπει να ανταποκρίνονται στα καταγεγραμμένα προβλήματα, εκτός όμως όλων των παραπάνω οι στόχοι θα πρέπει να σχεδιάζονται και σύμφωνα με άλλες οικονομικές, κοινωνικές, γεωγραφικές κ.λ.π. συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή, για παράδειγμα των παραπάνω θα μπορούσαμε να αναφέρουμε:

(43) ΤΑΠ εισαγωγή στην μεθοδολογία «Ε. Πανάς» σελ 53 – 59, / ΤΑΠ Δήμου Αρφαρών «Β΄ Φάση» σελ 21-26

- 1)Τις επενδύσεις από ιδιωτικά και δημόσια κεφάλαια.
- 2)Την απασχόληση και τα ποσοστά ανεργίας στην περιοχή.
- 3)Το ορεινό έδαφος, και οι δυσμενείς γεωγραφικές συνθήκες.

Όλα τα παραπάνω παραδείγματα θα μπορούσαν να θεωρηθούν σαν στοιχεία που πρέπει να μελετηθούν και να υπολογιστούν για την κατάρτιση των στόχων .

Έχοντας υπόψη μας όλα τα παραπάνω θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ορισμένους βασικούς στόχους που θέτονται σε κάθε ΤΑΠ.

1)Να υπάρξει μια μορφή αξιοποίησης και καλής χρήσης, όλων των πόρων που έχει στην διάθεση της μια περιοχή ΤΑΠ, και λέγοντας πόρους εννοούμε όλα τα θετικά στοιχεία που έχει στην διάθεση της η περιοχή, από τους φυσικούς πόρους (π.χ. εκπαιδευμένο εργατικό δυναμικό, επιστημονικό προσωπικό κ.λ.π.), τους οικονομικούς πόρους (π.χ. επιχορηγήσεις, επιδοτήσεις), και κάθε άλλη μορφή πόρων που θα συντελέσουν στην ανάπτυξη μίας περιοχής

2)Θα πρέπει να υπάρξει συνεργασία μεταξύ φορέων τοπικής εξουσίας, ώστε να ακουστούν όλες οι απόψεις μεταξύ φορέων τοπικής εξουσίας για τα προβλήματα μιας περιοχής και να καταρτιστούν κατάλληλα προγράμματα που θα έχουν ως αντικειμενικό σκοπό, την αντιμετώπιση όλων των δυσμενών συνθηκών στην περιοχή.

3)Ένας βασικός στόχος για τους μελετητές ενός ΤΑΠ θα πρέπει να είναι το περιβάλλον, δηλαδή για κάθε ΤΑΠ θα πρέπει να θέτονται στόχοι για την προστασία και διασφάλιση της ποιότητας του περιβάλλοντος σε μία περιοχή, σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να γίνονται επιβλαβές για το περιβάλλον δραστηριότητας.

Στον τομέα του περιβάλλοντος επίσης θα πρέπει να γίνει σχεδιασμός για την υλοποίηση μελετών που θα αξιοποιούν τις τοπικές ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, με αυτόν τον τρόπο θα αξιοποιείται ο αέρας, το νερό, και ο ήλιος όπου αυτό είναι δυνατό και θα γίνεται εξοικονόμηση τεχνητής ενέργειας από την χρήση των φυσικών πηγών ενέργειας σε κάθε περιοχή.

4)Θα πρέπει να στοχεύσει στην αύξηση του εισοδήματος των κατοίκων και δη των εργαζομένων στην παραγωγική διαδικασία ώστε να τους παρέχει καλλίτερες συνθήκες ζωής και βελτιώνοντας ταυτόχρονα το βιοτικό επίπεδο

των κατοίκων, προσπαθώντας να το βελτίωση τόσο όσο αυτό παρέχεται στους κατοίκους των αστικών κέντρων καθώς και των άλλων Ευρωπαϊκών κρατών.

5) Ένας στόχος θα πρέπει να είναι και η αξιοποίηση των νέων μορφών τεχνολογίας, που εφαρμόζονται στην παραγωγική αλυσίδα, παρέχοντας κίνητρα στους παραγωγούς και προβάλλοντας τις δυνατότητες και τα καλλίτερα αποτελέσματα που θα έχει για την παραγωγή και τους παραγωγούς η χρήση νέων τεχνολογιών.

6) Σε περιοχές με μεγάλα προβλήματα ανεργίας, αλλά και σε περιοχές με μικρότερα θα πρέπει να γίνονται ενέργειες για την καταπολέμηση της, σχεδιάζοντας τρόπους για την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για τους νέους και τους μεγαλύτερους σε ηλικία.

7) Στην σχεδίαση και υλοποίηση ενός προγράμματος ΤΑΠ, θα πρέπει να δοθεί μεγάλη σημασία στον θεσμό της συνεργασίας των τοπικών φορέων μεταξύ τους αλλά και με άλλους δημόσιους, ιδιωτικούς φορείς συνεργασίας για να υπάρξει σωστότερη και αποτελεσματικότερη πρόοδος στην περιοχή.

Αυτός ο στόχος είναι σημαντικός γιατί βοηθάει τους Δήμους, να αναπτύξουν το θεσμό των διαδημοτικών συνεργασιών για την παροχή καλύτερων αποτελεσμάτων.

Όλοι οι παραπάνω στόχοι ενός ΤΑΠ, θα πρέπει να μελετηθούν προσεκτικά και με μεγάλη ανάλυση να καθοριστεί η δράση των προγραμμάτων. Γιατί οι σκοποί στο τέλος της ολοκλήρωσης του προγράμματος θα είναι αυτοί μέσω των οποίων, θα διεξαχθούν οι αξιολογήσεις των αποτελεσμάτων και θα διαπιστωθεί αν η μελλοντική πορεία που ακολουθεί το ΤΑΠ, ήταν επωφελής και συνέβαλε στην ανάπτυξη της περιοχής.

2.8. ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ ΤΑΠ

Η χρηματοδότηση είναι ένα σημαντικό στοιχείο που πρέπει να μελετηθεί προσεκτικά κατά την διάρκεια σχεδίασης ενός ΤΑΠ σε μια περιοχή.

Για τον λόγο αυτόν θα πρέπει να καταρτιστούν προσεκτικές μελέτες, που θα συγκεντρώνουν το σύνολο των πόρων που απαιτεί κάθε τομέας

.....
υλοποίησης του ΤΑΠ. Παράλληλα, θα πρέπει να διακρίνονται οι φορείς που θα χρηματοδοτήσουν το πρόγραμμα καθώς και οι διαχειριστές και δικαιούχοι των πόρων.

Σημαντικό είναι σύμφωνα με τις προδιαγραφές που θέτονται για το σχεδιασμό ενός ΤΑΠ ότι, όταν αναφερόμαστε σε πόρους δεν εννοούμε μόνο τους οικονομικούς πόρους, αλλά και τους πόρους σε ανθρώπινο δυναμικό, επιστημονικό προσωπικό, εξειδικευμένο προσωπικό, σε υλικοτεχνικές παροχές, υλικά, προμήθειες κ.λ.π.

Ενδεχόμενες Πηγές Χρηματοδότησης ενός ΤΑΠ⁽⁴⁴⁾

Όσον αφορά τώρα τους οικονομικούς πόρους θα μπορούσαμε να πούμε πως ένα ΤΑΠ χρηματοδοτείται βασικά από τρεις πηγές :

Α)τους Διεθνείς πόρους,

Β) τους Εθνικούς πόρους και

Γ)τους Τοπικούς πόρους

εκτός αυτών χρηματοδοτήσεις αντλούν και από άλλες πηγές π.χ. (ΚΠΣ, ΠΕΠ κ.λ.π.)

Ποιο αναλυτικά τα ΤΑΠ αντλούν διεθνείς χρηματοδοτήσεις από τα Ευρωπαϊκά διαρθρωτικά ταμεία.

1)Το *Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.)*, το ταμείο αυτό παρέχει πόρους για χρηματοδοτήσεις κυρίως όσων αφορά την εκπαίδευση, επιμόρφωση σε νέους και μεγαλύτερους πολίτες.

2)Το *Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α.)*, το οποίο χρηματοδοτεί προγράμματα για την στήριξη της ενδογενούς ανάπτυξης.

3)Τέλος το ΕΓΤΠΕ και το ΧΜΠΑ

Εκτός όμως από τα διαρθρωτικά ταμεία στον διεθνή τομέα χρηματοδοτήσεις παρέχονται και από το ταμείο συνοχής το οποίο παρέχει τους πόρους του κυρίως σε έργα, που έχουν σχέση με τις υποδομές και το περιβάλλον.

Σε Εθνικό επίπεδο οι χρηματοδοτήσεις που παρέχονται για τα ΤΑΠ είναι κυρίως από:

(44) Αναπτυξιακοί θεσμοί της Αυτοδιοίκησης «Παν. Γ. Μαϊστρος»σελ 135-137

- Τις ΣΑΤΑ (Συλλογικές Αποφάσεις Τοπικής Αυτοδιοίκησης) που παρέχονται στις τοπικές Αυτοδιοικήσεις πρώτου βαθμού, για την διεκπεραίωση έργων.
- Από το ΕΠΤΑ (Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης), το οποίο παρέχεται στους ΟΤΑ για την κάλυψη των αναγκών τους σε θέματα υποδομών και αφορά κυρίως τους νέους ΟΤΑ.
- Όσον αφορά τώρα τις τοπικές χρηματοδοτήσεις του ΤΑΠ, παρέχονται από το πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

2.9. ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΟΣ ΤΑΠ ⁽⁴⁵⁾

Ξεκινώντας την σχεδίαση, την επεξεργασία και την υλοποίησης ενός ΤΑΠ, πρέπει σε πρωταρχικό βαθμό να διευκρινιστεί, ποιοι θα είναι οι αρμόδιοι φορείς, που θα συντελέσουν στην εκπόνηση του ΤΑΠ.

Οι φορείς αυτοί λοιπόν σε μία τοπική κοινωνία, μπορούν να διακριθούν σε δύο κατηγορίες. Τους *πολιτικούς* φορείς και τους *τεχνικούς λοιπούς* φορείς, και οι δύο κατηγορίες όμως θα πρέπει να συμφωνούν με το κοινό συμφέρον και να επιδιώκουν το κοινό όφελος για την περιοχή μελέτης.

Το ΤΑΠ όπως αναφέραμε και παραπάνω κυρίως εφαρμόζονται από τους ΟΤΑ σε τοπικό επίπεδο. Οι φορείς λοιπόν υλοποίησης θα πρέπει να διακρίνονται ως εξής:

1) **Πολιτικοί φορείς** => Λέγοντα πολιτικούς φορείς εννοούμε, τους πολιτικούς φορείς που υπάρχουν στον Δήμο και έχουν τοπική δύναμη, την τοπική αυτοδιοίκηση και λοιπούς φορείς.

Ποιο αναλυτικά στις παραπάνω κατηγορίες περιλαμβάνονται, οι τοπικές δημοτικές Αρχές κάθε Δήμου, τα τοπικά συμβούλια που υπάρχουν στο Δήμο και γενικότερα όσοι έχουν τοπική εξουσία, όλοι αυτοί επιδιώκουν την κατάρτιση του ΤΑΠ, για την ανάπτυξη της περιοχής τους και για να συντελέσουν στην πρόοδο του Δήμου, σχεδιάζοντας τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την εκτέλεση των αποτελεσματικών έργων, υπηρεσιών κ.λ.π.

(45) ΤΑΠ Δήμου Αρφαρών «Α΄ Φάση» σελ 15-16 / Αναπτυξιακοί θεσμοί της Αυτοδιοίκησης «Παν. Γ. Μαϊστрос» σελ 126-128

(46) Αναπτυξιακοί θεσμοί της Αυτοδιοίκησης «Παν. Γ. Μαϊστрос» σελ 127

Κατά την σχεδίαση του ΤΑΠ η Τοπική Διοίκηση θα πρέπει να βρίσκεται σε άμεση επαφή και συνεργασία με την κεντρική εξουσία με την οποία θα πρέπει να συνεργάζεται και να υπάρχει κατανόηση και αλληλεγγύη ώστε να επιτυγχάνεται τοπική ανάπτυξη, ⁽⁴⁶⁾ και η πρόοδος σε τοπικό αλλά και σε Εθνικό επίπεδο.

2) Οι τεχνικοί και λοιποί φορείς=> Όσον αφορά τους τεχνικούς φορείς θα μπορούσαμε να αναφέρουμε με λίγα λόγια, ότι στην κατηγορία αυτή βρίσκονται οι φορείς υποστήριξης όλων των αποφάσεων του παραπάνω επιπέδου.

Ποιο αναλυτικά στο επίπεδο αυτό περιλαμβάνεται, το επιστημονικό προσωπικό, το τεχνικό προσωπικό, ειδικά καταρτισμένο προσωπικό σε συγκεκριμένα θέματα, άτομα και ομάδες που επιδιώκουν να ασχοληθούν με κάποιο συγκεκριμένο θέμα του ΤΑΠ, φορείς που επιδιώκουν την στήριξη της υλοποίησης των ΤΑΠ, όπως αναπτυξιακές εταιρίες και ομάδες αναπτυξιακού ενδιαφέροντος, προγραμματιστές και οργανωτές, όλοι οι ανωτέρω φορείς επιδιώκουν την χειροπιαστή υλοποίηση των προγραμμάτων.

Περνώντας ως στοιχείο τους στόχους που έχουν τεθεί από το πρώτο επίπεδο καταρτίζουν τα κατάλληλα σχέδια, οργανώνουν τους στόχους, και την πορεία δράσης των προγραμμάτων, κατά την ολοκλήρωση της πορείας του προγράμματος κάνουν τις αξιολογήσεις και επισημαίνουν τα αποτελέσματα.

2.10. ΠΟΙΟΥΣ ΑΦΟΡΑ ΕΝΑ ΤΑΠ

Ένα Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα κυρίως υλοποιείται από τον Δήμο σύμφωνα με την σύσταση των νέων Δήμων από τον Νόμο 1652/86«Ι. Καποδίστρια» οι Δήμοι έχουν την δυνατότητα εκπόνησης τέτοιων προγραμμάτων.

Από αυτήν καθεαυτή την εφαρμογή τα ΤΑΠ αναφέρονται κυρίως στους εξής φορείς:

1) Τον Δήμο (ΟΤΑ), αφού μέσα από την εφαρμογή των ΤΑΠ, είναι δυνατόν να εφαρμοστούν οι κατάλληλες αναπτυξιακές πολιτικές, που σχεδιάζουν οι Δημοτικές Αρχές, για παραδείγματα θα πραγματοποιηθεί ανάπτυξη στο τομέα

των παρεχόμενων υπηρεσιών βελτίωσης στον εξοπλισμό και τις υποδομές «τεχνικές και κοινωνικές» κ.λ.π. ⁽⁴⁷⁾

2) Στην Ελληνική Δημόσια Διοίκηση, που αναφέρεται σε ανάπτυξη όχι μόνο σε τοπικό βαθμό αλλά και στον ευρύτερο Εθνικό τομέα, με την βελτίωση και αύξηση των δράσεων στο τομέα των παραγωγικών δραστηριοτήτων, στην αύξηση της αποδοτικότητας των απασχολούμενων, στην μείωση της ανεργίας, και βελτίωση των εισοδημάτων κ.λ.π.

3) Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, βοηθώντας την στην επίτευξη καλλίτερων ολοκληρωμένων πολιτικών τοπικής ανάπτυξης, ⁽⁴⁸⁾ βελτιώνοντας τα έργα και τις υποδομές, την παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών, την διατήρηση του περιβάλλοντος και τη μείωση των μολύνσεων κ.λ.π.

Όλοι οι παραπάνω φορείς έχουν άμεσα οφέλη από την εφαρμογή και υλοποίηση Τοπικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων, τόσο στους τομείς της οικονομίας της φύσης και του περιβάλλοντος, όσο και στις κοινωνικές υποδομές σε ανθρώπινο δυναμικό κ.λ.π.

2.11. ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΤΩΝ ΤΑΠ

Τα Τοπικά Αναπτυξιακά προγράμματα, όπως αναλύσαμε και παραπάνω είναι ένας τοπικός θεσμός που υλοποιείται από τον Δήμο με σκοπό την ανάπτυξη και την πρόοδο της περιοχής, σε τοπικό πάντοτε επίπεδο, τα ΤΑΠ κατά την πορεία εφαρμογής τους αντιμετώπισαν αρκετά προβλήματα και τα περισσότερα αν όχι όλα δεν κατάφεραν να υλοποιηθούν, παρά έμειναν στο στάδιο της σχεδίασης.

Στην παράγραφο αυτή θα εξετάσουμε τα αδύναμα στοιχεία των ΤΑΠ, εξαιτίας των οποίων δεν επήλθε η υλοποίηση και η δημιουργία αποτελεσμάτων από αυτά. Παρακάτω θα προσδιορίσουμε ορισμένα από τα αδύναμα στοιχεία των ΤΑΠ.

(47)ΤΑΠ Δήμου Αρφαρών «Α΄Φάση» σελ 15

(48)ΤΑΠ Δήμου Αρφαρών «Α΄Φάση» σελ 16

1) Η σχεδίαση των προγραμμάτων ανατίθεται σε εξωτερικά αναπτυξιακά μελετητικά γραφεία, ⁽⁴⁹⁾ τα οποία δεν γνωρίζουν επακριβώς τις συνθήκες που επικρατούν σε κάθε περιοχή, είναι εξωτερικοί παρατηρητές με αποτέλεσμα να μην σχεδιάζονται προγράμματα, που θα ανταποκρίνονται πλήρως στις πραγματικές συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή.

2) Οι εταιρείες καταρτίζουν το πρόγραμμα μόνες τους, χωρίς την συνεργασία με τους τοπικούς φορείς, οι οποίοι έχουν γνώση των προβλημάτων της περιοχής, αντίθετα αυτές περνούν ότι στοιχεία μπορούν κατά την διάρκεια της συλλογής, για να σχεδιάσουν το πρόγραμμα και μετά σταματούν να το επαναπληροφορούν και να ανανεώνουν τα στοιχεία τους, με τα σύγχρονα δεδομένα που προκύπτουν, γίνονται έτσι κλειστές μελέτες χωρίς επικοινωνία και εξιχνισμό, σε σχέση με το εξωτερικό περιβάλλον που υπάρχει στο Δήμο. ⁽⁵⁰⁾

3) Για τον λόγω της μη συνεργασίας με τους τοπικούς φορείς, του Δήμου καθώς και για την μη συνεργασία με τους κατοίκους των περιοχών τα προγράμματα που σχεδιάζονται πολλές φορές δεν ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες και προβλήματα της περιοχής.

4) Το πρόγραμμα που τελικά σχεδιάζεται δεν είναι παρά μια αναπτυξιακή μελέτη, η οποία συνήθως παραθέτει τα έργα και τις ενέργειες ⁽⁵¹⁾ που επιδιώκονται να πραγματοποιηθούν. Οι μελέτες αυτές δεν έχουν καταρτισμένα τεχνικά δελτία, με αποτέλεσμα να πραγματοποιείτε μια απλή περιγραφή των χαρακτηριστικών της περιοχής και να μην υπάρχει δυνατότητα για περαιτέρω υλοποίηση.

5) Τα προβλήματα που επιδιώκονται να αντιμετωπιστούν από την εφαρμογή τέτοιου είδους προγραμμάτων, είναι μικρής σημασίας, δηλαδή μικρά καθημερινά προβλήματα, ατομικού κυρίως ενδιαφέροντος, με αποτέλεσμα να μένουν άλυτα μακροχρόνια προβλήματα, μεγαλύτερης διάρκειας και μεγαλύτερου καλυπτομένου πληθυσμού.

(49) Σχεδιασμός και Προγραμματισμός στους Δήμους «Σ.Χρήσιμος» σελ 2

(50) Σχεδιασμός και Προγραμματισμός στους Δήμους «Σ.Χρήσιμος» σελ 2

(51), Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ανάπτυξης στους Δήμους «Η.Λίτσος»

6) Στην παραπάνω αδυναμία βοηθούν και οι εκλεγμένοι αιρετοί, οι οποίοι στα πλαίσια πολιτικών τους συμφερόντων λειτουργούν σε καθημερινό επίπεδο προσπαθώντας να λύσουν καθημερινά ζητήματα,⁽⁵²⁾ με αποτέλεσμα να μην ασχολούνται με την χάραξη μακροχρόνιων πολιτικών σχεδίων, τα οποία είναι ικανά να επιφέρουν ανάπτυξη στην περιοχή.

7) Οι στόχοι που τελικά θέτονται από τους μελετητές για να υλοποιηθούν στα πλαίσια του προγράμματος δεν ανταποκρίνονται πάντοτε στις απαιτήσεις που έχει η περιοχή και οι κάτοικοι της, με αποτέλεσμα να είναι ελλιπείς και μη ικανοποιητικού περιεχομένου.

8) Εκτός του γεγονότος των μη ικανοποιητικών στόχων δεν γίνεται στις μελέτες των ΤΑΠ ανάλυση για την εύρεση εναλλακτικών λύσεων.⁽⁵³⁾

Οι εναλλακτικές αυτές λύσεις θα μπορούσαν να παρέχουν καλλίτερα αποτελέσματα στην υλοποίηση ενός προβλήματος και να είναι συμφέρουσες.

9) Δεν υπάρχει δυνατότητα στα πλαίσια του προγράμματος για την εύρεση και παρατήρηση των τοπικών αναγκών,⁽⁵⁴⁾ των περιοχών με αποτέλεσμα να μην αξιολογούνται πλήρως οι συνθήκες στην περιοχή και να μην έχουμε ικανοποιητικές λύσεις.

10) Τα προγράμματα πολλές φορές ματαιώνονται ή διακόπτουν τις διαδικασίες τους για τον λόγο ότι δεν υπάρχει ενδιαφέρον για συμμετοχή σε αυτά, από τους κατοίκους, και τους φορείς που θα μπορούσαν να συμμετέχουν στην υλοποίηση τέτοιων προγραμμάτων.

11) Ένα μεγάλο πρόβλημα για τα ΤΑΠ είναι οι οικονομικοί πόροι, οι ΟΤΑ δεν διαθέτουν αρκετούς πόρους, για να μπορέσουν να υλοποιήσουν τα αναπτυξιακά αυτά προγράμματα, διότι οι ίδιοι πόροι που διαθέτουν πολλές φορές δεν επαρκούν για περαιτέρω αναπτυξιακά προγράμματα. Εκτός από τους ίδιους πόρους όμως δύσκολη είναι και η διαδικασία έγκρισης εναλλακτικών χρηματοδοτήσεων για τα ΤΑΠ., στον οικονομικό τομέα το ελλειμματικό σύστημα κοστολόγησης που διαθέτουν οι Δήμοι δημιουργεί συνεχή προβλήματα στον προϋπολογισμό και τις συνεχείς αλλαγές του.⁽⁵⁵⁾

12) Κατά το στάδιο της αξιολόγησης δυσκολίες παρουσιάζει το ΤΑΠ, διότι

(52) Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ανάπτυξης στους Δήμους «Η.Λίτσος»

(53),(54),(55) Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ανάπτυξης στους Δήμους «Η.Λίτσος»

.....
δεν υπάρχουν ικανοποιητικά μέσα που θα έχουν την δυνατότητα να ασκήσουν έλεγχο και να αξιολογηθούν πλήρως τα αποτελέσματα των προγραμμάτων, στην έλλειψη αξιολόγησης συνετέλεσε το ελλειμματικό σύστημα παρακολούθησης που διαθέτουν οι ΟΤΑ.

13)Λόγω του συγκεντρωτισμού των αρμοδιοτήτων της δημόσιας διοίκηση δεν υπάρχει δυνατότητα ελέγχου των προγραμμάτων, σε τοπικό επίπεδο με αποτέλεσμα ο έλεγχος να είναι μη επαρκής.

Όλες οι παραπάνω αδυναμίες των ΤΑΠ συντέλεσαν στην ανάγκη για αναζήτηση νέων μορφών προγραμματισμού των ΟΤΑ για να επιτύχουν την ανάπτυξη της περιοχής του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 : ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

3.1 Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Η συζήτηση για το τοπικό αναπτυξιακό προγραμματισμό σήμερα στρέφεται στη ανάγκη προσαρμογής των προγραμμάτων που υπήρχαν, στα νέα δεδομένα και στις νέες μεθόδους που επηρεάζουν τον αναπτυξιακό προγραμματισμό, μετά και από την εφαρμογή των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης στην Ελλάδα.

Ποιο συγκεκριμένα, σήμερα για την κατάρτιση των προγραμμάτων σε πρωταρχικό στάδιο καταρτίζετε ένα στρατηγικό σχέδιο. Το στρατηγικό σχέδιο σε επίπεδο Δήμου, μελετά τις δυνατότητες της περιοχής, διακρίνει τα στρατηγικά ζητήματα που επιδιώκει να υλοποιήσει ο Δήμος και καταρτίζει την στρατηγική επίτευξης των στόχων του.

Στην συνέχεια αφού έχουν καθοριστεί οι στόχοι και οι στρατηγικές το επόμενο επίπεδο είναι η κατάρτιση το επιχειρησιακού προγράμματος. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα είναι το πρόγραμμα δράσης που θα χρησιμοποιηθεί και το οποίο θα αναλάβει να φέρει σε πέρας όλα όσα τέθηκαν στο στάδιο του στρατηγικού σχεδιασμού. Τα Ε.Π. όπως και τα στρατηγικά σχέδια προβλέπονται να υλοποιηθούν σε μια τετραετία.

Για την καλλίτερη υλοποίηση όμως των στόχων που έχουν τεθεί τα τετραετή Ε.Π. διαιρούνται σε ετήσια Ε.Π. τα οποία εκτελούν τις δράσεις που έχουν αναλάβει για το διάστημα του ενός έτους.

Παρακάτω απεικονίζεται σε μορφή σχεδίου η πορεία του αναπτυξιακού προγραμματισμού

3.2. Ο ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.

Στους οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπως και στις επιχειρήσεις είναι απαραίτητη η κατάρτιση και η επιλογή ενός στρατηγικού σχεδίου όπου θα μεριμνά για την ανάπτυξη της κάθε περιοχής, την ανάγκη ύπαρξης του οποίου αναλύουμε, αμέσως παρακάτω.

Με την εκλογή, κάθε τετραετία των νέων τοπικών αρχών σε κάθε περιοχή είναι βασική προϋπόθεση, η κατάρτιση από την Δημοτική Αρχή με τη βοήθεια ειδικευμένων στελεχών, του στρατηγικού σχεδίου που θα ακολουθήσει ο Δήμος

Το στρατηγικό σχέδιο θα πρέπει να καθορίζεται για το διάστημα της τετραετίας που ακολουθεί, και έχει στην διάθεση της η νέα κάθε φορά

.....
Δημοτική Αρχή, το χρονικό αυτό διάστημα σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να ξεπερνά την τετραετία.

Το στρατηγικό σχέδιο για τους Ο.Τ.Α. θα πρέπει να αποτελεί ένα σχέδιο δράσης, όπου το ακολουθήσουν προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν θέσει. Εκτός όμως από τα έργα που θα πραγματοποιηθούν από τον Δήμο, στο στρατηγικό σχέδιο μπορούν να εμπεριέχονται και έργα που υλοποιούνται από άλλους φορείς όπως Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, Περιφέρειες, Τοπικοί Κοινωνικοί Φορείς κ.λ.π.⁽⁵⁶⁾

Δηλαδή ο Δήμος με την κατάρτιση του στρατηγικού σχεδίου έχει σαν βασικό στόχο να καθορίσει τον ρόλο και την λειτουργία του Ο.Τ.Α, καθώς και να επιτύχει την ανάπτυξη της περιοχής του.

Οι στόχοι αυτοί πρέπει να μελετούν και να αναλύουν τις ανάγκες του συνόλου των κατοίκων της περιοχής, και των επιμέρους ομάδων που μπορεί να υπάρχουν στην τοπική κοινωνία.⁽⁵⁷⁾

Στην συνέχεια θα πρέπει να εντοπίζουν τις ευκαιρίες που παρουσιάζει το εξωτερικό περιβάλλον της περιοχής. Οι ευκαιρίες αυτές θα πρέπει να μελετηθούν κατάλληλα και να καταρτιστούν τα σχέδια για την αξιοποίηση τους.

Μαζί με τις ευκαιρίες θα πρέπει να εντοπισθούν και οι περιορισμοί του εξωτερικού περιβάλλοντος, δηλαδή τα σημεία που δεν επιτρέπεται να υποστούν περαιτέρω επεξεργασία κατά την κατάρτιση του σχεδίου, για την επεξεργασία των ευκαιριών της περιοχής.

Τέλος θα πρέπει να εντοπιστούν από τους υπεύθυνους κατάρτισης του στρατηγικού σχεδίου, και οι αδυναμίες που διαθέτει ο Δήμος ώστε να αποφευχθούν οι αρνητικές καταστάσεις κατά την υλοποίηση του (SWOT ANALYSIS).

Αφού θα έχουν καθοριστεί οι στόχοι και θα έχουν εντοπιστεί και αναλυθεί οι ευκαιρίες, οι περιορισμοί και τα προβλήματα του Δήμου θα πρέπει να βρεθούν κάποιες εναλλακτικές λύσεις. Οι λύσεις αυτές αφού θα

(56) Τα οικονομικά των ΟΤΑ «Σ.Χρήσιμος» σελ 19

(57) Ο σχεδιασμός και προγραμματισμός στους Δήμους «Σ.Χρήσιμος» σελ 6

.....
εντοπισθούν θα πρέπει να αναλυθούν και να μελετηθούν ως προς τους στόχους που επιθυμούν να υλοποιήσουν, ως προς τα αποτελέσματα που θα επιφέρουν, και ως προς τις προτεραιότητες που θα έχουν πρωταρχική θέση.

Αφού πραγματοποιηθεί όλη αυτή η διαδικασία, η επόμενη κίνηση του στρατηγικού σχεδιασμού είναι να επιλεγούν οι κατάλληλες στρατηγικές.

Οι στρατηγικές αναφέρονται στους τρόπους δράσης που θα ακολουθήσει ο Δήμος για να επιτύχει τους στόχους του. Η στρατηγική η οποία θα επιλεγεί, θα πρέπει να συμφωνεί με το πλάνο που έχει καθορίσει ο Δήμος, στην προσπάθεια του να υλοποιήσει τους στόχους του. Δηλαδή θα μπορούσαμε να πούμε πως οι επιλέξιμες στρατηγικές θα πρέπει να καθορίζουν το επίπεδο και την ποσότητα των υπηρεσιών που αναλαμβάνει να υλοποιήσει ο Δήμος, τα έργα θα πρέπει να συνοδεύονται από ένα φάκελο που θα περιέχει μια λεπτομερή περιγραφή του έργου καθώς, και τα τεχνικά χαρακτηριστικά του έργου, και χρονοδιάγραμμα. Επίσης θα πρέπει να είναι καθορισμένα τα όργανα που θα ασκήσουν τον προγραμματισμό καθώς και οι φορείς που θα συνεργαστούν για την υλοποίηση του σχεδίου.

Ο Δήμος εκτός από το ενιαίο στρατηγικό σχέδιο που θέτει στην αρχή της τετραετίας, έχει την δυνατότητα να υλοποιήσει και επιμέρους στρατηγικά σχέδια μικρότερου μεγέθους π.χ. για κάθε έναν από τους τομείς ανάπτυξης που υπάρχουν σε μια τοπική κοινωνία, (κοινωνικό, πολιτιστικό, οικονομικό τομέα κ.λ.π.), δυνατότητα για ξεχωριστά στρατηγικά σχέδια μπορεί να υπάρχουν και για κάθε υπηρεσία, ή για κάθε Δημοτικό Διαμέρισμα⁽⁵⁸⁾

Τα στρατηγικά σχέδια που αναφέρονται παραπάνω, στις δράσεις που θα εκτελέσει ο Δήμος, εκτός από τα έργα, θα πρέπει να αναφέρουν και το σχεδιασμό στον τομέα των πόρων που θα διατεθούν.

Οι πόροι που έχει στην διάθεση του ο Ο.Τ.Α είναι τρεις:

(58)Τα οικονομικά των ΟΤΑ «Σ.Χρήσιμος» σελ 19

Οι οικονομικοί πόροι, Στρατηγικό οικονομικό σχέδιο.

Το σχέδιο αυτό θα πρέπει να μελετά όλα τα έσοδα, τις δαπάνες για λειτουργικά έξοδα, και για κεφαλαιουχικά έξοδα του Δήμου, για την επόμενη τετραετία. Δηλαδή θα πρέπει να καταρτίζεται ένα μεσοπρόθεσμο οικονομικό σχέδιο με όλες τις εισροές και τις εκροές του Ο.Τ.Α. για να υπάρξει η δυνατότητα υλοποίησης των στρατηγικών στόχων που τέθηκαν.

Ανθρώπινοι πόροι, τεχνικός εξοπλισμός. Οργανωτικό στρατηγικό σχέδιο.

Το σχέδιο αυτό θα έχει ως στόχο του την οργανωτική ανάπτυξη του Δήμου, η οποία θα είναι ανάπτυξη, βελτίωση στην εκπαίδευση, κατάρτιση, εκμάθηση του ανθρώπινου δυναμικού, βελτίωση του τεχνικού εξοπλισμού παροχή καλύτερων υπηρεσιών, εξέλιξη του πληροφοριακού συστήματος κ.λ.π.

Πόροι της γης, Στρατηγικό χωροταξικό ή πολεοδομικό σχέδιο ⁽⁵⁹⁾

Το σχέδιο αυτό θα πρέπει να περιέχει τις εκτάσεις της γης που έχει στην διάθεση του ο Δήμος για να μπορέσει να εκτελέσει τα αναπτυξιακά του έργα: υποδομών, κτιρίων, εγκαταστάσεων κ.λ.π. σύμφωνα με τα σχέδια ανάπτυξης που έχει σχεδιάσει.

3.3. ΤΟ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΩΝ ΟΤΑ

Το περιεχόμενο του στρατηγικού σχεδιασμού για τους Ο.Τ.Α. θα πρέπει διακρίνεται στους παρακάτω τομείς:

❖ Δράσεις του Δήμου στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.

Ο Δήμος πρέπει να εφαρμόζει στρατηγικά σχέδια μέχρι του σημείου που του επιτρέπουν οι αρμοδιότητες του σύμφωνα με τον Νόμο. Οι αρμοδιότητες αυτές θα εντοπίζονται σε δύο βασικούς στόχους:

(59)Τετραετές επιχειρησιακό πρόγραμμα ανάπτυξης στους Δήμους «Η.Λίτσος»

➤ Στην ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου.

Για να υπάρξει ανάπτυξη του Δήμου θα πρέπει να πραγματοποιηθούν:

- Έργα τεχνικής υποδομής, όπως είναι η οδοποιία η συντήρηση και η επισκευή του ήδη υπάρχοντος οδικού δικτύου, ή και η δημιουργία νέου, η συντήρηση και επισκευή σχολικών κτηρίων κ.λ.π.
- Να πραγματοποιηθούν σχέδια για την προστασία του περιβάλλοντος, να δημιουργηθούν μονάδες βιολογικού καθαρισμού λημμάτων στην περιοχή, να γίνεται καλύτερη εκμετάλλευση στον τομέα των χρήσεων της γης , παραγωγή καλύτερης ποιότητας προϊόντων κ.λ.π
- Να πραγματοποιηθούν έργα χωροταξίας και πολεοδομίας, ⁽⁶⁰⁾ όπως θα μπορούσαμε να πούμε πως είναι κάποιες κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, χαρακτηρισμός οικιών ως διατηρητέα, ανάπλαση τους κ.λ.π.

➤ Και στην βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων της περιοχής.

Η ανάπτυξη της κοινωνικής ευημερίας των κατοίκων της περιοχής μπορεί να επιτευχθεί με την παροχή από τον Δήμο υπηρεσιών που θα ασχολούνται με την πολιτιστική, κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής, την παροχή υπηρεσιών σε θέματα εκπαίδευσης και κατάρτιση των εργαζόμενων και λοιπών ενδιαφερόμενων, την παροχή υπηρεσιών στον τομέα της απασχόλησης, δηλαδή υπηρεσίες για εύρεση εργασίας, επαγγελματικό προσανατολισμό κ.λ.π.

Όλες οι παραπάνω υπηρεσίες είναι ικανές για την ανάπτυξη της κοινωνικής ευημερίας των κατοίκων της κάθε περιοχής.

❖ **Η περιουσία του Δήμου.**

Κατά την κατάρτιση ενός στρατηγικού σχεδίου οι υπεύθυνοι μελετητές πρέπει να μελετήσουν με προσοχή την περιουσιακή δυνατότητα που έχει στην διάθεση του ο κάθε Δήμος, δηλαδή:

- Θα πρέπει να είναι εμφανείς καθορισμένοι οι οικονομικοί πόροι που θα έχει στην διάθεση του το σχέδιο.
- να έχει την δυνατότητα εύρεσης πόρων π.χ. χρηματοδοτήσεις , δάνεια

(60) Σχεδιασμός και προγραμματισμός στους Δήμους «Σ.Χρήσιμος» σελ 7

.....
κ.λ.π.

- να έχει κτιριακές υποδομές και εκτάσεις γης, για την εγκατάσταση υπηρεσιών και μονάδων.
- να έχει τον ηλεκτρονικό, μηχανολογικό και τεχνολογικό εξοπλισμό που έχει στην διάθεση του ο κάθε Δήμος.
- να έχει προσωπικό (ειδικευμένο-ανειδίκευτο) που θα στελεχώσει τις υπηρεσίες του, το οποίο θα πρέπει να έχει και τις κατάλληλες γνώσεις, και το τεχνικό προσωπικό την τεχνογνωσία που απαιτείται.

❖ **Σχέσεις με τους κατοίκους και τους τοπικούς φορείς** ⁽⁶¹⁾

Οι Ο.Τ.Α. γενικά αλλά και ειδικότερα οι Δήμοι που καταρτίζουν στρατηγικό σχέδιο, πρέπει να έχουν άμεση επαφή με τους κατοίκους και δημότες της περιοχής τους. Οι Δήμοι και οι Δημοτικοί Άρχοντες πρέπει να βρίσκονται σε συνεχή επικοινωνία με τους κατοίκους της περιοχής, αφού στόχος του Δήμου είναι η βελτίωση των συνθηκών ζωής των κατοίκων. Θα πρέπει οι υπεύθυνοι να βρίσκονται κοντά στους πολίτες να αντιλαμβάνονται τις ανάγκες τους, να προσπαθούν να δώσουν λύσεις στα προβλήματα που έχουν, να κατανοούν τις απαιτήσεις τους κ.λ.π.

Έτσι το μοντέλο της απρόσωπης και τοπικής δημόσιας διοίκησης θα πρέπει να καταργηθεί. Ο Δήμος θα μπορούσε να έρθει κοντά στους δημότες του, με την δημιουργία γραφείων που θα είναι σε επαφή με τον πολίτη και θα του παρέχουν υπηρεσίες υποστήριξης και επιμόρφωσης. Το στρατηγικό σχέδιο κατανοώντας τα παραπάνω θα πρέπει να λειτουργήσει παρέχοντας υπηρεσίες :

-ενημέρωσης, πληροφόρησης. ⁽⁶²⁾

- θα διατεθεί υπηρεσία καταγραφής των παραπόνων.

-θα πραγματοποιεί δημοσιεύσεις και ανακοινώσεις στα τοπικά ΜΜΕ για την γρηγορότερη ενημέρωση των κατοίκων .

-θα χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο για να ενημερώσει όσους ενδιαφέρονταν για τα νέα, τα έργα, την πορεία του Δήμου κ.λ.π.

-επίσης θα πρέπει να πραγματοποιούνται δημοσκοπήσεις για να

(61)) Σχεδιασμός και προγραμματισμός στους Δήμους «Σ.Χρήσιμος» σελ 8

(62)) Σχεδιασμός και προγραμματισμός στους Δήμους «Σ.Χρήσιμος» σελ 9

καταγράφονται οι ανάγκες των Δημοτών σε ταχτά χρονικά διαστήματα με τις έρευνες αυτές ο Δήμος θα γνωρίζει σε σύντομά χρονικά διαστήματα τις ανάγκες των κατοίκων του.

❖ Συνεργασία και με άλλους φορείς

Οι Ο.Τ.Α. κατά τον καθορισμό των δράσεων τους δίνουν όλη την προσοχή τους στην περιοχή την οποία εκτείνεται η διοικητική τους επιρροή, και δεν ενδιαφέρονται για την περαιτέρω ανάπτυξη μέσω συνεργασίας με τους γειτονικούς Δήμους, με τους οποίους αναπτύσσοντας κάποιες διαδημοτικές συνεργασίες θα μπορούσαν, να επιφέρουν καλύτερα αποτελέσματα και έτσι η ανάπτυξη και η κοινωνική ευημερία θα μπορούσε να απολαμβάνετε από περισσότερους κατοίκους.

Στα πλαίσια της χάραξης του στρατηγικού σχεδίου οι Δήμοι θα έχουν την δυνατότητα να αναπτύξουν συνεργασία με κοινωνικούς φορείς , ιδιωτικούς φορείς καθώς και με κεντρικούς φορείς του κράτους μεγαλύτερης εμβέλειας όπως Νομαρχίες, Περιφέρειες κ.λ.π.

Η επικοινωνία με τους άλλους Δήμους θα μπορεί να γίνεται εκτός από τα πλαίσια της συνεργασίας και με την άσκηση επιρροής ⁽⁶³⁾

Παρακάτω θα αναφέρουμε κάποιες μορφές συνεργασίας που θα ασκούνται από τους Δήμους.

-Συνεργασία των Ο.Τ.Α. με δημόσιους φορείς μέσω σύναψης προγραμματικών συμβάσεων. ⁽⁶⁴⁾

-Συνεργασία με συνεταιριστικές οργανώσεις για δικά τους προβλήματα. ⁽⁶⁵⁾

-Συνεργασία με τοπικούς συλλόγους (αθλητικούς, πολιτιστικούς, ιστορικούς κ.λ.π.).

-Συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς που προσφέρουν υπηρεσίες που δεν θα μπορούσαν να τις πραγματοποιήσει ο Δήμος. ⁽⁶⁶⁾

-Συνεργασία με γειτονικούς Ο.Τ.Α.

-Συνεργασία με Ο.Τ.Α. της Ευρώπης ⁽⁶⁷⁾

κ.λ.π.

(63), (64), (65), (66), (67) Σχεδιασμός και προγραμματισμός στους Δήμους «Σ.Χρήσιμος» σελ 10

❖ Στην οργάνωση και διοίκηση του Δήμου

Ο Δήμος κατά την κατάρτιση του στρατηγικού σχεδίου που θα υλοποιήσει πρέπει μέσα σε αυτό να συμπεριλαμβάνει και σχέδια για την διοίκηση και τον εσωτερικό τομέα του, ώστε να επέλθει βελτίωση και στις υπηρεσίες που παρέχει ως Δήμος.

Τα σχέδια για την ανάπτυξη του εσωτερικού του Δήμου θα μπορούσαμε να πούμε ότι προορίζονται για τους παρακάτω τομείς:

-Για να βελτιώσει τις υπηρεσίες που παρέχει στο κοινό ή να δημιουργήσει νέες υπηρεσιακές μονάδες ⁽⁶⁸⁾

-Για να βελτιώσει το πληροφοριακό σύστημα που λειτουργούν οι Δήμοι, εξοπλίζοντας τους με νεότερα συστήματα και σύγχρονες τεχνολογίες.

-Για να καταρτίσει τους εργαζόμενους του ώστε να μπορούν να ανταπεξέλθουν στις σύγχρονες ανάγκες του δημοσίου τομέα.

-Για να παρέχει ταυτόχρονα κίνητρα στους εργαζόμενους του για βελτίωση της παραγωγικότητάς τους, να γίνεται έλεγχος και αξιολόγηση των δράσεων του.

Αφού λοιπόν καταρτιστεί το στρατηγικό σχέδιο σε κάθε ΟΤΑ, περνάμε στην φάση της δημιουργία των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

(68) Σχεδιασμός και προγραμματισμός στους Δήμους «Σ.Χρήσιμος» σελ 11

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	
Δράσεις του Δήμου στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.	- Στην ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου - Και στην βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων της περιοχής
Η περιουσία του Δήμου.	Εμφαίνεις καθορισμένοι οι οικονομικοί πόροι - Δυνατότητα εύρεσης πόρων - Ύπαρξη κτιριακών υποδομών και εκτάσεων γης - Ύπαρξη ηλεκτρονικού, μηχανολογικού και τεχνολογικού - Ύπαρξη εξειδικευμένου προσωπικού.
Σχέσεις με τους κατοίκους και τους τοπικούς φορείς	- Παροχή υπηρεσιών στους Δημότες - Δημοσκοπήσεις
Συνεργασία και με άλλους φορείς	- Συνεργασία των Ο.Τ.Α. με δημόσιους φορείς - Συνεργασία με συνεταιριστικές οργανώσεις - Συνεργασία με τοπικούς συλλόγους - Συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς - Συνεργασία με γειτονικούς Ο.Τ.Α. - Συνεργασία με Ο.Τ.Α. της Ευρώπης
Στην οργάνωση και διοίκηση του Δήμου	- Βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται στο κοινό - Βελτίωση το πληροφοριακού συστήματος του Δήμου - Κατάρτιση των εργαζομένων - Παροχή κινήτρων στους είδη εργαζόμενους

(ΠΗΓΗ: Σχεδιασμός και προγραμματισμός στους Δήμους «Σ.Χρήσιμος»)

3.4. Η ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ⁽⁶⁹⁾

Όπως αναφέραμε και σε προγενέστερη ενότητα, η ανάγκη για ανάπτυξη και εξέλιξη των περιοχών ενός κράτους και ειδικότερα, για την ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο στα πλαίσια του Ο.Τ.Α., επέφερε ως αποτέλεσμα την δημιουργία μιας επιχειρησιακής στρατηγικής, η οποία θα ήταν υπεύθυνη για την σχεδίαση και υλοποίηση κατάλληλων προγραμμάτων με βασικό πάντοτε στόχο την ανάπτυξη.

(69) Τα οικονομικά των ΟΤΑ «Σ.Χρήσιμος» σελ 20 / Σημειώσεις μαθήματος «Α.Χάγιος»

.....

Για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα λοιπόν θα μπορούσαμε να δώσουμε τον εξής ορισμό: Είναι ένα πρόγραμμα δράσης του Δήμου το οποίο έχει σκοπό την υλοποίηση μιας στρατηγικής ανάπτυξης που έχει επιλεγεί από την Δημοτική Αρχή, για την εξέλιξη της πορείας του Δήμου κατά την επόμενη τετραετή περίοδο.

Ποιο αναλυτικά το πρόγραμμα του Δήμου περιέχει όλες τις δραστηριότητες που επιθυμεί να υλοποιήσει ο Δήμος, δηλαδή τις δράσεις του: τα έργα που επιδιώκει να πραγματοποιήσει, τις υπηρεσίες που σχεδιάζει να δημιουργήσει ή να βελτιώσει από τις υπάρχουσες, η οργάνωση και ο σχεδιασμός όλων των παραπάνω δράσεων, τα όργανα που θα τις υλοποιήσουν, οι έλεγχοι, οι αξιολογήσεις των αποτελεσμάτων και οτιδήποτε μπορεί να προκύψει κατά την εκτέλεση των προγραμμάτων.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα εκτός από πρόγραμμα δράσης είναι όμως και ένα οικονομικό πρόγραμμα για το Δήμο, όπου σε αυτό θα εμπεριέχονται όλα τα οικονομικά χαρακτηριστικά ενός Δήμου, δηλαδή οι οικονομικά αναγκαίοι πόροι, οι δαπάνες που θα πραγματοποιηθούν στο βαθμό που μπορούν να προβλεφθούν για το διάστημα των τεσσάρων ετών, τα έσοδα που επιδιώκει να εισπράξει ο Δήμος, οι χρηματοδοτήσεις και επιχορηγήσεις που μπορούν να αναληφθούν, όλα αυτά τα στοιχεία τα μελετά το οικονομικό τμήμα του Ε.Π.

Βάση όλων το παραπάνω κάθε τετραετία η Δημοτική Αρχή που εκλέγεται θα είναι υποχρεωμένη να καταρτίσει ένα Ε.Π. για την υλοποίηση όλων των αρμοδιοτήτων της. Για την καλλίτερη και ευκολότερη υλοποίηση του Ε.Π. κάθε χρόνο καταρτίζονται και τα Ετήσια Επιχειρησιακά Προγράμματα τα οποία επιδιώκουν την υλοποίηση ενός μέρους από τα τετραετή επιχειρησιακά προγράμματα και το σύνολο των αποτελεσμάτων των τεσσάρων ετήσιων Ε.Π. θα πρέπει να έχει πραγματοποιήσει το σύνολο των δράσεων που έθεσε στην αρχή της τετραετίας η Δημοτική Αρχή. Περισσότερα στοιχεία για τα Ετήσια Επιχειρησιακά Προγράμματα θα δοθούν σε επόμενη παράγραφο.

Στην συνέχεια παρατίθεται μια γραφική απεικόνιση της έννοιας του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

3.5. ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα θα μπορούσε να διακριθεί σε δυο μεγάλες κατηγορίες. Είναι πρόγραμμα δράσεων και οικονομικό πρόγραμμα. (βλέπετε παραπάνω σχήμα)

Το πρόγραμμα δράσεων, προσδιορίζει τις δράσεις που επιδιώκονται από τα επιχειρησιακά προγράμματα. Το πρόγραμμα δράσης θα πάρει τις στρατηγικές που έχουν σχεδιαστεί στο στρατηγικό σχεδιασμό θα τις επεξεργαστεί και αφού τις ιεραρχήσει : α) θα προβεί στις αναγκαίες αλλαγές ώστε να μπορέσουν να βελτιωθούν οι παρεχόμενες δημοτικές υπηρεσίες, ⁽⁷⁰⁾ β) θα προσδιορίσει το ποιοτικό και ποσοτικό επίπεδο των νέων αυτών υπηρεσιών που θα παρέχονται στους πολίτες. γ) Θα πρέπει να καταρτίσει ένα πίνακα όπου θα αναφέρει τα έργα που

(70) Τα οικονομικά των ΟΤΑ «Σ.Χρήσιμος» σελ. 20

.....
επιδιώκει να υλοποιήσει ο Δήμος, συνοδευόμενα από τα απαραίτητα δικαιολογητικά τους, από χρονοδιάγραμμα, σκοπό, επιδιωκόμενα αποτελέσματα κ.λ.π.

δ) Θα πρέπει να μελετήσει ποιες κινήσεις θα πραγματοποιήσει για να μπορέσει να έρθει σε καλλίτερη επαφή με τους κατοίκους της περιοχής του.

ε) Θα πρέπει να επιλέξει ποιοι άλλοι φορείς θα συνεργαστούν για να μπορέσει ο Δήμος που εκτελεί τις σχεδιασμένες δράσεις να επιτύχει σωστά αποτελέσματα.

Οικονομικό Πρόγραμμα. Το οικονομικό πρόγραμμα στα πλαίσια του επιχειρησιακού προγράμματος επιδιώκει να προσδιορίσει τους πόρους τις δαπάνες και τα έσοδα που θα έχει στην διάθεση του ο Δήμος σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Ειδικότερα το οικονομικό πρόγραμμα θα εξασκεί τις εξής αρμοδιότητες:

α) Θα υπολογίζει το ύψος των δαπανών που θα χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη των λειτουργιών αναγκών, που θα έχουν οι υπηρεσίες που παρέχει.

β) Θα υπολογίζει τις δαπάνες για επενδύσεις, παλιές και νέες.

γ) Θα υπολογίζει τα έσοδα που θα εισπράττονται για την κάλυψη των λειτουργιών αναγκών.

Για να μπορέσει το οικονομικό πρόγραμμα να υπολογίσει όλα τα παραπάνω στοιχεία θα πρέπει να προβεί σε κατάρτιση κατάλληλων οικονομικών πινάκων όπως πληθωρισμός, εξέλιξη τελών κ.λ.π.

3.6. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Τα Ε.Π. όπως αναφέραμε είναι οικονομικά προγράμματα και προγράμματα δράσεων για τους Ο.Τ.Α. Κατά την σχεδίαση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων θέτονται κάποιοι στρατηγικοί στόχοι για το κάθε πρόγραμμα οι στόχοι αυτοί θα μπορούσαμε να πούμε πως είναι οι παρακάτω:

.....
-Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα και ειδικότερα η αναπτυξιακή πολιτική που θα ακολουθεί ο κάθε Ο.Τ.Α θα πρέπει να είναι σύμφωνη και να ταιριάζει με την πορεία του αναπτυξιακού σχεδιασμού που πραγματοποιείται σε περιφερειακό και Εθνικό επίπεδο. ⁽⁷¹⁾

-Οι δράσεις των προγραμμάτων τόσο στο τομεακό όσο και στο Περιφερειακό επίπεδο θα πρέπει να επιδιώκουν την εξασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος, και του χωροταξικού σχεδιασμού.

-Στα πλαίσια της τετραετής θητείας των Δημοτικών Αρχών και των τετραετών Ε.Π. στόχος είναι η σχεδίαση και υλοποίηση των δράσεων, σε τομεακό επίπεδο με την κατάρτιση ετήσιων επιχειρησιακών προγραμμάτων, για τα τέσσερα έτη.

-Η προσπάθεια στήριξης των συνεργασιών με άλλους φορείς (π.χ. διαδημοτικές συνεργασίες), ώστε να παρέχονται καλύτερα αποτελέσματα κατά την διάρκεια των προγραμμάτων.

-Η στήριξη των προσπαθειών συνεργασίας με τους τοπικούς φορείς, με οικονομικούς φορείς και με κοινωνικούς φορείς, που υπάρχουν στο Δήμο για να επιτευχθούν καλύτερη ανάπτυξη και καλύτερα αποτελέσματα για τους Ο.Τ.Α. ⁽⁷²⁾

-Η συνεργασία των Ο.Τ.Α με τους πολίτες, και τους οργανωμένους φορείς που εκφράζουν την άποψη των πολιτών, ώστε οι δράσεις που θα σχεδιαστούν να ανταποκρίνονται στα προβλήματα των πολιτών και να υπάρχει βελτίωση των συνθηκών ζωής των κατοίκων.

-Η προσπάθεια αντιμετώπισης, όλων των προβλημάτων ενός Δήμου με σωστές και πλήρως ολοκληρωμένες τεχνικές βελτίωσης.

-Να σταματήσει η επίλυση των οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων με αποσπασματικούς τρόπους και να ληφθούν ποιο καίριες λύσεις κατά το στάδιο του προγραμματισμού.

-Να πραγματοποιηθεί υποστήριξη των προγραμμάτων τόσο όσον αφορά την εξέλιξη και βελτίωση του μηχανολογικού εξοπλισμού και των πληροφοριακών

(71), (72)Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ανάπτυξης Δήμων «Χ.Παλαιολόγου» σελ 2.

.....
συστημάτων όσο και στην ανανέωση και κατάρτιση του ανθρώπινου προσωπικού με τις σύγχρονες αναπτυξιακές στρατηγικές.

Όλοι οι παραπάνω στόχοι θα έχουν σαν αποτέλεσμα την δημιουργία ενός πολιτικού δικτύου που θα είναι δημοκρατικότερο, εξυπηρετικότερο και ποιο δίκαιο ως προς όλους του πολίτες.

3.7. ΠΟΡΟΙ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα κατά το στάδιο του σχεδιασμού του θα πρέπει να καταρτίζει με την σειρά του, ένα σχέδιο το οποίο θα περιγράφει αναλυτικά τους πόρους που έχει στην διάθεση του ο Δήμος, και τους τρόπους που σχεδιάζει να τους αξιοποιήσει μέσα από το επιχειρησιακό πρόγραμμα που επιλέγει να εφαρμόσει ο κάθε Δήμος.

Δηλαδή οι πόροι αυτοί μέσω της κατάρτισης ενός οικονομικού προγράμματος θα πρέπει να προσδιορίζουν, σε ποια έργα ή υπηρεσίες θα κατανεμηθούν. Για την κατάρτιση ενός τέτοιου οικονομικού προγράμματος θα πρέπει να γίνεται από την πλευρά του Δήμου μια ανάλυση των οικονομικών στοιχείων που θα έχει στην διάθεση του την επόμενη τετραετία, που επιδιώκει να υλοποιήσει το Επιχειρησιακό Σχέδιο.

Τα στοιχεία που θα μελετούνται κατά το στάδιο της ανάλυσης θα είναι:

- Θα πρέπει να γίνεται ένας προγραμματισμός του οικονομικού μεγέθους των λειτουργικών εξόδων, δηλαδή για τις δαπάνες που θα πραγματοποιηθούν ενόψει των υπηρεσιών (νέων και υπαρχόντων) που θα παρέχονται από τους Δήμους.

- Θα πραγματοποιηθεί μελλοντικός προγραμματισμός για τις δαπάνες που θα πραγματοποιηθούν σε μελλοντικές επενδύσεις.

- Θα πραγματοποιηθούν μελλοντικές προβλέψεις για το ύψος των εσόδων που αναμένεται να εισπράξει ο Δήμος για την κάλυψη των ποιο πάνω δαπανών του.

Το αποτέλεσμα που θα προκύψει από τις παραπάνω προβλέψεις θα είναι αυτό το οποίο θα φανερώνει την δυνατότητα του κάθε Δήμου για την υλοποίηση επιχειρησιακού προγράμματος, αν το αποτέλεσμα δείχνει πως τα

έσοδα είναι περισσότερα από τα έξοδα, τότε δεν υπάρχει εμπόδιο στην υλοποίηση του Ε.Π., ⁽⁷³⁾ στην περίπτωση όμως που τα έξοδα θα είναι περισσότερα υπάρχει οικονομικό πρόβλημα και ο Δήμος θα πρέπει να αλλάξει οικονομική τακτική, ώστε να αυξήσει τα έσοδα του. Για να μπορέσει να το κάνει αυτό θα πρέπει να βρει κάποιες εναλλακτικές λύσεις π.χ.

- Να αυξήσει τα δημοτικά τέλη
- Να ελαττώσει τις δαπάνες για νέα έργα και υπηρεσίες.
- Να μειώσει το κόστος των είδη παρεχόμενων υπηρεσιών και έργων.
- Να εκμεταλλευτεί καλύτερα την περιουσία του ώστε να του αφήνει μεγαλύτερο κέρδος.
- Να μεριμνήσει για την αύξηση των δανείων που παίρνει.
- Να στραφεί σε νέες μορφές επιχορηγήσεων και επιδοτήσεων. ⁽⁷⁴⁾

κ.λ.π

Όταν θα ολοκληρωθεί η διαδικασία αυτή της αύξησης των εσόδων το οικονομικό αυτό σχέδιο θα πρέπει να καταρτίσει έναν τετραετή προϋπολογισμό, που θα αφορά τα λειτουργικά και κεφαλαιουχικά έξοδα καθώς και τα έσοδα των Δήμων. ⁽⁷⁵⁾

3.8. Ο ΧΡΟΝΙΚΟΣ ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Με την ανάδειξη κάθε τετραετίας της νέας δημοτικής αρχής γίνονται οι απαραίτητες διαδικασίες για την δημιουργία τετραετούς στρατηγικού σχεδίου και επιχειρησιακού προγράμματος. Το στρατηγικό σχέδιο έχει την δυνατότητα υλοποίησης μέχρι και οχτώ έτη, το σχέδιο αυτό είναι περιληπτικό και δεν περιέχει πολλές λεπτομέρειες. Τα στοιχεία που περιλαμβάνει το σχέδιο είναι στόχοι που επιδιώκονται να πραγματοποιηθούν, καθώς και στρατηγικές που θα χρησιμοποιηθούν για την υλοποίηση των στόχων αυτών.

Οι στόχοι αυτοί είναι διαρθρωμένοι, σύμφωνα με τον τομέα που επιδιώκουν να ικανοποιήσουν και αναπτύξουν π.χ. πολιτιστικό, οικονομικό, περιβαλλοντικό τομέα υποδομών ⁽⁷⁶⁾ κ.λ.π

Το μεσοπρόθεσμο επιχειρησιακό πρόγραμμα του Δήμου θα πρέπει να

(73), (74), (75) Τα οικονομικά των ΟΤΑ «Σ.Χρήσιμος» σελ 21-22

(76) Σχεδιασμός και προγραμματισμός στους Δήμους «Σ.Χρήσιμος» σελ 15-16

στοχεύει στην αναπτυξιακή πορεία της περιοχής, και την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων. Το Ε.Π. στην σχεδίαση του θα πρέπει να περιλαμβάνει και το σύνολο των μικρότερων επιχειρησιακών προγραμμάτων που υλοποιούνται σε κάθε τομέα υπηρεσιών και να είναι σχεδιασμένο κατά φορέα υλοποίηση π.χ. Ο.ΤΑ, Ν.Π.Δ.Δ., Δημοτική επιχείρηση κ.λ.π. από τους οποίους θα πραγματοποιούνται οι δράσεις του.

Τέλος στα πλαίσια του επιχειρησιακού σχεδιασμού θα υλοποιούνται και ετήσια επιχειρησιακά προγράμματα τα οποία θα έχουν χρονική διάρκεια υλοποίησης ενός έτους, οι στόχοι και οι δράσεις που θα υλοποιούνται σε αυτά τα προγράμματα θα είναι συγκεκριμένη , αφού κάθε ένα θα ασχολείται με μία υπηρεσία ή δραστηριότητα την οποία θα προσπαθεί να λύσει για να επέλθει η ανάπτυξη στην περιοχή.

3.9. ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Τα όργανα του Δήμου που θα είναι υπεύθυνα για την υλοποίηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων είναι διορθωμένα ως εξής:

1)Αιρετά Όργανα του Δήμου

Τα όργανα αυτά τα οποία είναι το Δημοτικό Συμβούλιο, ο Δήμαρχος, ο Αντιδήμαρχος, τα Τοπικά Συμβούλια και οι τομεακές επιτροπές είναι υπεύθυνα στο πρωταρχικό στάδιο του προγραμματισμού να επικοινωνούν με τους κατοίκους της τοπικής κοινωνίας, να παρατηρούν τις ανάγκες και τα προβλήματα που υπάρχουν στην περιοχή και να καταρτίζουν σχέδια και προγράμματα που θα επιδιώκουν την υλοποίησης όλων των παραπάνω δυσκολιών. Κατά την σχεδίαση των προγραμμάτων αυτών οι αιρετοί θα πρέπει να καθορίζουν τους στρατηγικούς και τακτικούς στόχους για κάθε πρόγραμμα, επίσης θα πρέπει να καθορίζουν τους οικονομικούς πόρους που θα έχουν στην διάθεση τους τα προγράμματα, καθώς και το θεσμικό πλαίσιο που θα ισχύει για κάθε πρόγραμμα.

Στην συνέχεια τα προγράμματα θα υλοποιούνται από άλλα όργανα όπως θα αναφερθούμε παρακάτω και επόμενη απασχόληση των αιρετών θα είναι

.....
να παρακολουθούν την πορεία υλοποίησης των σχεδίων ανά τακτά χρονικά διαστήματα μέσω πληροφοριακών συστημάτων.

2)Όργανα Προγραμματισμού

Τα όργανα προγραμματισμού θα είναι όργανα του μηχανισμού των Ο.Τ.Α⁽⁷⁷⁾ π.χ. Γενικοί Διευθυντές, τμηματάρχες, Γενικοί Γραμματείς, των οποίων οι θέσεις τους ως προς τις αποφάσεις θα είναι σε αλληλεξαρτώμενα επίπεδα και θα μπορούν να συνεργάζονται και να επικοινωνούν.

3)Επιστημονικά Όργανα

Τα όργανα αυτά θα είναι υπεύθυνα για την παροχή συνεχών τεκμηριωμένων πληροφοριών για την υλοποίηση των προγραμμάτων, οι πληροφορίες αυτές θα ενημερώνονται συνεχώς σε σχέση με το εξωτερικό περιβάλλον, θα καταρτίζουν τα ετήσια προγράμματα, θα παρατηρούν την πορεία εκτέλεσης και λειτουργίας των προγραμμάτων και θα είναι αρμοδία για την καταγραφή των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τα προγράμματα και την αξιολόγηση τους σε σχέση με τους στόχους που έχουν τεθεί.

4)Συμμετοχή Υπηρεσιών

Όπου όλες οι υπηρεσίες και τα όργανα των Ο.Τ.Α συνεργάζονται για να απολαμβάνουν καλλίτερα αναπτυξιακά αποτελέσματα στην περιοχή.

5)Όργανα Αξιολόγησης

Είναι τα όργανα που είναι υπεύθυνα για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος, τα όργανα αυτά συγκρίνουν τους στρατηγικούς στόχους με τα αποτελέσματα και συντάσσουν ετήσιες απολογιστικές σε εκθέσεις ανά τομέα δράσης, και αναμορφώνουν όπου χρειάζεται το αρχικό στρατηγικό σχέδιο.⁽⁷⁸⁾

6)Ανασχεδιασμός Λογιστικών Σχεδίων

Ο ανασχεδιασμός του λογιστικού σχεδίου πραγματοποιείτε για να

(77), (78) Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ανάπτυξης στους Δήμους «Η.Λίτσος»

.....
μπορέσουν τα αρμόδια όργανα να προϋπολογίσουν τα ετήσια έσοδα και
έξοδα του προγράμματος των Ο.Τ.Α.

7)Διάρθρωση του Προϋπολογισμού

Ο προϋπολογισμός για την καλύτερη κατανομή και παρακολούθηση των
πόρων (εσόδων και εξόδων) θα πρέπει να είναι κατανεμημένος σε τομείς
δραστηριοτήτων, όπως είναι διαρθρωμένο και το επιχειρησιακό πρόγραμμα
σε τομεακά προγράμματα δράσεων, με τον τρόπο αυτόν θα είναι ποιο εύκολη
η κατανομή των πόρων του προγράμματος.

8)Δείκτες Αξιολόγησης

Θα πρέπει να καταρτίζονται δείκτες αξιολόγησης ώστε να λαμβάνονται
υπόψη από τα όργανα σχεδιασμού των προγραμμάτων.

9)Πληροφοριακό Σύστημα

Για την υλοποίηση αλλά και την παρακολούθηση της πορείας των
επιχειρησιακών προγραμμάτων είναι απαραίτητα η καταγραφή των στοιχείων
σε οργανωμένα και κατάλληλα πληροφοριακά συστήματα.

ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
1)Αιρετά Όργανα του Δήμου
2)Όργανα Προγραμματισμού
3)Επιστημονικά Όργανα
4)Συμμετοχή Υπηρεσιών
5)Όργανα Αξιολόγησης
6)Ανασχεδιασμός Λογιστικών Σχεδίων
7)Διάρθρωση του Προϋπολογισμού
8)Δείκτες Αξιολόγησης
9)Πληροφοριακό Σύστημα

(Πηγή : Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ανάπτυξης στους Δήμους «Η.Λίτσος»)

3.10. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

Για την αποτελεσματική λειτουργία των Ο.Τ.Α., όσων αφορά την ανάπτυξη και πρόοδο στην περιοχή τους, οι Ο.Τ.Α. θα πρέπει να βοηθούν λαμβάνοντας ένα είδος υποστήριξης και από άλλους εξωτερικούς φορείς που έχουν την γνώση και την εμπειρία να βοηθήσουν τον Ο.Τ.Α. ώστε να επέλθει επιχειρησιακή ανάπτυξη στην περιοχή. Φορείς που θα μπορούσαμε να αναφέρομε ικανούς για την βοήθεια των Ο.Τ.Α είναι οι κεντρικοί φορείς ΥΠΕΣΔΔΑ, ΚΕΔΚΔΕ, ΕΕΤΑΑ, ενέργειες που θα μπορούσαν να υλοποιηθούν για να πετύχουν τους παραπάνω στόχους θα μπορούσαμε να αναφέρουμε:

1) Κατάρτιση επιχειρησιακών σχεδίων που θα θεωρούνται πρότυπα για την επιτυχή επιχειρησιακή στρατηγική.

2) Κατάρτιση ειδικών δεικτών οι οποίοι θα χρησιμοποιηθούν για τον προγραμματισμό αλλά και για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του Ε.Π.

3) Κατάρτιση πιλοτικών προγραμμάτων και εφαρμογή τους σε άλλους Ο.Τ.Α ώστε να αντιμετωπισθούν όλες οι δυσκολίες.

4) Κατάρτιση ειδικών προγραμμάτων που θα βοηθούν στην ενημέρωση και γνωστοποίηση των αναπτυξιακών μεθόδων στο προσωπικό αλλά και στους αιρετούς.

5) Κατάρτιση προγραμμάτων για την πλήρη επιμόρφωση και εκπαίδευση του προσωπικού που απαρτίζει τους Ο.Τ.Α. σύμφωνα με τις νέες συνθήκες.

6) Εκπαίδευση και κατάρτιση ειδικού (ξεχωριστού) προσωπικού, που θα ασκεί στελεχικό ρόλο στις μονάδες προγραμματισμού και οργάνωσης της ανάπτυξης των Ο.Τ.Α ⁽⁷⁹⁾

7) Σχεδίαση και συγκρότηση πληροφοριακού συστήματος διοίκησης όπου θα γίνεται η μηχανογράφηση όλων των στοιχείων της διοίκησης, για να μπορούν μέσω του πληροφοριακού συστήματος να παρακολουθούν όλη την πορεία υλοποίησης των προγραμμάτων των Ο.Τ.Α. και να παρέχονται σε μικρότερο χρόνο, οι απαραίτητες πληροφορίες.

8) Κατάρτιση του προσωπικού για την χρήση του πληροφοριακού συστήματος και τεχνική υποστήριξη των προγραμμάτων αυτών.

(79) Σημειώσεις στο Στρατηγικό σχεδιασμό «Α.Χάγιος» σελ 9

Όλα τα παραπάνω θεωρούνται αναγκαία για την στήριξη των Ο.Τ.Α στις σύγχρονες απαιτήσεις του εξωτερικού περιβάλλοντος εκτός όμως από των παραπάνω θα ήταν καλύτερο να υπάρξουν και ειδικές προσλήψεις για προσωπικό το οποίο θα κατέχει τις νέες αναπτυξιακές πρακτικές στον προγραμματισμό την οργάνωση κ.λ.π. ⁽⁸⁰⁾

3.11. ΕΤΗΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ⁽⁸¹⁾

Όπως αναφέραμε και παραπάνω οι Δημοτικές Αρχές στην αρχή κάθε τετραετίας υλοποιούν ένα στρατηγικό σχέδιο, το οποίο υλοποιείτε μέσα από τα επιχειρησιακά προγράμματα κατά την διάρκεια της τετραετίας.

Για την καλύτερη αναπτυξιακή πολιτική των προγραμμάτων υλοποιούνται μέσα σε κάθε Ε.Π. , ετήσια επιχειρησιακά προγράμματα.

Τα προγράμματα αυτά έχουν την υλοποίηση ενός τμήματος από το σύνολο του κάθε Ε.Π. με αποτέλεσμα το σύνολο των ετήσιων προγραμμάτων να συστήνουν ένα Ε.Π. Οι Δημοτικοί Άρχοντες κάθε έτος πρέπει να θέτουν κάποιους στόχους και σχέδια βελτίωσης και ανάπτυξης τόσο του Δήμου τους, όσο και των πολιτών του Δήμου παρέχοντας τους τις καλύτερες υπηρεσίες, υποδομές και γενικά καλλίτερο τρόπο ζωής για το επόμενο έτος.

Οι στόχοι δηλαδή που θέτονται είναι ουσιαστικά και το πρόγραμμα δράσης του Δήμου για ένα έτος. Στο τέλος του κάθε έτους ο Δήμος και συγκεκριμένα η Δημοτική Αρχή, και τα όργανα προγραμματισμού και υλοποίησης, των προγραμμάτων πρέπει να κάνουν ένα είδος ελέγχου αξιολογώντας τα αποτελέσματα που έχουν προκύψει από το εκάστοτε πρόγραμμα.

Τα αποτελέσματα για τον έλεγχο τους θα πρέπει να συγκρίνονται με τους αρχικούς στόχους που τέθηκαν στην αρχή της χρονιάς κατά το στάδιο του σχεδιασμού του προγράμματος, για να μπορέσουμε να πούμε πως επήλθε ανάπτυξη το έτος αυτό θα πρέπει τα αποτελέσματα να ανταποκρίνονται στους στόχους και να τους ικανοποιούν, σε περίπτωση που τα αποτελέσματα από

(80) Σημειώσεις στο Στρατηγικό σχεδιασμό «Α.Χάγιος» σελ 11

(81) Τα οικονομικά των ΟΤΑ «Σ.Χρήσιμος» σελ 31-31 / Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ανάπτυξης στους Δήμους «Η.Λίτσος»

.....
τον έλεγχο είναι αρνητικά θα πρέπει το επόμενο έτος ο σχεδιασμός να πραγματοποιηθεί με μεγαλύτερη προσοχή και να ελεγχθούν όλες οι πιθανές παράμετροι.

Συνήθως στην κατάρτιση του Ε.Ε.Π. για να υπάρχουν κατά τον έλεγχο τα προσδοκώμενα και αναμενόμενα επιτυχή αποτελέσματα , ένα Ε.Π θα πρέπει να θέτει κάποια βασικά ερωτήματα:

- Ποιες δράσεις θα σχεδιαστούν για να πραγματοποιηθούν το έτος που έρχεται.
- Ποιος θα αναλάβει την υλοποίηση αυτών των δράσεων , επιτυχώς.
- Ποιους στόχους, και τι αποτελέσματα θα επιδιώκουμε για το έτος, σύμφωνα με τις βάσεις που τέθηκαν.
- Τι κόστος θα έχει η υλοποίηση όλων των παραπάνω Ε.Ε.Π.
- Ποιοι θα καλύψουν όλο το παραπάνω κόστος για την υλοποίηση του προγράμματος καθώς και με ποιο ποσό.
- Ποια από τα έσοδα του Δήμου θα διατεθούν ώστε να επέλθει η υλοποίησης του προγράμματος.
- Για πόσο χρονικό διάστημα θα υλοποιείτε.
- Ποια μέθοδος ελέγχου και αξιολόγησης θα υιοθετηθεί ώστε να συγκριθούν τα αποτελέσματα και οι στόχοι κατά την ολοκλήρωση του προγράμματος.

Όπως αναφέραμε παραπάνω στα ετήσια προγράμματα περιλαμβάνονται υπηρεσίες, έργα, κ.λ.π. για την ανάπτυξη της περιοχής.

Θα μπορούσαμε να αναφέρουμε σε ένα ετήσιο Ε.Π. στον τομέα των υπηρεσιών ότι περιλαμβάνει: ⁽⁸²⁾

1)Τα προγράμματα δραστηριοτήτων που θα πραγματοποιήσει η υπηρεσία. Δηλαδή θα πρέπει να καταγράφονται αναλυτικά ποιες είναι ακριβώς οι δραστηριότητες της υπηρεσίας για το έτος, σε τι στοχεύει, ποιο το περιεχόμενο, ποιος το υλοποιεί κ.λ.π.

2)Προγράμματα παροχής καινοτόμων δραστηριοτήτων ή αναμόρφωση των παλιών υπηρεσιών. Δηλαδή θα πρέπει να γίνουν έργα υποδομών για επέκταση και δημιουργία εγκαταστάσεων, νέων μονάδων, θα πραγματοποιού-

(82) Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ανάπτυξης στους Δήμους «Η.Λίτσος»

.....
νται τεχνικές μελέτες , θα γίνεται κατάρτιση του προσωπικού που υπάρχει ή στελέχωση με νέο κατάλληλα ειδικευμένο προσωπικό κ.λ.π.

3) Προγράμματα συνεργασίας των υπηρεσιών του Δήμου με άλλους φορείς και υπηρεσίες ανταλλάσσοντας έτσι απόψεις , εμπειρίες και σχέδια ώστε να υπάρχει καλλίτερης μορφής ανάπτυξης και δυνατότητα επίλυσης των στόχων με περισσότερη ευκολία.

Αφού έχουν πραγματοποιηθεί από πλευράς του Δήμου όλες οι απαραίτητες διαδικασίες σχεδίασης, στο τέλος κάθε έτους συντάσσονται δελτία οικονομικού προγραμματισμού, από την υπηρεσία που είναι αρμόδια για τον προγραμματισμό, από το συντονιστικό συμβουλίου του Δήμου, και από την Δημαρχιακή Επιτροπή, τα οποία προβλέπουν για το διάστημα του ερχόμενου έτους όλα τα αναμενόμενα έσοδα και έξοδα που θα έχει στην διάθεση του ο Δήμος για το Ε.Π.

Συντάσσεται λοιπόν ο ετήσιος προϋπολογισμός.

Ο ετήσιος προϋπολογισμός διακρίνεται σε δύο μεγάλες κατηγορίες προϋπολογισμού:

1) Τον ετήσιο λειτουργικό προϋπολογισμό.

Αφορά τα ετήσια έσοδα και δαπάνες που παρουσιάζονται κατά την ετήσια διαχειριστική χρήση σε ένα Δήμο, π.χ. η μισθοδοσία του προσωπικού, τα έξοδα αποζημίωσης των αιρετών, λοιπά έξοδα για προμηθευτές, η αμοιβές τρίτων (συμβολαιογράφων, μελετητών κ.λ.π.), όλα αυτά θεωρούνται λειτουργικά έξοδα και μπορούν να υπολογιστεί με ακρίβεια η ετήσια αξία τους.

2) Στο δεύτερο βασικό κομμάτι του προϋπολογισμού είναι ο ετήσιος **προϋπολογισμός επενδύσεων**. Ο προϋπολογισμός επενδύσεων αφορά τις δαπάνες για επενδύσεις που πραγματοποιεί ο Δήμος στον τομέα των υποδομών, κτιριακών, οικοπέδων, μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, για αυτοκίνητα, έργα οδοποιίας, τεχνικά κ.λ.π. έργα. Ο προϋπολογισμός επενδύσεων ονομάζεται και κεφαλαιουχικός προϋπολογισμός γιατί όπως αναφέραμε υπολογίζει τις κεφαλαιουχικές δαπάνες. Κατά την διάρκεια του κάθε οικονομικού έτους ο κεφαλαιουχικός εξοπλισμός υλοποιείτε σταδιακά ως ένα βαθμό.

Ο προϋπολογισμός συντάσσεται και παρακολουθείτε από τα στελέχη, και τους υπάλληλους του εκάστοτε Δήμου. Η παρακολούθηση του

.....
προϋπολογισμού γίνεται σε αντιπαράθεση με τα τεχνικά δελτία και την
αναπτυξιακή πορεία του Δήμου για κάθε πρόγραμμα δράσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : Ο ΔΗΜΟΣ ΑΡΦΑΡΩΝ

4.1 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΦΑΡΩΝ

4.1.1. Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Η αναφορά μας στο Δήμο Αρφαρών, έχει ως αφετηρία μια σύντομη ιστορική αναδρομή στη σύσταση του συγκεκριμένου Δήμου.

Ο Δ. Αρφαρών ανήκει στον Νομό Μεσσηνίας και στην διοικητική περιφέρεια της Πελοποννήσου, η οποία συστήθηκε με το Ν. 1622/1986 και αποτελείται από πέντε νομούς: Ν.Αρκαδίας, Ν.Μεσσηνίας, Ν.Αργολίδας, Ν.Κορινθίας και Ν.Λακωνίας.

Ως γεωγραφική περιφέρεια η Πελοπόννησος περιλαμβάνει και τον Ν.Αχαΐας και τον Ν.Ηλείας οι οποίοι δεν εντάχθηκαν όμως στην διοικητική της περιφέρεια.

Ο Ν.Μεσσηνίας, βρίσκεται στο Νότιο Δυτικό άκρο της Πελοποννήσου, και συγκεκριμένα συνορεύει Βόρεια με τον νομό Ηλίας, Ανατολικά με τον Νομό Αρκαδίας και Λακωνίας, και Νότια βρέχεται από τον Μεσσηνιακό κόλπο, ο Νομός έχει συνολική έκταση 2.991 τετρ. χλμ. και πρωτεύουσα την Καλαμάτα αρχικά ήταν διαιρεμένος σε 270 κοινότητες και 9 Δήμους. Μετά την εφαρμογή του Ν 1622/86 περί «συνενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων» (Ν. Ι.Καποδίστρια), οι Δήμοι αυξήθηκαν στους 29 και είναι οι: (Δ.Αβίας, Δ.Αετού, Δ.Αιπείας, Δ.Ανδανίας, Δ.Ανδρούσας, Δ.Άριος, Δ.Αριστομένους, Δ.Αρφαρών, Δ.Αυλώνα, Δ.Βουφράδος, Δ.Γαργαλιάνων, Δ.Δωρίου, Δ.Εΐρας, Δ.Θουρίας, Δ.Ιθώμης, Δ.Καλαμάτας, Δ.Κορώνης, Δ.Κυπαρισσίας, Δ.Λευκτρού, Δ.Μεθώνης, Δ.Μελιγαλά, Δ.Μεσσήνης, Δ.Νέστορος, Δ.Οιχαλίας, Δ.Παπαφλέσσα, Δ.Πεταλιδίου, Δ.Πύλου, Δ.Φιλιατρών, και Δ.Χιλιοχωρίων) ενώ οι Κοινότητες ελαττώθηκαν σημαντικά και έγιναν 2 (Κ.Τρικόρφου, Κ.Τριπίλας,).⁽⁸³⁾

(83)ΤΕΔΚ Ν.Μεσσηνίας / Παράρτημα 2, Πίνακας 1

Ο Δήμος Αρφαρών λοιπόν βρίσκεται στο Ν. Μεσσηνίας, της διοικητικής περιφέρειας Πελοποννήσου και είναι νεοσύστατος Δήμος, που προέκυψε από την συνένωση της κοινότητας Αρφαρών, «Ν.Ι.Καποδίστρια» με άλλες επτά (7) γειτονικές κοινότητες: Κ.Πλατέως συνολικής έκτασης 665 τ.μ., Κ.Πηδήματος συνολικής έκτασης 317 τ.μ., Κ.Βελανιδιάς συνολικής έκτασης 790 τ.μ., Κ.Βρομόβρυσης συνολικής έκτασης 1702 τ.μ., Κ.Αγρίλου συνολικής έκτασης 855 τ.μ, Κ.Σταματινού συνολικής έκτασης 1232 τ.μ. και Κ.Αρφαρών συνολικής έκτασης 2380 τ.μ, και έτσι δημιουργήθηκε ο «Καποδιστριακός» Δήμος Αρφαρών που έχει σαν έδρα το χωριό των Αρφαρών και έχει συνολική έκταση 7906 τ.μ. ⁽⁸⁴⁾

Στη συνέχεια επιδιώκεται μια λεπτομερέστερη ανάλυση των φυσικών και δημογραφικών χαρακτηριστικών του Δήμου Αρφαρών :

4.1.2 ΦΥΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Μορφολογικά στοιχεία: Ο Δήμος Αρφαρών διακρίνεται σε : πεδινά, ορεινά και ημιορεινά εδάφη. Αλλά χαρακτηρίζεται ως ορεινός Δήμος καθώς κυριαρχούν οι ορεινές εκτάσεις.

Πεδινά είναι τα Δ.Δ.Πλατέως και Πηδήματος.

Ημιορεινά είναι τα Δ.Δ.Αρφαρών, Δ.Δ.Αγίου Φλώρου.

Και τέλος ορεινά είναι τα υπόλοιπα Δ.Δ., δηλαδή το Δ.Δ.Σταματινού, Δ.Δ.Αγρίλου, Δ.Δ.Βελανιδιάς, Δ.Δ.Βρομόβρυσης.

Ο Δήμος έχει πολλά ποτάμια καθώς και πηγές. Οι πιο γνωστές πηγές του Δήμου, είναι οι πηγές του Πηδήματος, που θεωρούνται ως το κύριο κανάλι υδροδότησης της Μεσσηνιακής πρωτεύουσας.

(84)ΤΑΠ Δήμου Αραφαρών Α΄Φάση σελ 22 / Παράρτημα 2, Πίνακας 1

.....
Γεωλογικά στοιχεία: Η γη στον Δήμο Αρφαρών κατανέμεται σε δασική έκταση κατά (32%), γεωργική γη κατά (32%), βοσκοτόπια κατά (31%) και το υπόλοιπο ποσοστό καλύπτεται από εκτάσεις νερού (πηγές), και από τις κατοικήσιμες εκτάσεις.⁽⁸⁵⁾

Κλιματολογικά στοιχεία: Όσον αφορά το φυσικό – κλιματολογικό περιβάλλον του Δήμου Αρφαρών χαρακτηρίζεται από ήπιους χειμώνες, και ζεστά καλοκαίρια όπως παρατηρείτε σχεδόν και σε όλο τον Ελλαδικό χώρο. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του κλίματος της περιοχής είναι τα μεγάλα ποσοστά υγρασίας που παρατηρούνται κυρίως κατά την θερινή περίοδο λόγω των υδάτινων πόρων που υπάρχουν στην περιοχή.

4.1.3 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Σύμφωνα με την απογραφή του 2001, ο Νομός Μεσσηνίας έχει πληθυσμό 176.876 κατοίκους ενώ το 1991 ο πληθυσμός ήταν 166.964 κάτοικοι παρατηρείται δηλαδή μια αύξηση του πληθυσμού κατά 9.912 κατοίκους.

Ο Δήμος Αρφαρών σύμφωνα με την σημερινή διοικητική του διαίρεση παρουσιάζεται κατά το 1971 με 3.546 κατοίκους, το 1981 με 2.966 το 1991 με 3.081 κατοίκους και στην τελευταία απογραφή του 2001 με πληθυσμό 3.212 κατοίκους.

Από τις απογραφές παρατηρούμε μια μείωση του πληθυσμού κατά 580 άτομα την δεκαετία 71-81, την δεκαετία 81-91 έχει άνοδο του πληθυσμού κατά 115 άτομα και τέλος την δεκαετία 91-01 έχουμε αύξηση πληθυσμού κατά 131 άτομα, θεωρώντας την πορεία του Δήμου τα τελευταία χρόνια ελαφρώς ανοδική στον τομέα του πληθυσμού.

Συγκρίνοντας τον πληθυσμό του Δήμου με τους υπόλοιπους Δήμους της Μεσσηνίας⁽⁸⁶⁾ θα μπορούσαμε να πούμε πως ο Δήμος Αρφαρών

(85)ΤΑΠ Δήμου Αρφαρών Α' Φάση σελ 21 / Παράρτημα 2, Πίνακας 2

(86) Παράρτημα 2, Πίνακας 1

.....
θεωρείται ένας (μέτριος) σε πληθυσμό Δήμος, ο οποίος όμως δεν θα μπορούσαμε να τον χαρακτηρίσουμε και μικρό(πληθυσμιακά).

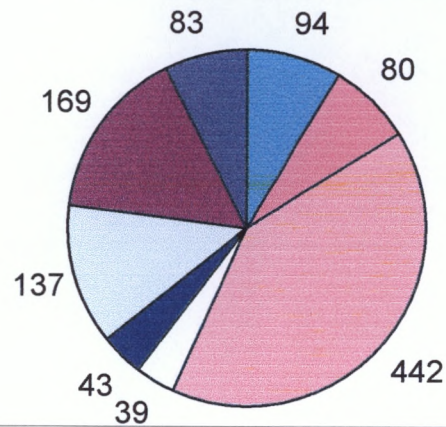
Απασχόληση: Στον τομέα της απασχόλησης ο ενεργός πληθυσμός του Δήμου απασχολείται κυρίως στον πρωτογενή τομέα παραγωγής, λόγω του ότι ο Δήμος χαρακτηρίζεται σαν αγροτική περιοχή, και οι κάτοικοι απασχολούνται στην γεωργία, οι άλλοι δυο τομείς παραγωγής ακολουθούν με μικρότερα ποσοστά απασχόλησης.

Ο ενεργός πληθυσμός σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ το 1991 ανέρχεται στα 1.087 άτομα, από τους οποίους οι κάτω της ηλικίας των 25 ετών είναι 174 άτομα συνολικά. Οι άνεργοι ωστόσο είναι 79.

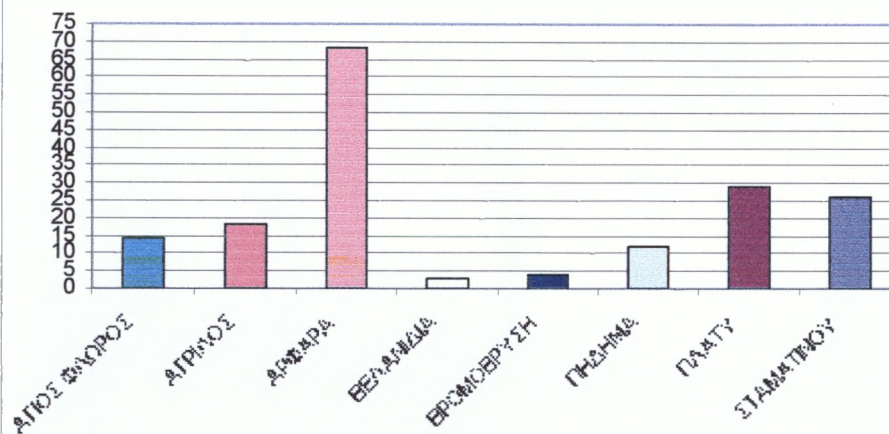
ΔΗΜΟΣ ΑΡΦΑΡΩΝ	ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ <25 ΕΤΩΝ	ΑΝΕΡΓΟΙ
ΑΓΙΟΣ ΦΛΩΡΟΣ	94	14	4
ΑΓΡΙΛΟΣ	80	18	12
ΑΡΦΑΡΑ	442	68	39
ΒΕΛΑΝΙΔΙΑ	39	3	0
ΒΡΟΜΟΒΡΥΣΗ	43	4	2
ΠΗΔΗΜΑ	137	12	3
ΠΛΑΤΥ	169	29	19
ΣΤΑΜΑΤΙΝΟΥ	83	26	0
ΣΥΝΟΛΟ	1087	174	79

(Πηγή ΤΑΠ Δήμου Αρφαρών Α' Φάση σελ 29)

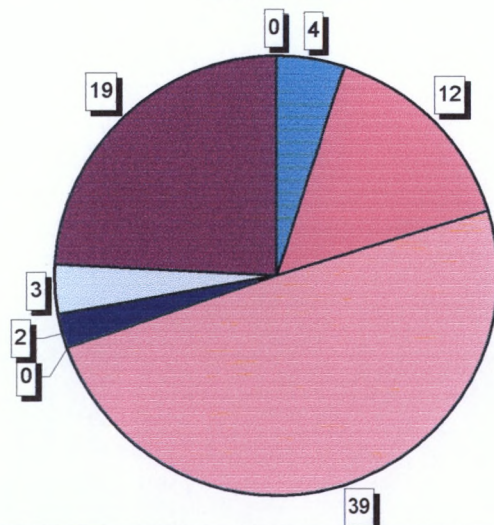
ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

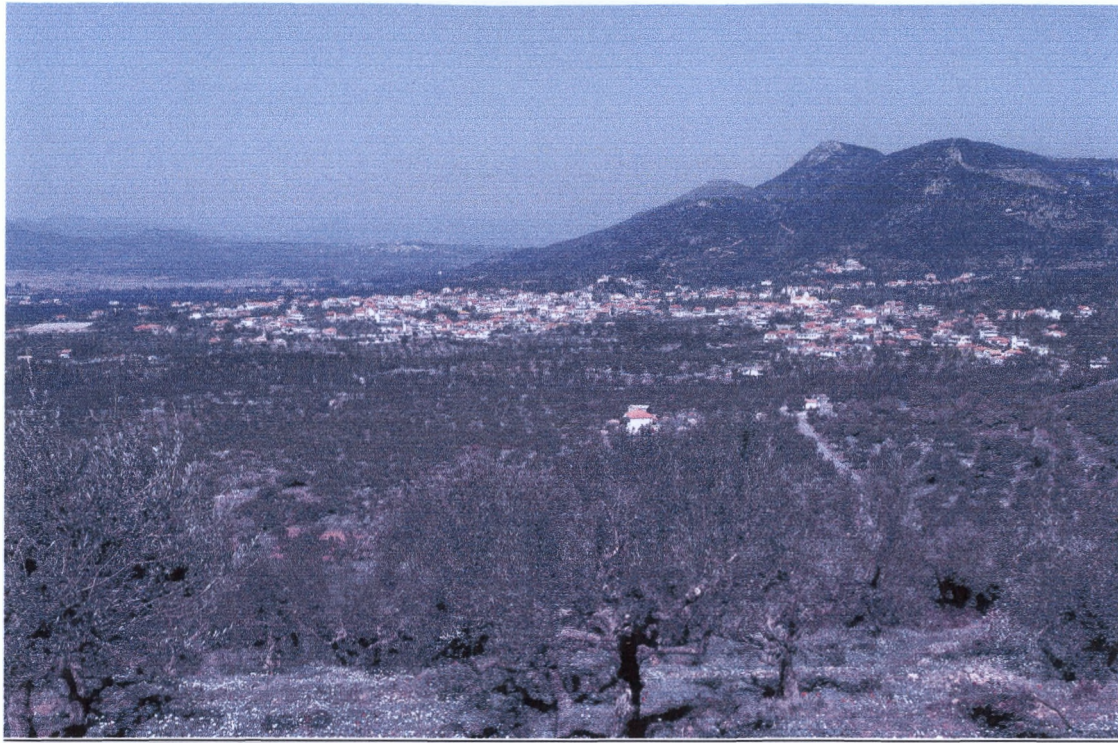

ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 25 ΕΤΩΝ

ΑΝΕΡΓΟΙ

(Εικόνα 1:Άποψη από τον Δήμο Αρφαρών)

4.2 ΤΕΧΝΙΚΑ – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ –ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

4.2.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο Δήμος Αρφαρών διοικητικά ανήκει στην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Μεσσηνίας και στην Περιφέρεια Πελοποννήσου. Όπως αναφέραμε διαιρείτε σε οχτώ δημοτικά διαμερίσματα τα οποία θα αναφέρουμε εν συντομία: Δ.Δ.Αρφαρών, Δ.Δ.Αγίου Φλώρου, Δ.Δ.Πλατέως, Δ.Δ.Πηδήματός, Δ.Δ.Βελανιδίας, Δ.Δ. Αγρίλου και Δ.Δ.Σταματινού. Ο Δήμος εδρεύει στο μεγαλύτερο χωρίο της περιοχής όπου είναι τα Αρφαρά.

Στην έδρα του Δήμου των Αρφαρών βρίσκεται το Δημαρχείο του Δήμου όπου είναι και το κέντρο των διοικητικών και τεχνικών δραστηριοτήτων του και μέσω αυτού παρέχονται όλες οι υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης.

Στον Δήμο δεν λειτουργούν ολοκληρωμένες υπηρεσίες αλλά μικρότερα τμήματα αυτών. Αναλυτικότερα θα μπορούσαμε να αναφέρουμε πως οι ανάγκες της διοίκησης ικανοποιούνται μέσα από τα εξής τμήματα:

Διοικητικό τμήμα: Το διοικητικό τμήμα έχει αναλάβει την κάλυψη αναγκών που εμπίπτουν στην διοικητική υπηρεσία. Το τμήμα αυτό ασχολείται με το διοικητικό κομμάτι του Δήμου, δηλαδή σε αυτό λειτουργεί το Δημοτολόγιο, το Ληξιαρχείο, το Πρωτόκολλο τα μητρώα αρρένων, οι εκλογικοί κατάλογοι, καθώς και άλλες πρόσθετες υπηρεσίες όπως ο ΟΓΑ, και οι αλλοδαποί.

Γενικότερα θα μπορούσαμε να αναφέρουμε πως το διοικητικό τμήμα, είναι αυτό που έρχεται σε άμεση επαφή με τους δημότες και έχει και την δυνατότητα να καταγράφει τα αιτήματα και παράπονα του κοινού. Από την υπηρεσία αυτή παρέχονται κάθε μορφής βεβαιώσεις, πιστοποιητικά, ληξιαρχικές πράξεις και λοιπά διοικητικά έγγραφα.

Τεχνικό τμήμα: Ο Δήμος διαθέτει τεχνικό τμήμα το οποίο καλύπτει μέρος των αναγκών της τεχνικής υπηρεσίας. Στο τμήμα αυτό συμπεριλαμβάνονται όλα τα έργα και προτάσεις που πραγματοποιούνται και έχουν σχέση με την Ύδρευση, την Αποχέτευση, την Οδοποιία και τον ηλεκτροφωτισμό. Στις αρμοδιότητες του τμήματος αυτού συγκαταλέγονται η κατάρτιση του τεχνικού προγράμματος, η παρακολούθηση των έργων, η συντήρηση, οι επισκευές των ζημιών και οποιαδήποτε μορφής καταστροφών (π.χ. από φυσικές καταστροφές, θεομηνίες κ.λ.π.), στην περιοχή που καλύπτει ο Δήμος. Τα σημαντικότερα έργα τα οποία υλοποιεί το συγκεκριμένο τμήμα αφορούν κυρίως τον τομέα της ύδρευσης, του οδικού δικτύου, τον ηλεκτροφωτισμό των Δ.Δ, τις αναμορφώσεις π.χ. πλατειών κ.λ.π.

Μία σημαντική αρμοδιότητα της τεχνικής υπηρεσίας είναι ο τοπικός αναπτυξιακός προγραμματισμός π.χ. σύνταξη αναπτυξιακών μελετών και προγραμμάτων που επιδιώκει να υλοποιήσει ο Δήμος.

Το συγκεκριμένο τεχνικό τμήμα, σε συνεργασία με εξωτερικούς μελετητές, ανέλαβε την εκπόνηση ενός Τοπικού Αναπτυξιακού Προγράμματος για τον Δήμο Αρφαρών. Η συγκεκριμένη ενέργεια ήταν καινοτόμα καθώς δεν είχε ξανά πραγματοποιηθεί στο Δήμο ανάλογη προσπάθεια και είχε προβλεφθεί η χρηματοδότηση του από τους ίδιους Πόρους του Δήμου (περισσότερα για το ΤΑΠ θα αναφερθούμε παρακάτω).

Με την έλευση του Γ'ΚΠΣ και του επιχειρησιακού προγράμματος Αγροτική Ανάπτυξη Ανασυγκρότηση της υπαίθρου η τεχνική υπηρεσία κατάρτισε μελέτη για την ένταξη του Δήμου στα Ο.Π.Α.Α.Χ της Αλαγονίας, που θα χρηματοδοτηθεί από το Ε.Π. Πελοποννήσου 2000 – 2006 (εκτεταμένη αναφορά θα γίνει στη συνέχεια).

.....

Στη ίδια υπηρεσία υπάγεται και το Τμήμα καθαριότητας: το οποίο κυρίως συγκροτείται από εποχιακό προσωπικό και βρίσκεται σχεδόν άμεσα στις αρμοδιότητες του τεχνικού τμήματος.

Ο Δήμος έχει συνάψει διαδημοτική συνεργασία με τον Δήμο Θουρίας ο οποίος έχει αναλάβει την συγκομιδή των απορριμμάτων από τον Δήμο. Η συγκομιδή γίνεται με την βοήθεια του προσωπικού καθαριότητας των Αρφαρών και με αυτοκίνητα και σκούπες που έχει στην κατοχή του ο Δήμος. Βέβαια προσπάθειες γίνονται για την ανάπτυξη αυτόνομου Τμήματος Καθαριότητας στο Δήμο.

Οικονομικό τμήμα: Το τμήμα αυτό επιδιώκει να ικανοποιήσει τις ανάγκες του Δήμου αναπληρώνοντας την οικονομική υπηρεσία. Το τμήμα ασχολείται με τα οικονομικά στοιχεία του Δήμου, σε αυτό μελετούνται, και εισπράττονται όλα τα έσοδα που διαθέτει ο Δήμος (π.χ. γίνεται η είσπραξη τελών βοσκής και λογαριασμών νερού), οι χρηματοδοτήσεις, επιχορηγήσεις κ.λ.π που εισέρχονται στην υπηρεσία για την κάλυψη των οικονομικών αναγκών του Δήμου, καθώς και όλες οι δαπάνες που προκύπτουν για τα απλά λειτουργικά και τα μεγάλα κεφαλαιουχικά έξοδα που καλύπτονται από τον Δήμο για την πρόοδο της περιοχής.

Όσον αφορά τον οικονομικό προγραμματισμό που πραγματοποιεί ο Δήμος για την αναπτυξιακή του πορεία θα μπορούσαμε να πούμε πως το οικονομικό τμήμα ερχόμενο σε άμεση συνεργασία, με το τεχνικό πραγματοποίησε τον οικονομικό προγραμματισμό του ΤΑΠ Αρφαρών καθώς και του Ο.Π.Α.Α.Χ. Αλαγονίας.

Από την οικονομική υπηρεσία καταρτίζονται όλοι οι οικονομικοί πίνακες όπως ο Προϋπολογισμός κάθε έτος, ο απολογισμός κ.λ.π..

Ο Δήμος Αρφαρών δεν διαθέτει δική του Ταμειακή Υπηρεσία αλλά χρέος ταμειακής έχει οριστεί από το ταμείο παρακαταθηκών και δανείων να ασκείται από μισθωμένο υπάλληλο για πέντε Δήμους (Άρεως, Αρφαρών, Θουρίας, Λέυκτρου, και Κορώνης). Η ταμειακή υπηρεσία εδρεύει στην Δ.Ο.Υ. Καλαμάτας.

Θα ήταν σκόπιμο να αναφέρουμε πως στον Δήμο λειτουργεί και Δημοτική επιχείρηση η οποία είναι νεοσύστατη. Οι διαδικασίες για την έναρξη της

.....
πραγματοποιήθηκαν τον Δεκέμβριο του 2001, η επιχείρηση ιδρύθηκε βασικά για να εκπονήσει ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα, το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι», το πρόγραμμα σχεδιάσθηκε και η έγκριση του πραγματοποιήθηκε το Νοέμβριο του 2002, και έως τότε η Εταιρεία δεν εκτελούσε καμία δράση παρά βρισκόταν μόνο στα χαρτιά. Το Φεβρουάριο του 2003 πραγματοποιήθηκε η τελική αξιολόγηση του προγράμματος και έγινε η έγκρισή του. Το πρόγραμμα λειτουργεί στο Δήμο από το Μάιο του 2003 έχει αναλάβει την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών σε ανήμπορα και ηλικιωμένα άτομα, εξυπηρετώντας όλα τα Δ.Δ. του Δήμου. Η Δημοτική Επιχείρηση αντλεί χρηματοδοτήσεις για το πρόγραμμα κατά 75% από το ΕΚΤ, και τα υπόλοιπα 25% από το κράτος. Στο μέλλον η επιχείρηση επιδιώκει την υλοποίηση και άλλων προγραμμάτων.

4.2.2 ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ⁽⁸⁷⁾

Στην συνέχεια θα αναφερθούμε σε ορισμένα τεχνικά χαρακτηριστικά που διαθέτει ο Δήμος δηλαδή:

Οδικό Δίκτυο: Η οδική κάλυψη του Δήμου παρέχεται μέσω επαρχιακού δικτύου μεταφοράς το οποίο συνδέει τα Δημοτικά διαμερίσματα μεταξύ τους, καθώς και με την έδρα του Δήμου.

Οι δρόμοι είναι ασφαλτοστρωμένοι, αλλά αντιμετωπίζουν και προβλήματα όπως, έλλειψη διαγράμμισης, έλλειψη σήμανσης, έλλειψη αρδευτικών μέσων για την εκκένωση των βροχόνερων από τους δρόμους κλ.π.

Ο Δήμος συνδέεται με την Μεσσηνιακή πρωτεύουσα με την χρησιμοποίηση της υπεραστικής συγκοινωνίας δρομολογίων του ΚΤΕΛ . Η απόσταση από την Καλαμάτα έως την έδρα του Δήμου είναι χρονικά 20-25 λεπτά και γύρω στα 18 χιλιόμετρα.

Δυτικά των Αρφαρών διέρχεται η Εθνική οδός Καλαμάτας – Αθήνας ενώ κατά μήκος ενός (1) χιλ. η οποία και διέρχεται μέσα από το Δ.Δ Αγίου Φλώρου.

Δίκτυο Ύδρευσης – Αποχέτευσης: Ο Δήμος Αρφαρών υδρεύεται από τις πηγές του Πηδήματος, του Αγίου Φλώρου, αλλά και από γεωτρήσεις, λόγω των μεγάλων υπόγειων νερών που διαθέτει. Έδρα του δικτύου ύδρευσης είναι τα Αρφαρά.

(87)ΤΑΠ Δήμου Αρφαρών Α'Φάση σελ 31-42

.....

Στην ύδρευση παρουσιάζονται προβλήματα μόνο κατά τους καλοκαιρινούς μήνες καθώς παρατηρείται το φαινόμενο της διακοπής νερού λόγω της υπερκατανάλωσης σε κήπους αλλά και για την δυνατότητα εξυπηρέτησης όλων των δημοτικών διαμερισμάτων. Το μήκος ολόκληρου του δικτύου ύδρευσης φτάνει γύρω στα 93,6 χιλ.

Στον Δήμο η αποχέτευση των λυμάτων γίνεται με την χρήση του βόθρου, καθώς ο Δήμος δεν έχει κατάλληλη μονάδα επεξεργασίας λυμάτων. Σχεδόν όλα τα Δ.Δ. εξυπηρετούνται με βόθρους, εκτός από το Δ.Δ. Πλατέως όπου σε ποσοστό 5% λειτουργεί ένα μικρό δίκτυο αποχέτευσης.

Επίσης το Δ.Δ. Αγίου Φλώρου διαθέτει τον αγωγό αλλά δεν έχουν γίνει οι συνδέσεις εξαιτίας προβλημάτων που αντιμετωπίζει η δεξαμενή του. Προσπάθεια γίνεται από τον Δ.Αρφαρών να δημιουργηθεί αγωγός μεταξύ του Δήμου και γειτονικών Δήμων για την μεταφορά των λημμάτων στο Βιολογικό Καλαμάτας.

Καθαριότητα/ Συλλογή απορριμμάτων: Η συλλογή των απορριμμάτων γίνεται μία φορά την εβδομάδα από απορριμματοφόρα τα οποία και ρίπτουν τα απορρίμματα στην χωματερή των Φιλιατρών. Σε ορισμένα Δ.Δ (Αγρίλου, Βελανιδιάς, Βρομόβρυσης, Σταματινού) γίνεται αποθήκευση των απορριμμάτων σε σακούλες. Η συλλογή των απορριμμάτων γίνεται με την συνεργασία γειτονικών Δήμων.

Υγεία και Πρόνοια: Στον Δήμο Αρφαρών λειτουργεί αγροτικό ιατρείο στην έδρα του Δήμου ενώ τα Δ.Δ. Αγίου Φλώρου, Δ.Δ. Πλατέως, Δ.Δ. Βρομόβρυσης, Δ.Δ. Πηδημάτων εξυπηρετούνται μια φορά την εβδομάδα από κινητή ιατρική υπηρεσία. Το Δ.Δ. Αγρίλου επισκέπτεται η κινητή μονάδα μία φορά στις 15 ημέρες, ενώ τα Δ.Δ. Σταματινού, Δ.Δ. Βελανιδιάς καλύπτονται από τα κεντρικά. Ο Δήμος διαθέτει οδοντιατρείο και φαρμακείο.

Όσον αφορά την πρόνοια από τα μέσα Μαΐου του 2003 άρχισε να λειτουργεί στο Δήμο το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» το οποίο εξυπηρετεί γύρω στα 150 άτομα (ηλικιωμένους, άτομα με ειδικές ανάγκες, άτομα με δυσκολία κίνησης, ανήμπορα άτομα κ.λ.π.)

Το πρόγραμμα υλοποιείται από την Δημοτική επιχείρηση του Δήμου Δ.Ε.Α.Δ.Α., στελεχώνεται δε από τετραμελή προσωπικό (1 κοινωνικό λειτουργό, 1 νοσηλεύτη και 2 οικιακούς βοηθούς). Οι εργασίες που παρέχει στους εξυπηρετούμενους είναι κάθε λογής υποστήριξη, νοσηλευτικής περίθαλψης, βοήθεια σε κάποιες εργασίες του σπιτιού κ.λ.π.

Το πρόγραμμα αναμένεται να έχει επιτυχή εξέλιξη.

Στον Δήμο παρόλο που είναι απαραίτητη η δημιουργία βρεφονηπιακών σταθμών λόγω του ότι οι γονείς ασχολούνται με την γεωργία, δεν υπάρχουν σταθμοί.

Εκπαίδευση – Αθλητισμός – Πολιτισμός: Στα Δήμο Αρφαρών λειτουργεί δημοτικό σχολείο, Γυμνάσιο και Λύκειο στην έδρα του Δήμου (τα Αρφαρά), αλλά και στο Δ.Δ. Πλατέως. Οι μαθητές από τα άλλα Δ.Δ. πηγαίνουν καθημερινά στα σχολεία τους, μέσω των συγκοινωνιών του ΚΤΕΛ. Αρκετοί μαθητές φοιτούν και σε σχολεία γειτονικών Δήμων π.χ. Θουρίας, Άριος, Καλαμάτας.

Στην έδρα του Δήμου λειτουργούν και φροντιστήρια ξένων γλωσσών. Όσον αφορά τον αθλητισμό ο Δήμος έχει ιδρύσει Δημοτική Επιτροπή Άθλησης και Νεολαίας για την ανάπτυξη του αθλητισμού στην περιοχή. Επίσης μισθώνει γυμναστή για την δωρεάν άθληση των γυναικών της περιοχής.

Ο Δήμος έχει δική του τοπική ομάδα ποδοσφαίρου τον «Αστέρα Αρφαρών» όπου αγωνίζεται στο τοπικό πρωτάθλημα, και τέλος στο Δήμο υπάρχουν γήπεδα ποδοσφαίρου και μπάσκετ σε κάποια από τα Δ.Δ.

Στον πολιτιστικό τομέα ο Δήμος Αρφαρών έχει 6 πολιτιστικούς Συλλόγους και έχει συγκροτήσει δική του Δημοτική Επιτροπή Πολιτιστικής Ανάπτυξης, διαθέτει δε και Πνευματικό Κέντρο στο χωρίο των Αρφαρών.

Στον Δήμο εκδίδονται πέντε εφημερίδες. Η έκδοση τους πραγματοποιείται ανά (3) τρεις μήνες και ανά (6) εξάμηνο. Ο Δήμος έχει υπό κατασκευή δική του Ιστοσελίδα στο Internet. (site), και διαθέτει και email: diarfa2@otenet.gr.

.....

Στον Δήμο διοργανώνονται πανηγύρεις κάθε χρόνο κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες, για την εορτή των προστατών κάθε χωριού. Ειδικότερα στο Δ.Δ Πλατέως διοργανώνονται κάθε χρόνο ανήμερα του Αγίου Γεωργίου και του Δεκαπενταύγουστου ιπποδρομίες, στο ιπποδρόμιο του Πλατέως όπου και συγκεντρώνεται πλήθος κόσμου από όλη την Ελλάδα για τον σπάνιο αυτό διαγωνισμό.

4.3 ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΑΡΦΑΡΩΝ

4.3.1 ΠΡΩΤΟΓΕΝΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Ο πρωτογενής τομέας παραγωγής περιλαμβάνει τις επιχειρήσεις που ασχολούνται με την παραγωγή, συγκέντρωση και διάθεση των αγαθών που βρίσκονται στην φύση (έδαφος – υπέδαφος) δηλαδή ασχολείται με γεωργικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές, δασοκομικές, μεταλλευτικές και άλλες επιχειρήσεις.

Το βασικότερο πρόβλημα που παρουσιάζεται στον πρωτογενή τομέα παραγωγής στην Ελλάδα είναι το γεγονός ότι τα προϊόντα για την περαιτέρω πώληση και διανομή τους στο εξωτερικό, απαιτούν την συγκέντρωση, την συντήρηση, την συσκευασία, την τυποποίηση, και την αποθήκευση ώστε να μπορούν να πωληθούν στις ξένες αγορές. Αυτή η διαδικασία που απαιτείται δυσκολεύει την μεταπώληση των αγαθών στις αγορές.

Στην Ελλάδα ο πρωτογενής τομέας παραγωγής θεωρείται πολύ σημαντικός διότι καλύπτει ένα μεγάλο ποσοστό των απασχολούμενων.

Ειδικότερα στον Δήμο Αρφαρών ο μεγαλύτερος αριθμός των απασχολούμενων παρουσιάζεται στον τομέα αυτό της παραγωγής αφού θεωρείται κατά κύριο λόγο αγροτικός Δήμος με κυριότερη ανάπτυξη στην Γεωργία και την Κτηνοτροφία.

ΓΕΩΡΓΙΑ ⁽⁸⁸⁾

Ο κλάδος της γεωργίας είναι ανεπτυγμένος σε όλη την Μεσσηνία που θεωρείται γεωργικό Νομός, με κύρια γεωργικά προϊόντα, τα ελαιόδεντρα

(88)ΤΑΠ Δήμου Αρφαρών Α'Φάση σελ 44-52 / Παράρτημα 2, Πίνακας 6, Πίνακας 7

.....
(ελιές, ελαιόλαδο) σύκα, σταφίδα (σταφύλια, κρασί), εσπεριδοειδή (πορτοκάλια, λεμόνια), λαχανικά, κηπευτικά, σιτηρά κ.λ.π.

Ο Δήμος Αρφαρών έχει κυρίως δεντρώδεις καλλιέργειες οι οποίες είναι ελαιόδεντρα και συκίες, επίσης καλλιεργούνται αμπέλια για την παραγωγή κρασιού, σε μικρότερο βαθμό καλλιεργούνται κτηνοτροφικά φυτά και υπάρχουν εκτάσεις με πατάτες.

Σημαντικό αρνητικό στοιχείο είναι το γεγονός της έλλειψης τεχνολογικής εξέλιξης και ανάπτυξης των γεωργικών μηχανημάτων, λιπασμάτων, βελτιωμένων σπόρων κ.α. όπου και κάνει τον τομέα της γεωργίας να υστερεί σημαντικά, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει η πρόοδος που θα μπορούσε να επιτευχθεί.

Ένα επίσης σημαντικό πρόβλημα της γεωργίας είναι η ελλιπής επιχειρηματική δράση, όπου οι παραγωγοί ασχολούνται με την παραγωγή των αγαθών αλλά δε προσπαθούν για την μείωση τους κόστους της.⁽⁸⁹⁾

ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ⁽⁹⁰⁾

Ο Νομός Μεσσηνίας θα μπορούσαμε να πούμε πως είναι αρκετά ανεπτυγμένος στην κτηνοτροφία και στα κτηνοτροφικά προϊόντα.

Ειδικότερα στο Δήμο Αρφαρών είναι ανεπτυγμένη η κτηνοτροφία, κυρίως εκτρέφονται όρνιθες, αίγες, πρόβατα, μέλισσες, κουνέλια, χοίροι, όνοι και σε μικρότερο βαθμό ίπποι, πάπιες, χήνες, περιστέρια.

Τα παραγόμενα αγαθά από την κτηνοτροφία είναι κυρίως τυρί, μυζήθρα, μέλι, κερύ, δέρματα.

Στον τομέα της μεταποίησης και της τυποποίηση των κτηνοτροφικών προϊόντων ο Δήμος υστερεί και βρίσκεται σε πολύ χαμηλό στάδιο. Οι κτηνοτροφικές διαδικασίες πραγματοποιούνται στο Δημοτικό Σφαγείο Καλαμάτας.

Στον κλάδο της κτηνοτροφίας υπάρχουν ορισμένα προβλήματα όπως είναι :

- Η έλλειψη κτηνοτροφικής πολιτικής.
- Η επιδότηση γίνεται με βάση τον αριθμό των ζώων και όχι των κτηνοτροφικών προϊόντων.

(89)ΤΑΠ Δήμου Αρφαρών Α'Φάση σελ 51

(90) ΤΑΠ Δήμου Αρφαρών Α'Φάση σελ 52-57

- Δεν υπάρχουν κατάλληλες κτιριακές υποδομές, για την κτηνοτροφία.
- Ελλιπείς βοσκότοποι.
- Έλλειψη βιοτεχνικών και μεταποιητικών μονάδων.
- Εκμετάλλευση των κτηνοτρόφων από τους εμπόρους.

ΑΛΙΕΙΑ ⁽⁹¹⁾

Παρόλο που ο Δήμος Αρφαρών είναι ορεινός στο Δ.Δ. Αγίου Φλώρου υπάρχει ένα ιδιωτικό ιχθυοτροφείο πέστροφας το οποίο αποτελείτε από 21 τσιμεντένιες δεξαμενές, με συνολικό εμβαδόν 1120τ.μ. Το παραγόμενο προϊόν καταναλώνεται από ένα εξοχικό κέντρο που βρίσκεται παράπλευρος του ιχθυοτροφείου (ιδιωτική επιχείρηση) και το υπόλοιπο προϊόν πωλείται στην αγορά κατανάλωσης.

(Εικόνα 2: Πηγές του Αγίου Φλώρου)

(91)ΤΑΠ Δήμου Αρφαρών Α'Φάση σελ 58

4.3.2 ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ⁽⁹²⁾

Ο δευτερογενής τομέας παραγωγής περιλαμβάνει τις επιχειρήσεις επεξεργασίας των προϊόντων που παράγονται στον πρωτογενή τομέα. Στο Νομό Μεσσηνίας έχουν καθοριστεί τρεις βιομηχανικές περιοχές, η βιομηχανική περιοχή Σπερχογείας, η βιομηχανική περιοχή Μελιγαλά, και το Βιοτεχνικό Πάρκο Καλαμάτας.

Βιοτεχνικό πάρκο Καλαμάτας

Το ΒΙΟ.ΠΑ Καλαμάτας δημιουργήθηκε το 1990, έχει συνολική έκταση 52 στρέμματα και χωρίζεται σε τρεις περιοχές που φιλοξενούν 64 βιοτεχνικές μονάδες όπως συνεργεία, μαγαζιά για ένδυση, ηλεκτρονικές δραστηριότητες κ.λ.π.

Βιοτεχνική περιοχή Σπερχογείας:

Η ΒΙΟ.ΠΕ Σπερχογείας έχει συνολική έκταση 200 στρέμματα, και στοχεύει στην συγκέντρωση των βιομηχανικών και βιοτεχνικών επιχειρήσεων, σε ένα συγκεκριμένο και οργανωμένο χώρο.

Το βασικό πρόβλημα για την καλή λειτουργία της ΒΙΟ.ΠΕ Σπερχογείας είναι ότι ένα μέρος της έχει καταληφθεί από τσιγγάνους που δημιουργήσαν καταυλισμό, με αποτέλεσμα τη μείωση της ζήτησης από τους επιχειρηματίες.

Βιοτεχνικό πάρκο Μελιγαλά

Βρίσκεται στην ίδια κατάσταση με το ΒΙΟ.ΠΕ Σπερχογείας με βασικό πρόβλημα την έλλειψη μονάδων βιολογικού καθαρισμού που είναι ημιτελείς.

Ο Δήμος Αρφαρών δεν διαθέτει βιοτεχνική μονάδα, και επίσης δεν έχουν γίνει μελέτες για δημιουργία τέτοιας μονάδας.

ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ

Όσον αφορά την μεταποίηση ο νομός Μεσσηνίας είναι αρκετά ανεπτυγμένος. Βασικές μεταποιητικές μονάδες είναι οι μονάδες τυποποίησης

(92) ΤΑΠ Δήμου Αρφαρών Α' Φάση σελ 58-63

.....
ελαιολάδου. Οι μονάδες αυτές σε συνεργασία με συνεταιρισμούς ελαιολάδου έχουν την δυνατότητα να συσκευάζουν και να παρέχουν προς πώλησης στην αγορά ελαιόλαδο, ως έτοιμο συσκευασμένο προϊόν. Στον νομό επίσης λειτουργεί μεταποιητική μονάδα σύκων.

Ο κλάδος της μεταποίησης ειδικότερα στον Δήμο είναι σε πολλή χαμηλό επίπεδο, οι μονάδες μεταποίησης είναι μικρού μεγέθους. Τέτοιες είναι φούρνοι, οινοποιεία, ξυλουργία, σιδηρουργεία κ.λ.π. τα οποία λόγω της γήρανσης του πληθυσμού βρίσκονται σε χαμηλό επίπεδο.

4.3.3 ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ⁽⁹³⁾

Ο τριτογενής τομέας παραγωγής περιλαμβάνει επιχειρήσεις αλλά και υπηρεσίες, με βασικό σκοπό την παροχή κατάλληλων πληροφοριών, προς τον καταναλωτή ή και προς άλλες επιχειρήσεις π.χ. εμπορικές, μεταφορών τράπεζες παροχής υπηρεσιών, τουρισμού κ.λ.π.

Όσον αφορά τον Δήμο Αρφαρών οι εμπορικές επιχειρήσεις είναι περιορισμένες, αφού τα περισσότερα παραγόμενα προϊόντα πωλούνται στους εμπόρους, ενώ τα υπόλοιπα πωλούνται στην αγορά από τους ίδιους τους παραγωγούς.

Οι υπηρεσίες που διαθέτει ο Δήμος είναι Δημαρχείο, Αστυνομικό τμήμα, κατάστημα ΟΤΕ και ΕΛΤΑ, συμβολαιογραφείο, υποθηκοφυλακείο και Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) . Όσον αφορά τον τουρισμό ο Δήμος διαθέτει αξιοθέατα και τουριστικούς χώρους όπως το κάστρο Πηδήματος, Ιστορικές εκκλησίες μοναστήρια στο Δ.Δ Αρφαρών (μοναστήρι Προφήτη Ηλία), περιοχές φυσικού κάλους όπως είναι οι πηγές Πηδήματος , Αγίου Φλώρου, καθώς και δασικές εκτάσεις με αρκετά ενδιαφέρουσα φυσική ζωή.

Τέλος στο Δ.Δ Αγίου Φλώρου, υπάρχει μια τοποθεσία όπου βρίσκονται δύο λίμνες του Παμίσου (μάτια) όπου είναι βασικές πηγές του ποταμού και εκεί έχει βρεθεί με ανασκαφές ο ναός του Παμίσου.

Η τουριστική δραστηριότητα του Δήμου είναι μεγάλη κατά τους καλοκαιρινούς μήνες όπου επισκέπτονται για καλοκαιρινές διακοπές οι δημότες που μένουν σε μεγάλες πόλεις. Επίσης τον Δήμο επισκέπτονται και

(93)ΤΑΠ Δήμου Αρφαρών Α'Φαση σελ 64-69

.....
ξένοι τουρίστες που βρίσκονται στο Νομό εξαιτίας της γετνίασσης του και με κοντινούς ιστορικούς χώρους (Παλαιά Μεσσήνη). Εκτός από τους καλοκαιρινούς μήνες τουρισμός παρουσιάζει τα και κατά τις εορτές Χριστουγέννων και Πάσχα.

4.4. Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Ο Δήμος Αρφαρών όπως αναφέραμε είναι νεοσύστατος Δήμος, πριν την δημιουργία του στην περιοχή δεν είχαν ξανά πραγματοποιηθεί αναπτυξιακές μελέτες και προγράμματα.

Από την σύστασή του και μετά η πρώτη προσπάθεια που πραγματοποιήθηκε σκοπεύοντας στην ανάπτυξη ήταν η μελέτη του ΤΑΠ Αρφαρών, όπου και αναφέρεται στο παρακάτω κεφάλαιο, η μελέτη αυτή ήταν το πρώτο αναπτυξιακό πρόγραμμά για τον Δήμο και η σχεδίαση της ξεκίνησε το έτος 2002 όπου και ολοκληρώθηκε.

Στην συνέχεια με την ένταξη της περιοχής Αρφαρών στο Ο.ΠΑΑΧ της Αλαγονία στα πλαίσια του Επιχειρησιακού προγράμματος Αγροτική ανάπτυξη Ανασυγκρότηση της υπαίθρου, ο Δήμος πραγματοποιεί και διεκδικεί χρηματοδοτήσεις για την ανάπτυξη της περιοχής του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Τ.Α.Π. ΔΗΜΟΥ ΑΡΦΑΡΩΝ

5.1 Ο ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΤΑΠ

Ο δήμος στην προσπάθεια του να επιτύχει ανάπτυξη και πρόοδο στην περιοχή του προέβηκε για πρώτη φορά στην ανάθεση της σχεδίασης μίας αναπτυξιακής μελέτης η οποία θα ωφελούσε την περιοχή, την εκπόνηση ενός Αναπτυξιακού Προγράμματος για την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης του νέου δήμου.

Το ΤΑΠ του Δήμου Αρφαρών , αποτελεί μια σημαντική αναπτυξιακή μελέτη, η μελέτη αυτή ανατέθηκε εξολοκλήρου σε εξωτερική ομάδα μελέτης (Ο.Μ.) για την σχεδίαση της, για τον λόγο ότι ο Δήμος δεν διέθετε το κατάλληλα εξειδικευμένο προσωπικό που θα μπορούσε να αναλάβει την υποχρέωση να εκτελέσει επιτυχώς την σχεδίαση μίας τέτοιας μελέτης. Η ανάθεση πραγματοποιήθηκε μετά από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου (70/2002 απόφαση Δ.Σ). Η σύμβαση για την ανάθεση της μελέτης υπογράφηκε από τους μελετητές και από τον τότε Δήμαρχο στις 10 Ιανουαρίου του 2002.

Στην Ο.Μ. συμμετείχαν οι εξής ειδικότητες μελετητών:

- ♦ Οικονομολόγος,
- ♦ Πολιτικοί Μηχανικοί

Η ομάδα αυτή βρισκόταν πάντοτε σε άμεση επαφή και συνεργασία με την τεχνική υπηρεσία και το τεχνικό τμήμα του Δήμου, καθώς και με τον Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο.

Κατά την υπογραφή της σύμβασης οι μελετητές ανέλαβαν την υποχρέωση να σχεδιάσουν το ΤΑΠ του Δήμου, το οποίο θα αποτελείτο από δύο Φάσεις :

Στην Α΄Φάση οι μελετητές παρέδωσαν εντός διαστήματος τριών μηνών το πρώτο τεύχος της μελέτης το οποίο περιείχε στατιστικά κυρίως στοιχεία και μια περιγραφή της περιοχής. Τα στοιχεία αυτά αφορούσαν κυρίως:

- Οικιστικά χαρακτηριστικά
- Δημογραφικά χαρακτηριστικά

- Οικονομικά, εισοδηματικά χαρακτηριστικά καθώς και στοιχεία για την απασχόληση στην περιοχή.
- Μεταφορικά δίκτυα
- Ύδρευση – Αποχέτευση
- Παιδεία – Άθληση – Πολιτισμό
- Υγεία – Πρόνοια
- Περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά
- Επενδύσεις
- Τους τομείς παραγωγής της περιοχής
- Πρώτα συμπεράσματα.

Η παράδοση της μελέτης της Α΄Φασής πραγματοποιήθηκε μέσα στα χρονικά όρια στην Πάτρα στις 10/4/2002 από τους κύριους Ν.Μηλιώνη, και Ι.Αγγελίδη.

Η Β΄Φασή της μελέτης περιλαμβάνει ποιο αναλυτικά τα στοιχεία της περιοχής, όπως ανάλυση των βασικότερων προτύπων παραγωγής, κατανάλωσης εισοδήματος, και απασχόλησης, ασχολήθηκε επίσης με την επίλυση των προβλημάτων, αιτημάτων της περιοχής. Στην φάση αυτή αναφέρονται και οι πηγές χρηματοδοτήσεως καθώς και οι πιθανοί φορείς εφαρμογής των προγραμμάτων. Τέλος καθορίζονται οι στόχοι και οι προτάσεις για να επέλθει ανάπτυξη στην περιοχή γνωρίζοντας πάντοτε τις υποδομές και τα στοιχεία που έχει στην διάθεση της.

Το διάστημα για την ολοκλήρωση της δεύτερης φάσης διάρκεσε εφτά μήνες. Η παράδοση και συνάμα η ολοκλήρωση του ΤΑΠ πραγματοποιήθηκε στην Πάτρα στις 8-10-2002 από τον εκπρόσωπο της Ο.Μ. κύριο Ν.Μηλιώνη.

5.2. ΤΑΠ ΑΡΦΑΡΩΝ⁽⁹⁴⁾

Ξεκινώντας η μελέτη στην πρώτη της φάση καταγράφει τα χαρακτηριστικά του Δήμου (δημογραφικά, γεωλογικά, πληθυσμιακά κλιματολογικά κ.λ.π. χαρακτηριστικά όπως είδαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο), προχωρώντας στη

(94)ΤΑΠ Δήμου Αρφαρών Α'Φάση σελ 71-86

δεύτερη φάση της, αρχίζει να πραγματοποιεί μία ανάλυση σχετικά με τις δυνατότητες της περιοχής. Η ανάλυση αυτή στο ΤΑΠ του Δήμου Αρφαρών χαρακτηρίζεται ως ανάλυση SWOT.

5.2.1 ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT⁽⁹⁵⁾

Στην δεύτερη φάση όμως, ήταν σκόπιμο να χρησιμοποιηθεί η ανάλυση swot η οποία είναι μια τεχνική όπου συγκεντρώνει ταξινομεί και ιεραρχεί όλες τις πληροφορίες που υπάρχουν σε μια περιοχή, ώστε να γίνει εύκολη η λήψη αποφάσεων από τους ειδικούς για την καλύτερη αξιοποίηση της περιοχής, η ανάλυση swot καταγράφει τα πλεονεκτήματα τα μειονεκτήματα τις ευκαιρίες κ.α., για την σωστή λήψη αποφάσεων.

5.2.1.1 ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Τα βασικά πλεονεκτήματα του Δήμου Αρφαρών που προκύπτουν από την ανάλυση swot είναι τα εξής:

- Γειτνίαση με αστικά κέντρα: Ο Δήμος βρίσκεται σε κοντινή απόσταση από την πρωτεύουσα του Νομού (Καλαμάτα), όπου είναι εύκολη η μεταφορά ανθρώπων και αγαθών.
- Σημαντικό φυσικό περιβάλλον : Ο Δήμος διαθέτει όμορφες δασικές και ημιδασικές περιοχές εξαιρετικού κάλους, καθώς και τις πηγές Αγίου Φλώρου και του Πηδήματος.
- Κατάλληλες υποδομές για τον πρωτογενή τομέα παραγωγής, στην περιοχή υπάρχουν σύγχρονες μονάδες ελαιοκομικής παραγωγής που βοηθούν την ανάπτυξη του ελαιολάδου ως παραγόμενου προϊόντος.
- Παραγωγή τοπικών παραδοσιακών προϊόντων: Υπάρχουν ιδιότητα καταστήματα μικρού μεγέθους, όπου κατασκευάζουν τοπικά προϊόντα π.χ. τυροκομικά ελαιοκομικά, αλλαντικά, αρωματικά φυτά κ.λ.π.
- Βρίσκετε κοντά σε αρχαιολογικούς χώρους π.χ. Αρχαία Μεσσηνία.

(95) ΤΑΠ Δήμου Αρφαρών Α'Φάση σελ 71

5.2.1.2 ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

- 1) Μείωση του πληθυσμού : Ο Δήμος είναι αγροτική περιοχή και αντιμετωπίζει το πρόβλημα της γήρανσης του πληθυσμού, και της μετακίνησης των νεότερων ηλικιών, όπου είναι και οι παραγωγικές ηλικίες, προς τα γειτονικά αστικά κέντρα για την δυνατότητα εύρεσης εργασίας, αλλά και άλλων δραστηριοτήτων π.χ. διασκέδαση, αθλητισμός, εκπαίδευση των παιδιών κ.λ.π.
- 2) Μικρή τουριστική ανάπτυξη, για τον λόγο ότι δεν έχει αξιοποιηθεί κατάλληλα ο αγροτικός τουρισμός και οι επισκέπτες κατά κύριο λόγο επισκέπτονται τις παραλιακές περιοχές.
- 3) Προβλήματα στο οικιστικό και οδικό δίκτυο: Το οδικό δίκτυο που συνδέει τα Δ.Δ παρουσιάζει κατά καιρούς προβλήματα που κάνουν δύσκολη την μετακίνηση προς τα χωριά. Το οικιστικό δίκτυο χαρακτηρίζεται από έλλειψη υποδομών αποχέτευσης και δημοσίων χώρων.
- 4) Γεωργική αδυναμία: Στην περιοχή το βασικότερο γεωργικό προϊόν είναι η ελιά όπου συγκεντρώνονται όλες οι προσπάθειες βελτίωσης, και δεν δίνεται η κατάλληλη προσοχή για την ανάπτυξη και άλλων τοπικών ειδών παραγωγής, που υπάρχουν στον Δήμο. Σε συνδυασμό με το υψηλό κόστος παραγωγής και την έλλειψη εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού έχουμε μια στασιμότητα στην παραγωγή γεωργικών προϊόντων. Ο δευτερογενής τομέας παραγωγής είναι σε πολύ μικρό βαθμό ανεπτυγμένος.
- 5) Χαμηλή κατάρτιση των αγροτών και κτηνοτρόφων: Διακρίνουμε την έλλειψη κατάρτισης των αγροτών εξαιτίας της μεγάλης ηλικίας τους, την χαμηλή μόρφωση του πληθυσμού, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει βελτίωση σε καλλιέργειες, την λανθασμένη χρήση λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων και την έλλειψη εκμάθησης της παραγωγής.
- 6) Περιβάλλον: Στον Δήμο δεν υπάρχουν κατάλληλες υποδομές για την προστασία του περιβάλλοντος, με αποτέλεσμα να καταστρέφεται το φυσικό τοπίο της περιοχής από την ρύπανση, π.χ. ελαιοτριβεία που ρίχνουν απόβλητα στα ποτάμια και μεταφέρονται στις πηγές της περιοχής που προορίζονται για πόσιμο νερό.

5.2.1.3 ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- 1) Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού: π.χ. ο οικοτουρισμός, αγροτουρισμός, πολιτιστικός τουρισμός για την ανάδειξη των ορεινών όγκων.
- 2) Αξιοποίηση των ιπποδρόμων του Πλατέως.
- 3) Αξιοποίηση περιοχών φυσικού κάλους (Δ.ΔΑγίου Φλώρου, Πηδήματος).
- 4) Κατοχύρωση ονομασίας προέλευσης αγροτικών προϊόντων. Στην περιοχή παράγονται μεγάλες ποσότητες ελαιοκομικών προϊόντων τα οποία θα μπορούσαν να κατοχυρώσουν ονομασία προέλευσης.
- 5) Δυνατότητα ανάπτυξης βιολογικής καλλιέργειας: Στα ορεινά διαμερίσματα του Δήμου (Αγρίλου, Βελανιδιάς, Σταματινού, Βρομόβρυσης) δεν γίνεται δακοκτονία με αποτέλεσμα το ελαιόλαδο να θεωρείται βιολογικό.
- 6) Ανάπτυξη της κτηνοτροφίας: αφού η περιοχή διαθέτει βοσκότοπους και είναι κατάλληλη για τη εκτροφή ζώων.
- 7) Ανάπτυξη των τυποποιητικών μονάδων, που παρασκευάζουν τοπικά προϊόντα.

5.2.1.4 ΑΠΕΙΛΕΣ

- 1) Μείωση του πληθυσμού και ειδικότερα αυτών που ασχολούνται με την παραγωγή γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων.
- 2) Υπερβόσκηση: Λόγω έλλειψης χαρακτηρισμένων βοσκότοπων, με αποτέλεσμα την απειλή των οικοσυστημάτων.
- 3) Έλλειψη αποχέτευσης, όπου μπορεί να προκαλέσει περιβαλλοντική υποβάθμιση και μείωση της τουριστικής ανάπτυξης του Δήμου.

(ΕΙΚΟΝΑ 3: Κάτοψη μοναστηρίου του Δήμου Αρφαρών)

.....
Στην δεύτερη φάση του προγράμματος όπως αναφέραμε οι μελετητές προχωρούν σε μια λεπτομερέστερη ανάλυση των στοιχείων του ΤΑΠ την οποία θα αναλύσουμε αμέσως παρακάτω:

5.3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΤΑΠ.

Το ΤΑΠ του Δήμου περιέχει τους εξής άξονες: ⁽⁹⁶⁾

Άξονας 1=> Βασικές υποδομές – βελτίωση ποιότητα ζωής - περιβάλλον.

Κατηγορία-> Οδοποιία

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει έργα που θα γίνουν στο οδικό δίκτυο του Δήμου, θα περιλαμβάνει έργα για αντικατάσκει γεφυρών, βελτίωση δρόμων, διάνοιξη νέων δρόμων, μεταξύ των Δ.Δ. ώστε να γίνει πιο εύκολη η προσπέλαση στις περιοχές, διότι παρουσιάζονται προβλήματα στην μεταξύ τους επικοινωνία, θα πρέπει να βελτιωθεί και το αγροτικό δίκτυο.

Η κατασκευή του οδικού δικτύου θα έχει ως αποτέλεσμα την μείωση του χρόνου μετακίνησης, την δημιουργία ασφαλέστερων δρόμων, την μείωση του κόστους μεταφοράς, την σύνδεση του οδικού δικτύου με μεγάλους οδικούς άξονες, το σχέδιο υπολογίζεται να κοστίσει 1,2 εκατ. ευρώ.

Κατηγορία -> Ύδρευση – Αποχέτευση

Στην κατηγορία αυτή έχει προϋπολογιστεί σε δρχ. το 1998 μελέτη ύψους 700 εκατ. όπου έχει υλοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό και έχει απομείνει γύρω στα 1 εκατ. ευρώ για την ολοκλήρωση των έργων.

Κατηγορία-> Περιβάλλον

Η κατηγορία αυτή έχει ως σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος των υδάτινων πηγών κ.α., με την δημιουργία μελετών, ανάδειξης των περιοχών αυτών συνολικού ύψους των 450.000 ευρώ.

Για τα απορρίμματα δεν θεωρείται σκόπιμη η δημιουργία ΧΥΤΑ για το λόγο ότι θα είναι πολυέξοδη, αλλά και θα πραγματοποιείτε συνεργασία με άλλους Δήμους που έχουν ΧΥΤΑ, το μόνο που θα μπορούσε να γίνει στην

(96) ΤΑΠ Δήμου Αρφαρών Β' Φάση σελ 46-69

.....
περιοχή είναι να δημιουργήσει υποδομές αποθήκευσης απορριμμάτων, το ποσό για αυτό το έργο εκτιμάται στα 200.000 ευρώ.

Μελέτη θα γίνει επίσης για την καταγραφή της χλωρίδας στην περιοχή, των σπάνιων φυτών και προστατευόμενων ειδών, η μελέτη αυτή θα ανέρχεται στα 100.000 ευρώ.

(ΕΙΚΟΝΑ 4:Πηγές Πηδήματος)

Κατηγορία->Υγεία – Πρόνοια –Αθλητισμός

Για την υγεία δεν προβλέπονται ειδικές μελέτες λόγω της μικρής απόστασης του Δήμου από το Γενικό Νοσοκομείο Καλαμάτας, είδη άρχισαν να υλοποιούνται όμως προγράμματα για τους ηλικιωμένους και άρρωστους όπως είναι το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι», το οποίο άρχισε να εφαρμόζεται από φέτος στο Δήμο (το πρόγραμμα δεν εντάσσεται στο ΤΑΠ).

Στον τομέα του αθλητισμού γίνονται μελέτες για την δημιουργία καλλίτερων υποδομών αθλητικού ενδιαφέροντος, (π.χ. στο Ιπποδρόμιο Πλατέως παρουσιάζεται έλλειψη υποδομών σε κερκίδες, θύρες εκκίνησης κ.λ.π.) εκεί διοργανώνονται ιπποδρομίες δύο φορές τον χρόνο εδώ και πολλά χρόνια. Τα έργα της μελέτης προβλέπονται στα 995.000 ευρώ.

(ΕΙΚΟΝΑ 5: Ιπποδρόμιο Πλατέως)

Αξονας 2 => Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του πρωτογενούς τομέα.

Κατηγορία->Ενίσχυση της γεωργίας.

Ο τομέας της γεωργίας έχει τη δυνατότητα ανάπτυξης στην περιοχή διότι υπάρχει η δυνατότητα βελτίωσης των γεωργικών προϊόντων, βέβαια και σε αυτήν την περιοχή παρουσιάζονται προβλήματα ανάπτυξης, μερικά από αυτά είναι, η μείωση του πληθυσμού και ειδικότερα του γεωργικού πληθυσμού, υπάρχει ελλιπής μόρφωση των ατόμων που ασχολούνται με την γη και δεν μπορούν να την αξιοποιήσουν πλήρως.

Υπάρχουν προβλήματα χρηματοδότησης και έλλειψη μεγάλων επενδύσεων.

Δεν υπάρχει άρδευση σε πολλές εκτάσεις.

Δεν υπάρχουν ικανοποιητικές τυποποιητικές μονάδες παραγωγής.

Για την λύση των προβλημάτων αυτών θα πρέπει να ληφθούν κάποια σχέδια για την ανάπτυξη τους όπως :

- Ενημέρωση και εκπαίδευση των απασχολούμενων σε αυτόν τον τομέα παραγωγής.
- Βελτίωση των μονάδων τυποποίησης.
- Ενίσχυση των νέων μορφών καλλιέργειας π.χ. βιολογική γεωργία.

- Δημιουργία κατάλληλων προϋποθέσεων για καλλίτερη χρηματοδότηση στον τομέα των υποδομών, και στον κλάδο της γεωργίας εύρεση κινήτρων για την απασχόλησης στον τομέα.

Το κόστος που προβλέπεται για την κατηγορία αυτή είναι γύρω στα 1 εκατ. ευρώ.

Κατηγορία-> Παρεμβάσεις τεχνικής υποδομής για την εξυπηρέτηση του γεωργικού τομέα.

Απαραίτητη είναι η κατηγορία αυτή, για τον λόγω ότι η ανάπτυξη της περιοχής απαιτεί την βελτίωση των υποδομών της γεωργίας. Κύρια βελτίωση υποδομών είναι σκόπιμο να γίνει στα οδικά δίκτυα που συνδέουν τις αγροτικές περιοχές, επίσης θα πρέπει να γίνουν κατάλληλες υποδομές και για τον ηλεκτροφωτισμό των γεωργικών και κτηνοτροφικών μονάδων, το κόστος της κατηγορίας εκτιμάται γύρω στα 450.000 ευρώ.

Κατηγορία-> Άρδευση

Στην κατηγορία αυτή είναι απαραίτητη η δημιουργία δεξαμενών νερού στα ορεινά Δ.Δ. που θα λειτουργούν ως ρεζερβουάρ, η δε άντληση θα γίνεται με την αντλία. Η κατασκευή αυτή απαιτεί μελέτη για να εντοπισθούν οι τοποθεσίες που θα δημιουργηθούν οι δεξαμενές, το ύψος του κόστους αυτής της κατηγορίας κυμαίνεται γύρω στα 180.00 ευρώ.

Κατηγορία->Υποστήριξη της συνεταιριστικής δραστηριότητας.

Στην κατηγορία αυτή σημαντικός στόχος είναι η δημιουργία αποθηκευτικών χώρων για τα προϊόντα, πριν την διάθεση αυτών στην αγορά λόγω της μεγάλης απόστασης από τα αστικά κέντρα. Φορείς υλοποίησης θα είναι οι γεωργικό – κτηνοτροφικοί συνεταιρισμοί. Το κόστος της κατηγορίας εκτιμάται στα 100.000 ευρώ.

Κατηγορία->Στήριξη της βιολογικής γεωργίας.

Τα τελευταία χρόνια έχει παρουσιαστεί μια νέα μέθοδος καλλιέργειας, η βιολογική καλλιέργεια όπου χρησιμοποιώντας οικολογικούς τρόπους παραγωγής, παράγονται οικολογικά προϊόντα. Η βιολογική καλλιέργεια αντικαθιστά τις μη ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (πετρέλαιο, λιπάσματα κ.λ.π.) με άλλες ανανεώσιμες πηγές.

Στην βιολογική καλλιέργεια χρησιμοποιούνται σύγχρονες μέθοδοι καλλιέργειας (όπως χρήση ιδικών λιπασμάτων, κατάλληλες ποικιλίες κ.α)

Τα βιολογικά προϊόντα έχουν αρχίσει να παρουσιάζονται στην Ελλάδα, και στις ανεπτυγμένες χώρες έχουν μεγάλη ζήτηση.

Στην Ελλάδα η βιολογική καλλιέργεια βρίσκεται σε αρχικά στάδια. Η παραγωγή των προϊόντων της καλύπτει μόνο την εγχώρια κατανάλωση μερικών βιολογικών προϊόντων: ελιές, αμπέλια, σιτηρά, σπρωφόρα κ.α.

Η εκτίμηση για το κόστος της βιολογικής καλλιέργειας στην περιοχή αναμένεται γύρω στα 750.000 ευρώ.

Κατηγορία -> Ενίσχυση της κτηνοτροφίας.

Στην περιοχή μελέτης μας λειτουργεί η κτηνοτροφική παραγωγή, εντούτοις παρουσιάζει προβλήματα των παρακάτω μορφών:

- Έλλειψη κτηνοτροφική πολιτικής, για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας.
- Οι επενδύσεις έχουν σαν αποτέλεσμα την αύξηση των ζώων, όχι όμως και την παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων.
- Δεν υπάρχουν κατάλληλες υποδομές για τους ανθρώπους και τα ζώα στους βοσκότοπους.
- Οι βοσκότοποι βρίσκονται σε κακή κατάσταση και συνεχώς υποβαθμίζονται.
- Δεν υπάρχει άρδευση.
- Ελλιπείς βιοτεχνικές μονάδες.

Τα παραπάνω προβλήματα δύναται να επιλυθούν λαμβάνοντας κάποια μέτρα όπως:

- 1) Τον εκσυγχρονισμό των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.
- 2) Την δημιουργία αποθηκευτικών χώρων.
- 3) Την δημιουργία κατάλληλων έργων υποδομών.
- 4) Δημιουργία αγροτικού κτηνιατρείου.

Κατηγορία-> Υποδομές εμπορίας.

Απαραίτητος στόχος της κατηγορίας αυτής για την βελτίωση της παραγωγής, σε σχέση με το εμπόριο είναι η δημιουργία περιφερειακής αγοράς. Η δημιουργία αυτής της αγοράς θα συμβάλει στην καλλίτερη διανομή κτηνοτροφικών και γεωργικών προϊόντων.

Το προβλεπόμενο κόστος υπολογίζεται στα 150.000 ευρώ.

Κατηγορία->Τεχνική υποστήριξη της αγροτικής ανάπτυξης – Ίδρυση κέντρων γεωργικής ανάπτυξης.

.....

Η ευρύτερη περιοχή της Καλαμάτας θα μπορούσε να δημιουργήσει ένα κέντρο Αγροτικής Ανάπτυξης που θα έχει σαν σκοπό:

- Την ενημέρωση του αγρότη, για τις χρηματοδοτήσεις που θα μπορέσει να λάβει από Εθνικούς και Κοινοτικούς πόρους.
- Την ενημέρωση, μέσω διαδικτύου για τις τιμές των προϊόντων σε όλες τις αγορές.
- Θα βοηθάει τους αγρότες να δημιουργήσουν προτάσεις που θα χρηματοδοτούνται.
- Θα μπορούν να διαφημίσουν τα προϊόντα τους.
- Θα μπορούν να εκπαιδεύσουν τους αγρότες κ.λ.π.

Το κόστος της κατηγορίας προβλέπεται σε πρώτο μέρος να είναι γύρω στα 300.000 ευρώ.

Άξονας 3=>Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα.

Κατηγορία->Ενίσχυση της βιοτεχνίας

Στην περιοχή μελέτης η βιοτεχνία είναι χαμηλής ανάπτυξης, οι επιχειρήσεις που λειτουργούν είναι οικογενειακού χαρακτήρα και μικρής έκτασης (ελαιοτριβεία, τυροκομεία).

Τα βασικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν είναι η έλλειψη οργάνωσης, η στατικότητα στην τεχνολογία τους, η εποχικότητα της λειτουργίας τους.

Λύσεις για τα προβλήματα αυτά θα μπορούσαμε να πούμε πως είναι:

- Ο εκσυγχρονισμός των μεταποιητικών μονάδων.
- Μονάδες που θα αξιοποιούν ντόπια προϊόντα.
- Δυνατότητα πώλησης των προϊόντων σε νέες αγορές.
- Διαφήμιση και προβολή των προϊόντων.

Το προβλεπόμενο κόστος για την ανάπτυξη της αγροτοβιομηχανικής βάσης προβλέπεται στα 750.000 ευρώ.

Κατηγορία->Ενίσχυση των τουριστικών υποδομών

Για την ανάπτυξη της κατηγορίας του τουρισμού θα πρέπει να γίνουν μελέτες ώστε να εντοπιστούν και να αξιοποιηθούν οι περιοχές ειδικού

.....
ενδιαφέροντος π.χ. οι Πηγές Πηδήματος, μελέτες επίσης πρέπει να γίνουν για την ενίσχυση του αγροτουρισμού και οικοτουρισμού τα προγράμματα αυτά χρηματοδοτούνται από το Leader+ και εντάσσονται σε μέτρο του ΠΕΠ 2000-2006.

Το συνολικό κόστος της μελέτης ανέρχεται στα 1.500.000 ευρώ.

Κατηγορία ->Ανάδειξη των ιδιαίτερων στοιχείων της κουλτούρας και της φύσης της περιοχής μελέτης.

Προβλέπει την κατασκευή θεάτρων στο Δημοτικό Πάρκο του Δ.Δ.Πηδήματος, το θέατρο θα αποτελείται από ορχήστρα, κοίλο, εξόδους, και παρασκήνια. Το κόστος αναμένεται στα 1.800.000 ευρώ.

Άξονας 4=> Αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού.

Κατηγορία->Δράσεις επιμόρφωσης.

Για την ανάπτυξη της γεωργίας και κτηνοτροφίας απαραίτητη προϋπόθεση είναι η εκπαίδευση και κατάργηση των αγροτών. Αυτό γίνεται μέσω των ΚΕΚ που υλοποιούνται από τον ΟΑΕΔ που λειτουργεί στην Καλαμάτα.

Εκτός από αυτές τις προσπάθειες που δεν επαρκούν, θα πρέπει να δημιουργηθούν και νέα προγράμματα ΚΕΚ για επιμόρφωση που θα γίνεται στην περιοχή μελέτης. Το κόστος αυτής της κατηγορίας προβλέπεται στα 900.000 ευρώ.

Άξονας 5=>Συμπληρωματικές ενέργειες.

Κατηγορία->Υποδομές υλοποίησης ΤΑΠ.

Απαραίτητο στοιχείο για την υλοποίηση του ΤΑΠ είναι η δημιουργία ενός φορέα, μιας Αναπτυξιακής Εταιρείας (ΑΕ) όπου θα παρακολουθείται από τον ΟΤΑ τα,ην ΤΕΔΚ και συνεταιρισμούς, και θα έχει σαν σκοπό της:

- Την υλοποίηση κοινοτικών προγραμμάτων.
- Υποστήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
- Την τεχνική οργάνωση της παραγωγής.
- Ίδρυση κέντρου πληροφόρησης στην περιοχή.
- Υλοποίηση σεμιναρίων για κατάρτιση και εκπαίδευση των ενδιαφερόμενων κ.α.

Το κόστος για την άμεση στελέχωση της εταιρείας προβλέπεται στα 300.000 ευρώ,

Κατηγορία -> Προβολή της περιοχής.

Στην κατηγορία αυτή θα πρέπει να δημιουργηθεί ένας φορέας που θα προβάλλει την περιοχή, αυτό θα μπορεί να το κάνει με την έκδοση τουριστικών πακέτων, την έκδοση χαρτών και αφισών, οργάνωση εκδρομών κ.α. τα μέσα διαφήμισης που θα χρησιμοποιηθούν θα είναι εφημερίδες, ραδιόφωνο, τηλεόραση, περιοδικά κ.α.

Το προβλεπόμενο κόστος θα είναι γύρω στα 200.000 ευρώ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ (ΑΞΟΝΕΣ)	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
Βασικές υποδομές – Βελτίωση ποιότητας ζωής – Περιβάλλον	3.455 ευρώ
Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του πρωτογενή τομέα	2.950 ευρώ
Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του δευτερογενή και τριτογενή τομέα	2.430 ευρώ
Αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού	900 ευρώ
Συμπληρωματικές ενέργειες.	500 ευρώ
ΣΥΝΟΛΟ	10.235 ευρώ

(Πηγή ΤΑΠ Δήμου Αρφαρών Β ΄Φάση)

Από τους παραπάνω άξονες και κατηγορίες αξόνων που έχουν σχεδιαστεί για το ΤΑΠ του Δήμου Αρφαρών, τα πιο σημαντικά έργα για τα οποία έχουν καταρτιστεί και τεχνικά δελτία και θεωρούμε ότι θα πρέπει να είναι πρωταρχικής σημασίας είναι τα εξής :

- **ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΗΓΩΝ ΠΗΔΗΜΑΤΟΣ:** Σκοπός του έργου είναι η ανάπλαση και η ανάδειξη της περιοχής των πηγών και η δημιουργία ενός χώρου εκδηλώσεων και αναψυχής. Το κόστος του έργου έχει προϋπολογιστεί στα 100.000 ευρώ και η διάρκεια υλοποίησης του είναι από 1/1/2003-31/12/2006. Έως τώρα δεν έχει αρχίσει το έργο.
- **ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΗΓΩΝ ΠΗΔΗΜΑΤΟΣ:** Σκοπός του ανωτέρου έργου είναι η ανάπλαση και ανάδειξη της περιοχής των πηγών και η δημιουργία ενός χώρου εκδηλώσεων και αναψυχής. Το κόστος του έργου έχει προϋπολογιστεί στα 150.000 ευρώ και υπολογίζεται να υλοποιηθεί από Ιανουάριο του 2003

-
- έως Δεκέμβριο του 2004. Κοντεύοντας προς την λήξη του χρονοδιαγράμματος δεν έχει αρχίσει η υλοποίηση του έργου.
- **ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ & ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΥ ΤΟΥ ΝΙΑΡΧΑΪΚΟΥ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΙΟΥ:** Σκοπός του έργου είναι η κατασκευή ενός κτιρίου πολλαπλών χρήσεων, που θα μπορεί να στεγάσει λαογραφικό μουσείο και άλλους φορείς του Δήμου. Έως τώρα δεν έχει αρχίσει το έργο.
 - **ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΦΑΡΩΝ:** Σκοπός του έργου η δημιουργία αποχετευτικού δικτύου και σύνδεση του με το βιολογικό Καλαμάτας. Διάρκεια από Ιανουάριο 2003 έως Δεκέμβριο του 2006. Προυπολογισμός 15.000.000 ευρώ. Έως τώρα δεν έχει αρχίσει το έργο.
 - **ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ –ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΥΔΡΕΥΣΗΣ:** Η κατασκευή του έργου θα συντελέσει θετικά στους ιδιαίτερα κρίσιμους τομείς της διάθεσης και διαχείρισης του υδάτινου δυναμικού, και θα ελαχιστοποιήσει τις απώλειες ύδατος. Έως τώρα δεν έχει αρχίσει το έργο.
 - **ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ & ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ:** Σκοπός του έργου είναι η άρση της συγκοινωνιακής απομόνωσης των μειονεκτικών και κυρίως των ορεινών περιοχών. Έως τώρα δεν έχει αρχίσει το έργο.
 - **ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΧΕΙΜΑΡΡΩΝ – ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ:** Σκοπός του έργου είναι να προστατευθούν οι οικισμοί, οι καλλιέργειες και η κτηνοτροφία από υπερχειλίσεις των παρακείμενων χειμάρρων. Έως τώρα δεν έχει αρχίσει το έργο.
 - **ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ – ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΓΕΩΤΡΗΣΗΣ ΠΗΔΗΜΑΤΟΣ:** Σκοπός του έργου είναι η αντιμετώπιση των προβλημάτων άρδευσης των καλλιεργειών.

5.4. ΧΡΟΝΙΚΟΣ ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΤΑΠ

Το ΤΑΠ του Δήμου αποτέλεσε μακροπρόθεσμο αναπτυξιακό πρόγραμμα, καθώς η χρονική διάρκεια του είναι για μία δεκαετία. Η χρονική αυτή περίοδος κρίνεται ως επαρκής για να μπορέσει να ολοκληρωθεί επιτυχώς το συγκεκριμένο αναπτυξιακό πρόγραμμα.

.....

Την προτεινόμενη χρονική περίοδο υλοποίησης του ΤΑΠ, οι μελετητές την έχουν χωρίσει σε δύο περιόδους:

A) Στην πρώτη περίοδο 2000-2006 προβλέπονται να υλοποιηθούν τα βασικότερα έργα υποδομών που έχουν περιληφθεί στο ΤΑΠ (υποδομές πληροφόρηση επισκεπτών, επιμόρφωσης, τεχνικής υποστήριξης κ.λ.π.), ⁽⁹⁷⁾ Επίσης, την ίδια χρονική περίοδο θα πρέπει να υλοποιηθούν έργα που θα αφορούν την πληροφόρηση των επισκεπτών, την προβολή της περιοχής, την επιμόρφωση, και τη τεχνική στήριξη των παραγωγικών τομέων της τοπικής οικονομίας.

B) Στην δεύτερη περίοδο θα πραγματοποιηθούν τα έργα που περιλαμβάνονται στους στόχους της δεύτερης φάσης. Ορισμένα σημαντικά τέτοια έργα θα είναι :Ανάπλαση (πηγών Παμίσου, πηγών Πηδήματος), αποχέτευση Δήμου Αρφαρών, αντικατάσταση – επέκταση εσωτερικού δικτύου ύδρευσης, εσωτερική και αγροτική οδοποιία, διευθέτηση χειμάρρων – αντιπλημμυρική προστασία, αρδευτικό δίκτυο – αξιοποίηση γεώτρησης Πηδήματος. Βέβαια επισημαίνεται σωστά, από τους μελετητές η αναγκαιότητα για αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης του ΤΑΠ και ο επαναπροσδιορισμός των στόχων της δεύτερης περιόδου λαμβάνοντας υπόψη τις νέες εξελίξεις.

Κατά την άποψη μου για το χρονοδιάγραμμα της μελέτης του ΤΑΠ, πιστεύω ότι το χρονικό διάστημα για την υλοποίηση των έργων, είναι περιορισμένο και τα έργα θα ξεπεράσουν το περιθώριο των δύο περιόδων που έχει καθοριστεί. Αφού ο Δήμος δεν έχει την δυνατότητα να πράξει όλα τα προτεινόμενα έργα σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα, λόγω οικονομικής δυσχέρειας.

5.5 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΑΠ

Ο Δήμος Αρφαρών, στην προσπάθεια του να σχεδιάσει μια μελέτη ΤΑΠ, ανάλαβέ σε πρωταρχικό στάδιο ο ίδιος την χρηματοδότηση της μελέτης. Η

(97) ΤΑΠ Δήμου Αρφαρών Β΄ Φάση σελ 18

.....

χρηματοδότηση λοιπόν για την εκπόνηση του ΤΑΠ προήλθε από τους ίδιους πόρους του Δήμου και εγκρίθηκε αρχικά να είναι 29.350 ευρώ.

Η τελική δαπάνη του έργου ανήλθε στα 25.825,35 ευρώ συμπεριλαμβανομένου και Φ.Π.Α. παρουσιάζεται δηλαδή μια μείωση των 3.524,65 ευρώ από την αρχική εγκριμένη δαπάνη. Η μείωση αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι οι τελικές εργασίες που εκτελέσθηκαν ανήλθαν μαζί με ΦΠΑ στα 25.825,35 ευρώ και σχηματίσθηκε το υπόλοιπο των 3.524,65 ευρώ σαν υπόλοιπο εγκρίσεων. Θα μπορούσαμε να κάνουμε μια παρένθεση και να αναφέρουμε πως το ύψος της μελέτης ήταν αρκετά υψηλό για την οικονομική δυνατότητα του Δήμου Αρφαρών, έχοντας επίσης υπόψη μας την σημερινή κατάσταση που βρίσκεται το πρόγραμμα (παρακάτω ενότητα) και τα έργα που σχεδιάσθηκαν να υλοποιηθούν.

Το ΤΑΠ του Δήμου Αρφαρών προβλέπει για το στάδιο της υλοποίησης των δράσεων του, η χρηματοδότηση του να προέρχεται από ιδίους Πόρους του Δήμου. Επίσης και η ανάθεση σε Ιδιώτες και η πραγματοποίηση μελετών χρηματοδοτούνται μέσω των ιδίων πόρων του δήμου.

5.6 ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΤΑΠ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΦΑΡΩΝ

Σήμερα ένα χρόνο μετά την ολοκλήρωση της μελέτης του ΤΑΠ η κατάσταση στην οποία βρίσκεται το πρόγραμμα παραμένει η ίδια, δηλαδή μετά την παράδοσή της μελέτης δεν έγινε καμία προσπάθεια για να προχωρήσει το πρόγραμμα στο στάδιο της υλοποίησης. Το ΤΑΠ έχει παραμείνει στον Δήμο σαν μια απλή αναπτυξιακή μελέτη, χωρίς να έχει γίνει καμία προσπάθεια για την πραγματοποίηση έργων σύμφωνα με τα μέτρα και τους στόχους που είχαν σχεδιαστεί.

Οι σημαντικότεροι λόγοι για την μη υλοποίηση του ΤΑΠ Αρφαρών, όπως προκύπτουν από την διαδικασία των συνεντεύξεων με στελέχη και την πολιτική ηγεσία του δήμου είναι οι εξής:

- 1) Μετά την ολοκλήρωση της μελέτης του ΤΑΠ, όταν ήταν η ώρα να περάσουν στο στάδιο της υλοποίησης, δεν υπήρξε ανάθεση σε κανέναν υπάλληλο ή εξωτερική ομάδα να ασχοληθεί με την πορεία του

.....

συγκεκριμένου προγράμματος. Ουσιαστικά μετά την παραλαβή της μελέτης σταμάτησαν και οι περαιτέρω προσπάθειες για το ΤΑΠ.

- 2) Παράλληλα, η μη έγκριση δράσεων ενταγμένων στο ΤΑΠ από τα τότε Προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης, οδήγησε στη αδράνεια ολοκλήρου του προγράμματος, καθώς οι προβλεπόμενες δράσεις δεν βρήκαν χρηματοδότηση.
- 3) Βασικός λόγος για την μη συνέχιση του προγράμματος είναι και η έλλειψη χρηματοδοτικών πόρων. Η χρηματοδότηση σε μεγάλο μέρος των δράσεων του ΤΑΠ προβλεπόταν να γίνει από ίδιους πόρους του ΟΤΑ. Η μελέτη λανθασμένα κατά την άποψη μας δεν είχε βρει εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης και ήταν αναμενόμενο ότι η κάλυψη των αναγκών του ΤΑΠ θα επιβάρυνε αρκετά την οικονομική θέση του Δήμου, γεγονός που ουσιαστικά σήμαινε την μη υλοποίηση των δράσεων του ΤΑΠ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Ο.Π.Α.Α.Χ. ΔΗΜΟΥ ΑΡΦΑΡΩΝ

6.1. Ο ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ Ο.Π.Α.Α.Χ.

Τα Ο.Π.Α.Α.Χ. (Ολοκληρωμένα προγράμματα ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου), είναι τομεακά επιχειρησιακά προγράμματα που έχουν σχεδιαστεί από την κεντρική διοίκηση του κράτους, και ποιο συγκεκριμένα από το Υπουργείο Γεωργίας που είναι και το κύριο αρμόδιο στα θέματα της γεωργίας και της ανάπτυξης της.

Το τομεακό πρόγραμμα Ο.Π.Α.Α.Χ. εντάσσεται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη Ανασυγκρότηση της υπαίθρου», όπου ανήκει στον άξονα προτεραιότητας 4 «Ανάπτυξη της υπαίθρου και Αλιεία», του Γ'ΚΠΣ, που είναι και η σημαντικότερη συνιστώσα του Διαρθρωτικού Προγράμματος 2000-2006.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα έχει καθοριστεί από του Υπουργείο, να το διαχειρίζεται μία ορισμένη αρχή, η διαχειριστική αρχή. Η διαχειριστική αρχή έχει ως κύριο εκπρόσωπο της τον Γενικό Γραμματέα. Το προσωπικό που θα απαρτίζει την διαχειριστική αρχή θα πρέπει να καλύπτει όλες τις περιφέρειες της χώρας, τα άτομα αυτά αρχικά θα ανέρχονται στα 70, αλλά σύντομα θα αυξηθούν. Αυτά θα έχουν κυρίως την εύθυνη για την επιτυχή εκτέλεση των παρακάτω αρμοδιοτήτων της Αρχής.⁽¹⁰⁰⁾

ΜΟΝΑΔΕΣ	ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ
ΜΟΝΑΔΑ 1=> ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ Ε.Π.	-Συντάσσει το συμπλήρωμα προγραμματισμού. -Καταρτίζει την ετήσια έκθεση (για να γίνεται παρακολούθηση της υλοποίησης του Ε.Π.) -Παρακολουθεί την ενδιάμεση αξιολόγηση του Ε.Π. σε συνεργασία με την Δ.Α. του Γ'ΚΠΣ -Είναι υπεύθυνη για την προβολή του Ε.Π. σε συνεργασία με την Δ.Α. του Γ'ΚΠΣ -Παρακολουθεί και επεμβαίνει όπου χρειάζεται στα έργα του Ε.Π. -Συνεργάζεται και παρέχει πληροφορίες για θέματα του Ε.Π. -Αποστέλλει μαγνητικά αρχεία του Ε.Π. στην επιτροπή Ε.Κ.
ΜΟΝΑΔΑ 2=> ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ	-Πληροφορεί τους ενδιαφερόμενους για το Ε.Π

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	-Συγκεντρώνει τα δικαιολογητικά των αιτήσεων προς ένταξη -Αξιολογεί τις προτάσεις. -Εκδίδει τα αποτελέσματα των ενταχθέντων -Καταχωρεί στο πληροφοριακό σύστημα τα στοιχεία. -Ελέγχει τους δικαιούχους. -Είναι υπεύθυνη για την πορεία εφαρμογής του μέτρου. -Παρατηρεί την πρόοδο των έργων. -Παρέχει υποστήριξη στους δικαιούχους για τα έργα
ΜΟΝΑΔΑ 3=> ΕΛΕΓΧΟΥ	-Μεριμνά για την τήρηση της νομοθεσίας. -Επιτόπιοι έλεγχοι στα έργα. -Πραγματοποιεί ελέγχους στα έργα με τριμηνιαία δελτία. - Χρηματοοικονομικός έλεγχος. -Έλεγχος στα συστήματα ελέγχου -Δειγματοληπτικοί έλεγχοι στα Ε.Π. - Πραγματοποιεί τους τελικούς ελέγχους. -Ενημερώνουν την επιτροπή για τις συλλεγόμενες πληροφορίες.
ΜΟΝΑΔΑ 4=> ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	-Είναι υπεύθυνη για την σωστή λειτουργία του ΟΠΣ -Παρέχει υπηρεσίες πληροφόρησης στο κοινό -Είναι υπεύθυνη για το προσωπικό. -Είναι υπεύθυνη για την τεχνική στήριξη των έργων. -Ασκει την γραμματειακή υποστήριξη.

(Πηγή: www.ypetho.gr Σχέδιο Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαιθρου 2000-2006»)

Στο επιχειρησιακό πρόγραμμα εκτός από την Αρχή που θα διαχειρίζεται το πρόγραμμα απαραίτητος είναι ο έλεγχος και αξιολόγηση του Ε.Π.

Ο έλεγχος όπως και αναφέραμε ασκείτε από την Διαχειριστική Αρχή (παραπάνω πίνακας , μονάδα 3).

Η αξιολόγηση θα πρέπει να ξεκινάει από την σχεδίαση έως την υλοποίηση και ολοκλήρωση του προγράμματος. Μέσω των αξιολογήσεων επιτυγχάνετε η δυνατότητα παραγωγής σωστών αποτελεσμάτων, που εμπίπτουν με τους στόχους που θέτονται σε κάθε δράση και κάθε πρόγραμμα, η αξιολόγηση του Ε.Π. θα μπορούσε να καταγράφει όπως και ο έλεγχος σε τρία επίπεδα

ΕΠΙΠΕΔΟ 1=> Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚ ΤΟΝ ΠΟΤΕΡΟΝ

ΕΠΙΠΕΔΟ 2=> ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΕΠΙΠΕΔΟ 3=> ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ

6.2. ΤΑ ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΠ ⁽¹⁰¹⁾

Στον Ελλαδικό χώρο ο κλάδος της γεωργίας κατέχει ένα μεγάλο ποσοστό στην οικονομία της χώρας, αφού αρκετοί είναι και οι άνθρωποι των περιοχών που ασχολούνται με τον πρωτογενή τομέα παραγωγής.

Ύστερα από μελέτες έχει διαπιστωθεί πως ένα ποσοστό ανθρώπων της τάξεως του 19,3% απασχολούνται στον τομέα αυτό, ενώ και τα προϊόντα της γεωργίας που εξάγονται προς άλλες χώρες κατέχουν ένα ποσοστό της τάξεως του 30%.

Εκτός όμως από τα ποσοστά αυτά ο πρωτογενής τομέας έχει την δυνατότητα να προωθήσει και άλλες μορφές δραστηριοτήτων όπως είναι, ο τομέας της μεταποίησης (βιομηχανία, βιοτεχνία γεωργικών προϊόντων, οικιακών προϊόντων κ.λ.π.).

Η γεωργία είναι πολύ σημαντική για το Ελληνικό κράτος στον τομέα της απασχόλησης όπως θα δούμε και πιο κάτω. Στις ορεινές περιοχές της Ελλάδας, η απασχόληση στον γεωργικό τομέα είναι η κύρια δραστηριότητα των κατοίκων όπου καλύπτει το 61,7% των απασχολούμενων στις γεωργικές και ορεινές περιοχές.

Μελετώντας πιο αναλυτικά τον γεωργικό τομέα θα μπορούσαμε να επισημάνουμε, πώς για να προέλθει ανάπτυξη στην γεωργία θα πρέπει να επισημάνουμε τις εξής ελλείψεις που παρατηρούνται στον τομέα αυτό.

- Η δημιουργία προϊόντων τα οποία θα μπορούσαν να είναι ανταγωνίσιμα είναι πολλή μικρή. Δηλαδή δεν υπάρχουν οι κατάλληλες προδιαγραφές, και συνθήκες που θα μπορούσαν να κάνουν τα γεωργικά προϊόντα να είναι πλήρως ισάξια για να ανταγωνιστούν τα προϊόντα άλλων χωρών.
- Η έλλειψη επενδύσεων που παρατηρείτε στον γεωργικό τομέα είναι σημαντικά, αρνητικό προνόμιο για την γεωργία, οι επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν από το '80 έως και το '90 αφορούσαν κυρίως δαπάνες για έργα ύδρευσης φτάνοντας σήμερα το 37% των εκτάσεων να αρδεύονται, όσον αφορά όμως την γεωργία καθεαυτή οι ιδιωτικές επενδύσεις συνεχώς μειώνονται.

(101) www.ypetho.gr σελ 2-11

Σοβαρό μειονέκτημα της ανάπτυξης της γεωργίας είναι και το γεγονός ότι στην Ελλάδα οι γεωργικές εκμετάλλευσης είναι 4,3 εκτάρια ποσό μικρό σε σχέση με τα 18.2 εκτάρια του κοινοτικού μέσου όρου φανερώνοντας το μεγάλο ποσοστό των διαρθρωτικών αδυναμιών της χώρας. ⁽¹⁰²⁾

Ένα αρνητικό στοιχείο του κλάδου, είναι το γεγονός της μείωσης της απασχόλησης όπου από την δεκαετία του '60 έως και του '90 παρατηρείται μια συνεχή μείωση του εργατικού δυναμικού που ασχολείται με τον τομέα της γεωργίας, η μείωση των εργαζόμενων αφορά τόσο τους άνδρες όσο και τις γυναίκες, που παρουσιάζουν και μεγαλύτερα ποσοστά μείωσης στην απασχόληση.

Τα τελευταία χρόνια και μετά το 1994, έχει παρατηρηθεί μια σταθεροποίηση στην απασχόληση, όπου το αγροτικό δυναμικό αρχίζει να δείχνει μια εκτίμηση και επιλογή προς τον γεωργικό τομέα.

Εκτός όμως από την έλλειψη απασχολούμενων στον γεωργικό τομέα η γεωργία παρουσιάζει και μείωση του εισοδήματος του εργατικού δυναμικού. Η μείωση αυτή άρχισε να επέρχεται στον κλάδο της, μετά την δεκαετία του '90 και κυρίως από το '95 και μετά, μέχρι την δεκαετία του '80 όπου το εισόδημα είχε αυξητικές τάσεις. Οι τάσεις άρχισαν να σταθεροποιούνται από το '80 - '90 με σημερινό αποτέλεσμα την μείωση του εισοδήματος.

Το περιβάλλον είναι ένας σημαντικός παράγοντας για την ανάπτυξη της γεωργίας, το περιβάλλον βλάπτεται σε αρκετές περιπτώσεις από την αλόγιστη χρήση της γεωργίας.

Δηλαδή με την γεωργία επέρχεται ρύπανση στο περιβάλλον από την συνεχή και μη ορθολογιστική πολλές φορές χρήση τεχνικών μεθόδων παραγωγής, ⁽¹⁰³⁾ ρύπανση που προέρχεται από τα λιπάσματα τα φυτοφάρμακα κ.λ.π. που χρησιμοποιούνται από τους παραγωγούς.

Επίσης παρατηρείται διάβρωση εδαφών από τις συνεχείς καλλιέργειες, μείωση του νερού από την σπατάλη και την κακή χρήση που γίνεται ως προς τους υδάτινους πόρους, που έχουν στην διάθεση τους κάποιες περιοχές, για παράδειγμα περιοχές όπως τα νησιά του Αιγαίου παρατηρείται το φαινόμενο της υπαλμίρισης των υδάτων από τις γεωτρήσεις.

(102) www.ypetho.gr σελ 6

(103) www.ypetho.gr σελ 10

Επίσης σε πολλές περιοχές παρατηρείτε το φαινόμενο της ερήμωσης, για τον λόγο ότι οι περιοχές αυτές κατασπαταλήθηκαν ως βοσκότοποι και στην συνέχεια παρουσιάζουν το φαινόμενο αυτό, λόγω έλλειψης πρασίνου.

Ακόμα η μη συμμόρφωση των αγροτών με την νομοθεσία, που υπάρχει γύρο από το περιβάλλον προκαλεί προβλήματα αφού δεν εφαρμόζονται οι ορθολογικοί κανόνες σχεδιασμού που υπάρχουν, και έχουν σχεδιαστεί για την κάθε περιοχή.

Όλοι αυτοί οι παραπάνω παράγοντες κάνουν την γεωργία να είναι επιβλαβής τομέας για το περιβάλλον, βέβαια εκτός από όλα τα αρνητικά θα μπορούσαμε να αναφέρουμε πως η γεωργία βοηθά τις περιοχές και κύριος τις ορεινές, ώστε να μην απομονώνονται από την υπόλοιπη χώρα, βοηθά στην διατήρηση της φυσιογνωμίας, και του κοινωνικού ιστού της υπαίθρου. ⁽¹⁰⁴⁾

6.3 ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα έχει θέσει τρεις βασικούς στόχους κατά την υλοποίησή του. Οι στόχοι αυτοί θεωρητικά επιδιώκουν την δημιουργία και στήριξη των βιώσιμων καλλιεργειών, την ανάπτυξη των γεωργικών εκτάσεων και των παραγόμενων προϊόντων, χρησιμοποιώντας τις πιο σύγχρονες τεχνολογίες και μέσα παραγωγής, την δημιουργία και βελτίωση των υποδομών για την μεταποίηση και εμπορεία προϊόντων, έργα για το περιβάλλον και εγγειοβελτιωτικά έργα. Αλλά αναλυτικότερα οι στόχοι των επιχειρησιακών προγραμμάτων διακρίνονται στις εξής τρεις κατηγορίες:

(103) www.ypetho.gr σελ 10-11

“Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής γεωργίας ενόψει των προκλήσεων, ενός συνεχώς ανταγωνιστικότερου διεθνούς περιβάλλοντος”	-Στην αύξηση του ανταγωνισμού των προϊόντων τα οποία θα παράγονται με τις σύγχρονες τεχνολογίες, τα προϊόντα θα παράγονται με χαμηλό κόστος, και θα είναι πλήρως ανταγωνίσιμα. -Θα γίνει απελευθέρωση του εμπορίου αφού τα προϊόντα θα είναι ανταγωνίσιμα και θα μπορούν να πωληθούν και στις διεθνείς αγορές. -Στην δημιουργία προϊόντων υψηλής ποιότητας, λέγοντας προϊόντα υψηλής ποιότητας εννοούμε τα προϊόντα τα οποία κατασκευάζονται με φυσικούς τρόπους, δεν προκαλούν φθορές στο φυσικό περιβάλλον, κατασκευάζονται με υγιεινούς τρόπους και είναι τα ίδια υγιεινά για τους αγοραστές που καταναλώνουν π.χ. βιολογικά προϊόντα. - Στην μείωση των παρεμβάσεων για την στήριξη των γεωργικών προϊόντων από τους μηχανισμούς της ΚΠ -Στα πλαίσια της τεχνικής στήριξης, σε υποδομές και μηχανολογικό εξοπλισμό, είναι απαραίτητη προϋπόθεση και η εκπαίδευση, επιμόρφωση, των φορέων που ασχολούνται στον τομέα. -Παροχή κινήτρων προς τους νέους, για να δείξουν ενδιαφέρον στο γεωργικό τομέα, το ενδιαφέρον που θα παρουσιάσουν για τον τομέα αυτό θα δημιουργήσει ανάπτυξη στον ενεργό πληθυσμό των αγροτικών περιοχών - Αναβάθμιση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων λόγω εγγειοβελτιωτικών έργων (ύδρευση – αποχέτευση, οδικό δίκτυο) λόγω μείωσης του πολυτεμαχισμού κ.λ.π.
“Η βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου για να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα και η ελκυστικότητα, και να αποκατασταθεί η κοινωνική και οικονομική της λειτουργία.”	-Προσπάθεια για την διατήρηση του πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές. -Αναγκαιότητα εφαρμογής ολοκληρωμένων προγραμμάτων ανάπτυξης
“Η διατήρηση και βελτίωση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων της υπαίθρου”	-Την προστασία του περιβάλλοντος, των φυσικών πόρων που διαθέτει καθώς και τον δασικών δραστηριοτήτων που έχει και παραμένουν ανεκμετάλλευτα, ή πολλές φορές γίνεται η κατάχρηση τους, δημιουργούνται σοβαρές ζημιές και οικολογική καταστροφή. - Την διατήρηση όλων των παραδόσεων της κάθε περιοχής, και των παραδόσεων τους, προσπαθώντας να τις αναδείξει και να τις συνεχίσει προσέχοντας πάντοτε ώστε να μην χαθούν και δεν συνεχιστούν. -Προβλέπει στην αποκατάσταση των καταστραμμένων εκτάσεων (γεωργικών, και δασικών) οι οποίες υπέστησαν καταστροφές, προσπαθώντας να τις ξαναδημιουργήσει και να μην προκληθεί ανισορροπία στο φυσικό περιβάλλον

(Πηγή : CD Οδηγός εφαρμογής για την Τοπική Αυτοδιοίκηση Ε.Π.)

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

Ως στρατηγική που θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί από το Ε.Π. Αγροτική Ανάπτυξη Ανασυγκρότηση της υπαίθρου για το έτος 2000-2006 για την επίτευξη των παραπάνω στόχων, θα χρησιμοποιηθεί η στρατηγική της υλοποίησης μέσω των αξόνων προτεραιότητας οι οποία θα είναι ανεξάρτητοι των δράσεων μεταξύ επιχειρησιακών προγραμμάτων, εθνικού σκέλους και Περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων. ⁽¹⁰⁴⁾

(104)CD Οδηγός εφαρμογής για την Τοπική Αυτοδιοίκηση Ε.Π. Αγροτική Ανάπτυξη της περιοχής Ορεινής Αλαγονίας

6.4 ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ Ε.Π. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα Αγροτική Ανάπτυξη Ανασυγκρότησης υπαίθρου στα πλαίσια της δομής, του περιλαμβάνει άξονες προτεραιότητα. Οι άξονες του Ε.Π. είναι επτά και αναλύονται συνοπτικά παρακάτω.

ΑΞΟΝΕΣ	ΜΕΤΡΑ	Προϋπολογισμός
ΑΞΟΝΑΣ 1=> Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε επίπεδο αγροτικής εκμετάλλευσης	<i>METPO 1 :</i> Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις <i>METPO 2 :</i> Ενίσχυση φορέων και θεσμών για την χάραξη αγροτικής πολιτικής. <i>METPO 3 :</i> Υποχρεώσεις για ομάδες παραγωγών.	826.866.075 ευρώ 27,47% του Ε.Π.
ΑΞΟΝΑΣ 2=> Παρεμβάσεις στο επίπεδο μεταποίησης και εμπορίας του πρωτογενούς γεωργικού και δασικού προϊόντος.	<i>METPO 1 :</i> Επενδύσεις στη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων <i>METPO 2 :</i> Βελτίωση της υλοτόμησης, μεταποίηση και εμπορίας των δασοκομικών προϊόντων.	871.697.587 ευρώ 28,96% του συνολικού Ε.Π.
ΑΞΟΝΑΣ 3=>Βελτίωση της ηλικιακής σύνθεσης του αγροτικού πληθυσμού.	<i>METPO 1:</i> Εφάπαξ πριμοδότησης πρώτης εγκατάστασης νέων γεωργών. <i>METPO 2:</i> Αντιμετώπιση δαπανών πρώτης εγκατάστασης.	291.208.224 ευρώ 9,68% του συνολικού Ε.Π..
ΑΞΟΝΑΣ 4=> Βελτίωση των υποστηρικτικών μηχανισμών και της ενημέρωσης του αγροτικού πληθυσμού με την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών	<i>METPO 1 :</i> Αξιοποίηση προηγούμενων μέσων επικοινωνιών και πληροφορικής για την βελτίωση της διάδοσης των πληροφοριών στον αγροτικό πληθυσμό. <i>METPO 2 :</i> Αναβάθμιση της υποδομής ενημέρωσης, πληροφόρησης εκπαίδευσης, ευαισθητοποίησης του πληθυσμού <i>METPO 3 :</i> Δράσεις για την προώθηση εξαγωγών και συλλογικοί φορείς. <i>METPO 4 :</i> Δημιουργία και εκσυγχρονισμός δομών και υποδομών για βελτίωση της ποιότητας προϊόντων και την διασφάλιση της δημόσιας υγείας- διαπίστευση εργαστηρίων. <i>METPO 5 :</i> ανάπτυξη στοιχείων , καταπολέμηση εχθρών, ασθενειών και ζιζανίων για την δημιουργία βάσης δεδομένων, ανάπτυξη δικτύου πληροφόρησης σε θέματα φυτοπροστασίας – τεχνική υποστήριξη- «Ανάπτυξη και εφαρμογή μεθόδων ταχείας διάγνωσης προσδιορισμού εχθρών, ασθενειών ζιζανίων.	81.195.413 ευρώ 2,7% του συνολικού Ε.Π.
ΑΞΟΝΑΣ 5 => Παρεμβάσεις στο γεωργικό προϊόν.	<i>METPO 1 :</i> Ολοκληρωμένο πρόγραμμα υπηρεσιών στήριξης των κτηνοτρόφων της Ελληνικής υπαίθρου, για την παραγωγή και την χρησιμοποίηση του κατάλληλου για την κάθε περιοχή ζωικού αναπαραγωγικού κεφαλαίου. <i>METPO 2 :</i> Ανάπτυξη και προώθηση μεθόδων ολοκληρωμένης βιολογικής καταπολεμήσεως εχθρών, ασθενειών και ζιζανίων των κυριότερων καλλιεργειών της χώρας.	37.102.987 ευρώ 1,23% του Ε.Π.
ΑΞΟΝΑΣ 6=> Ανάπτυξη και προστασία φυσικών πόρων και περιβάλλοντος.	Μέτρο 1: Ολοκλήρωση εγγειοβελτιωτικών έργων II ΚΠΣ Μέτρο 2 : Ταμείωση και εκμετάλλευση επιφανειακών απορροών/ τεχνητός εμπλουτισμός υπόγειων υδροφόρων. Μέτρο 3: Σχέδια διαχείρισης για την αιοφόρο ανάπτυξη δασικών και οικολογικά ευαίσθητων περιοχών & δημιουργία τράπεζας γενετικού υλικού. Μέτρο 4: Ανάπτυξη τυπολογίας αγροτικών γαιών και	294.67.563 ευρώ 9,79% του Ε.Π

	χαρτογράφηση τους Αντιμετώπιση ζημιών που προκαλούνται στη Γεωργία γενικά, γεωργία-κτηνοτροφία) από θεομηνίες πυρκαγιές και άλλα έκτακτα γεγονότα.	
ΑΞΟΝΑΣ 7=> Προγράμματα ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου	ΕΓΓΕΙΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ΕΜΠΟΡΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΧΩΡΩΝ – ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΓΕΩΡΓΙΑ, ΓΙΑ ΝΑ ΠΑΡΑΣΧΕΘΕΙ Η ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΗ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΩΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟ ΥΛΟΤΟΜΗΣΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΔΑΣΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΑΡΟΧΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ	311273186 ευρώ το 19,32% του ΕΠ
ΑΞΟΝΑΣ 8=> Τεχνική Στήριξη	ΜΕΤΡΟ 1: Τεχνική Βοήθεια	25.495.800 ευρώ το 0,85 του ΕΠ

(Πηγή : Προγράμματα ανάπτυξης αγροτικού χώρου)

6.5 ΟΠΑΑΧ ΑΛΑΓΟΝΙΑΣ ⁽¹⁰⁵⁾

Όπως αναφέραμε και παραπάνω στην Πελοπόννησο έχουν εγκριθεί για υλοποίηση πέντε Ο.Π.Α.Α.Χ., εμείς θα ασχοληθούμε με ένα από αυτά το

(105) Ενημερωτικό Δελτίο Ο.Π.Α.Α.Χ. σελ.4

Ο.Π.Α.Α.Χ. Αλαγονίας, όπου και εντάσσεται και ο Δήμος Αρφαρών.

Η περιοχή του προγράμματος Αλαγονίας καταλαμβάνει έκταση 589.950 στρέμματα και έχει 6.853 κατοίκους. Το συνολικό κόστος του ΟΠΑΑΧ Αλαγονίας ανέρχεται στα 6.800.000 ευρώ

Οι Δήμοι που συμμετέχουν στο Ο.Π.Α.Α.Χ. Αλαγονίας είναι οι εξής:

- Δ.Βαλτετσίου και Φαλαισίας από τον νομό Αρκαδίας.

Από το Νομό Μεσσηνίας :

Δ.Καλαμάτας, με τα εξής δημοτικά διαμερίσματα, Δ.Δ.Αλαγονίας, Δ.Δ.Αρτεμισίας, Δ.Δ.Βέργας, Δ.Δ.Ελαιοχωρίου, Δ.Δ.Καρβελίου,

- Δ.Δ.Λαδά, Δ.Δ. Λαϊκών, Δ.Δ.Μικρας Μαντίνιας, Δ.Δ.Νέδουσας και Δ.Δ. Πηγών.
- Δ.Αρφαρών με τα εξής δημοτικά διαμερίσματα, Δ.Δ.Αγρίλου, Δ.Δ.Αρφαρών, Δ.Δ.Βελανιδιάς, Δ.Δ.Βρομόβρυσης, Δ.Δ.Σταματινού, Δ.Δ.Αγίου Φλώρου.
- Δ.Θουρίας με τα δημοτικά διαμερίσματα Δ.Δ.Πολιανής, Δ.Δ.Άμφειας.

6.6. ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ ⁽¹⁰⁶⁾

Στα πλαίσια του ΟΠΑΑΧ υλοποιούνται 14 μέτρα όπως αναφέραμε και παραπάνω, παρακάτω θα κάνουμε μια λεπτομερή περιγραφή των μέτρων

Α/Α	ΜΕΤΡΑ	ΣΤΟΧΟΙ
ΜΕΤΡΟ 1	ΕΓΓΕΙΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ	-Αντιδιαβροτικά έργα -Αντιπλημμυρικά έργα -Διευθέτηση χειμάρρων
ΜΕΤΡΟ 2	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ	-Δημιουργία υπηρεσιών διαχείρισης - Παροχή υπηρεσιών αντικατάστασης
ΜΕΤΡΟ 3	ΕΜΠΟΡΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	-Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών -καθιερώνει συστήματα διασφάλισης ποιότητας -κατάρτιση του προσωπικού -Πρωώθηση πιστοποιημένων προϊόντων
ΜΕΤΡΟ 4	ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ	-Δημιουργία βιβλιοθηκών -Δημιουργία υποδομών για τοπικές εκδηλώσεις -Δημιουργία υποδομών για καλλίτερη ποιότητα ζωής των κατοίκων

ΜΕΤΡΟ 5	ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΧΩΡΩΝ – ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ	-Βελτίωση των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης -Βελτίωση ή κατασκευή νέας εσωτερικής οδοποιίας -βελτίωση ή κατασκευή νέας εσωτερικής οδοποιίας -Στην ανάπλαση των οικισμών
ΜΕΤΡΟ 6	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΓΕΩΡΓΙΑ, ΓΙΑ ΝΑ ΠΑΡΑΣΧΕΘΕΙ Η ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ	-Η ενίσχυση του αγροτουριστικών δραστηριοτήτων -Η ενίσχυση των βιοτεχνικών δραστηριοτήτων
ΜΕΤΡΟ 7	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	-Η ταμίευση και αξιοποίηση για γεωργική χρήση επιφανειακών απορροών -Η βελτίωση και ο εξηχρονισμός των αρδευτικών δικτύων για την μείωση των απωλειών από τα ύδατα
ΜΕΤΡΟ 8	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	-Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων -Εξηχρονιστούν οι μέθοδοι και οι τεχνικές παραγωγής αγροτικών προϊόντων -Βελτίωση του οδικού δικτύου της περιοχής
ΜΕΤΡΟ 9	ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	-Ανάπτυξη των τουριστικών δραστηριοτήτων -Ενίσχυση των βιοτεχνικών δραστηριοτήτων -Προβολή όλων των δραστηριοτήτων και των πλεονεκτημάτων που παρέχει η περιοχή
ΜΕΤΡΟ 10	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΗ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ	-Την διαχείριση των δασών και των οικοσυστημάτων
ΜΕΤΡΟ 11	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ	-Βελτίωση στο εισόδημα των κατοίκων -Ενισχυθεί και να ενδυναμοθεί η απασχόληση στον γεωργικό τομέα - προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και αγροτικού περιβάλλοντος
ΜΕΤΡΟ 12	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ	-Ανάπτυξη του τομέα της μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων εκτός

	ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΩΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	και εμπορίας των προϊόντων εκτός από τα προϊόντα αλιείας
ΜΕΤΡΟ 13	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟ ΥΛΟΤΟΜΗΣΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΔΑΣΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	-Την αποτελεσματική αντιμετώπιση και προσπάθεια επίλυσης των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο δασικός τομέας
ΜΕΤΡΟ 14	ΠΑΡΟΧΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ	-Δημιουργία φορέων να έχουν δυνατότητα βιωσιμότητας και θα προσπαθούν να προωθήσουν την ανάπτυξη (παραπομπή) του αγροτικού χώρου και ειδικότερα των μειονεκτικών περιοχών

Παρακάτω θα αναφερθούμε ποιο αναλυτικά στα μέτρα και τους στόχους του Ο.Π.Α.Α.Χ.

ΜΕΤΡΟ 1=>ΕΓΓΕΙΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ

Το μέτρο 7.1 έχει σαν βασικούς στόχους

1)Να υλοποιήσει έργα αντοξιοδρωτικής προστασίας, ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι ζημιές των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που προέρχονται από το εποχιακό φαινόμενο της βροχής, και να μην υπάρχουν καλλιεργήσιμες εκτάσεις που θα διαβρωθούν, ώστε να μειωθούν οι μεγάλες ζημιές σε αυτά.

2)Να υλοποιήσει αντιπλημμυρικά και αποστραγκιστικά έργα όπου θα αντλούν μέσω φρεατίων (χαντάκια), τα νερά από τις βροχές και δεν θα υπάρχει ο κίνδυνος να πλημμυρίσουν οι αγροτικές εκτάσεις, τα έργα που θα γίνουν σε αυτό τον κλάδο δεν θα πρέπει να συνδυάζονται με αρδευτικά έργα.

3)Να υλοποιήσει έργα διευθέτησης χειμάρρων, ώστε με την δημιουργία κατάλληλων σχεδίων να βρεθούν, να χαραχτούν και να ανοιχτούν καινούργια ποτάμια ή χαντάκια ώστε να φεύγουν τα πολλά νερά των χειμάρρων, απομακρύνοντας το ενδεχόμενο να πλημμυρίσουν οι αγροτικές εκτάσεις ή να πληχτούν από τα νερά, να καθαριστούν και να φτιαχτούν οι κοίτες των χειμάρρων.

Το μέτρο αυτό θα μπορεί να υλοποιηθεί και να έχει ως αποδέκτες τους ΟΤΑ τις Νομαρχίες, ή τις Αυτοδιοικήσεις των περιοχών όπου εντάσσονται στις περιοχές ολοκληρωμένης παρέμβασης του προγράμματος.

Το μέτρο αυτό υλοποιείτε για μικρά κυρίως δημόσια έργα, η χρηματοδότηση του γίνεται κατά 30,7% από Εθνικούς πόρους, και κατά 69,3% από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμό και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ). Το συνολικό ποσό χρηματοδότησης από τους παραπάνω πόρους ανέρχεται στα 12.012.415 ευρώ για το παρόν μέτρο.

ΜΕΤΡΟ 2=>ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

Το μέτρο 7.2 έχει δύο βασικές κατηγορίες δράσεων που πραγματοποιεί:

1)Δημιουργία υπηρεσιών διαχείρισης, όπου θα παρέχει υπηρεσίες υποστήριξης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Ποιο αναλυτικά θα παρέχει υπηρεσίες τεχνικής, οικονομικής, χρηματοδοτικής και διοικητικής φύσης που θα έχει και σαν αποτέλεσμα την δημιουργία ποιο ανταγωνιστικών συνθηκών στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Επίσης θα παρέχεται υποστήριξη για την κοινή διαχείριση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

2)Παροχή υπηρεσιών αντικατάστασης. Λέγοντα υπηρεσίες αντικατάστασης αιτούμε ότι ο παραγωγός κάτοχος της γεωργικής εκμετάλλευσης, μπορεί να αντικατασταθεί από έναν άλλο γεωργό, ο οποίος θα έχει πλήρη γνώση των εργασιών που θα πραγματοποιήσει και η αντικατάσταση δεν θα μπορεί να ξεπερνά τις 30 ημέρες το έτος. Οι λόγοι που θα προκύψουν για να μπορέσει να γίνει η αντικατάσταση είναι: λόγω θανάτου κυρίως των γεωργών, για λόγους υγείας, διακοπών κ.λ.π.

Η υπηρεσία αυτή θα μπορούσε να υλοποιηθεί από την πρωτοβάθμια η δευτεροβάθμια συνεταιριστική οργάνωση.

Η χρηματοδότηση του μέτρου γίνεται κατά το ποσό των 3.786.116 ευρώ από το Ελληνικό Δημόσιο (Ιδιωτική και Δημόσια δαπάνη) και κατά το ποσό των 4.100.523 ευρώ από το (ΕΓΤΠΕ-Π) (τμήμα προσανατολισμού). Δηλαδή το σύνολο κόστος της δαπάνης για το μέτρο αυτό ανέρχεται στα 7.886.639 ευρώ.

ΤΟ ΜΕΤΡΟ ΑΥΤΟ ΘΑ ΥΛΟΠΟΙΗΘΕΙ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΟΠΑΑΧ ΑΛΑΓΟΝΙΑΣ

Σύμφωνα με το ΟΠΑΑΧ της περιοχής Αλαγονίας στον τομέα των :

- 1) Υπηρεσιών διαχείρισης δικαιούχοι είναι όλοι οι γεωργοί οι οποίοι κατέχουν γεωργική εκμετάλλευση, η δαπάνη του μέτρου για την συγκεκριμένη υπηρεσία ανέρχεται στα 100.000 ευρώ η ενίσχυση της δεν θα πρέπει να το υπερβαίνει ανά τριετία, και δεν θα πρέπει να είναι μεγαλύτερο του 70% του συνολικού κόστους.
- 2) Στην υπηρεσία αντικατάστασης οι δικαιούχοι είναι οι αρχηγοί γεωργικών εκτάσεων (γεωργίας ή κτηνοτροφίας ή μικτής κατευθύνει) το ύψος της δαπάνης της υπηρεσίας θα είναι 50.000 ευρώ η αντικατάσταση θα γίνεται για λόγους υγείας, διακοπών κ.λ.π έκτακτων αναγκών και δεν θα μπορεί να είναι περισσότερα από 30 ημέρες.

Το συνολικό κόστος για το μέτρο αυτό των ΟΠΑΑΧ Αλαγονίας προβλέπεται στα 150.000ευρω.

ΜΕΤΡΟ 3=>ΕΜΠΟΡΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

Το μέτρο 7.3 είναι διατεθειμένο να παρέχει:

- 1) Συμβουλευτικές υπηρεσίες για την υποστήριξη της εμπορίας γεωργικών προϊόντων. Αναλυτικότερα οι υπηρεσίες αυτές θα κάνουν έρευνες στις αγορές όπου θα πωλούνται τα προϊόντα, σκοπός τους θα είναι να προωθούν τα προϊόντα στις τοπικές αγορές αλλά και σε ευρύτερες αγορές, θα σχεδιάζουν μελέτες σχετικά με την προώθηση στην αγορά τοπικών προϊόντων ποιότητας, θα πραγματοποιούν μελέτες για τον σχεδιασμό των νέων προϊόντων ποιότητας, όπου θα έχουν μεγαλύτερη ζήτηση, θα υλοποιήσουν δαπάνες για την δημιουργία και προώθηση τοπικών προϊόντων τα προϊόντα με ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ, ΠΓΕ).
- 2) Θα καθιερώσει συστήματα διασφάλισης ποιότητας (ISO 9000 ή 14000 κ.λ.π.) θα γίνουν δαπάνες ώστε να καλυφθεί το κόστος ανάπτυξης των συστημάτων διασφάλισης ποιότητας καθώς και το κόστος για την αρχική πιστοποίηση των συστημάτων αυτών.
- 3) Θα γίνει κατάρτιση του προσωπικού, για την εφαρμογή συστήματος διασφάλισης ποιότητας όπου θα πραγματοποιηθούν δαπάνες για την μείωση του κόστους κατάρτισης του προσωπικού, ώστε το προσωπικό αυτό να μπορεί να εφαρμόσει και να πραγματοποιήσει όλα όσα απαιτούνται ώστε να υπάρχει ανάπτυξη στην περιοχή.

4)Θα προωθήσει προϊόντα κυρίως αυτά που είναι πιστοποιημένα κατά ISO, HACCP. Η προώθηση των προϊόντων αυτών θα γίνεται κύριος μέσω του διαδικτύου με δημιουργία κατάλληλων ιστοσελίδων, όπου μέσω αυτόν θα γίνεται η διαφήμιση και η προώθηση των προϊόντων σε γνωστές και σε άγνωστες αγορές.

Οι φορείς υλοποίησης του μέτρου αυτού θα είναι τα Φυσικά Πρόσωπα, τα Νομικά πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου όπως είναι εταιρίες (Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε., Α.Ε.) καθώς και οι αγροτικοί συνεταιρισμοί.

Το μέτρο αυτό αποσκοπεί στην παροχή κινήτρων ώστε να υπάρξει ανάπτυξη και εξέλιξη του αγροτικού προϊόντος, στην αύξηση της ζήτησης γεωργικών προϊόντων και των προϊόντων ποιότητας.

Η χρηματοδότηση του μέτρου αυτού θα γίνει κατά 11.984.619 ευρώ από (Δημόσια και Ιδιωτική Δαπάνη) και κατά 4.598.443 ευρώ από το ΕΓΤΠΕ-Π το σύνολο της χρηματοδότησης θα αγγίζει τα 16.583.062 ευρώ.

ΟΠΑΑΧ ΑΛΑΓΟΝΙΑΣ

Οι προτεινόμενες δράσεις που θα υλοποιηθούν από το ΟΠΑΑΧ Αλαγονίας είναι:

1)Η καθιέρωση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας ISO9000 ή 14000, θα παρέχεται διετή δαπάνη η οποία θα καλύψει το κόστος ανάπτυξης συστημάτων διασφάλισης ποιότητας, και το κόστος για την αρχική πιστοποίηση του συστήματος.

2)Κατάρτιση προσωπικού για την εφαρμογή συστημάτων διασφάλισης ποιότητας, όπου θα πραγματοποιηθεί δαπάνη για την κατάρτιση του προσωπικού.

Το συνολικό κόστος για το μέτρο αυτό στην περιοχή Αλαγονίας ανέρχεται στα 60.000 ευρώ.

ΜΕΤΡΟ 4=>ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ.

Στόχοι του μέτρου 7.4 είναι η δημιουργία κατάλληλων υποδομών για την ανάπτυξη της περιοχής παρέμβασης στους εξής τομείς οι οποίοι αναλύονται παρκάρω:

1)Στην δημιουργία δικτύου βιβλιοθηκών γενικού ενδιαφέροντος ποιο αναλυτικά:

- Η ανάπτυξη του δικτύου βιβλιοθηκών θα συντελέσει στην ανάπτυξη και βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου των κατοίκων.
- Με την δημιουργία τοπικών βιβλιοθηκών γίνεται ποιο εύκολη η παροχή υπηρεσιών που αφορούν την εκπαίδευση.
- Θα γίνει τέλος ευκολότερη και αποτελεσματικότερη η γνώση και η κατάρτιση των δημοτών, που ενδιαφέρονται σε τοπικά παραδοσιακά επαγγέλματα.

2)Δημιουργία υποδομών για την ενίσχυση των τοπικών εκδηλώσεων που αφορούν την γεωργική παραγωγή και τα τοπικά προϊόντα.

Στις εκδηλώσεις αυτές θα δίνεται η δυνατότητα στους ντόπιους κατοίκους αλλά περισσότερο στους επισκέπτες της περιοχής να γνωρίσουν α)τα τοπικά προϊόντα που παράγονται στην περιοχή με την δημιουργία εμποροπανηγύρεων, όπου εκεί θα διατίθενται προς πώληση τα προϊόντα, β)μέσω των εκδηλώσεων, θα γίνει γνωστή και θα προβληθεί προς τους ξένους, η πολιτιστική κληρονομιά του τόπου, γ) θα πρέπει να πραγματοποιηθούν έργα επίδειξης και ανάδειξης όλης της περιοχή.

3)Δημιουργία υποδομών για την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων τα οποία θα είναι έργα όπως α)Η δημιουργία κατάλληλων κτηρίων και αιθουσών που θα μπορούν να περνάνε κάποιες ώρες από τον ελεύθερο χρόνο τους οι κάτοικοι τις υπαίθρου.

Επίσης απαραίτητα είναι η δημιουργία βρεφονηπιακών σταθμών, όπου οι κάτοικοι θα αφήνουν με ασφάλεια τα παιδιά τους για κάποιες ώρες.

Οι στόχοι του μέτρου αυτού θα χρηματοδοτηθούν κατά 30,7% από τους Εθνικούς πόρους και κατά 69,3% από το ΕΓΤΠΕ, το συνολικό ποσό της χρηματοδότησης του έργου προβλέπεται στα 27.224.357ευρώ.

.....

Στα μικρά δημόσια έργα η ενίσχυση θα ανέρχεται στο 100% ενώ στα ιδιωτικά έργα θα έχει την μορφή επιδότησης κεφαλαίου και θα ανέρχεται στο 75% του συνολικού επιλέξιμου κόστους.

ΜΕΤΡΟ 5=>ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΧΩΡΩΝ – ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ.

Το μέτρο 7.5 έχει ως βασικό τους στόχο την ανάπλαση και αναβάθμιση των οικονομιών, ποιο αναλυτικά στοχεύει στα εξής:

- 1)Στην βελτίωση των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης, ώστε να δημιουργηθούν όπου είναι απαραίτητα νέα δίκτυα, ή να εξηχρονιστούν τα είδη υπάρχοντα.
- 2)Στην βελτίωση ή κατασκευή νέας εσωτερικής οδοποιίας, όπου αυτό είναι απαραίτητο.
- 3)Στην ανάπλαση των οικισμών. Η οποία θα πραγματοποιείτε ύστερα από μελέτες, τα έργα αυτά θα είναι αναπλάσεις κτηρίων τα οποία είναι χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα, παραδοσιακά, κτίσματα που χαρακτηρίζονται ιστορικής σημασίας κ.λ.π.
- 4)Στην ανάδειξη αξιόλογων αρχιτεκτονικών στοιχείων της αγροτικής υπαίθρου. Τέτοια στοιχεία θα μπορούσαν να είναι ελαιοτριβεία, μύλοι, μονοπάτια κ.λ.π.

Το μέτρο αυτό υλοποιείτε από Φυσικά Πρόσωπα, Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, ΟΤΑ και επιχειρήσεις των ΟΤΑ.

Η χρηματοδότηση του μέτρου θα γίνει κατά 30.223.757 από (Δημόσια και Ιδιωτική δαπάνη) και κατά 24.789.397 ευρώ από το ΕΓΤΠΕ-Π, δηλαδή το συνολικό κόστος της δαπάνης θα φτάσει τα 55.013.154 ευρώ συνολικά

ΜΕΤΡΟ 6=>ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΓΕΩΡΓΙΑ, ΓΙΑ ΝΑ ΠΑΡΑΣΧΕΘΕΙ Η ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ.

Κύριοι δικαιούχοι του μέτρου αυτού είναι τα Φυσικά πρόσωπα κατά κύρια ή μερική απασχόληση, και οι γεωργοί.

Βασικοί στόχοι του μέτρου είναι:

1) Η ενίσχυση του αγροτουριστικών δραστηριοτήτων.

Ο στόχος αυτός επιδιώκει α) την δημιουργία νέων εγκαταστάσεων καθώς και την βελτίωση ή επέκταση των υπαρχουσων όπου θα μπορούν να φιλοξενήσουν τουρίστες ,π.χ. οι παραδοσιακοί ξενώνες, β) την δημιουργία νέων ή βελτίωση των είδη υπαρχόντων χώρων εστίασης, άθληση και ψυχαγωγίας, γ) την δημιουργία ορεινών καταφύγιων κ.λ.π.

2) Η ενίσχυση των βιοτεχνικών δραστηριοτήτων

Για την υλοποίηση του στόχου αυτού απαιτητέ μελέτη η οποία θα επιδιώκει την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων, για την ίδρυση – εκσυγχρονισμό και επέκταση μικρών επιχειρήσεων που θα ασχολούνται με τον δευτερογενή και τριτογενή τομέα.

Η μελέτη αυτή θα περιλαμβάνει την δημιουργία κτιριακών εγκαταστάσεων την αγορά μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού κ.λ.π.

Το συνολικό κόστος του μέτρου έχει προϋπολογιστεί στα 60.577.594 ευρώ από τα οποία τα 16.798.019 ευρώ χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΠΕ-Π και τα υπόλοιπα 43.779.575 ευρώ τα χρηματοδοτεί το Ελληνικό Δημόσιο.

Το συνολικό κόστος του μέτρου για τα ΟΠΑΑΧ Αλαγονίας έχει προϋπολογιστεί στα 1.520.000 ευρώ, για τον πρώτο στόχο έχει προϋπολογιστεί κόστος 820.000 ευρώ και για τον δεύτερο στόχο έχει προϋπολογισθεί κόστος 700.000 ευρώ.

ΜΕΤΡΟ 7=>ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Το μέτρο 7.7 έχει ως φορείς υλοποίησης του, τους ΟΤΑ και τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις.

Σκοπός του μέτρου είναι να πραγματοποιηθούν έργα που θα βελτιώσουν το αρδευτικό δίκτυο, θα μειωθεί η σπατάλη νερού, που γίνεται από τις διαρροές του δικτύου και θα αξιοποιηθούν επιφανειακά ύδατα έχοντας πάντα υπόψη την προστασία του περιβάλλοντος.

Βασικοί δύο στόχοι του είναι οι εξής:

1) Η ταμείωση και αξιοποίηση για γεωργική χρήση επιφανειακών απορροών.

2) Η βελτίωση και ο εξιχνισμός των αρδευτικών δικτύων για την μείωση των απωλειών από τα ύδατα.

Φορείς υλοποίησης του μέτρου είναι οι ΟΤΑ και οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις. Η χρηματοδότηση του μέτρου θα γίνει κατά 30,7% από Εθνικούς πόρους και 69,3% από το ΕΓΤΠΕ. Το συνολικό κόστος του μέτρου προϋπολογίζεται να ανέλθει στα 18.773.278 ευρώ.

ΜΕΤΡΟ 8=>ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Βασικοί στόχοι του μέτρου είναι:

- 1)Να παρουσιαστεί ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
- 2)Να βελτιωθούν και να εξηχρονιστούν οι μέθοδοι και οι τεχνικές παραγωγής αγροτικών προϊόντων.
- 3)Να υπάρξει βελτίωση του οδικού δικτύου της περιοχής, μέσω του οποίου θα γίνεται ποιο εύκολη και ποιο ασφαλής η μεταφορά των αγροτών στις καλλιέργειες τους όλες τις εποχές του χρόνου.

Τελικοί φορείς του μέτρου θα είναι τα Φυσικά πρόσωπα, Νομικά πρόσωπα Ιδιωτικοί φορείς, οι ΟΤΑ και οι επιχειρήσεις που έχουν αναπτύξει.

Το μέτρο αυτό χρηματοδοτείται κατά 30,7% από του Εθνικούς πόρους και κατά 69,3% από το (ΕΓΤΠΕ).Το συνολικό προϋπολογισμένο κόστος του μέτρου υπολογιστικέ στα 13.141.295 ευρώ.

ΜΕΤΡΟ 9=>ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Το μέτρο αυτό υλοποιείτε έχοντας ως βασικούς στόχους:

- 1)Την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων για την ανάπτυξη των τουριστικών δραστηριοτήτων τα οποία θα ενισχύσουν τον τουρισμό και ειδικότερα των εναλλακτικών μορφών τουρισμού και αγροτουρισμού.
- 2)Την ενίσχυση των βιοτεχνικών δραστηριοτήτων εκτός της πρώτης μεταποίηση και εμπορίας γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων, ο οποίος στόχος θα ενισχύσει τις ιδιωτικές επενδύσεις στο τομέα των βιοτεχνικών δραστηριοτήτων με την ίδρυση και εκσυγχρονισμό των μικρών επιχειρήσεων που θα ενδιαφέρονται.

3)Την προβολή όλων των δραστηριοτήτων και των πλεονεκτημάτων που παρέχει η περιοχή, ώστε να μπορέσει το μέτρο να προσελκύσει ενδιαφερόμενους επενδύτες αλλά και να ενημερώσει και να προβάλει προς το ευρύ κοινό όλους τους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους που διαθέτει η περιοχή.

Τελικά δικαιούχοι για το πρώτο και δεύτερο στόχο είναι Φυσικά Πρόσωπα που δεν είναι γεωργοί και τα Ν.Π.Ι.Δ. Για τον τρίτο στόχο οι δικαιούχοι είναι 1)Οι ΟΤΑ και οι επιχειρήσεις τους, 2) οι πολιτιστικοί και λοιποί φορείς, 3)τα Ν.Π.Δ.Δ.

Το μέτρο αυτό χρηματοδοτείται κατά το πόσο των 90.449.958 ευρώ από Δημόσια δαπάνη και κατά πόσο 34.705.229 ευρώ από το ΕΓΤΠΕ, έχοντας συνολικό κόστος 125.155.187 ευρώ

Στο ΟΠΑΑΧ Αλαγονίας το συνολικό προϋπολογισμένο κόστος του μέτρου είναι 1.350.000 ευρώ.

ΜΕΤΡΟ 10=>ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΗ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Το μέτρο αυτό ξεκινώντας την εφαρμογή του θέτει τον εξής στόχο:

-Την διαχείριση των δασών και των οικοσυστημάτων, καθώς και την προστασία και περιβαλλοντική αποκατάσταση των οικολογικά υποβαθμισμένων περιοχών.

Ο στόχος αυτός θα βοηθήσει στην αναβάθμιση των δασικών οικοσυστημάτων και των περιοχών εξωτερικού οικολογικού ενδιαφέροντος, σαν αποτέλεσμα αυτών θα είναι η αύξηση των τουριστών και επισκεπτών προς την περιοχή, ενισχύοντας την οικονομική ανάπτυξη των κατοίκων.

Επίσης θα συμβάλει στην ενημέρωση των κατοίκων των περιοχών ώστε να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα προστασίας και αειφόρου διαχειρίσεις των φυσικών πόρων.

Τα έργα που θα πρέπει να πραγματοποιηθούν για την υλοποίηση του μέτρου είναι:

- Να γίνουν μελέτες για την προστασία του περιβάλλοντος, την διαχείριση των δασικών εκτάσεων και των οικοτόπων.

- Θα πρέπει να γίνουν μελέτες και παρεμβάσεις για την αναβάθμιση της αγρίας πανίδας όπου διαθέτουν οι περιοχές μελέτης.
- Θα πρέπει να γίνουν ενέργειες για την ευαισθητοποίηση των κατοίκων και των επισκεπτών για την προστασία του περιβάλλοντος.

Τελικοί δικαιούχοι του μέτρου προβλέπονται να είναι οι επιχειρήσεις ΟΤΑ, ΜΚΟ, ΝΠΙΔ (επιχειρήσεις, αγροτικοί συνεταιρισμοί κ.λ.π.)

Η χρηματοδότηση του μέτρου θα γίνει και 30,7% από Εθνικούς πόρους και κατά 69,3% από το ΕΓΤΠΕ. Το συνολικό κόστος που διαθέτει από τον προϋπολογισμό είναι 23.466.598 ευρώ.

ΜΕΤΡΟ 11=>ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ⁽¹⁰⁷⁾

Βασικοί στόχοι του μέτρου είναι:

- 1)Να πραγματοποιηθεί βελτίωση στο εισόδημα των κατοίκων που ασχολούνται με την παραγωγή προϊόντων.
- 2)Προσπάθεια για να ενισχυθεί και να ενδυναμοθεί η απασχόληση στον γεωργικό τομέα.
- 3)Να υπάρξει προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και αγροτικού περιβάλλοντος στους συγκεκριμένους στόχους, στο μέτρο συμμετέχουν οι εργαζόμενοι στην γεωργία και την μικτή κατηγορία προϊόντων.

Οι δράσεις που θα πραγματοποιηθούν για την υλοποίηση του μέτρου θα είναι επενδύσεις στα γεωργικά προϊόντα οι οποίες θα προσπαθούν:

- Να μειώσουν το κόστος παραγωγής των προϊόντων, με αποτέλεσμα να γίνεται πιο ανταγωνιστική η παραγωγή τους.
- επενδύσεις για παραγωγή προϊόντων καλλίτερης ποιότητας.
- επενδύσεις για την προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος και των φυσικών πλεονεκτημάτων που υπάρχουν στην κάθε περιοχή.
- επενδύσεις για την καλλίτερη εκτροφή και συντήρηση των ζώων παρέχοντας τις απαραίτητες συνθήκες υγιεινής.

Οι περιοχές που έχουν την δυνατότητα να εφαρμόσουν τον μέτρο θα πρέπει να διαθέτουν ορισμένα κριτήρια όπως:

- Ορεινότητα

(107) Οδηγός 7⁶⁵ Άξονας Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου σελ 41-42

- Μειονεκτικό πρωτογενή τομέα
- Μείωση πληθυσμού
- Έλλειψη τεχνικών υποδομών και απομάκρυνση από τα κέντρα
- Δυνατότητα ανάδειξης νέων δραστηριοτήτων

Οι φορείς που έχουν την δυνατότητα να υλοποιήσουν το μέτρο είναι το Υπουργείο Γεωργίας - Δ/ση Προγραμματισμού & Γ.Δ. και οι γεωργοί.

Το συνολικό προϋπολογισμένο κόστος του έργου ανέρχεται στα 106.059.710 ευρώ τα οποία θα προέλθουν από (Δημόσια και Ιδιωτική δαπάνη) και από το ΕΓΤΠΕ.

ΜΕΤΡΟ 12=> ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΩΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Το μέτρο αυτό έχει σαν βασικό στόχο, την ανάπτυξη του τομέα της μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων, εκτός από τα προϊόντα αλιείας. Σύμφωνα και με τα παραπάνω θα πρέπει να μελετηθεί αναλυτικά η παραγωγή στις εξής ενότητες:

- 1)Ενότητα ζωικής παραγωγής. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα εξής προϊόντα , κρέας, γάλα, αυγά (πουλερικών),μέλι.
- 2)Ενότητα φυτικής παραγωγής. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα δημητριακά, τα οπωροκηπευτικά, τα προϊόντα οίνου, τα ελαιούχα προϊόντα, τα φαρμακευτικά και αρωματικά φυτά τα άνθη κ.λ.π.

Για την υλοποίηση του έργου θα πρέπει να γίνουν οι εξής δαπάνες

- Κατασκευή ή βελτίωση των κτιριακών υποδομών, όπου θα στεγάζονται οι μεταποιητικές μονάδες.
- Θα πρέπει να γίνει σύνδεση των μονάδων με τα δίκτυα μεταφορών (οδικά, σιδηροδρομικά κ.λ.π.).
- Θα πρέπει να προμηθευτούν οι μονάδες με τον απαραίτητο μηχανολογικό και λοιπό εξοπλισμό, που θα είναι πλήρης για όλα τα στάδια της μεταποίησης καθώς και μεταφορικά μέσα για την μεταφορά των προϊόντων.

- Θα πρέπει να γίνει απόκτηση πιστοποιητικών ποιότητας π.χ.(ISO9000,haccp κ.λ.π.).
- Θα πρέπει να δημιουργηθούν ειδικές εγκαταστάσεις για την πρόληψη από τυχόν μόλυνση του περιβάλλοντος (βιολογικός καθαρισμός).
- Θα πρέπει να αγοραστούν σύστημα λογισμικού (για τον έλεγχο της παραγωγής κ.λ.π.)

Τελικοί δικαιούχοι φορείς του μέτρου θα είναι τα Φυσικά Πρόσωπα, εταιρείες όλων των μορφών (Ο.Ε, Ε.Ε, Α.Ε., Ε.Π.Ε), συνεταιριστικές οργανώσεις κάθε μορφής ,ΝΠΔΔ σε ειδικές περιπτώσεις, διεπαγγελματικές οργανώσεις.

Το μέτρο αυτό χρηματοδοτείται κατά το ποσό των 45.493.187 ευρώ από το Δημόσιο και κατά το ποσό των 17.455.527 ευρώ από το ΕΓΤΠΕ, άρα το μέτρο έχει συνολικό κόστος 62.948.714 ευρώ.

ΣΤΟ ΟΠΑΑΧ ΑΛΑΓΟΝΙΑΣ

Οι ενισχυμένες δράσεις είναι δύο:

1)Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των εκμεταλλεύσεων αφορούν κύριος μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις που υπάρχουν και το κόστος τους μπορεί να είναι γύρω στα 350.000 ευρώ.

2)Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας επιχειρήσεων μεταποίησης όπου αφορούν τις επιχειρήσεις ζωικής, φυτικής παραγωγής το κόστος προβλέπεται στα 400.000 ευρώ.

Το συνολικό κόστος που προβλέπετε για το μέτρο στο ΟΠΑΑΧ Αλαγονίας είναι γύρω στα 750.000 ευρώ.

ΜΕΤΡΟ 13=> ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟ ΥΛΟΤΟΜΗΣΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΔΑΣΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Το μέτρο αυτό έχει σαν βασικό του στόχο την αποτελεσματική αντιμετώπιση και προσπάθεια επίλυσης των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο δασικός τομέας, καθώς και την δημιουργία ανταγωνιστικού περιβάλλοντος για τον πρωτόγεννη τομέα.

Τα σχέδια που προβλέπει για να πραγματοποιήσει ο στόχος είναι:

- υλοτόμηση
- την μεταποίηση των υλοτομηθέντων προϊόντων
- τεμαχισμό
- την μεταφορά και αποθήκευση δασικών προϊόντων
- έργα υποδομής για ξήρανση των δασικών προϊόντων κ.λ.π.

Οι τελικοί δικαιούχοι του μέτρου θα είναι: τα Φυσικά Πρόσωπα (υλοτόμοι, δασάρχες, δασοκτημονες κ.λ.π.), ΝΠΙΔ π.χ. εταιρείες, ΟΤΑ και οι εταιρείες που συμμετέχουν.

Η χρηματοδότηση του έργου γίνεται από το Δημόσιο κατά 5.897.097 ευρώ και κατά το ποσό των 2.299.329 από το ΕΓΤΠΕ-Π .Το συνολικό κόστος ανέρχεται στα 8.196.423 ευρώ.

ΜΕΤΡΟ 14=> ΠΑΡΟΧΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ

Βασικός σκοπός του μέτρου είναι να δημιουργήσει φορείς σε Περιφερειακό βαθμό οι οποίοι θα πρέπει να έχουν δυνατότητα βιωσιμότητας και θα προσπαθούν να προωθήσουν την ανάπτυξη του αγροτικού χώρου και ειδικότερα των μειονεκτικών περιοχών.

Για την υλοποίηση του μέτρου προβλέπεται η παρακάτω δράση, θα συσταθούν 13 ενδιάμεσοι φορείς οι οποίοι θα καλύπτουν όλες τις περιφέρειες της Ελλάδας. Οι φορείς αυτοί θα στελεχωθούν με προσωπικό το οποίο θα πρέπει να παρέχει υπηρεσίες στους κατοίκους, αναλυτικότερα οι φορείς θα προσπαθούν να βρίσκονται σε επαφή με τους κάτοικους για να τους καταλαβαίνουν και να τους παρέχουν υπηρεσίες για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό , παρέχοντας και με αυτόν τον τρόπο υποστήριξη στις διοικητικές αρχές.

Οι φορείς που θα είναι υπεύθυνοι για την υλοποίηση του μέτρου θα είναι τοπικοί αναπτυξιακοί φορείς, με την μορφή των ΝΠΙΔ οι οποίοι θα πρέπει να διαθέτουν προηγούμενη εμπειρία στην αγροτική ανάπτυξη

Οι φορείς αυτοί θα πρέπει να εδρεύουν στην περιοχή υλοποίησης του μέτρου.

Δικαιούχοι του μέτρου θα είναι τι Υπουργείο Γεωργίας /Διεύθυνση προγραμματισμού και Γεωργικών Διαρθρώσεων.

Το συνολικό κόστος για το μέτρο είναι 44.933.195 ευρώ.

ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ Ο.Π.Α.Α.Χ. ΑΛΑΓΟΝΙΑΣ

Όπως αναφέραμε και παραπάνω η περιοχή Αλαγονίας συμμετέχει στα Ο.Π.Α.Α.Χ. με τα εξής μέτρα:

Α/Α	ΜΕΤΡΑ	ΣΤΟΧΟΙ
ΜΕΤΡΟ 2	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ	-Υπηρεσιών διαχείρισης -υπηρεσία αντικατάστασης
ΜΕΤΡΟ 3	ΕΜΠΟΡΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	-Καθιέρωση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας ISO9000 ή 14000 -Κατάρτιση προσωπικού
ΜΕΤΡΟ 6	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΓΕΩΡΓΙΑ, ΓΙΑ ΝΑ ΠΑΡΑΣΧΕΘΕΙ Η ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ.	-Η ενίσχυση του αγροτουριστικών δραστηριοτήτων -Η ενίσχυση των βιοτεχνικών δραστηριοτήτων
ΜΕΤΡΟ 9	ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	-Ανάπτυξη των τουριστικών δραστηριοτήτων -Ενίσχυση των βιοτεχνικών δραστηριοτήτων -Προβολή όλων των δραστηριοτήτων και των πλεονεκτημάτων που παρέχει η περιοχή
ΜΕΤΡΟ 12	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΩΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	-Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των εκμεταλλεύσεων -Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας επιχειρήσεων μεταποίησης

6.7. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ Ο.Π.Α.Α.Χ ΑΛΑΓΟΝΙΑΣ

Το Ο.Π.Α.Α.Χ. Αλαγονίας όπως αναφέραμε στο παραπάνω πίνακα, συμμετέχει σε πέντε από τα μέτρα των Ο.Π.Α.Α.Χ. η χρηματοδότηση των μέτρων και των επιδιωκόμενων δράσεων προέρχεται από το Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006 που έχει αναλάβει την υποχρέωση να χρηματοδοτεί τα προγράμματα, η χρηματοδότηση αντλείται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία και συγκεκριμένα το ΕΓΤΠΕ, το οποίο καλύπτει τις περισσότερες ανάγκες.

6.8 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ – ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ – ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΑΛΑΓΟΝΙΑΣ

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ:

Παρατηρώντας το ΟΠΑΑΧ Αλαγονίας, διακρίνουμε ορισμένα πλεονεκτήματα που παρουσιάζει η περιοχή μελέτης μας και σε σχέση με τα ΟΠΑΑΧ των άλλων περιοχών. Τα πλεονεκτήματα θα μπορούσαμε να τα διακρίνουμε σε τρεις κύριες κατηγορίες:

1)Βάση χωρικών χαρακτηριστικών της περιοχής

- Η περιοχή μελέτης διαθέτει αρκετά μέρη με αξιόλογα στοιχεία φυσικού, ιστορικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, τα οποία με την εφαρμογή των απαραίτητων μέτρων θα μπορέσουν να αναπτυχθούν να γίνουν γνωστά και να αποτελέσουν πόλο έλξης για πόλους επισκέπτες, βελτιώνοντας τον τουρισμό της περιοχής.
- Υπάρχει στην περιοχή η ευκαιρία λειτουργίας αυτόνομης λειτουργικά χωρικής μονάδας, για την καλύτερη παραγωγή και επεξεργασία των γεωργικών και των κτηνοτροφικών προϊόντων, η δυνατότητα αυτή παρέχεται λόγω του ορεινού και απομονωμένου χαρακτήρα της περιοχής.
- Υπάρχει δυνατότητα στην περιοχή να διατήρηση τις καλλιεργήσιμες και γεωργικές τις εκτάσεις, εξαιτίας της μεγάλης διασποράς των εκτάσεων σε γειτονικούς μικρούς οικισμούς.

2)Βάση χαρακτηριστικών κοινωνικού τύπου

- Βασικό πλεονέκτημα στην κατηγορία αυτή είναι το γεγονός ότι η περιοχή δεν παρουσιάζει μεγάλα ποσοστά ανεργίας των κατοίκων της, λόγω απασχόληση τους και στον γεωργικό και κτηνοτροφικό τομέα όπου έχουν τις περιουσίες τους.

3)Βάση Οικονομικών δεδομένων

- Στην περιοχή μελέτης παρουσιάζεται εξειδίκευση των εργαζομένων, στην παραγωγή προϊόντων του πρωτόγεννη τομέα, με αποτέλεσμα να υπάρχει και μια αντίστοιχη εξειδίκευση στον οικονομικό τομέα.
- Λόγω του μεγάλου ποσοστού απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα παραγωγής αλλά και του μακρού χρονικού διαστήματος που ασχολούνται οι εργαζόμενοι στον τομέα αυτόν, έχουν αναπτύξει μεταξύ

.....
τους μικρές συνεργασίες (κτηνοτροφία, γεωργία) για την καλλίτερη και αποδοτικότερη παραγωγή των προϊόντων τους.

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Η περιοχή της ορεινής Αλαγονίας εκτός από τα πλεονεκτήματα που παρουσιάσαμε εμφανίζει και κάποιες αδυναμίες, οι οποίες δημιουργούν προβλήματα, αυτές οι αδυναμίες θα μπορούσαμε να τις διακρίνουμε και αυτές σε τρεις κύριες κατηγορίες όπως:

1) Αδυναμίες βάση χωρικών χαρακτηριστικών της περιοχής

- Λόγω των μεγάλων ορεινών εκτάσεων που υπάρχουν στην περιοχή, καθίστανται δύσκολη η επικοινωνία και η συνεργασία των παραγωγών της περιοχής.

Διότι εξαιτίας των αποστάσεων αλλά και του μη επαρκούς οδικού δικτύου που υπάρχει, η μεταφορά των ανθρώπων, των προϊόντων και των α΄υλών είναι δύσκολη και έχει μεγάλο κόστος.

- Λόγω της διασποράς του πληθυσμού που υπάρχει στη περιοχή έχουμε ταυτόχρονα και διασπορά των μονάδων παραγωγής, οι οποίες για την λειτουργία τους απαιτούν υποδομές οι οποίες λόγω της διασποράς έχουν περισσότερες απαιτήσεις για την δημιουργία τους.

2) Αδυναμίες κοινωνικού χαρακτήρα.

- Η περιοχή της Αλαγονίας επειδή είναι ορεινή περιοχή και οι συνθήκες ζωής και εργασίας είναι δύσκολες για τους νέους, παρατηρούμε μια μετακίνηση των νέων προς τα αστικά κέντρα, ενώ ταυτόχρονα δημιουργείται το φαινόμενο της γήρανσης του πληθυσμού, αφού οι μεγάλοι σε ηλικία άνθρωποι μένουν στην περιοχή και ασχολούνται με την γεωργία και την κτηνοτροφία.
- Οι νέοι αλλά και οι μεγαλύτεροι που απασχολούνται στον τομέα της γεωργίας και της κτηνοτροφίας έχουν χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο, με αποτέλεσμα να μην έχουν την ικανότητα να αναπτύξουν καινοτόμες και πρωτοπόρες ιδέες πάνω στην δουλειά τους, οι οποίες θα μπορούσαν να βελτιώσουν την παραγωγή τους.
- Η περιοχή όπως αναφέραμε και προγενέστερα είναι ορεινή και όχι τόσο ανεπτυγμένη σε θέματα απασχόληση με αποτέλεσμα να έχουμε

μετακίνηση του πληθυσμού σε ποιο ανεπτυγμένες περιοχές, και ταυτόχρονα μείωση του πληθυσμού που παραμένει στην περιοχή.

- Ένα μεγάλο μειονέκτημα της περιοχής είναι το γεγονός ότι στο εργατικό δυναμικό που υπάρχει, έχουν πολλή μικρή συμμετοχή οι γυναίκες οι οποίες είναι νοικοκυρές κατά κύριο λόγο, και δεύτερον μειονέκτημα είναι ότι οι γυναίκες που εργάζονται συγκεντρώνονται όλες στον πρωτογενή τομέα, μη έχοντας καμία συμμετοχή στους άλλους τομείς της παραγωγής.
- Τελευταίο θα μπορούσαμε να πούμε, μειονεκτήματα για την κατηγορία αυτή είναι το συγκεκριμένο έλλειπες κοινωνικό δίκτυο που έχει η περιοχή.

3) Αδυναμίες οικονομικής φύσεως

- Μια από τις βασικές αδυναμίες της περιοχής στον τομέα αυτόν είναι η χαμηλή παραγωγικότητα, διότι δεν εφαρμόζονται οι καλλίτερες και πιο σύγχρονες μέθοδοι παραγωγής, επίσης πρόβλημα είναι το ανθρώπινο δυναμικό το οποίο ασχολείται στην παραγωγή δεν είναι εξειδικευμένο πάνω στις εργασίες που απασχολείτε.
- Οι νέες αγορές βάση των απαιτήσεων των καταναλωτών τους αναφέρονται στα προϊόντα τους σύμφωνα με την ζήτηση κάθε φορά, η περιοχή μελέτης έχει μια στασιμότητα στην παραγωγή της, και δεν παράγει ανανεωμένα αγροτικά προϊόντα.
- Όσον αφορά τον δεύτερο τομέα παραγωγής, το κομμάτι της μεταποίησης και τυποποίησης, αγροτικών προϊόντων βρίσκεται σε χαμηλό στάδιο και δεν παρουσιάζει βελτίωση, με αποτέλεσμα όταν βγαίνουν τα προϊόντα στην αγορά να μην είναι ανταγωνίσιμα των άλλων προϊόντων που έχουν περάσει το στάδιο της μεταποίησης και τυποποίησης και είναι πιο επιλέξιμα από τους καταναλωτές.
- Οι παραγωγοί των γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων της περιοχής δεν έχουν προβάλει όσο θα μπορούσαν τα αγαθά που παράγουν, με αποτέλεσμα να μην είναι γνωστά και να αντιμετωπίζονται με επιφύλαξη από τους καταναλωτές, ταυτόχρονα και το δίκτυο εμπορίας τους είναι ελλιπές.

- Τέλος η περιοχή διαθέτει οργανισμούς οι οποίοι θα μπορούσαν να ενισχύσουν κεφαλαιακά την περιοχή και να υπήρξει ανάπτυξη στους κλάδους της, η έλλειψη αυτή κεφαλαίων την κάνει να υστερεί σημαντικά.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

Όπως παρατηρήσαμε και πιο πάνω η περιοχή έχει και θετικά αλλά και αρνητικά χαρακτηριστικά. Παρατηρώντας οι ειδικοί τα χαρακτηριστικά αυτά διαμόρφωσαν ένα σύνολο ενδεικτικών δραστηριοτήτων για την πρόοδο και ανάπτυξη της περιοχής.

1)Δυνατότητες βάση των χωρικών χαρακτηριστικών της περιοχής.

- Η περιοχή της Αλαγονίας και τα δημοτικά διαμερίσματα που περιέχει έχουν την ευχέρεια της άμεσης επικοινωνίας με τα αστικά κέντρα, αφού βρίσκονται σε μικρή, κοντινή απόσταση, η δυνατότητα αυτή βοηθάει τους παραγωγούς προϊόντων να προμηθεύσουν με τα προϊόντα τους της μεγάλες αγορές.

Εκτός από την γειννίαση με τα αστικά κέντρα η περιοχή βρίσκεται σε κοντινή απόσταση και με περιοχές τουριστικού ενδιαφέροντος

- Η περιοχή όπως παρατηρήσαμε έχει πολλές φυσικές και πολιτιστικές κληρονομίες τις οποίες μπορεί να ανάδειξη προβάλλονταστες βελτιώνοντας έτσι τον τουρισμό της. Για την ανάπτυξη στον τομέα αυτό πρέπει να δημιουργηθούν ολοκληρωμένες διαχειρίσιμες παρεμβάσεις.

2)Δυνατότητες κοινωνικού χαρακτήρα

- Σε αυτό τον τομέα δυνατοτήτων θα μπορούσαμε να πούμε πως το ανθρώπινο δυναμικό της περιοχής, έχει την δυνατότητα της πολυειδίκευσης σε διάφορους τομείς της παραγωγής.
- Η περιοχή έχει την δυνατότητα να αναδείξει την ιδιαίτερη εικόνα της βελτιώνοντας τις πολιτιστικές δομές της και τον φυσικό πολιτισμό που διαθέτει.
- Η περιοχή έχει τη δυνατότητα εφαρμόζοντας σωστά σχεδιασμένες πολιτικές, να μπορέσει να αντιμετωπίσει τον κοινωνικό αποκλεισμό που αντιμετωπίζουν κάποιοι κάτοικοι ορεινών περιοχών.

- Επίσης στις δυνατότητες της είναι να τελειοποιήσει τις κοινωνικές υποδομές στον τομέα της παροχής υπηρεσιών φύλαξης.

3)Δυνατότητες οικονομικού χαρακτήρα

- Οι παραγωγοί έχουν την δυνατότητα να δημιουργήσουν στην περιοχή σύγχρονες μονάδες βελτιώνοντας, τις είδη υπάρχουσες ή δημιουργώντας νέες που θα ανταποκρίνονται στις σύγχρονες απαιτήσεις.
- Οι παραγωγοί που αναπτύσσονται στην περιοχή έχουν την δυνατότητα να παράγουν προϊόντα, τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν με ονομασία προέλευσης.
- Τα προϊόντα που παράγονται μπορούν να αναπτύξουν τον ανταγωνισμό σε σχέση και με τα αλλά ομοειδή προϊόντα ενισχύοντας και την επιχειρηματικότητα των παραγωγών.

6.9 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΦΑΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΟΠΑΑΧ ΑΛΑΓΟΝΙΑΣ

Τα ΟΠΑΑΧ γενικά και ειδικότερα το ΟΠΑΑΧ Αλαγονίας, στο πλαίσιο των δράσεων του στοχεύει στην ανάπτυξη των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών.

Ο Δήμος Αρφαρών συμμετέχει στο πρόγραμμα με τα εξής δημοτικά διαμερίσματα: Δ.Δ.Σταματινού, Δ.Δ.Αγρίλου, Δ.Δ.Βρομόβρυσης Δ.Δ.Βελανιδιάς και Δ.Δ.Αρφαρών τα οποία χαρακτηρίζονται ορεινά και το Δ.Δ.Αγίου Φλώρου που θεωρείται μειονεκτικό διαμέρισμα.

Στην περιοχή υπάρχουν ποτάμια δενδρικής μορφής, το κλίμα του Δήμου χαρακτηρίζεται από ήπιους χειμώνες και ζεστά καλοκαίρια. Οι χρήσεις της γης είναι κατανεμημένες κατά (32%) σε γεωργική (32%) δασική και (31%) σε βοσκοτόπια.

6.9.1 ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Ο πρωτογενής τομέας είναι ο βασικός τομέας απασχόλησης μεγάλου αριθμού κατοικιών στο Δήμο.

Τα γεωργικά προϊόντα που παράγει η περιοχή είναι κυρίως ελαιοποιήσιμες ελιές και σύκα. Στον τομέα της κτηνοτροφίας εκτρέφονται σε μεγαλύτερο βαθμό όρνια (γύρω στις 10.470), αίγες (4.972), και πρόβατα (2.726).

Τα κτηνοτροφικά προϊόντα που παράγονται στην περιοχή είναι αυγά, τυρί μαλακό, μυζήθρα, μέλι, δέρματα και κερύ.

6.9.2 ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Η περιοχή δεν έχει ανεπτυγμένο τον δευτερογενή τομέα, παρά μόνο σε μικρό βαθμό έχουν κάνει κάποια πρώτα βήματα ανάπτυξης στο Δ.Δ. Αγίου Φλώρου και το Δ.Δ. Αρφαρών.

6.9.3 ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Ο τριτογενής τομέας δεν είναι πολλή ανεπτυγμένος στην περιοχή, στον Δήμο δεν λειτουργούν οργανωμένες δραστηριότητες εμπορίας και διάθεσης. Τα προϊόντα διατίθενται στις λαϊκές αγορές από τους παραγωγούς.

Επίσης η τουριστική ανάπτυξη είναι ανύπαρκτη.

6.9.4 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ

Στην περιοχή παρατηρούνται προβλήματα στους τομείς της παραγωγής. Στον πρωτογενή τομέα παρατηρούνται προβλήματα προώθησης των προϊόντων στις αγορές, έλλειψη τυποποίησης, και διασφάλισης της ποιότητας παραγωγής.

Στον δευτερογενή τομέα παρατηρείται κακή κατάσταση των βοσκοτόπων λόγω υπερβόσκησης, παρατηρείται έλλειψη βιοτεχνικών και μεταποιητικών μονάδων κτηνοτροφικής παραγωγής, υπάρχουν προβλήματα προσπελασιμότητας στους βοσκότοπους λόγω ελλιπούς οδικού δικτύου, ηλεκτροδότησης, διαχείρισης υδάτινων πόρων.

6.9.5 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Οι παρακάτω προτάσεις αφορούν δημόσια έργα:

1) Εξηλεκτισμός οικισμών – αγροτικών εκμεταλλεύσεων

Η πρόταση αυτή κατατάσσεται στο μέτρο 7.8 «Ανάπτυξη και βελτίωση Υποδομής που σχετίζεται με τα ανάπτυξη της γεωργίας». Το μέτρο όπως

αναφέραμε ποιο πάνω περιλαμβάνει την ηλεκτροδότηση αγροτικών οικισμών και ποιμενοστασίων.

Ο σκοπός του μέτρου είναι να γίνουν καλλίτερες οι συνθήκες εργασίας και διαβίωσης στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις, να χρησιμοποιηθούν οι σύγχρονες τεχνολογίες στην παραγωγική διαδικασία με αποτέλεσμα και την αύξηση του εισοδήματος των κτηνοτρόφων.

Συγκεκριμένα ο Δήμος σκοπεύει μέσω των ΟΠΑΑΧ να πραγματοποιηθεί ο εξηλεκτρισμός της άνω Βρωμόβρυσης – (Πελεκητού, Συρόκα), να επεκταθεί ο φωτισμός στα άνω Αρφαρά, επίσης σκοπεύει στον εξηλεκτρισμό όλων των αγροτικών εκμεταλλεύσεων.

Το κόστος που έχει υπολογιστεί για την πρόταση αυτή θα ανέρχεται στα 26.000 ευρώ

3) Διαχείριση υδάτινων πόρων

Η πρόταση κατατάσσεται στο μέτρο 7.1 «Έγχειρες βελτιώσεις» στο οποίο εντάσσονται έργα αξιοποίηση επιφανειακών απορροών, και κατασκευή αμβροδεξαμενών.

Το μέτρο θα συμβάλει στην εκμετάλλευση των όμβριων υδάτων, στην βελτίωση των συνθηκών διαχείρισης των ποιμνίων, και στην βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κτηνοτρόφων. Η πρόταση του Δήμου είναι να κατασκευάσει αμβροδεξαμενες, ποτίστρες, και στεγαστικά για τα άνω Αρφαρά, Άνω Βρωμόβρυση – Πελεκιτό - Συρόκα.

Επίσης είναι η αγορά εξοπλισμού για την μεταφορά και διάθεση του νερού. Το συνολικό κόστος της πρότασης ανέρχεται στα 450.000 ευρώ

3) Βελτίωση – Κατασκευή οδικού δικτύου

Η πρόταση αυτή βασίζεται στο μέτρο 7.5 «Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών – προστασία και διατήρησης της αγροτικής κληρονομιάς».

Το μέτρο αυτό έχει ως στόχο την επέκταση και την βελτίωση του οδικού δικτύου με αποτέλεσμα να διευκολύνεται η πρόσβαση στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, να μειώνεται το κόστος συντήρησης, και να παρατείνεται η ζωή των γεωργικών μηχανημάτων και αυτοκινήτων.

Η πρόταση του Δήμου είναι:

- Να γίνει συντήρηση του οδικού δικτύου σε μήκος 90 Km, το οποίο χρειάζεται συντήρηση σε ετήσια βάση λόγω των αντίξωων καιρικών συνθηκών.
- Θα γίνει βελτίωση του υπάρχοντος διαδημοτικού οδικού δικτύου (Δ.Αρφαρών, Θουρίας και Φαλαισίας) στις παρακάτω περιοχές:
α)Πολιανή (Δ.Θουρίας) Άνω Αρφαρά, β)Πολιανή (Δ.Θουρίας) Συρροκά – Βελανιδιά – Άνω Αρφαρά – Πελεκητό - Άνω Βρομόβρυση - Τουρκολεϊκα (Δ.Φαλαισίας) - Ακοβος (Δ.Φαλαισίας).

Το κόστος της πρότασης ανέρχεται για το Δήμο στα 890.000 ευρώ από τα οποία τα 800.000 ευρώ είναι για βελτιώσεις και τα 90.000 ευρώ για ετήσια συντήρηση. Το γενικό σύνολο της πρότασης δημοσίων έργων ανέρχεται στα 1.600.000 ευρώ.

Παρακάτω θα παρουσιάσουμε τις προτάσεις ιδιωτικών επενδύσεων

1)Ίδρυση μονάδας βιολογικής εκτροφής χοίρων

Θα δημιουργηθεί μονάδα στην περιοχή Σπαρτέρου στο Δ.Δ.Αγρίλου η οποία έχει έκταση 72 στρέμματα στην οποία θα τοποθετηθούν κινητά στέγαστρα, και θα στρωθεί με άχυρο όλη η έκταση της μονάδας, και θα περιφραγθεί με πλέγμα. Στην μονάδα θα εκτρέφονται χοίροι, κάθε μήνα η μονάδα θα προμηθεύεται με 20 έως 25 χοιρίδια τα οποία θα εκτρέφονται για τέσσερις μήνες και μετά θα εκποιοούνται στην αγορά.

2)Ίδρυση κυνηγετικού καταφύγιου

Σε μία έκταση 1.500 στρέμματα στα Άνω Αρφαρά (Δ.Δ.Αρφαρών) και Συρρόκα (Δ.Δ.Βελανιδιάς) θα δημιουργηθεί κυνηγετικό καταφύγιο, με καταλύματα, χώρους αναψυχής των κυνηγών, χώρους εκπαίδευσης κυνηγετικών σκύλων κ.α. η έκταση ανήκει στον κυνηγετικό σύλλογο Καλαμάτας όπου θα το ιδρύσει.

3)Βιολογική καλλιέργεια ελαιοδέντρων

Στο Δ.Δ.Αγρίλου έχει εκδηλωθεί ενδιαφέρον από ιδιώτη να πραγματοποιήσει επένδυση στην βιολογική καλλιέργεια ελαιοδέντρων και την προώθησή τους.

4)Βιολογική κτηνοτροφία

Στα Δ.Δ.Αγρίλου, Δ.Δ.Αρφαρών. Άνω Αρφαρά, Δ.Δ.Βελανιδιάς, και Δ.Δ.Σταματινού έχει παρουσιαστεί ενδιαφέρον από ιδιώτες να επενδύσουν στον τομέα της βιολογικής κτηνοτροφίας

5) Δημιουργία χώρου αναψυχής

Από Ιδιώτη στο Δ.Δ Αγίου Φλώρου παρουσιάσθηκε πρόταση για δημιουργία χώρου αναψυχής.

6) Δημιουργία παιδικής κατασκήνωσης

Στο Δ.Δ. Βρομόβρυσης έχει παρουσιαστεί ενδιαφέρον για δημιουργία παιδικής κατασκήνωσης από ιδιώτες.

6.10 ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ Ο.Π.Α.Α.Χ.
ΑΛΑΓΟΝΙΑΣ

Το Ο.Π.Α.Α.Χ. άρχισε να σχεδιάζετε για την περιοχή της Αλαγονίας προς το τέλος του 2002, σήμερα σχεδόν ένα χρόνο μετά την αρχή της σχεδίασης του το πρόγραμμα βρίσκετε στην φάση της εγκρίσεως κάποιων δράσεων.

Δηλαδή έχουν μελετηθεί και έχουν σχεδιαστεί κατάλληλα κάποιες από τις φάσεις του προγράμματος, οι οποίες και έχουν κατατεθεί προς έγκριση και βρίσκονται στο στάδιο να ενταχθούν στο Ε.Π.Πελοποννήσου 2000-2006.

Ποιο συγκεκριμένα θα μπορούσαμε να αναφέρουμε για τον Δήμο Αρφαρών, πως τα έργα που έχουν εγκριθεί για τα Ο.Π.Α.Α.Χ είναι τα εξής:

- Από το μέτρο 4 «Βασικές Υπηρεσίες για την Αγροτική Οικονομία, και τον Αγροτικό πληθυσμό», έχουν εγκριθεί τα έργα:
 - ο Δημιουργία βιβλιοθήκης Αρφαρών συνολικού κόστους 15.000 ευρώ
 - ο Υποδομές ενίσχυσης τοπικών παραδοσιακών πανηγυριών στο Πελεκητό και στον οικισμό των Άνω Αρφαρών, συνολικού κόστους 10.000 ευρώ
- Από το μέτρο 8 «Ανάπτυξη και βελτίωση υποδομής που σχετίζεται με ανάπτυξη της γεωργίας», έχει εγκριθεί το έργο:
 - ο Βελτίωση Τουριστικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων, συνολικού κόστους 150.000 ευρώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

7.1. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συμπερασματικά, η στρατηγική για την τοπική ανάπτυξη έχει αρχίσει να εφαρμόζεται στα Ευρωπαϊκά κράτη εδώ και αρκετά χρόνια, γεγονός που σημαίνει πως η ανάγκη για πρόοδο και εξέλιξη των κρατών σε όλο το μήκος των περιφερειών τους, άρχισε να γίνεται απολύτως αναγκαία από πολλή νωρίς.

Στο Ελληνικό κράτος, παρά την υιοθέτηση των αρχών του τοπικού αναπτυξιακού προγραμματισμού δεν έχουν υλοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό τα τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα, έχοντας ως κύριο λόγο την έλλειψη χρηματοδοτικών πόρων.

Επίσης τα προγράμματα σχεδιάζονται κυρίως σε τοπικό βαθμό και για συγκεκριμένη περιοχή (π.χ Δήμος), και θεωρούμε ότι είναι αρκετά κλειστά σε προτάσεις και απόψεις. Στον χαρακτηρισμό αυτό (κλειστά) αναφερόμαστε σε όλα τα στάδια προγραμματισμού, από το στάδιο της σχεδίασης, της υλοποίησης, της χρηματοδότησης, της αξιολόγησης, τον έλεγχο και των λοιπών στοιχείων τους. Ακριβώς αυτά τα στοιχεία, είναι που τα κάνουν δυσκίνητα και μη υλοποιήσιμα τα προγράμματα.

Ποιο αναλυτικά η κατάρτιση τους, σε τοπικό βαθμό τα κάνει να είναι περιορισμένης λειτουργικότητας, και πολλές φορές εκτός πραγματικότητας (σε αυτό συντελεί και ότι σχεδιάζονται συνήθως από εξωτερικούς μελετητές μια φορά και δεν ανανεώνονται, ακολουθούμενα τις σύγχρονες ανάγκες).

Η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού, που θα ασχολείται με τον αναπτυξιακό τομέα στο Δήμο, συντελεί στην μη αναλαβή υποχρέωσης για την υλοποίηση τους, από το είδη υπάρχον προσωπικό. Ένα όμως ακόμα σημαντικό αρνητικό στοιχείο για τα ΤΑΠ είναι η έλλειψη χρηματοδότησης, όπως έχουμε αναφέρει τα ΤΑΠ σε μεγάλο βαθμό χρηματοδοτούνται από Ίδιους Πόρους του κάθε Δήμου που τα σχεδιάζει, γεγονός που θεωρείται αρνητικό για τα προγράμματα, καθώς οι περισσότεροι Δήμοι δεν τυγχάνουν

οικονομικής ευκαιρίας, και δεν διαθέτουν περίσσειμα πόρων για να μπορέσουν να υλοποιήσουν τα προγράμματα αυτά.

Όλα αυτά τα αρνητικά στοιχεία συντελούν λοιπόν στην μη υλοποίηση τέτοιων μορφών προγραμμάτων.

Στην συγκεκριμένη μελέτη εμείς έχουμε κάνει αναφορά για το ΤΑΠ του Δήμου Αρφαρών, που δυστυχώς για την περιοχή δεν μπόρεσέ να υλοποιηθεί ούτε μια δράση του και παρέμεινε στον Δήμο ως απλή αναπτυξιακή μελέτη. Μελέτη η οποία δεν προσκόμισε κανένα όφελος στο Δήμο, αφού τα παραπάνω αρνητικά στοιχεία που αναφέραμε έπληξαν και το Τ.Α.Π. του Δήμου Αρφαρών.

Λογικό είναι λοιπόν, μετά την διάγνωση αποτυχίας των Τ.Α.Π. να γίνεται λόγος σήμερα για ανάγκη μετάβασης από τα Τ.Α.Π, σε άλλης μορφής τεχνοκρατικού χαρακτήρα προγραμμάτων. Και σύμφωνα με την άποψη μας έπρεπε να βρεθεί άμεση λύση και να σταματήσουν οι προσπάθειες για σχεδίαση τέτοιων προγραμμάτων, γιατί κανένας Δήμος δεν θα μπορούσε να ανταποκριθεί επιτυχώς και να τα υλοποιήσει σωστά.

Η νέα εποχή ήρθε λοιπόν με την έλευση του Γ'ΚΠΣ και του «Διαρθρωτικού προγράμματος περιόδου 2000-2006». Το πρόγραμμα αυτό διαιρεμένο όπως είναι σε επιμέρους ΕΠ, ήταν για την Ελλάδα αλλά και για τα άλλα ευρωπαϊκά κράτη βοήθεια για περαιτέρω ανάπτυξη. Με την διαίρεση του στα Ε.Π το Διαρθρωτικό πρόγραμμα έχει την δυνατότητα να προσανατολίζεται σε πολλούς τομείς δραστηριοτήτων, και να υλοποιεί πολλές δράσεις.

Στα πλαίσια του «Διαρθρωτικού προγράμματος 2000-2006» έχει δημιουργηθεί μια διαρθρωτική πολιτική, η οποία επιδιώκει την υλοποίηση προγραμμάτων σε τοπικό επίπεδο για το κάθε κράτος, με σκοπό πάντα την ανάπτυξη των περιφερειών του κάθε κράτους.

Το Ελληνικό κράτος στα πλαίσια της επιρροής του από την Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Πολιτική έχει θέσει ως πολιτική την δημιουργία Επιχειρησιακών Προγραμμάτων σε τοπικό επίπεδο.

Εμείς στα πλαίσια των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων τοπικού επιπέδου, έχουμε περιγράψει στην εργασία μας το Ο.Π.Α.Α.Χ. Αλαγονίας, που εντάσσεται στην παραπάνω πολιτική.

Το πρόγραμμα αυτό θεωρούμε πως είναι πολλή σημαντικό, γιατί περιλαμβάνει στόχους και δράσεις εφαρμογής σε σημαντικούς τομείς της

περιοχής Αλαγονίας. Η περιοχή είναι ορεινή και μειονεκτική, και κατά κύριο λόγο αγροτική περιοχή, μέσω του προγράμματος επιδιώκετε η ανάπτυξη της.

Στην περιοχή δεν έχουν ξανά υλοποιηθεί αναπτυξιακά προγράμματα, και το ΟΠΑΑΧ το οποίο είναι έτοιμο προς υλοποίησή του θα βελτιώσει, τις συνθήκες ζωής των κατοίκων, την παραγωγική τους ικανότητα, θα αναβαθμίσει την πολιτιστική τους κληρονομιά και γενικότερα θα δημιουργήσει ένα κλίμα άνθησης και ανάπτυξης στην περιοχή.

Το πρόγραμμα πιστεύουμε πως θα έχει επιτύχει τα αποτελέσματα που επιδιώκει, γιατί εκτός από την σωστή σχεδίαση του που έχει πραγματοποιηθεί από τα αρμόδια υπουργεία, και την σωστή επιλογή δράσεων που περιέχει, προβλέπεται να χρηματοδοτηθεί στα πλαίσια του Π.Ε.Π. Πελοποννήσου (διαρθρωτικά ταμεία) και όχι από ίδιους πόρους, πράγμα που θα δυσκόλευε την υλοποίησή του, λόγω έλλειψης πόρων από τους τοπικούς φορείς.

7.2. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Κάποιες προτάσεις που θα μπορούσαμε να κάνουμε για την ανάπτυξη στο Ελλαδικό χώρο θα ήταν:

- Προβολή από την κεντρική διοίκηση (το κράτος) των νέων μορφών ανάπτυξης των Ε.Π. στις τοπικές αυτοδιοικήσεις, γιατί έως σήμερα δεν είναι από όλους τους Δήμους απόλυτα κατανοητή η έννοια των ΕΠ. Στην ενημέρωση αυτή θα πρέπει να παρατεθούν τα οφέλη που θα έχει η κάθε περιοχή αν ενταχθεί σε κάποια προγράμματα.
- Προβολή και πληροφόρηση των κατοίκων της κάθε περιοχής, για τα προγράμματα στα οποία έχει ενταχθεί ο κάθε Δήμος. Θα πρέπει να ενημερωθούν οι κάτοικοι για τα οφέλη που θα έχουν άμα συμμετέχουν στις προσπάθειες για ανάπτυξη που κάνει ο Δήμος τους.
- Εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού των Τοπικών Αυτοδιοικήσεων, πάνω στις σύγχρονες απαιτήσεις των Δήμων για παροχή καλλίτερων υπηρεσιών προς του Δημότες.
- Στελέχωση των Δήμων με εξειδικευμένο προσωπικό που θα έχει τις ικανότητες να ασχοληθεί στον αναπτυξιακό τομέα του Δήμου και

.....
καταρτίζοντας τις κατάλληλες προτάσεις, να εντάσσεται σε προγράμματα που θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη της περιοχής.

- Συνέχιση των προσπάθειών για αποκέντρωση από την κεντρική εξουσία όλων των αρμοδιοτήτων, των οποίων η εκτέλεση θα μπορεί να πραγματοποιηθεί και από περιφερειακά, δημοτικά όργανα, δίνοντας την δυνατότητα για παροχή έργων και από τις περιφέρειες, και από τις τοπικές αυτοδιοικήσεις, οι οποίες και βρίσκονται κοντά στις πηγές των προβλημάτων.
- Παροχή περισσότερων κινήτρων στους πολίτες την πρώτη περίοδο τουλάχιστον εφαρμογής των προγραμμάτων, κίνητρα που θα προσελκύσουν τους πολίτες στο να ερευνήσουν τα νέα προγράμματα.

Αυτές τις προτάσεις πιστεύουμε πως θα πρέπει να ακολουθηθούν σε πρώτο βαθμό από την κεντρική και τοπική εξουσία, ώστε τα προγράμματα που σχεδιάζονται σήμερα να καταφέρουν να υλοποιηθούν, και να αποδώσουν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα.

Β Ι Β Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

1. Αγγελίδης Ιωάννης – Μηλιώνης Νικόλαος,(Μάρτιος 2002), *Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δήμου Αρφαρών Α΄ Φάση*, Δήμος Αρφαρών.
2. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, (2001), *Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης επιχειρήσεων και υπηρεσιών*, Αθήνα, Εκδόσεις διδακτικών βιβλίων.
3. Χρήσιμος Σταύρος. (2000), *Τα οικονομικά των ΟΤΑ στην Ελλάδα*, Καλαμάτα, Τ.Ε.Ι Καλαμάτας, Σ.Δ.Ο., Δ.Μ.Τ.Α.
4. Παπαδασκαλόπουλος Δήμ. Αθανάσιος – Χριστοφάκης Σ. Μαν, (2002), *Περιφερειακός Προγραμματισμός*, Αθήνα, εκδοσ. Παπαζήση.
5. Παναγιώτης Γ.Μαϊστρος, (Αθήνα 2000), *Αναπτυξιακοί Θεσμοί της Αυτοδιοίκησης, Συμβολή στην ιστορική μνήμη*, εκδοσ. Νέα σύνορα – Α.Α. Λιβάνη).
6. Πανάς Ε. Επαμεινώνδας, *Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα*, Εισαγωγή Στην Μεθοδολογία, Gutenberg.
7. Μαραβά Νεκταρία, (2001), *Σημειώσεις μαθήματος : Περιφερειακή Ανάπτυξη*, Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας.
8. Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Μεσσηνίας, (Ιούνιος 2003), *Νομός Μεσσηνίας Η ταυτότητα των Δήμων*, εκδοσ. ΤΕΔΚ.
9. Αγγελίδης Ιωάννης – Μηλιώνης Νικόλαος,(Οκτ. 2002), *Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δήμου Αρφαρών , Β΄ Φάση*, Δήμος Αρφαρών.
10. Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος,(Ιούνιος 2001),*Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Πελοποννήσου 2000-2006, έκθεση υλοποίηση έτους 2000*, www.peloponnisos.gr.
11. Υπουργείο Γεωργίας (Ε.Γ.Τ.Π.Ε. – Π.), *Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου, Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 – 2006*, Άξονας 7, ενημερωτικός οδηγός.
12. Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Α.Ε., *Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου Νομού Μεσσηνίας*, 23 Ιουλίου 2003, Δήμος Αρφαρών.

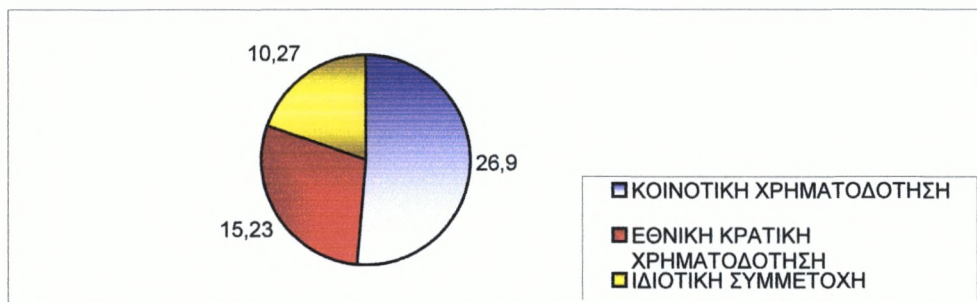
13. Χάγιος Άγγελος, (Ιαν. 2002), *Σημειώσεις στο μάθημα στρατηγικός σχεδιασμός, επιχειρησιακός προγραμματισμός ΟΤΑ*, Καλαμάτα, Τ.Ε.Ι Καλαμάτας, Σ.Δ.Ο., Δ.Μ.Τ.Α.
14. Χρήσιμος Σταύρος, (2003), *Σημειώσεις: Σχεδιασμός και Προγραμματισμός στους Δήμους*, Καλαμάτα, Τ.Ε.Ι Καλαμάτας, Σ.Δ.Ο., Δ.Μ.Τ.Α.
15. Παλαιολόγος Χρήστος, (20-22 Νοεμβ. 1997), *Τετραετές επιχειρησιακό πρόγραμμα ανάπτυξης Δήμων*, Θεσσαλονίκη, ΚΕΔΚΕ ετήσιο τακτικό συνέδριο.
16. Λιτσός Ηλίας, (Οκτ.1997), *Τετραετές επιχειρησιακό πρόγραμμα ανάπτυξης στους Δήμους*, Ε.Ε.Τ.Α.Α. τμήμα θεσμών και οργάνωσης.
17. Υπηρεσία διαχείρισης Π.Ε.Π. Πελοποννήσου, (Ιαν. 2003), *Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ολοκληρωμένης Αγροτικής Ανάπτυξης της περιοχής ορεινή Αλαγονίας Α΄ Φάση*, εκδοσ. Αστική διαχείριση Α.Ε.
18. Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000-2006, επιχειρησιακό πρόγραμμα Πελοποννήσου 2000-2006, *Ολοκληρωμένα Προγράμματα ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου (Ο.Π.Α.Α.Χ.) Μέτρα 2.4 & 2.2.5*, (Ιαν. 2003), Ειδική υπηρεσία διαχείρισης Ε.Π. Πελοποννήσου.
19. Ημερίδα Δ.Φαλαισίας, Ο.Π.Α.Α.Χ., Π.Ε.Π. Πελοποννήσου, *Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αγροτικού Χώρου Αλαγονίας*, (2003), Δήμος Φαλαισίας.
20. *Ολοκληρωμένα Προγράμματα ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου Ο.Π.Α.Α.Χ.*, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Πελοποννήσου.
21. Περιφέρεια Πελοποννήσου, *Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου*, Πελοπόννησος, Κέντρο στρατηγικού σχεδιασμού και ανάπτυξης.
22. Νέα της Μεγαλόπολης, Μάρτιος 2003, *Ολοκληρωμένα προγράμματα ανάπτυξης αγροτικού χώρου (Ο.Π.Α.Α.Χ.) ΠΕΠ Πελοποννήσου*, σελ. 16.
23. Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Πελοποννήσου, (Αύγουστος 2003), *Διαβίβαση εγκεκριμένων Επιχειρησιακών Σχεδίων προγραμμάτων του μέτρου 2.2.4. «Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις ανάπτυξης ειδικών μειονεκτικών αγροτικών περιοχών» του Ε.Π. Πελοποννήσου 2000 – 2006*, έγγραφο Δήμου Αρφαρών.

24. Γενική γραμματεία επενδύσεων και ανάπτυξης Δ/ση ειδικών προγραμμάτων Ε.Ε, Ανακοίνωση και οδηγίες κατάρτισης προτάσεων κοινοτικής πρωτοβουλίας URBAN II.
25. Η Ελλάδα και οι περιφέρειες της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι περιφέρειες της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, www.peloponnisos.gr.
26. Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου, Άξονας 7, www.minagric.gr.
27. Άξονας προτεραιότητας (1) : «Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις σε επίπεδο Αγροτικής Εκμετάλλευσης», www.minagric.gr
28. Άξονες Ο.Π.Α.Α.Χ., www.minagric.gr
29. Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της υπαίθρου 2000 –2006, www.minagric.gr.
30. Σχέδιο επιχειρησιακού προγράμματος, «Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαιθρου 2000 –2006», www.ypetho.gr.
31. Απόφαση της επιτροπής 28-11-2000 σχετικά με την έγκριση του κοινοτικού πλαισίου στήριξης για τις κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις στις περιφέρειες που υπάγονται στο στόχο αριθ.1 στην Ελλάδα, www.ypetho.gr
32. Γραμματεία Σχεδιασμού, (Αθήνα 12/9/2000), 6^η Εγκύκλιος – Εφαρμογής Γ ΈΚΠΣ Αριθ. Πρωτ.:30558/Γ ΈΚΠΣ 259, (Κεφάλαιο 4: Γ ΈΚΠΣ και νέο πλαίσιο εφαρμογής, www.ypetho.gr.
33. Κοινοτικό πλαίσιο, ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, www.peloponnisos.gr
34. www.neagenia.gr Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Πολιτική
35. www.oke.gr
36. www.ypes.gr
37. Ν.1622/1986 «Ι.Καποδίστρια»
38. Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., Οδηγός Εφαρμογής για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2000-2006, -Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης. (CD)
-Κοινοτικές Πρωτοβουλίες.
-Ταμείο Συνοχής

1997-1998

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 2000 - 2006

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	26,9 δις ΕΥΡΩ (9,17 τρις ΔΡΧ)
ΕΘΝΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	15,23 δις ΕΥΡΩ (5,19 τρις ΔΡΧ)
ΙΔΙΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	10,27 δις ΕΥΡΩ (3,5 τρις ΔΡΧ)
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	52,4 δις ΕΥΡΩ (17,9 τρις ΔΡΧ)

ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ 2000 -2006**ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ LEADER+**

Κοινοτική συμμετοχή	182.900.000
Εθνική συμμετοχή	68.280.000
Ιδιωτική συμμετοχή	141.430.000
Δημόσια δαπάνη	251.180.000
Ευρωπαϊκά ταμεία	182.900.000
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	826.690.000

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1: ΑΞΟΝΕΣ LEADER +

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	% της ΚΠ
Αξονας 1=>Ολοκληρωμένες και πιλοτικού χαρακτήρα στρατηγικές	365.777.778	93,16%
Αξονας 2=>Στήριξη της συνεργασίας μεταξύ των αγροτικών περιοχών	12.183.332	3,10%
Αξονας 3=> Δικτύωση	2.440.000	0,62%
Αξονας 4=> Διαχείρισης, Παρακολούθηση, Αξιολόγηση του	12.213.333	3,11%
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	392.614.443	100,00%

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΑΝΑ ΑΞΟΝΑ

ΑΞΟΝΕΣ	Σ.ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΚΟΙΝ/ΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
ΑΞΟΝΑΣ 1	226.782.222	164.600.000	62.182.222	138.995.556
ΑΞΟΝΑΣ 2	9.746.666	7.310.000	2.436.000	2.436.666
ΑΞΟΝΑΣ 3	2.440.000	1.830.000	610.000	
ΑΞΟΝΑΣ 4	12.213.333	9.160.000	3.053.333	
ΣΥΝΟΛΟ	251.182.221	182.900.000	68.281.555	141.432.222

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: EQUAL	
Κοινοτική συμμετοχή	104.100.000
Εθνική συμμετοχή	34.700.000
Δημόσια δαπάνη	138.800.000
Ευρωπαϊκά ταμεία	104.100.000
Ιδιωτική Συμμετοχή	0
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ EQUAL	381.700.000

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1 ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ EQUAL		
ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΑΙΡΕΟΤΗΤΑΣ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	% της ΚΠ
Αξονάς 1=> Απασχολησιμότητα	44.416.000	32%
Αξονας 2=> Ανάπτυξη επιχειρηματικού ονεύματος	34.700.000	25%
Αξονας 3=> Προσαρμοστικότητα	34.700.000	25%
Αξονάς 4=> Ισες ευκαιρίες για Ανδρές και Γυναίκες	13.880.000	10%
Αξονας 5=>Οι αιτούνται άσυλο	2.776.000	2%
Αξιονας 6=> Τεχνική Βοήθεια	8.328.000	6%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΩΝ	138.800.000	100%

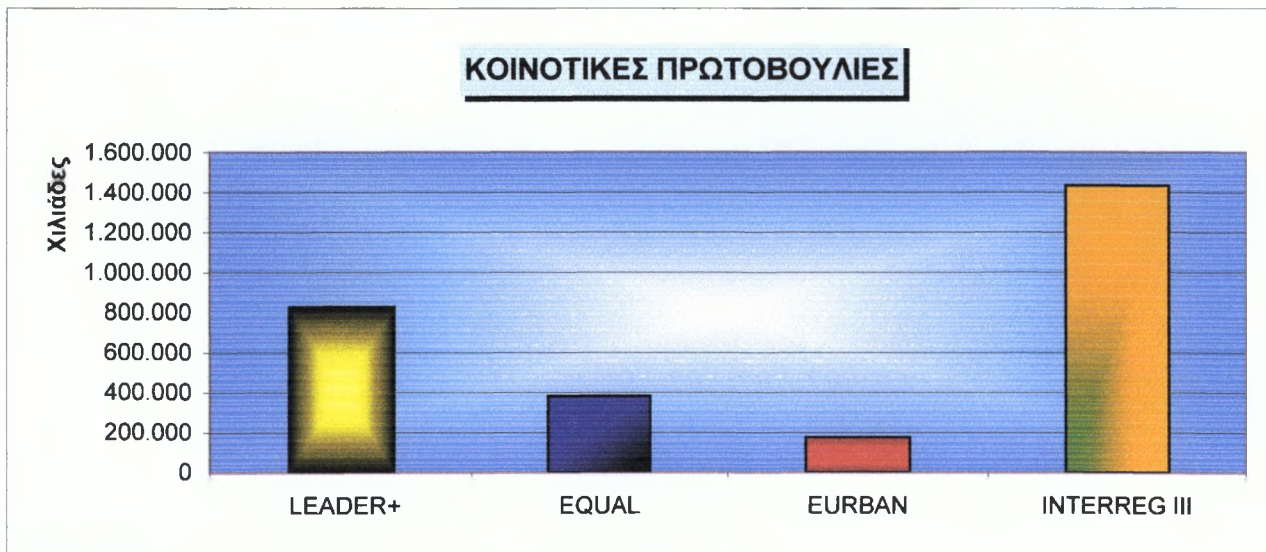
ΠΙΝΑΚΑΣ 4: URBAN	
Δημόσια δαπάνη	34.000.000
Κοινοτική συμμετοχή	25.500.000
Εθνική συμμετοχή	85.000.000
Ιδιωτική συμμετοχή	3.377.000
Ευρωπαϊκά ταμεία	25.500.000
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	173.377.000

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1 ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ URBAN			
ΑΞΟΝΕΣ	Π/Υ ΕΠ	Π/Υ ΕΠ	Π/Υ ΕΠ
	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ
Πολυτουρική Αναβάθμιση Αστικών Περιοχών - Προστασία Περιβάλλοντος	4.500.000		6.083.000
Στήριξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων - καινοτομίες	2.000.000		3.100.000
Καταπολέμηση κοινωνικού αποκλεισμού - Ισότητα ευκαιριών			3.700.000
Κατάρτιση - Καταπολέμηση της ανεργίας - Ισότητα	4.400.000		
Αναβάθμιση αστικών περιοχών		4.115.000	
Ενθάρρυνσή της επιχειρημαστικότηταs		2.530.000	
Κοινωνία των πολιτών		3.880.000	
Δικτυώσεις πληροφορικής		1.024.000	
Τεχνική Βοήθεια	700.000	844.670	500.000
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΩΝ	11.600.000	12.393.670	13.383.000

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: INTERREG III		
Δημόσια Δαπάνη	506.675.332	ΕΥΡΩ
Κοινοτική Συμμετοχή	380.000.000	ΕΥΡΩ
Εθνική Συμμετοχή	126.675.332	ΕΥΡΩ
Ιδιωτική Συμμετοχή	41.020.000	ΕΥΡΩ
Ευρωπαϊκά ταμεία	380.000.000	ΕΥΡΩ
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ	1.434.370.664	ΕΥΡΩ

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1: INTERREG III ΟΙ ΑΞΟΝΕΣ		
ΑΞΟΝΕΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	% της ΚΠ
Αξονας 1=> Διασυννοριακές υποδομές	316.695.332	57,70%
Αξονας 2=> Οικονομική ανάπτυξη και απασχόληση	109.930.001	20%
Αξονας 3=> Ποιότητα ζωής - περιβάλλον - πολιτισμός	110.450.000	20,20%
Αξονας 4=> Τεχνική βοήθεια		2,10%
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	537.075.333	100,00%

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΣΥΝΟΛΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ	
ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ	ΔΑΠΑΝΗ
LEADER+	826.690.000
EQUAL	381.700.000
EURBAN	173.377.000
INTERREG III	1.434.370.664
ΣΥΝΟΛΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ	2.816.137.664

ΠΙΝΑΚΑΣ 7: Γ' ΚΠΣ	
Κοινοτική Συμμετοχή	21,32
Εθνική κρατική συμμετοχή	10,438
Ιδιωτική Συμμετοχή	10,516
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	42 δισ

ДЛЯ ПИИ 2

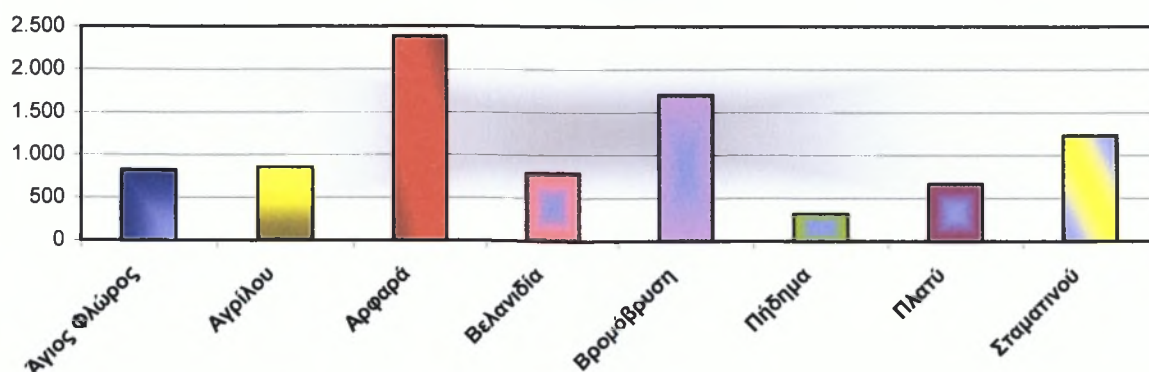
ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΔΗΜΟΙ ΝΟΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ			
ΔΗΜΟΙ	ΕΚΤΑΣΗ ΣΤΡΕΜ.	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ Δ.Δ
ΑΒΙΑΣ	179.828	3.089	8
ΑΕΤΟΥ	94.850	3.264	11
ΑΙΠΕΙΑΣ	55.572	2.574	5
ΑΝΔΑΝΙΑΣ	88.694	3.084	14
ΑΝΔΡΟΥΣΑΣ	54.466	2.820	9
ΑΡΙΟΣ	22.497	2.189	6
ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΟΥΣ	90.678	3.413	11
ΑΡΦΑΡΩΝ	87.615	3.212	8
ΑΥΛΩΝΑ	112.898	2.626	10
ΒΟΥΦΡΑΔΟΣ	42.360	1.802	6
ΓΑΡΑΓΑΛΙΑΝΩΝ	122.680	9.083	7
ΔΩΡΙΟΥ	102.832	4.069	9
ΕΙΡΑΣ	86.654	997	8
ΘΟΥΡΙΑΣ	76.992	4.106	6
ΙΘΩΜΗΣ	9.428	2.466	8
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	253.209	57.620	14
ΚΟΡΩΝΗΣ	105.163	5.067	10
ΚΥΠΑΡΙΣΙΑΣ	101.018	8.648	11
ΛΕΥΚΤΡΟΥ	222.981	5.585	19
ΜΕΘΩΝΗΣ	97.202	2.638	6
ΜΕΛΙΓΑΛΑ	78.193	4.040	11
ΜΕΣΣΗΝΗΣ	84.602	11.041	14
ΝΕΣΤΟΡΟΣ	91.902	5.552	8
ΟΙΧΑΛΙΑΣ	59.060	2.797	10
ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑ	42.137	2.205	5
ΠΕΤΑΛΙΔΙΟΥ	104.970	3.601	12
ΠΥΛΟΥ	143.911	5.402	11
ΦΙΛΙΑΤΡΩΝ	114.877	9.334	6
ΧΟΙΛΙΟΧΩΡΙΩΝ	73.950	2.916	5
ΣΥΝΟΛΟ	2.801.219	175.240	268

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.1 ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ			
ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΚΤΑΣΗ ΣΤΡΕΜ.	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ Κ.Δ.
ΤΡΙΚΟΡΦΟΥ	42.938	1.037	5
ΤΡΙΠΙΛΑΣ	69.696	626	7
ΣΥΝΟΛΟ	112.634	1.663	12

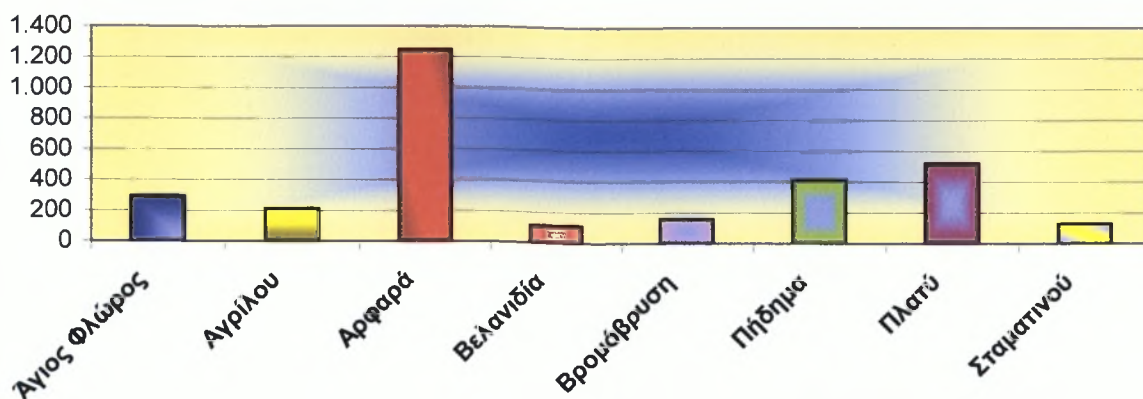
ΠΙΝΑΚΑΣ 2 : ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΦΑΡΩΝ

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΣΗΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 1991
Άγιος Φλώρος	820	294
Αγρίλου	855	211
Αρφαρά	2.380	1.247
Βελανιδιά	790	112
Βρομόβρυση	1.702	158
Πήδημα	317	411
Πλατύ	665	520
Σταματινού	1.232	128
ΣΥΝΟΛΟ	8.761	3.081

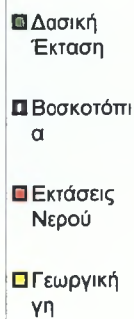
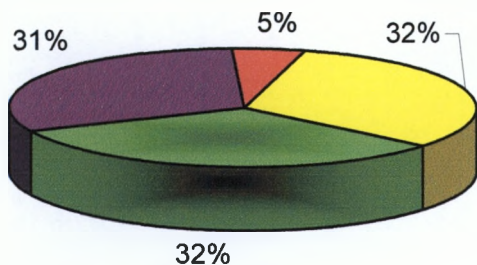
Δ.Δ. - ΕΚΤΑΣΗ

Δ.Δ. - ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ '91

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΕΔΑΦΟΥΣ

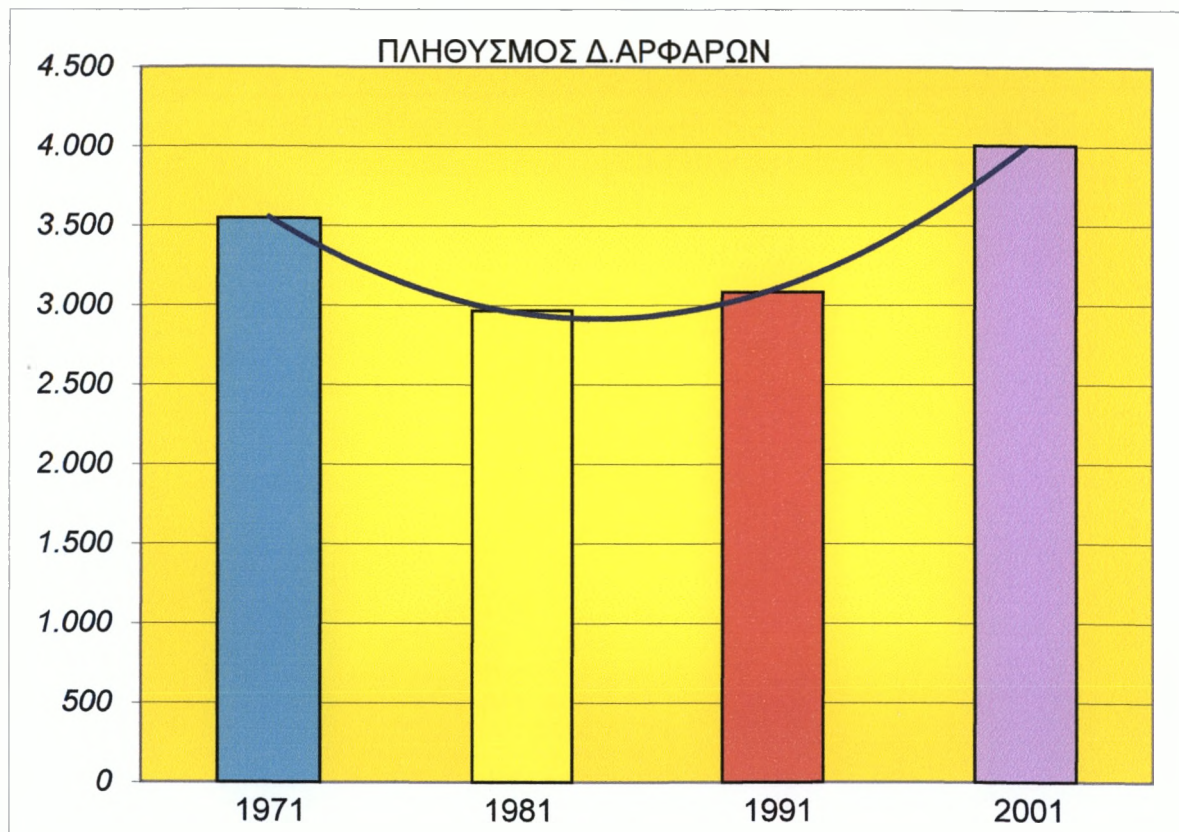

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2 : ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ Δ.ΑΡΑΦΑΡΩΝ

Δασική Έκταση	32%
Βοσκοτόπια	31%
Εκτάσεις Νερού	5%
Γεωργική γη	32%
ΣΥΝΟΛΟ	100%

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 : ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

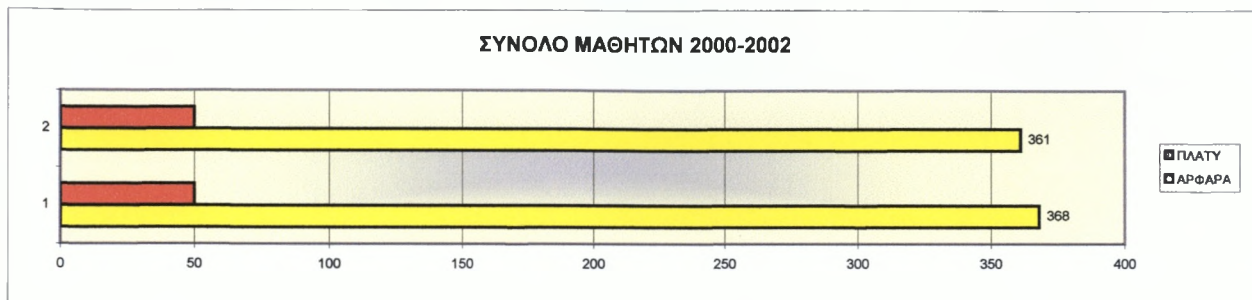
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΚΑΤΟΙΚΟΙ
1971	3.546
1981	2.966
1991	3.081
2001	4.006

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 : ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Δ.ΑΡΦΑΡΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΣΧΟΛΩΝΩΝ	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ			
		ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ	ΑΠΑΣΧ. ΠΟΥΔΕΝ ΔΗ- ΛΩΣΑΝ ΤΟΜΕΑ
ΑΓΙΟΣ ΦΛΩΡΟΥ	90	26	18	39	7
ΑΓΡΙΛΟΥ	68	30	16	22	0
ΑΡΦΑΡΩΝ	403	158	90	142	13
ΒΕΛΑΝΙΔΙΑ	39	23	8	8	0
ΒΡΟΜΟΒΡΥΣΗ	41	22	13	6	0
ΠΗΔΗΜΑ	134	42	26	54	12
ΠΛΑΤΕΩΣ	150	45	49	54	2
ΣΤΑΜΑΤΙΝΟΥ	83	52	5	9	17
ΣΥΝΟΛΟ	1008	398	225	334	51

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 :ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΔΗΜΟΥ ΑΡΦΑΡΩΝ				
Δ.Δ	2000-20001	2001-2002	2000-2001	2001-2002
	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ
ΑΡΦΑΡΑ	368	361	26	26
ΠΛΑΤΥ	50	50	3	3
ΣΥΝΟΛΟ	418	411	29	29

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1 : ΝΗΠΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΦΑΡΩΝ						
Δ.Δ	2000-2001	2000-2001	2001-2002	2001-2002	ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ '00-'02	
	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ
ΑΡΦΑΡΑ	68	2	66	2	-2	0
ΠΛΑΤΥ	15	1	19	1	4	0
ΣΥΝΟΛΟ	83	3	85	3	2	0

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2: ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ: ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΦΑΡΩΝ						
ΔΔ	2000-2001	2000-2001	2001-2002	2001-2002	ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ '00-'02	
	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ
ΑΡΦΑΡΑ	158	8	118	7	-40	-1
ΠΛΑΤΥ	35	2	31	2	-4	0
ΣΥΝΟΛΟ	193	10	149	9	-44	-1

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.3: ΓΥΜΝΑΣΙΟ: ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΦΑΡΩΝ						
ΔΔ	2000-2001	2000-2001	2001-2002	2001-2002	ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ '00-'02	
	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ
ΑΡΦΑΡΑ	74	7	112	8	38	1
ΣΥΝΟΛΟ	74	7	112	8	38	1

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4: ΛΥΚΕΙΟ: ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΦΑΡΩΝ						
ΔΔ	2000-2001	2000-2001	2001-2002	2001-2002	ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ '00-'02	
	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ
ΑΡΦΑΡΑ	68	9	65	9	-3	0
ΣΥΝΟΛΟ	68	9	65	9	-3	0

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΚΑΛΙΕΡΓΙΣΙΜΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ ΚΑΙ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑ	
ΠΡΟΙΟΝ ΚΑΛΙΕΡΓΙΑΣ	ΚΑΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΗ ΕΚΤΑΣΗ (ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ)
ΣΙΤΗΡΑ	103.327
ΒΡΩΣΙΜΑ ΟΣΠΡΙΑ	4.517
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΟΣΠΡΙΑ	2.012
ΑΡΑΧΙΔΑ	6.139
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΦΥΤΑ (για σανό)	70.254
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΦΥΤΑ (για γρασίδι)	43.510
ΠΕΠΟΝΟΕΙΔΗ	8.202
ΠΑΤΑΤΕΣ	45.421
ΛΑΧΑΝΙΚΑ	44.766
ΣΥΝΟΛΟ	328.148

ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΛΙΕΡΓΙΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΡΦΑΡΩΝ	
ΠΡΟΙΟΝΤΑ	ΚΑΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ (ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ)
ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΚΑΛΙΕΡΓΙΕΣ ΣΥΝΟΛΟ	7.306
ΣΙΤΗΤΡΑ ΓΙΑ ΚΑΡΠΟ	1.235
ΟΣΠΡΙΑ ΒΡΩΣΙΜΑ	49
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΦΥΤΑ	1
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΦΥΤΑ	3.601
ΜΠΟΣΤΑΝΙΑ - ΠΑΤΑΤΕΣ	2.420
ΛΑΧΑΝΟΚΟΜΙΚΑ ΕΙΔΗ ΣΥΝΟΛΟ	475
ΛΑΧΑΝΑ	13
ΚΡΕΜΜΥΔΙΑ ΞΕΡΑ	19
ΚΡΕΜΜΥΔΙΑ ΧΛΩΡΑ	10
ΣΚΟΡΔΑ	24
ΑΝΤΙΔΙΑ - ΡΑΔΙΚΙΑ	35
ΦΑΣΟΛΑΚΙΑ	44
ΚΟΛΟΚΥΘΙΑ	26
ΤΟΜΑΤΕΣ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΕΣ	131
ΤΟΜΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ	10
ΑΡΑΚΑΣ	15
ΜΕΛΙΤΖΑΝΕΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	16
ΑΓΚΙΝΑΡΕΣ	19
ΚΟΛΟΚΥΘΕΣ	4
ΛΟΙΠΑ	109
ΔΕΝΔΡΩΔΕΙΣ ΚΑΛΙΕΡΓΙΕΣ ΣΥΝΟΛΟ	18.954
ΣΥΚΙΕΣ	371
ΕΛΑΙΟΔΕΝΔΡΑ	18.320
ΑΛΛΑ ΔΕΝΔΡΑ	263
ΑΜΠΕΛΟΙ - ΣΤΑΦΙΛΑΜΠΕΛΟΙ ΣΥΝΟΛΟ	407
ΑΜΠΕΛΟΙ ΓΙΑ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ	376
ΑΜΠΕΛΟΙ ΓΙΑ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΣΤΑΦΥΛΙΑ	26
ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗ ΣΤΑΦΙΔΑ	5
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	27.142

ΠΙΝΑΚΑΣ 8 :ΕΚΤΡΕΦΟΜΕΝΑ ΖΩΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΡΦΑΡΩΝ	
ΕΙΔΗ ΖΩΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΖΩΩΝ
ΙΠΠΟΙ	44
ΗΜΙΟΝΟΙ - ΓΙΝΟΙ	55
ΟΝΟΙ	335
ΒΟΕΙΔΗ	181
ΒΟΥΒΑΛΙΑ	0
ΧΟΙΡΟΙ	690
ΠΡΟΒΑΤΑ	2.726
ΑΙΓΕΣ	40.972
ΚΟΥΝΕΛΙΑ	350
ΟΡΝΙΘΕΣ	10.470
ΧΗΝΕΣ	15
ΠΑΠΙΕΣ	35
ΙΝΔΙΑΝΟΙ	188
ΣΤΡΟΥΘΟΚΑΜΗΛΟΙ	0
ΜΕΛΙΣΣΕΣ	585
ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ	34
ΣΥΝΟΛΟ	56.680

ΠΙΝΑΚΑΣ 9 : ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΠΟΥ ΠΑΡΑΓΕΙ Ο Δ. ΑΡΦΑΡΩΝ	
ΠΡΟΙΟΝΤΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ
ΤΥΡΙ ΜΑΛΑΚΟ	194.898
ΤΥΡΙ ΣΚΛΗΡΟ	0
ΜΥΖΗΘΡΑ	19.488
ΒΟΥΤΥΡΟ	0
ΚΡΕΜΑ	0
ΚΟΥΚΟΥΛΙΑ	0
ΛΟΙΠΟΣ ΧΟΙΡΙΝΟ	0
ΜΑΛΛΙΑ ΠΡΟΒΑΤΩΝ	0
ΤΡΙΧΕΣ ΑΙΓΩΝ	0
ΜΕΛΙ	8.925
ΚΕΡΙ	1.170
ΔΕΡΜΑΤΑ	6.402
ΑΥΓΑ	522.500
ΣΥΝΟΛΟ	753383

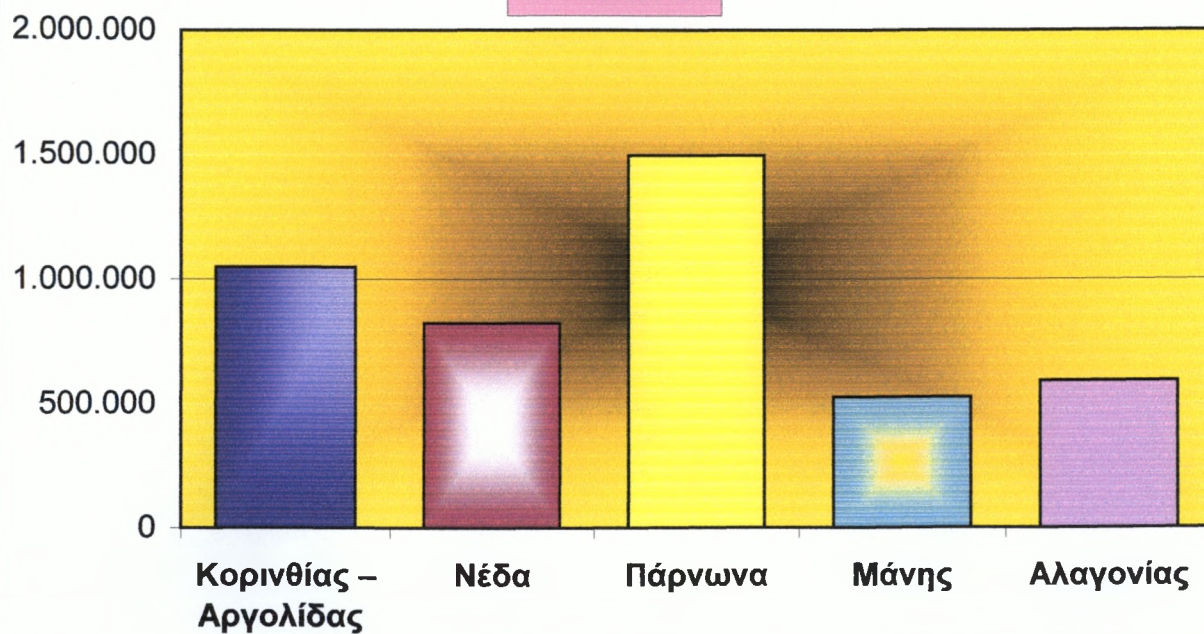
ΠΙΝΑΚΑΣ 10 : ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΡΑΦΡΩΝ		
ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ	ΕΙΔΟΣ	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΑ ΑΤΟΜΑ
52	ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΛΙΑΝΙΚΗΣ, ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΩΛΗ- ΣΗΣ, ΚΑΦΕΝΕΙΑ, ΤΑΒΕΡΝΕΣ, ΚΑΦΕΤΕΡΙΕΣ	80

ΠΙΝΑΚΑΣ 11: ΑΞΟΝΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΤΑΠ		
ΑΞΟΝΑΣ 1	ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ - ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	
	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΚΟΣΤΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ
	ΟΔΟΠΟΙΙΑ	1.200.000
	ΥΔΡΕΥΣΗ -ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ	1.000.000
	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	700.000
	ΥΓΕΙΑ-ΠΡΟΝΕΙΑ-ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	955.000
ΑΞΟΝΑΣ 2	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	
	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΚΟΣΤΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ
	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	1.000.000
	ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	450.000
	ΑΡΔΕΥΣΗ	180.000
	ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΤΕΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	100.000
	ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	750.000
	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ	300.000
	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ	150.000
	ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΙΔΡΙΣΗ ΚΕΝΤΡΟΥ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	300.000
ΑΞΟΝΑΣ 3	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΤΡΙΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	
	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΚΟΣΤΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ
	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ	750.000
	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	1.500.000
	ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΩΝ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	180.000
ΑΞΟΝΑΣ 4	ΑΝΑΒΑΘΜΥΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	
	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΚΟΣΤΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ
	ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ	900.000
ΑΞΟΝΑΣ 5	ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	
	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΚΟΣΤΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ
	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΑΠ	300.000
	ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	200.000
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΩΝ		10.915.000

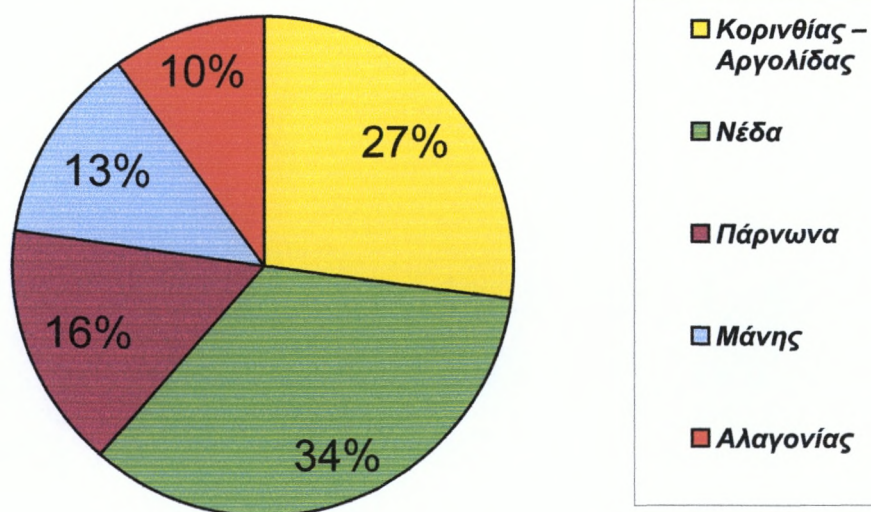
ДАРПАНД

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 : Ο.Π.Α.Α.Χ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ			
ΠΕΡΙΟΧΕΣ Ο.Π.Α.Α.Χ.	ΕΥΡΩ	ΣΤΡΕΕΜΜΑΤΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
Κορινθίας – Αργολίδας	9.100.000	1.048.000	18.713
Νέδα	9.100.000	821.805	23.316
Πάρνωνα	9.100.000	1.495.578	10.929
Μάνης	6.800.000	524.774	8.700
Αλαγονίας	6.800.000	589.950	6.853
ΣΥΝΟΛΑ	40.900.000	4.480.107	68.511

ΣΤΡΕΕΜΜΑΤΑ

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Ο.Π.Α.Α.Χ. ΕΛΛΑΔΑΣ

Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (ΑΜΘ)

Στην περιφέρεια αυτή θα υλοποιηθούν τρία ΟΠΑΑΧ:

- ΟΠΑΑΧ ΝΑ ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΥ ΕΒΡΟΥ: περιλαμβάνει τους εξής Δήμους: Δ.ΜΕΤΑΞΑΔΩΝ, Δ.ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ, Δ.ΤΡΙΓΩΝΟΥ, Δ.ΚΥΠΡΙΝΟΥ, Δ.ΒΥΣΣΑΣ, η περιοχή που καλύπτει το πρόγραμμα έχει έκταση 1245,1 τ.χλμ, και ο πληθυσμός της ήταν 46.469 κατοίκους κατά το έτος 1991.
- ΟΠΑΑΧ ΑΝ. ΟΡΕΙΝΗ ΡΟΔΟΠΗ: περιλαμβάνει τους Δήμους, Δ.ΣΩΣΤΗ, Δ.ΙΑΣΜΟΥ, έχει συνολική έκταση 459,4 τ.χλμ, και συνολικό πληθυσμό 14.154 κατοίκους κατά την απογραφή του 1991.
- ΟΠΑΑΧ ΒΟΡΕΙΟ ΤΜΗΜΑ Ν.ΔΡΑΜΑΣ: περιλαμβάνει τρεις Δήμους, Δ. ΣΙΔΗΡΟΝΕΡΟΥ, Δ.ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ, Δ. ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ, έχει συνολική έκταση 2013,5τ.χλμ, και ο πληθυσμός της περιοχής είναι 105.000 κατοίκους το έτος 1991.

Περιφέρεια κεντρικής Μακεδονίας, στην περιφέρεια αυτή θα υλοποιηθούν δύο ΟΠΑΑΧ:

- ΟΠΑΑΧ ΚΕΡΚΙΝΗ Ν. ΣΕΡΡΩΝ: περιλαμβάνει τους εξής Δήμους, Δ.ΚΕΡΚΙΝΗΣ, Δ.ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ, Δ.ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ, έχει συνολική έκταση 801,9 τ.χλμ, και πληθυσμό το 1991 29.567 κάτοικους.
- ΟΠΑΑΧ ΟΡΟΣ ΠΑΙΚΟ Ν. ΚΙΛΚΗΣ & Ν. ΠΕΛΛΗΣ: περιλαμβάνει τους Δήμους, Δ.ΓΟΥΜΕΝΙΣΣΑΣ, Δ.ΑΞΙΟΥΠΟΛΗΣ, Δ.ΕΞΑΟΛΑΤΑΝΟΥ, Δ.ΚΥΡΡΟΥ, Δ.ΕΥΡΩΠΟΥ, και την κοινότητα Κ.ΛΙΒΑΔΙΩΝ, έχει συνολική έκταση 1210,5 τ.χλμ, και πληθυσμό το 1991 38.599 κατοίκους.

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, στην περιφέρεια υλοποιούνται τρία Ο.Π.Α.Α.Χ.

- ΟΠΑΑΧ ΟΡΕΙΝΑ ΓΡΕΒΕΝΑ – ΑΝΩ ΒΟΙΟ: στο ΟΠΑΑΧ της περιοχής συμμετέχουν οι εξής Δήμοι, και κοινότητες Δ.ΓΟΡΓΙΑΝΗΣ, Δ.ΘΕΟΖΙΑΚΑ, Δ.ΚΟΣΜΑ ΑΙΤΟΛΟΥ, Δ.ΝΕΑΠΟΛΗΣ, Δ.ΤΣΟΥΤΥΛΙΟΥ και οι κοινότητες Κ.ΑΒΔΕΛΛΑΣ, Κ.ΔΟΤΣΙΚΙΟΥ, Κ.ΜΕΣΟΛΟΥΡΙΟΥ, Κ.ΠΕΡΙΒΟΛΙΟΥ, Κ.ΣΑΜΑΡΙΝΑΣ, Κ.ΣΜΙΞΗΣ, Κ.ΦΙΛΙΠΠΑΙΩΝ, Κ.ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ, η περιοχή έχει συνολική έκταση 1590,4 τ.χλμ, και συνολικό πληθυσμό το 1991 19.477 κατοίκους.
- ΟΠΑΑΧ ΓΡΑΜΜΟΣ – ΚΑΣΤΟΡΙΑ ΒΙΤΣΙ: Η περιοχή περιέχει τους Δήμους, Δ.ΑΚΡΙΤΩΝ, Δ.ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ, Δ.ΒΙΤΣΙΟΥ, Δ.ΚΟΡΕΣΤΙΩΝ, Δ.ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ, Δ.ΑΓ.ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ, Δ.ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ, Δ.ΟΡΕΣΤΙΔΟΣ, Δ.ΙΩΝΟΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗ και τις κοινότητες Κ.ΑΡΡΕΝΩΝ, Κ.ΓΡΑΜΜΟΥ, Κ.ΚΑΣΤΡΑΚΙΟΥ, η περιοχή του προγράμματος έχει συνολική έκταση 1466,6 τ.χλμ, και συνολικό πληθυσμό το 1991 27.754 κατοίκους.
- ΟΠΑΑΧ ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΠΙΕΡΙΩΝ: Έχει συνολικό πληθυσμό 39.087 κατοίκους κατά την απογραφή του 1991, και συνολική έκταση 1161,7 τ.χλμ, περιλαμβάνει τους Δήμους, Δ.ΒΕΛΒΕΝΤΤΖΟΥ, Δ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΔΟΣ, Δ.ΠΙΕΡΙΩΝ, Δ.ΠΕΤΡΑΣ, Δ.ΕΛΑΦΙΝΑΣ, Δ.ΔΙΟΥ, Δ.ΛΙΤΟΧΩΡΙΟΥ.

Περιφέρεια Ηπείρου: στην περιφέρεια πραγματοποιούνται τέσσερα ολοκληρωμένα προγράμματα:

- ΟΠΑΑΧ ΒΔ ΤΜΗΜΑ Ν.ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ – ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΩΣΩΝΙΟΥ: έχει συνολικό πληθυσμό το έτος '91 9.287 κατοίκους και 739,2 τ.χλμ, έκταση. Στο πρόγραμμα περιλαμβάνονται οι Δήμοι, Δ.ΑΝΩ ΠΩΣΓΩΝΙΟΥ, Δ.ΔΕΛΒΙΝΑΚΙΟΥ, Δ.ΜΟΛΟΣΣΩΝ και οι κοινότητες Κ.ΠΩΓΩΝΙΑΣ, Κ.ΛΑΒΔΑΝΗΣ.
- ΟΠΑΑΧ ΦΙΛΙΑΤΕΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ: Το πρόγραμμα της περιοχής περιλαμβάνει ένα Δήμο και ένα δημοτικό διαμέρισμα Δ.ΦΙΛΙΑΤΩΝ, Δ.Δ.ΣΑΓΙΑΔΑΣ, έχει συνολική έκταση 590,4 τ.χλμ, και πληθυσμό 11.832 κατοίκους κατά το έτος 1991.
- ΟΠΑΑΧ ΟΓΚΟΣ ΤΥΜΦΗΣ: Η περιοχή έχει συνολική έκταση 863,3 τ.χλμ, και πληθυσμό το 91 4.824 κατοίκους περιλαμβάνει δύο Δήμους και τρεις κοινότητες, Δ.ΤΥΜΦΗΣ, Δ.ΑΝΑΣΤ.ΖΑΡΟΡΙΟΥ και Κ.ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ, Κ.ΒΩΒΟΥΣΗΣ, Κ.ΜΗΛΕΑΣ.
- ΟΠΑΑΧ ΟΡΕΙΝΗ ΑΡΤΑ: Η περιοχή έχει συνολική έκταση 1147,2τ.χλμ και πληθυσμό το '91 27313 κατοίκους, η περιοχή συμπεριλαμβάνει τους Δήμους Δ.ΑΓΝΑΝΤΩΝ, Δ.ΑΘΑΜΑΝΙΑΣ, Δ.Γ.ΚΑΡΑΙΣΚΑΚΗ, Δ.ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ, Δ.ΠΕΤΑ, Δ.ΤΕΤΡΑΦΥΛΙΑΣ, Δ.ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ και τις κοινότητες Κ.ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΩΝ, Κ.ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΩΝ.

Περιφέρεια Θεσσαλίας υλοποιεί δύο προγράμματα:

- ΟΠΑΑΧ ΒΑ ΤΜΗΜΑ Ν. ΛΑΡΙΣΗΣ: το πρόγραμμα περιλαμβάνει τους Δήμους, Δ.ΟΛΥΜΠΟΥ, Δ.ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ, Δ.ΠΟΤΑΜΙΑΣ, Δ.ΛΙΒΑΔΙΟΥ, Δ.ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ, Δ.ΔΟΝΝΩΝ, Δ.ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ, και τις κοινότητες Κ.ΚΑΡΥΑΣ, Κ.ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΝ, Κ.ΒΕΡΔΙΚΟΥΣΣΗΣ, η συνολική έκταση της περιοχής είναι 1733 τ.χλμ, και ο πληθυσμός της κατά το έτος 1991 είναι 44.700 κάτοικοι.

- ΟΠΑΑΧ ΑΝ. ΤΜΗΜΑ Ν.ΤΡΙΚΑΩΝ: Στο πρόγραμμα συμμετέχουν πέντε Δήμοι, Δ.ΦΑΡΚΑΔΟΝΑΣ, Δ.ΟΙΧΑΛΙΑΣ, Δ.ΠΑΛΗΟΚΑΣΤΡΟΥ, Δ.ΠΑΡΑΛΙΘΑΙΩΝ, Δ.ΤΥΜΦΑΙΩΝ, η περιοχή έχει συνολική έκταση 864 τ.χλμ, και 23353 κατοίκους και την απογραφή του 1991.

Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, στην περιφέρεια υλοποιούνται πέντε ολοκληρωμένα προγράμματα.

- ΟΠΑΑΧ ΒΔ ΤΜΗΜΑ Ν.ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ: στο πρόγραμμα συμμετέχουν πέντε Δήμοι, Δ.ΑΓΡΑΦΩΝ, Δ.ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ, Δ.ΑΠΕΡΑΝΤΙΩΝ, Δ.ΒΙΝΙΑΝΗΣ, Δ.ΦΡΑΓΚΙΣΤΑΣ, η περιοχή έχει συνολική έκταση 920,3 τ.χλμ, και 9027 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 1991.
- ΟΠΑΑΧ ΔΥΤ.ΦΘΙΩΤΙΔΑ: Το πρόγραμμα υλοποιείτε στους Δήμους, Δ.ΑΓ.ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Δ.ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ, Δ.ΣΠΕΡΧΕΙΑΔΑΣ, και την κοινότητα Κ.ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ, η περιοχή έχει συνολική έκταση 836,6 τ.χλμ, και συνολικό πληθυσμό το '91 12.925 κατοίκους.
- ΟΠΑΑΧ ΟΡΕΙΝΟΣ ΟΓΚΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΥΒΟΙΑΣ: Στο πρόγραμμα της περιοχής συμμετέχουν οχτώ Δήμοι, Δ.ΔΙΡΦΥΩΝ, Δ.ΑΜΑΡΥΝΘΙΩΝ, Δ.ΜΕΣΣΑΠΙΩΝ, Δ.ΚΥΜΗΣ, Δ.ΕΛΛΥΜΝΙΩΝ, Δ.ΝΗΛΕΩΝ, Δ.ΚΗΡΕΩΣ, Δ.ΚΟΝΙΣΤΡΩΝ, η περιοχή έχει συνολική έκταση 1767,4 τ.χλμ, και 32.077 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 1991.
- ΟΠΑΑΧ ΟΡΕΙΝΗ ΔΩΡΙΔΑ. Στην περιοχή συμπεριλαμβάνονται τέσσεροι Δήμοι, Δ.ΛΙΔΩΡΙΚΙΟΥ, Δ.ΚΑΛΛΙΕΩΝ, Δ.ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ, Δ.ΕΥΠΑΛΙΟΥ η περιοχή έχει 13.319 κατοίκους κατά το 1991 και συνολική έκταση 1050, 8 τ.χλμ.
- ΟΠΑΑΧ ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΠΡΩΗΝ ΛΙΜΝΗΣ ΞΥΝΙΑΔΙΑ: Η περιοχή έχει συνολική έκταση 707,9 τ.χλμ και 15038 πληθυσμό το έτος 91 στο πρόγραμμα συμμετέχουν οι Δήμοι Δ.ΔΟΜΟΚΟΥ, Δ.ΘΕΣΣΑΛΙΩΤΙΔΟΣ, Δ.ΞΥΝΙΑΔΟΣ.

Περιφέρεια Δυτ. Ελλάδας, στην περιφέρεια αυτή υλοποιούνται δύο ολοκληρωμένα προγράμματα αναλυτικά αυτά είναι:

- ΟΠΑΑΧ ΞΗΡΟΜΕΡΟ Ν.ΑΙΤΩΛΩΝΙΑΣ: Στο πρόγραμμα της περιοχής συμμετέχουν οι Δήμοι, Δ.ΑΝΑΚΤΟΡΙΟΥ, Δ.ΑΛΥΣΙΑΣ, Δ.ΑΣΤΑΚΟΥ, Δ.ΚΕΚΡΟΠΙΑΣ, Δ.ΜΕΔΩΝΟΣ, Δ.ΦΥΤΕΙΩΝ, η περιοχή έχει συνολική έκταση 1250,2 τ.χλμ, και πληθυσμό 34.422 κατοίκους το '91.
- ΟΠΑΑΧ ΒΑ ΤΜΗΜΑ Ν. ΗΛΕΙΑΣ: Η περιοχή έχει συνολική έκταση 1450,5 τ.χλμ, και πληθυσμό το '91 36.981 κατοίκους οι Δήμοι που συμμετέχουν στο πρόγραμμα είναι, Δ.ΛΑΜΠΕΙΑΣ, Δ.ΛΑΣΙΩΝΟΣ, Δ.ΠΗΝΕΙΑΣ, Δ.ΑΡΟΑΝΙΑΣ, Δ.ΤΡΙΤΑΙΑΣ, Δ.ΠΑΙΩΝ, Δ.ΦΑΡΡΩΝ, Δ.ΦΟΛΩΗΣ, Δ.ΩΛΕΝΗΣ, και η κοινότητα Κ.ΚΑΛΕΝΤΖΙΟΥ.

Περιφέρεια Ιονίων Νησιών, στην περιφέρεια υλοποιούνται τρία ΟΠΑΑΧ αυτά είναι:

- ΟΠΑΑΧ ΟΡΕΙΝΗ ΛΕΥΚΑΔΑ: σε αυτό συμμετέχουν τρεις δήμοι ο Δ.ΚΡΥΑΣ, Δ.ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ και ο Δ.ΑΠΟΛΛΩΝΙΩΝ η περιοχή έχει έκταση 185,9 τ.χλμ και πληθυσμό 6.840 κατοίκους το 91.
- ΟΠΑΑΧ ΟΡΕΙΝΗ ΖΑΚΥΝΘΟΣ, στο πρόγραμμα της περιοχής συμμετέχουν τρεις δήμοι, Δ.ΛΑΓΑΝΑ, Δ.ΕΛΑΤΙΩΝ, Δ.ΑΡΤΕΜΙΣΙΩΝ η περιοχή έχει έκταση 290,4 τ.χλμ και πληθυσμό 4.218 κατοίκους το 91
- ΟΠΑΑΧ ΟΡΕΙΝΟΣ ΟΓΚΟΣ Β. ΤΜΗΜΑΤΟΣ Ν. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ: Στην περιοχή συμμετέχουν οι Δήμοι, Δ.ΕΛΕΙΟΥ, ΠΡΟΝΝΩΝ, Δ.ΙΘΑΚΗΣ, και η κοινότητα Κ.ΟΜΑΛΩΝ η περιοχή έχει συνολική έκταση 530 τ.χλμ, και πληθυσμό το έτος '91 16.130 κατοίκους.

Περιφέρεια Β.Αιγαίου, η περιφέρεια υλοποιεί τρία ολοκληρωμένα προγράμματα:

- ΟΠΑΑΧ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ Ν.ΧΙΟΥ, έχει συνολικό πληθυσμό το έτος '91 21.897 κατοίκους και έκταση 656,7 τ.χλμ, οι Δήμοι που συμμετέχουν στον πρόγραμμα είναι, Δ.ΚΑΜΠΟΧΩΡΩΝ, Δ.ΟΜΗΡΟΥΠΟΛΗΣ, Δ.ΙΩΝΙΑΣ, Δ.ΚΑΡΔΑΜΥΛΩΝ, Δ.ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ, Δ.ΨΑΡΩΝ και Δ.ΑΜΑΝΗΣ.
- ΟΠΑΑΧ ΝΗΣΟΣ ΛΕΣΒΟΥ, έχει συνολική έκταση 702,1 τ. χλμ, και συνολικό πληθυσμός, το έτος '91 32.395 κατοίκους στο πρόγραμμα συμμετέχουν οι Δήμοι, Δ.ΑΓΙΑΣΜΟΥ, Δ.ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ, Δ.ΓΕΡΑΣ, Δ.ΕΥΕΡΓΕΤΟΥΛΑΣ, Δ.ΛΟΥΤΡΟΠΟΛΕΩΣ, Δ.ΘΕΡΜΗΣ, Δ.ΜΗΘΥΜΝΑΣ, Δ.ΜΑΝΤΑΜΑΔΟΥ, Δ.ΠΕΤΡΑΣ.
- ΟΠΑΑΧ ΝΗΣΟΣ ΣΑΜΟΣ, η περιοχή συμπεριλαμβάνει τον Δ.ΚΑΡΛΟΒΑΣΙΟΥ, Δ.ΒΑΘΕΩΣ, Δ.ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΥ, Δ.ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥ, Δ.ΑΓ.ΚΗΡΥΚΟΥ, Δ.ΕΥΔΗΛΟΥ, Δ.ΡΑΧΩΝ, Δ.ΦΟΥΡΝΩΝ ΚΟΡΣΕΩΝ, η περιοχή έχει συνολική έκταση 777,8 τ.χλμ, και πληθυσμό το 91 41.965 κατοίκους.

Περιφέρεια Ν Αιγαίου στην περιφέρεια υλοποιούνται τρία προγράμματα

- ΟΠΑΑΧ ΝΗΣΟΣ ΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΤΗΝΟΣ. Στο πρόγραμμα της περιοχής συμμετέχουν οι Δήμοι Δ.ΥΔΡΟΥΣΣΑΣ, Δ.ΑΝΔΡΟΥ, Δ.ΚΟΡΘΙΟΥ, Δ.ΕΞΩΜΒΟΥΡΓΟΥ(ΤΗΝΟΣ) και η κοινότητα Κ.ΠΑΝΟΡΜΟΥ(Τήνος) η περιοχή έχει συνολική έκταση 551,7 τ.χλμ, και συνολικό πληθυσμο το έτος 92 10.431 κατοίκους.
- ΟΠΑΑΧ ΜΙΚΡΑ ΝΗΣΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ, η περιοχή έχει συνολική έκταση 306,2 τ.χλμ και συνολικό πληθυσμό το '91 4.888 κατοίκους οι Δήμοι που συμμετέχουν στο πρόγραμμα είναι Δ.ΜΕΓΙΣΤΗΣ, Δ.ΣΥΜΗΣ, Δ.ΤΗΛΟΥ, Δ.ΝΙΣΥΡΟΣ, Δ.ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑΣ.
- ΟΠΑΑΧ ΟΡΕΙΝΗ ΝΑΞΟΣ, Η περιοχή έχει συνολική έκταση 459,9 τ.χλμ, και πληθυσμό το '91 15.641 κατοίκους οι Δήμοι που τη συγκροτούν είναι Δ.ΔΡΥΜΑΛΙΑΣ, Δ.ΝΑΞΟΥ, και οι κοινότητες Κ.ΚΟΥΦΟΝΗΣΙΩΝ, Κ.ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ, Κ.ΣΧΟΙΝΟΥΣΗΣ, Κ.ΔΟΝΟΥΣΗΣ.

Περιφέρεια Κρήτης στην περιφέρεια Κρήτης έχουν προγραμματιστεί τέσσερα ολοκληρωμένα προγράμματα.

- ΟΠΑΑΧ ΕΠΑΡΧΙΑ ΜΑΛΕΒΥΖΙΟΥ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ, έχει συνολική έκταση 580,8 τ.χλμ, και συνολικό πληθυσμό το '91 31.891 κατοίκους οι Δήμοι που συμμετέχουν στο πρόγραμμα είναι Δ.ΚΡΟΥΣΩΝΑ, Δ.ΤΥΚΙΣΟΥ, Δ.ΓΟΡΓΟΛΑΙΝΗΣ, Δ.ΤΕΤΡΑΧΩΡΙΟΥ, Δ.ΤΕΜΕΝΟΥΣ, Δ.ΑΓ.ΒΑΡΒΑΡΑΣ, Δ.ΑΡΧΑΝΩΝ, Δ.ΖΑΡΟΥ, και Δ.ΡΟΥΒΑ.
- ΟΠΑΑΧ ΝΔ ΤΜΗΜΑ Ν.ΧΑΝΙΩΝ η περιοχή έχει συνολική έκταση 717,3 τ.χλμ, και πληθυσμό το '91 18.314 κατοίκους οι Δήμοι που συμμετέχουν, στο πρόγραμμα είναι Δ.ΙΝΝΑΧΩΡΙΟΥ, Δ.ΠΕΛΕΚΑΝΟΥ, Δ.ΚΙΣΣΑΜΟΥ, Δ.ΜΗΘΥΜΝΗΣ, Δ.ΑΝΑΣΤ. ΣΕΛΗΝΙΟΥ, Δ.ΚΑΝΤΑΝΟΥ.
- ΟΠΑΑΧ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ Ν. ΡΕΘΥΜΝΗΣ, στο πρόγραμμα συμμετέχουν τρεις Δήμοι Δ.ΑΝΩΓΕΙΩΝ, Δ.ΚΟΥΛΟΥΚΩΝΑ, Δ.ΓΕΡΟΠΟΤΑΜΟΥ, η περιοχή έχει συνολική έκταση 463,4 τ.χλμ, και πληθυσμό το '91 17.198 κατοίκους.
- ΟΠΑΑΧ ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ, στο πρόγραμμα συμμετέχει ένας δήμος ο Δ.ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ, που έχει συνολική έκταση 129,9 τ.χλμ, και πληθυσμό 4.220 κατοίκους το '91.

Περιφέρεια Αττικής στην περιφέρεια υλοποιούνται δύο ολοκληρωμένα προγράμματα

- ΟΠΑΑΧ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΤΤΙΚΗΣ η περιοχή έχει συνολική έκταση 661,9 τ.χλμ, και πληθυσμό το '91 21.505 κατοίκους οι Δήμοι που συμμετέχουν στο πρόγραμμα είναι Δ.ΤΡΙΖΗΝΙΑΣ, Δ.ΜΕΘΑΝΩΝ, Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ Δ.ΕΡΜΙΟΝΗΣ
- ΟΠΑΑΧ ΝΗΣΟΣ ΚΥΘΗΡΑ, η περιοχή έχει συνολική έκταση 300 τ.χλμ και πληθυσμό 3091 κατοίκους στο πρόγραμμα συμμετέχουν ο Δήμος ΚΥΘΗΡΩΝ και η κοινότητα ΑΝΤΙΚΗΘΥΡΩΝ

Περιφέρεια Πελοποννήσου.

Η περιφέρεια Πελοποννήσου έχει καταρτίσει προς υλοποίηση πέντε περιοχές όπου θα λειτουργήσουν ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης για την αναβάθμιση τους. Το σύνολο των περιοχών έχει έκταση 2999,7τ.χλμ, και συνολικό πληθυσμό τον έτος '91 59.161 κατοίκους.

Οι περιοχές αυτές είναι:

1)Περιοχή ορεινής Αργολίδας – Κορινθίας=> Η περιοχή αφορά διανομαρχιακό ολοκληρωμένο πρόγραμμα για τους παρακάτω Δήμους.

- Δ.Μυκηναίων με τα εξής δημοτικά διαμερίσματα, Δ.Δ.Προσυμνάς, Δ.Δ.Λιμνών.
- Δ.Μιδέας με δημοτικά διαμερίσματα Δ.Δ.Αραχναίου, Δ.Δ. Μιδέας.
- Δ.Τενέας με δημοτικά διαμερίσματα Δ.Δ. Αγιονορίου, Δ.Δ. Στεφανίου, Δ.Δ. Κλένιας, Δ.Δ. Χιλιομοδίου, Δ.Δ.Αγίου Βασιλείου και Δ.Δ.Κουταλά.
- Δ.Σολύγειας με δημοτικά διαμερίσματα Δ.Δ.Σοφικού, Δ.Δ. Αγγελοκάστρου, Δ.Δ. Κόρφου.
- Δ. Σαρωνικού με δημοτικά διαμερίσματα Δ.Δ.Κατακαλιού, Δ.Δ. Αθίκων, Δ.Δ. Γαλακτίου, και Δ.Δ. Αγίου Ιωάννη.
- Δ.Επιδαύρου με δημοτικά διαμερίσματα Δ.Δ. Νέας επιδαύρου, Δ.Δ. Δημαίνης Δ.Δ. Τραχείας.
- Δ.Ασκληπείου με δημοτικά διαμερίσματα Δ.Δ.Λυγουρίου, Δ.Δ. Αγίου Δημητρίου, Δ.Δ. Αδαμίου, Δ.Δ. Αρκαδίου του νομού Κορινθίας και Αργολίδας.

Το ενδεικτικό συνολικό κόστος του ΟΠΑΑΧ Κορινθίας – Αργολίδας είναι 9.100.000 ευρώ επίσης, η περιοχή καλύπτει έκταση 1.048.000 στρεμμάτων όπου τα περισσότερα είναι ορεινά και έχει συνολικό πληθυσμό 18.713 κατοίκους.

2)Περιοχή Νέδας. Η περιοχή περιλαμβάνει στο πρόγραμμα της τους εξής Δήμους:

Δ.Δωρίου, Δ.Ανδανίας, Δ.Αετού, Δ.Αυλώνας, Δ.Είρας, Δ. Αριστομένη, Δ.Παπαφλέσσα, Δ. Ιθώμης, Δ. Βουφράδων και τις κοινότητες Τριπύλλας και Τρικόρφου. Το συνολικό κόστος που ΟΠΑΑΧ της περιοχής Νέδα ανέρχεται στα 9.100.000 ευρώ. Η περιοχή καλύπτει έκταση 821.805 στρέμματα με πληθυσμό 23.316 κατοίκους.

3)Περιοχή Πάρνωννα

Η περιοχή περιλαμβάνει τους εξής Δήμους

Στον νομό Λακωνίας

Δ.Οινόυντος, Δ.Θεραπνών, Δ.Γερονθρών, Δ.Νιάτων, Δ.Ζάρακα και την κοινότητα Καρυών

Στον Νομό Αρκαδίας

Δ.Βόρειας Κυνουρίας με τα εξής δημοτικά διαμερίσματα, Δ.Δ.Αγίας Σοφίας, Δ.Δ.Αγίου Ανδρέα, παραλίας του Αγίου Ανδρέα, Δ.Δ. Αγίου Γεωργίου, Δ.Δ. Αγίου Πέτρου, Δ.Δ.Βερβένων, Δ.Δ.Δολιανών, Δ.Δ.Προσήλια, Δ.Δ.Ελατος, Δ.Δ.Καρατούλα, Δ.Δ.Καστανίτσα, Δ.Δ.Καστρίου, Δ.Δ.Κορακοβουνίου, (οικ.Κορακοβουνίου, Νεοχωρίου και ορεινού), Δ.Δ. Κουτρούφων, Δ.Δ. Μελιγού, Δ.Δ. Μεσορράχης Νέας χώρας, Δ.Δ. Ξηροπηγαδού, Δ.Δ. Περδικόβρυσης, Δ.Δ.Πλάτάνας, Δ.Δ. Πλατάνου, Δ.Δ. Πραστού, Δ.Δ. Σιταίνης, Δ.Δ. Στόλου, Δ.Δ. Χαραδρου και Δ.Δ. Ωριας.

Η περιοχή του Πάρνωννα είναι ορεινή και μειονεκτική έχει έκταση 1.495.578 στρέμματα από τα οποία μόνο τα 219.983 στρέμματα θεωρούνται πεδινά. Ο πληθυσμός της περιοχής ανέρχεται στους 10.929 κατοίκους. Το συνολικό κόστος του ΟΠΑΑΧ της περιοχής είναι 9.100.000 ευρώ.

4)Περιοχή Μάνης

Στο ΟΠΑΑΧ της περιοχής περιλαμβάνονται οι εξής δήμοι.

Δήμος Γυθείου εκτός του Δ.Δ.Γυθείου όπου δεν είναι επιλέξιμος

Δήμος Ανατολικής Μάνης

και ο Δήμος Οίτυλου του Νομού Λακωνίας

Η περιοχή έχει συνολική έκταση 524.774 στρέμματα από τα οποία 101.000 είναι πεδινά, ο πληθυσμός της ανέρχεται στους 8.700 κατοίκους και το ενδεικτικό συνολικό κόστος της περιοχής είναι 6.800.000 ευρώ.

5)Περιοχή Αλαγονίας

Το ΟΠΑΑΧ Αλαγονίας περιλαμβάνει τους Δήμους

Δ.Βαλτετσίου και Φαλαισίας από τον νομό Αρκαδίας.

Από το Νομό Μεσσηνίας τους:

Δ.Καλαμάτας, με τα εξής δημοτικά διαμερίσματα, Δ.Δ.Αλαγονίας, Δ.Δ.Αρτεμισίας, Δ.Δ.Βέργας, Δ.Δ.Ελαιοχωρίου, Δ.Δ.Καρβελίου, Δ.Δ.Λαδά, Δ.Δ. Λαϊκών, Δ.Δ.Μικρας Μαντίνιας, Δ.Δ.Νέδουσας και Δ.Δ. Πηγών.

Δ.Αρφαρών με τα εξής δημοτικά διαμερίσματα, Δ.Δ.Αγρίλου, Δ.Δ.Αρφαρών, Δ.Δ.Βελανιδιάς, Δ.Δ.Βρομόβρυσης, Δ.Δ.Σταματινού, Δ.Δ.Αγίου Φλώρου.

Δ.Θουρίας με τα δημοτικά διαμερίσματα Δ.Δ.Πολιανής, Δ.Δ.Άμφειας.

Η περιοχή του προγράμματος Αλαγονίας καταλαμβάνει έκταση 589.950 στρέμματα και έχει 6.853 κατοίκους. Το συνολικό κόστος του ΟΠΑΑΧ Αλαγονίας ανέρχεται στα 6.800.000 ευρώ

(ΠΗΓΗ : 7^{ος} ΑΞΟΝΑΣ «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ»

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 : ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ ΤΩΝ Ο.Π.Α.Α.Χ.

ΜΕΤΡΑ	ΕΥΡΩ
ΜΕΤΡΟ 1=>ΕΓΓΕΙΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ	12.012.415
ΜΕΤΡΟ 2=>ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ	3.786.116
ΜΕΤΡΟ 3=>ΕΜΠΟΡΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	60.000
ΜΕΤΡΟ 4=>ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ.	2.290.000
ΜΕΤΡΟ 5=>ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΧΩΡΩΝ – ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ.	55.771.609
ΜΕΤΡΟ 6=>ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΓΕΩΡΓΙΑ, ΓΙΑ ΝΑ ΠΑΡΑΣΧΕΘΕΙ Η ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ.	700.000
ΜΕΤΡΟ 7=>ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	2.870.000
ΜΕΤΡΟ 8=>ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	2.340.000
ΜΕΤΡΟ 9=>ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	1.350.000
ΜΕΤΡΟ 10=>ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΗ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ	2.230.000
ΜΕΤΡΟ 11=>ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ	106.059.717
ΜΕΤΡΟ 12=>ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΩΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	62.948.714
ΜΕΤΡΟ 13=>ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟ ΥΛΟΤΟΜΗΣΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΔΑΣΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	8.196.426
ΜΕΤΡΟ 14=> ΠΑΡΟΧΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ	44.933.195
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΩΝ Ο.Π.Α.Α.Χ.	305.548.192